

POLITICĂ EXTERNĂ - VII -

nov. 1936 - 20 mart. 1937

Guv.Gh.Tătăărăscu .Legislatura PNL . Sesiunea a IV- ordinară . nov.'36 - aapr.'37

- continuare -

Vict.Antonescu.

1.a) Marta Bibescu -Franco Lequio,17 nov.1936

(BCS; Fond St.Georges, Pch. CDXVI , ds.nr. 2)

[LD Din dosarul cu scrisori ale Martei Bibescu . Are numeroase scrisori de la acest Franco Lequio . La un moment dat , îi face o fișă caracterizantă .Cui? Când ? -nu rezultă .

Dar tare seamănă a " *raport*" către ...

Importante sunt datele oferite de această doamnă , căreia , când i- am citit scrisorile

mi-a trecut prin gând că o întrece pe Matahari ...Are un palmares fabulos :

a cunoscut mai toate personalitățile marcante ale epocii.

Regi, prim-miniștri, diplomați, oameni de artă , afaceriști

și nu puțini i- au fost mai mult decât prieteni și confidenți ...]

Marta Bibescu / 17 nov.'36 ?

▣ "Misiunea" lui Franco Lequio

▣ Antecedente diplomaice (1926-1935)

Franco Lequio - șef de personal în Ministerul Afeacerilor Străine al Italiei.

Inteligent .Cu mare influență. Consilier al Legației Italiei la București, până în 1930.

Prietenia ei cu el ,datează de atunci . Și-au scris cca 6 ani .

L-a revăzut în mai 1936 , când el a ținut să-i facă cunoștință cu Ducele Mussolini ,

Audiența MB la Duce s-a consumat la Palatul Ducelui .

Lequio sosește inopinat la București - din dorința de a revedea Mogoșoaia ! -

după discursul Ducelui de la Milano , ea fiind sigură că a primit misiunea să tatoneze terenul

politic , fără să aibă acest aer. Legația Italiei știe că el este în București,

dar Ugo Sola este probabil supărat pe Lequio, negociază fără el.

Lequio îl consideră pe Sola " un peysan" , căruia îi lipsește finețea,care se lasă manevrat

de Titulescu , care a contribuit mult la înveninarea raporturilor româno-italiene.

Lequio a ținut să-i facă un scurt istoric al relațiilor româno-italiene.

M.B i-a spus că este inutil după cele întâmplate ...

Lequio i-a reamintit :

/ 1926 - *Tratat de amicitie româno -italian* , Mussolini -Averescu , pe 5 ani

Vizita lui Badoglio , pe care Ferdinand I-a decorat cu Ordinul Mihai Viteazul

și o casă la Chișnău , pe care Badoglio a dat-o rentă studenților români

Vizita lu Ferdinand la Taormina, apoi la Roma.

/ 1927 . Recunoașterea alipirii Basarabiei la România, de către Italia ,
pentru care sovieticii i-au reproșat .
Propunerea Duceului de a face o alianță economică Româno-Bulgară -Ungară ,
pe baze cultural-economice, fără să agite chestiuni teritoriale .
/ 1934.Italia a propus un tratat .Titulescu a refuzat
/ 1935. La Geneva, România a votat pentru sancțiuni contra Italiei .
Violența limbajului lui Titulescu ...
Marta Bibescu / 17 nov.'36

▣ Franco Lequio (explicații)

▣Discursul lui Mussolini la Milano

1.) Un surâs spre Iugoslavia, fericita clientă a Italiei ;
2.)Poante strategice : Mussolini vorbește totdeauna despre Italia ca despre o " *insulă* " .
Are vocația " insularității "
3.)Politic : Italia nu are revendicări teritoriale în Iugoslavia .
4.)Iugoslavia este considerată " *albă* " , pentru că n-a recunoscut Sovietele.
Drapelele imperiale ruse sunt refugiate și păstrate la Belgrad .
Dorința Duceului de a face o "Uniune Balcanică" contra țărilor "roșii"
Neliniștea față de România, care nu vrea să se atașeze "blocului alb"
și să se opună "blocului roșu"- Franța și Sovietele !
- 5.)O politică de mult vizată de Duce, este să joace un rol important la Budapesta ,
fără de care Germania ar rămâne singură .
6.) Viitorul război va fi un război religios , după părerea Duceului .
Comunism sau fascism , roșu sau alb. Nu există altă alternativă .
Marta Bibescu -Lequio / 17 nov.'37

▣ Carol II - Mussolini

-Lequio :El ar vrea să știe ce preferă România.
România nu este reprezentată la Roma ; atitudinea lui Carol a fost foarte reținută ,
parcă ar vrea să toarne apă , nu gaz , pe foc.
În cinematografele românești , Ducele este ridiculizat ;
totuși, din inițiativa Regelui , cenzura a tăiat părți din filme ,
pentru a evita explozia unor sentimente anti-italienești
-Marta Bibescu : Simpatia regelui pentru Mussolini este cunoscută.
Principalul "dinte" al lui Brătianu contra lui (când era prinț-moștenitor) ,
era că Carol voia să facă "fascism" în România din 1922 .
Carol cunoaște și admiră metodele de educație a tineretului în concepția Duceului,
și le aplică în prezent , ca Rege .
-Lequio : De ce nu se spun toate astea la Roma ?
De ce ministrul vostru la Roma nu spune nimic despre asta ?
Lugosianu nu-i bun de nimic .El tot timpul spune că nu-l interesează diplomația României
și că vrea să revină la București , pentru a conduce ziarul tatălui său ["Universul" ?]
-Marta Bibescu : Noi [LD : care noi ? Camarila ?] nu ne ocupăm de el .
Linia directă : Regele -Mussolini .
-Lequio : Adevărat .Mai ales că noi avem șansa de a fi două state totlitare [LD ! atenție!]
Regele Carol -Ducele .Fără intermediari .
-M.Bibescu : Îl puneți dvs la curent pe Ciano ?
-Lequio : Nu , e vanitos .Are 33 de ani ! .El vrea să atenueze puterea Duceului
-M.Bibescu : Trebuie să țineți cont că tot ce putea fi ușor până la discursul Duceului
la Milano, a devenit azi foarte dificil , a fost pierdut un timp prețios...
Cum refacem porțelanul spart ?
-Lequio : În loc să se vorbească tot timpul de Trăian, frați latini ...arheologie...
ar trebui gândit la situația actuală.
Marta Bibescu - Lequio / 17 nov.'37

▣ Plan de acțiune psihologică

▣ Apropiere româno-italiană

Marta Bibescu îi propune :

1. O acțiune de calmare , exercitată asupra Regelui , care să facă obiectul unei lungi depeșe către Duce ...
2. Ducele să fie pus la curent , cu simpatiile fasciste ale lui Carol, din tinerețe, ca o cauză principală a diferendului cu Brătianu, ca o primă piatră a fundației .
3. A două piatră : anunțați-l pe Duce , ceea ce ziarele au spus deja, în legătură cu căderea lui Titulescu ; Victor Antonescu să meargă la Roma și să prepare vizita lui Carol .

-Lequio : Recunoașteți Etiopia !

-MB : Noi intenționăm s-o facem când s-a produs discursul de la Milano...

Lequio propune :

I. Căutați alte lucruri .Aduceți la cunoștința Regelui , clar și secret , punctele principale ale conversației noastre .

Apoi ne vom întâlni la Veneția , când veți trece spre Paris.

II .Să fie trimis un emisar la Roma , în ian.'37 , după consumarea vizitei amiralului Horthy la Roma, eventual GVB [George Valentin Bibescu] care-l cunoaște pe Duce, și să aibă o scrisorică la el ...

III : Ducele ar putea sugera prințului de Piemont să-i acorde regelui Carol Medalia Militară sau Colierul

IV: Vizita lui Carol la Roma , prin martie -apr. '37 și recunoașterea Etiopiei.

Marta Bibescu / 17 nov.'37

▣ Impresii personale

I.În legătură cu "*amabilitatea iugoslaviei*" față de Mussolini :

este cu scopul de a pune în gardă Anglia pentru această țară , și a avut ca consecință dubla vizită a lui Eduard III la Belgrad .

Dacă s-ar putea ca și noi să obținem interesul Angliei, efectul va fi același

În conecință, eu voi merge mai întâi în Anglia, și abia apoi la Roma...

Cele "două politici " de apropiere trebuie duse, dar este clar că cea mai importantă este cea cu Anglia, altfel nu va avea efectul obținut de iugoslavi .

II. Argumentul pe care eu l-am subliniat lui Lequio despre diferendul cu Ungaria, pentru a fi repetat Ducei , este următorul : pentru că Ducele favorizează anti-comunismul , cum poate el încuraja pe unguri, a uitat care a fost contribuția Armatei române pentru lichidarea bolșevismului lui Bela Kuhn ? !

Românii trebuie să pună în valoare acest argument, pentru a se asigura de recunoștința Ungariei și simpatia Italiei fasciste .

Marta Bibescu / 17 nov.'36

1.b.) ▣ ACCuza (PNC), la Mesaj, / politica externă / Senat , 28 nov.'36

I.Niemirower (rabin șef) - chestiune personală

▣)**ACCuza** , replică rabinului Niemirower , /Problema evreească / Senat , 10 dec.'36

[-----] Doc.integral Fișier PNC -V -

ACCuza / 28 nov.'36

▣ Politica extenă la o cotitură

▣ Discursul epocal a lui Goga

[LD : **ACCuza** exultă de satisfacție pentru că Titulescu a fost înlocuit .

Rostește una din șarjele vitriolante , care au făcut deliciul cafenelelor politice.

Lucruri noi nu spune. Dacă le consemnez o fac din două motive :

pe de o parte ,împreună cu alte opinii de gen,
a ținut loc de explicație la demitere , în lipsa explicațiilor date de guvern;
pe de altă parte , pentru că , au constituit într-o mai mare măsură (decât vreun studiu sobru și argumentat) la modelarea mentalității publice.

Era vorba de dărâmarea uneii statui ! de destrămarea unei legende !

Cât privește " noua epocă " deschisă prin discursul lui Goga, împreună cu alte sloganuri electorale, va duce la victoria relativă a PNC în alegerile din nov.'37 și tot ce a urmat.]

" Am fost ieri la Cameră și am ascultat discursul stălucit ca formă și adânc ca fond al președintelui nostru , d-l Octavian Goga. D-l Octavian Goga , prin discursul său, a precizat raporturile dintre Statul nostru și celelate State în mod așa de lămurit , încât poate servi de bază oricărei discuțiuni ulterioare asupra acestei materii.

" Discursul d-lui Octavian Goga , președintele partidului nostru,

însemenează o nouă epocă în tratarea politicii noastre externe .

Dați-vă bine seama : până acum , politica noastră externă era rezervată ,

era o politică externă care se trata în anumite cercuri restrânse, și cu toți convenisem că ea nu aparține, oarecum , Parlamentului , deși ea este de esența controlului parlamentar .

Ajunsesem în așa situație încât, până la urmă, nu mai era vorba ca politica Statului Român să se confunde cu anumite cercuri închise de la Ministerul Afacerilor Străine,

ci să se rezume într-o singură persoană , și acea singură persoană se confunda cu trenul special care îi stătea la dispoziție ca să-l transporte în diferite regiuni ,

unde Excelența Sa gândea că trebuie să caute politica externă a României :

la Saint Moritz sau la Cap Martin , unde făcea plaje și unde se duceau românii să admire pe ministrul de externe făcând plaje acolo și, în sfârșit, gândindu-se adânc la politica externă a țării (ilaritate) Dar în același timp , această circulație costa milioane pentru transporturi dar mai ales pentru reclama pe care ziarele jidovești o făceau, ridicând în slava cerului pe acest om , pentru că , într-adevăr aveau un instrument în mâinile lor [-----]

Eu atunci am văzut această situație anormală cu desăvârșire și am spus în Cameră

d-lui Titulescu : Dta ești mai mult reprezentantul Genevei în România , decât reprezentantul României la Geneva.

" De aceea, dlor, aduc complimentele mele partidului care astăzi deține guvernul , că a venit și a înlăturat această anomalie.

Ați făcut mai întâi, prin aceasta , o economie pentru care vă felicit ,

dar în același timp ați clarificat o situațiune care devenea o situațiune de operetă , pentru că nu se mai putea continua să fie tratată astfel politica noastră externă.

" Rezultatul acestei politici a fost așa de dezastruos și de catastrofal ,

încât pe mine mă miră că nu s-a găsit cineva , că nu s-a găsit un guvern , care să ia mai din timp măsuri care să prevină aceste complicații.

" Întâi și întâi , această politică a dus la desafecțiunea noastră față de Italia ;

ne-a complicat situațiunea noastră cu Italia , iar fostul ministru de externe este ,

în ultimă analiză , provocatorul declarațiunilor așa de neprietenești ale Ducelui Mussolini.

Tot el ne-a înstrăinat , într-un moment , simpatiile Poliniei și a mers și mai departe .

S-a pus de-a curmezișul reluării raporturilor noastre normale cu Germania

și chiar ne-a înstrăinat într-o câțva și simpatiile Iugoslaviei .

Prin urmare , ne-a lăsat o stare de politică externă dezastruoasă

[continuă pe aceeași temă, în aceeași gamă....]

" Și iată, în asemenea împrejurări, vine partidul nostru , Partidul Național Creștin ,

care , prin vocea autorizată a președintelui său, d-l Octavian Goga ,

clarifică odată pentru totdeauna această situațiune ,

înlătură , pune capăt unei epoci dezastruoase și spune :

politica externă aparține Parlamentului , aparține dezbaterii parlamentare , aparține controlului parlamentar , și nu se poate , în nici un caz ,

rezuma în tratări intime pe care nu le cunoaște nimeni și mai puțin încă în persoana unui singur om care , ca un potentat , cutreeră prin toată Europa și se oferă în spectacol ca să admirăm toate călătoriile sale de plăcere și toate manifestațiunile sale luxoase. "

" Iată ce a făcut Partidul Național Creștin , prin vocea autorizată a președintelui său,

dl Octavian Goga. Discursul său este , dacă voiți, epocal .

O nouă epocă începe de azi înainte .

Să știți dvs că de aici înainte , nu va mai veni nici un domn ministru de la externe să facă pe omul care singur cunoaște și conduce.

El va fi silit să înfățișeze înaintea acestui Parlament , pentru ca să-și justifice atitudinea și atunci nu vom mai fi expuși la acele catastrofe pe care le îndurăm astăzi , cu desafechțiunea celor mai buniprieteni ai noștri. Iată ce a făcut dl Goga. "

[-----]

ACCuza / 28 nov.'36

▣ Doctrina PNC

▣ Problema jidănească

" Ca *președinte suprem* al partidului nostru , îmi iau astăzi îndatorirea să vă vorbesc lămurit , în împrejurările cele mai grele , prin care a trecut vreodată nu numai țara noastră , ci omenirea. Este ceva, dlor, de natură să surprindă și să miște profund pe orice om gânditor.

Vin să expun doctrina care ne leagă pe noi, care singură este capabilă să ne facă să înțelegem frământările de acum, care singură este capabilă să ne facă să înțelegem suprema primejdie națională , de care este astăzi amenințată națiunea română.

" Dvs nu aveți habar de această primejdie, pentru că nu cunoașteți problema.

D-lor, mai întâi mă adresez dvs ,mă adresez oamenilor politici , și-i întreb :

care socotesc d-lor că este cea mai mare problemă socială, economică , culturală și politică din momentul de față , nu numai în țara românească , dar și în celele țări ?! ...

"D-lor , nu este decât o singură problemă , care cuprinde atâtea probleme

și asupra căreia eu vă atrag atenția dvs , apelând la conștiința dvs de Români.

Această problemă gravă, extrem de gravă, și se va vedea prin fapte cât este de gravă, este problema jidănească. "

ACCuza / 28 nov.'36

▣ Triumful doctrinei naționaliste

▣ Exemplul Germaniei : Hitler, Rosenberg

[LD : dincolo de orice element de doctrină, de orice considerente naționaliste, trebuie să constat candoarea, naivitatea , iluzionarea lui ACCuza , cu privire la solidaritatea așteptată din partea Germaniei , în caz de revizuire]

" În România , există un curent național așa de puternic , încât desfid ca să-l oprească cineva în cursul său . (aplauze pe băncile PNC și Frontul Românesc)

Iar dacă dvs , oamenii din partide, nu veți înțelege acest fapt, să știți dvs că vă expuneți la grave consecințe . Prin urmare, doctrina mea triumfă pe toată linia.

Că eu nu sunt nimic ? Apoi eu sunt încântat că nu sunt nimic, dacă gândul meu este ceva.

Triumfă în toată țara, d-lor, doctrina pentru care m-am sacrificat ,

triumfă în străinătate, în toate părțile. Ne stă înaintea , ca exemplu, Germania.

Și ați văzut curentul care s-a provocat acum în favoarea Spaniei și eroica mișcare a naționaliștilor spanioli, și mișcările naționaliste din celelate țări.

Retro'1933

Dar d-lor, aici , fiindcă vorbesc de doctrină și vorbesc de apărarea națiunii noastre românești contra jidanilor, îmi aduc aminte că în 1933, când intervenise ,

ca un moment cu adevărat providențial pentru noi, mișcarea naționalistă ,

antisemită din Germania , sub conducerea lui Adolf Hitler , cu trei ani în urmă,

când potentatul guvernului român de atunci, era d-l Virgil Madgearu

și am venit o dată , sărmanul de mine , și am vrut să spun un cuvânt de prietenie

pentru Adolf Hitler, marele conducător al Germaniei, care nu ajunsese încă la guvern,

când am pomenit numele lui Adolf Hitler , neplăcut jidanilor, numai decît d-l Madgearu

s-a ridicat cu vehemență - am să caut să vă aduc întreruperea sa de atunci -

și mi-a spus furios de parcă-l apucase ceva : < Nu vă permit să pronunțați cuvântul

de Adolf Hitler într-o Cameră românească ! > Da, d-lor, aceasta se întâmpla la o discuție la Mesaj. [LD : 14-15 dec.'32 , fișier LANC -IV]
Apoi aceștia sunt oameni politici ? !

" Dar astăzi, bine că am ajuns până aici , ca să mă învrednicesc a trimite de la această tribună a Senatului României, salutul meu de admirație deplină, ca vechi luptător, mai vechi decât dânsul cu mult, lui Adolf Hitler , care a pus problema jidănească și a rezolvat această problemă în Germania "
(aplauze pe băncile PNC)

"D-lor, tot cu acest prilej, nu pot să nu transmit sentimentele mele de admirație d-lui Alfred Rosenberg , distinsul conducător al politicii externe a Germaniei, adică a Partidului Național-Socialist care stăpânește astăzi Germania, și care , în momentele cele mai grele și mai penibile pentru noi, în momentele acelea de durere, a venit și a scris în organul oficial *Vo"lckischer Beobachter* din Berlin, acel însemnat articol al lui , prin care declară că Germania nu este solidară cu opera de revizuire pe care a proclamat-o Ducele Mussolini

(aplauze pe băncile PNC și Frontul Românesc) Îi datorăm de aici, de la tribuna Senatului României , toată recunoștința și admirația noastră ."
ACCuza / 28 nov.'36

▣ Problema jidănească

▣ Foruri științifice , organisme internaționale

" Să-mi dați voie , d-lor, să spun că mă mândresc cu acest rezultat , pentru că am convingerea că doctrina noastră a fost hotărâtoare pentru această atitudine a d- lui Alfred Rosenberg , față de revizionism . Ca să vedeți că acesta este adevărul , am să vă povestesc un incident pe care nu am avut prilej să-l mai povestesc până acum .

Budapesta , 1925...

Eu am avut onoarea să-l cunosc pe d.l Rosenberg , cu vreo 11 ani mai în urmă, la un congres din 1925 , și , pe același teren de luptă comună, naționalistă, împotriva primejdiei jidănești. Și știți unde l-am cunoscut ? Curios : la Budapesta .

-DRIoanițescu : În casa unui evreu ! (*ilaritate*)

-ACCuza : A, nu ! L-am cunoscut în oct. 1925 , și l-am întâlnit câteva zile de-a-rândul, pentru a discuta problemele care ne interesează pe noi, și la care întrunire au participat și alți prieteni de-ai noștri , și din alte țări.

Atunci l-am cunoscut și i-am păstrat cea mai bună amintire.

Nurenberg 1934 ...

Am fost apoi în Germania acum doi ani , la Nurenberg , unde l-am văzut , dat nu i-am vorbit, pentru că n-am vrut să-l împiedic de la preocupările d-sale din timpul congresului, așa de importante.

"Dar sunt convins că atitudinea d-lui Alfred Rosenberg față de revizionism, este unul din rezultatele propovăduirii doctrinei noastre naționaliste comune, care a parvenit în România să formeze o puternică mișcare , de aceeași natură ca și mișcarea care astăzi stăpânește Germania. "

"Dar mai este încă ceva .Sunt trei fapte asupra cărora vreau să vă atrag atenția , pentru că interesează această mișcare și dovedesc că oamenii aceia nu sunt ca noi, să înceapă un lucru și să-l lase neterminat .Ei nu se lasă până nu termină definitiv problema pe care și-au pus-o , aici, a problemei jidănești .

Munchen, 1936...

" Acum de curând, și anume în ziua de 19 noiembrie, s-a întrunit la Munchen, o asociație de profesori care a constituit la Universitatea din Munchen , și anume la catedra pentru Istoria Germaniei Noi, o Secțiune de cercetare a problemei jidănești. Această secțiune de cercetare este pusă sub conducerea cunoscutului învățat Alexander von Mu"ler , iar la inaugurarea ei , cuvântarea festivă a fost ținută de prof.Valter Frank, tratând despre < Știința germană și chestiunea jidănească > ,

în prezența ministrului imperiului , dl Rudolf Hess , locțiitorul Fu"hrerului Adolf Hitler , a ministrului prezident Sieben și alți reprezentanți oficiali ai Statului.

Această instituție de cercetare a problemei jidănești , are o însemnătate deosebită , prin caracterul său de instituție de Stat , și , în mod necesar , cu măsurile pe care Statul le va lua pe baza cercetărilor ei.

Norvegia, Oslo, 1936 ...

" Al doilea fapt , a fost formarea la Oslo , în Norvegia , a unei *Academii pentru drepturile popoarelor* , având ca președinte pe savantul german dr. Hans K.E.L.Keller . Nu mai este vorba aici despre drepturile Statelor , între ele , ce ste vorba în special de dreptul popoarelor , ai căror reprezentanți se vor întruni ca să-și caute de interesele lor naționale.

Din această Academie face parte și un prieten de-al nostru , dl prof.univ. Ion Sân Giorgiu .

ACCuza / 28 nov.'36

▣ Pactul Anti Komintern (25 nov.'36)

▣ Interesul României de a adera

[LD : pentru ACCuza , comuniști = evrei ; Komintern = evreii internaționali ;]

" În sfârșit , un alt fapt care cu deosebire trebuie să atragă atenția dvs , de o însemnătate practică , imediată , covârșitoare , în adevăratul sens al cuvântului , este Tratatul recent de la 25 noiembrie 1936 , între Germania și Japonia , tratat care are o însemnătate mondială și istorică . Ce însemnează ?

" Însemnează că de unde jidanii , cu organizația lor **comunistă "Komintern"** , s-au cuibărit la Moscova , prin **Komintern** , lucrează la distrugerea celorlalte națiuni , vine Germania , care nu s-a mărginit să rezolve problema numai la ea acasă , ci vine , unită cu Japonia , și ia atitudine hotărâtă zicând :

<Nu vă permitem această acțiune criminală în țările celelate ! >

" Dar , dacă ar fi ea Rusia oficială , care s-a ascuns totdeauna față de această organizație **Komintern** , condusă de jidani , care lucrează la distrugerea celorlalte națiuni , care a distrus chiar Rusia și acum distruge Spania , dacă ar fi să intervină fățiș , ea va trebui să intre în ordine .

[-----pericolul comunist în România -----]

Și atunci , ce însemnează și ce dispune acest Tratat germano-japonez de la 25 noiembrie 1936 ? Tratul germano japonez dispune :

< Art. 1. - *Semnatarii se învoiesc să se informeze reciproc asupra activității Internaționalei Comuniste , să delibereze asupra măsurilor de precauțiune necesare , și să execute aceste măsuri printr-o strânsă colaborare .* >

< Art. 2 - *Părțile contractante vor invita împreună și alte State , a căror pace internă este amenințată de uneltirile subversive ale Internaționalei Comuniste , să participe la această convenție sau să ia măsuri de apărare în spiritul acestei convenții .* >

< Art. 3 - *Textele german și japonez ale acestei convenții au valoare de original pentru această convenție , care intră în vigoare de la data semnării ei , pe o durată de 5 ani .* >

" Înseamnă dar , d-lor , că , prin unirea acestor două puteri ,

Rusia comunistă Sovietică , nu se va mai putea mișca .

dar înseamnă și mai mult , anume , că celelalte popoare au tot interesul să facă parte din această acțiune îndreptată , în genere , împotriva iudaismului criminal.

Și voi susține că România avea cea dintâi datoria să intre în această orqanizare comună împotriva comunismului ,

care nu este decât o manoperă jidănească " [-----]

ACCuza / 28 nov.'36

▣ Pericolul comunist în România.

▣ Pericolul jidănesc .

" Să nu vă închipuiți , d-le ministru , că în ce ne privește , cum ați zis ,

nu este nici o primejdie din partea **comunismului**.
Este cea mai mare primejdie, pentru că , în adevăr, Românul nu este comunist ,
dar propaganda subversivă nu se va face pe bază de doctrină comunistă .

" Vor găsi , la un moment dat, cine știe ce complicații de care se vor folosi ,
pentru a distruge ordinea Statului nostru, cum vedem că au făcut în Spania ,
într-un moment , după o lungă preparare anarhistă.

" Să nu ne facem iluzii . **Primejdia este venită și trebuie să avem pururi ochii îndreptați asupra ei.**

Nenumăratele **procese comuniste** de la noi - în care figurează numai jidani -
și fac dovadă. Dar ce să mai umblăm noi și să lucrăm necontentit
numai împotriva acestor **agitații comuniste ?**

**Nu , d-lor ! Trebuie să-i luăm cum i-a luat Adolf Hitler în Germania ,
trebuie să-i luăm pe toate căile și să rezolvăm problema Iudaismului .**

Acesta este izvorul adevărat al tuturor tulburărilor ordinii Statului ."

[-----**pactul anti-Komintern** -----.-]

**Și voi susține că România avea cea dintâi datoria
să intre în această organizare comună împotriva comunismului ,
care nu este decât o manoperă jidănească "**

[-----]

Nu, domnilor, noi suntem premergătorii lui Adolf Hitler , pentru că am venit , cum arăt,
de la 1889 , când el abia se născuse. Dar până la Adolf Hitler au fost în Germania ,
atâția oameni , cum a fost de pildă Teodor Fritsch , mort acum de curând,
cu care am intrat în legături și am stat în corespondență.

S-au găsit și alții atâția , **însă nimeni n-a avut acțiunea pe care a avut-o Adolf Hitler ,
pentru aceea aveam pentru dânsul cea mai mare stimă și cea mai mare admirație ,
unită cu o deplină recunoștință , pentru că , prin acțiunea sa de Stat , conștientă ,
putem zice că ne-a salvat și pe noi. "** [-----]

**LD : este evident că se dă cuvântul rabinului Niemirower după ce Cuza își termină discursul
și la intervenția lui, îmi lipsește începutul .Atât cât am , este clar că rabinul dă
niște explicații talmudice, la acuzele proferate de Cuza la adresa iudaismului]**

Șef rabin dr. I.Niemirower / 28 nov.'36

▣ Iudaismul

"Acuzațiunea cea mai mare contra căreia trebuie să luptăm ,
este aceea care identifică **iudaismul și comunismul** ,
aceasta este arma cea mai otrăvită și cea mai periculoasă , am auzit-o azi.

Admit că sunt și evrei **comuniști ...**

-PSSGhenadie Niculescu , Episcopul Buzăului : Cei mai mulți !

-**Niemirower** : Scuzați, poate sunt într-un oraș, sau într-un loc oarecare , dar nu în general ?

Cum au să fie cu toți comuniști ? Evreii, spuneți în fiecare moment , sunt capitaliști,
că se ocupă cu comerțul , cum pot să fie ei comuniști ?

Comunismul persecută orice religie. Și religia noastră este persecutată
în Rusia Sovietică , tot așa cum sunt persecutate toate religiile.

Și **evreii bolșevici** sunt acei care persecută religia mozaică .

Limba ebraică este persecutată ca o limbă burgheză.

Sionismul, orice mișcare de reclădire a Palestinei, este sub persecuțiune în Rusia.

Dacă vorbiți de **evreu Karl Marx**, de ce nu vorbiți de **creștinul Lenin ?**

Karl Marx a fost din naștere evreu, apoi s-a botezat .

Și eu vă pot spune că el era un mare dușman al evreilor. În scrierile lui s-a exprimat
contra evreilor , pentru că a crezut că evreii sunt reprezentanții capitalismului.

Dar nu avem nici un motiv a nega că a fost de origine evreească .

Și pentru aceasta trebuie să identificăm evreii din lumea întreagă cu **bolșevismul !**

Aceasta este **ceva de ne mai auzit !**

Șef rabin dr. I.Niemirower / 28 nov.'36

▣ Evreii din România

▣ Evreii - comuniști ?

" Și aici în țară, evreii sunt fideli patriei .Evreii care au fost aici în patrie, atunci când voievozii au visat visul mare al Unirii.

Evreii care au luat parte la războiul de independență al Țărilor Românești .

Evreii care au avut cinstea să cadă pe câmpul de luptă în războiul pentru întregirea neamului

Evreii care se simt la orice ocaziune gata să lupte pentru patria lor , să o apere cu viața lor,

cum trebuie să facă orice fiu al țării , nu pot fi acuzați că sunt comuniști .

Aceasta este o otrăvă în aceste timpuri , este un mijloc periculos

de a spune de un popor întreg că aparține comunismului !

" Noi nu avem absolut nimic comun cu comuniștii .

Comuniștii noștri sunt adevărații noștri dușmani . Nu putem avea nici o legătură cu ei !

Ei nu iau parte la religia noastră !

Dacă este , poate , unul sau altul, care are poate sentimente pentru comunismul științific, cred că și în mijlocul românilor sunt astfel de oameni ,

și pentru asta nu se poate spune că evreii ar fi comuniști !

" Acesta este un neadevăr și protestăm contra acestui lucru.

Nu putem protesta în public așa mult, noi, rabinii , cum voim, ca să nu se deducă din acesta că evreii tot văd că este necesar să declare că nu au nimic comun cu comuniștii.

"Atunci când a avut loc atentatul blestemat de aici [Senat] , și mi s-a spus mie

ca să vorbesc în templu, contra aceluia criminal, Goldstein, am răspuns :

Se înțelege că sunt gata să vorbesc , dar nu în această sâmbătă ci sâmbăta viitoare .

Am fost întrebat : De ce ? Am răspuns : dacă Mitropolitul va vorbi contra comunismului

în ziua de duminică , atunci și eu voi vorbi sâmbătă , căci dacă iau imediat cuvântul

contra comunismului , se va putea spune că noi avem ceva legături cu acel

criminal .

" Din cauza aceasta noi, rabinii, de multe ori am avut gândul să ne declarăm în public contra

comunismului, dar n-am putut-o face , ca să nu aibă aerul că prin această declarație

recunoaștem că tot există ceva între evrei și comuniști.

" Eu , în seara cea sfântă a anului, în seara de Kipur, când începe ziua iertării păcatelor,

am ținut o predică în acest sens, la care au asistat și creștini ,

arătând că nu avem nimic comun cu comuniștii .

" D-lor , am și scris în acest sens, și chiar rabinii de la Londra și Paris,

au declarat că nu avem nici o legătură cu comunismul și de aceea nu pot permite ,

chiar dacă este un om [ACCuza] care repetă asta de 40 de ani ,

nu pot permite să declare că iudaismul și comunismul sunt în strânsă legătură

și că lupta contra comunismului trebuie să fie și lupta contra iudaismului "

Șef rabin dr. I.Niemirower / 28 nov.'36

▣ Jurământ de credință pentru România Mare .

" Noi, evreii din această țară , nu cunoaștem alt drum

decât drumul patriei române de astăzi ,

când , poate , în acest ceas în Bucovina este sărbătorită Unirea. [28 noiembrie !]

când întreaga suflare românească este pentru România Mare

și noi declarăm aici, sus și tare , că nu cunoaștem un alt ideal

și nu avem nimic comun cu cei afiliați comunismului .

" Iubim Țara Românească și nu pot termina discursul meu decât exclamând :

să trăiască Majestatea Sa Regele Carol al II-lea ! " (aplauze)

Niemirower / 28 nov.'36

ACCuza , replică rabinului Niemirower / Problema jidănească / , Senat , 10 dec.'36

(DS, MO 9, Șed. din 10 dec.'36 , p. 193- 197)

[LD : lipsă începutul discursului . În orice caz, ACCuza vine și citește în Parlament

liste cu comuniști, selectând evreii. "Pomelnicul" este ... năucitor !
Dau acest " răboj" făcut pentru anii 1932, 1933, 1934. 1935, 1936 , pentru a arăta :
/ că existau comuniști în România , nu cum se spune ;
/ că erau urmăriți , arestați, condamnați etc...
/ că , în majoritate, erau evrei, mai ales din Moldova, Bucovina și Basarabia ;
/ că fiind comuniști, erau "anticapitaliști" , deci formula *evreu = capitalist* nu ține ;
/ că printre ei figurau mulți ucrainenii , ruși ș.a..... iredentiști pro-ruși ;
/ că , printre ei, nu figura nici un ungur - deoarece aceștia erau cu fața spre Budapesta ;
/ că nu figura nici un nemț , deoarece ei erau cu ochii spre Berlin ;
/ că , după 1941, regimul Antonescu a aplicat contra lor numitul " *holocaust* " ,
din motive iredintisto-comniste - antisemite ;
/ că opinia publică românească era ținută la curent cu această mișcare ,
și astfel s-a creat o atmosferă în care evreu = comunist ;
/ că ziarele care urmăreau această mișcare , erau , mai ales,
Universul, Calendarul, Lumea, Curentul, ș.a.
În rest , totul este ... istorie Aranjez " listele"pe centre ... Cuza le dă amestecate

[-----]

ACCuza / 1936 : Din 338 comuniști, 280 sunt jidani și 58 creștini.

În total, pe acești cinci ani, 1932- 1936, din 1.106 comuniști,
933 sunt jidani , iar creștini 173

[-----]

ACCuza / 10 dec.'36

▣ Concluzii : Problema jidănească .

"Iată domnilor cum se prezintă elementul jidănesc din punctul de vedere al organizării Statului ,a
cărei ființă însăși o primejduesc, din orice punct de vedere i-am privi .

Aici mă opresc, ca să nu abuzez de răbdarea dvs , mă opresc asupra concluziunilor din aceste
pagini. Ce rezultă ? Rezultă că există, privită din toate punctele de vedere ,
și teoretic și practic, o poblemă jidănească.

Se naște întrebarea : Care este soluțiunea acestei probleme și , în special ,
cum trebuie să procedeze poporul românesc pentru a soluționa această problemă ?

" Eu mă consider îndatorat , pentru că am o convingere.

Am convingerea că noi suntem ultima limită de răbdare a poporului românesc,
ca să nu zic ultima speranță. [-----]

Încât dacă vin aici și mă lupt să lămuresc această problemă,

lupt în primul rând pentru păstrarea ordinii și pentru ca să ajungem pe cale legală ,
pe cale pașnică, să rezolvăm cea mai mare problemă care a avut-o vreodată de rezolvat
națiunea română și celelate țări.

Dar veți zice : cum veți rezolvi-o ?

" Foarte simplu Noi am spus-o încă de la 1889 : prin eliminarea jidanilor.

Dar cum , eliminarea jidanilor ?

Dar cu jidanii ce voiți să faceți ?

-Îi trimitem în Madagascar sau oriunde aiurea .

-Dar Madagascarul aparține Franței ...

-Nu are decât să li-l pună la dispoziție ! [-----]

Uganda era o formulă , era o soluție ; Madagascarul meu este de asemenea o soluție.

[-----] Este deci o imposibilitate absolută ca jidanii să mai rămână
pe pământul țării noastre. [-----]

ACCuza / 10 dec.'36

2.) Gh.Vântu (raportor) , discurs final la Mesaj, Cameră, 28 nov.'36

(DAD, MO . 6 , sâmbătă, 28 nov.'36 , p. 116 - 121)

[LD : 7 sept.2003 . Ședința este condusă de NNSăveanu . De remarcat amploarea
dată discuțiilor doctrinare , care nu erau deloc simple exerciții oratorice.

Atmosfera politică era încărcată de propagande și polemici ,
iar aceasta era ultima sesiune a legislaturii PNL , după care urmau alegerile.

[-----]

Gh.Vântu / 28 nov.'36

▣ **O.Goga [P.N.C]**

[**Politica externă**]

"Di Octavian Goga , cu talentul său recunoscut , ne-a făcut ieri un discurs foarte interesant asupra politici externe .Mărturisesc că la început am avut o surpriză , fiindcă eram obișnuit să-l văd pe d-l Goga examinând politica internă, care îl pasionează atât de mult, și în care de câțva timp desfășoară o activitate cu foarte mult zgomot.

"În ceea ce privește politica externă , dl Goga , să mi se ierte expresiunea, un fel de amestec de impulsii personale, de ideologii politice și, spre surprinderea mea, de calcule de cifre și economie - prima oară când d-sa procedează astfel - ca și cum politica externă a unui Stat s-ar duce cu cifre și statistici, și ca și cum astăzi politica externă a României , n-ar trebui să urmărească obiectivul ei principal , care este integritatea granițelor și unitatea noastră politică și națională . (**aplauze la majoritatea PNL**)

" În această privință, mă declar inferior d-lui Goga, și nu pot să discut politica externă sub aspectul cifrelor, fiindcă acestea nu pot să dea directive.

Ele privesc politica economică care este cu totul deosebită de politica națională externă a unui Stat .

[**pericolul bolșevic**]

" D-lor deputați, m-am întreb și mă întreb și acum, dacă pericolul bolșevismului , pe care îl afirmă cu atâta tărie d-l Goga, este în adevăr o realitate strigătoare sau nu cumva o platformă pentru justificarea unei acțiuni politice inventate . (**aplauze**)

-Pamfil Șeicaru : Va să zică nu este un **pericol bolșevist** ?

-Gh.Vântu : " Necontestabil există un pericol al tuturor formațiunilor extreme și nu eu voi fi acela care să contest că pericolul devine mai mare , se agravează , pentru că în ultimul timp s-au demonstrat solidarizări ideologice peste granițele unei țări. Desigur, că există în această împrejurare de o excepțională gravitate, dar , d-lor deputați, aceasta privește organizarea autorității în interiorul Statului , aceasta poate să formeze un punct din activitatea unui partid politic , dar nu poate , în nici un caz, să justifice, numai ea singură, existența unei formațiuni politice în interiorul Statului " (**vii aplauze la majoritatea PNL**)

"Vedeți dvs , în această privință, poate că și dl Octavian Goga greșește, pentru că ne-am deprins să cercetăm prea mult viața internă a altor State, și credem că putem să ne valorificăm în politica noastră , prin obținerea adeziunilor exprese sau tacite a unor formațiuni politice cu afinități ideologice de acolo.

Există o problemă , însă această problemă trebuie soluționată aici , în cadrul Statului nostru românesc, cu forțele și cu credințele noastre , fără necesitatea vreunei alianțe străine, fiindcă eu cred că suntem noi în stare să ne facem ordine aici la noi acasă .

(**Vii aplauze la PNL, bravo !**) [-----]

Gh.Vântu / 28 nov.'36

▣ **Politica externă - guv.Tătărașcu**

" În privința politicii externe , observațiile mele sunt foarte scurte.

Politica guvernului este cunoscută. Ea este împărțită de noi, ea reprezintă astăzi orientarea necesară a națiunii și a țării românești.

"În politica externă, astăzi mai ales, se cere un front comun al românismului.

Noi suntem susținătorii tuturor așezămintelor , a tuturor instituțiilor și cultivăm alianțele noastre tradiționale și toate alianțele menite să consolideze pacea și să ne asigure integritatea noastră politică și națională.

" Nu avem nici un fel de revendicări , de nici o natură. Dorim raporturi de bună înțelegere

și cordialitate cu vecinii noștri și cu toate statele , dorință de pace și de colaborare.
Nu suntem adversarii nimănui. Voim înțelegere și apropiere de toți.
Deci nu politică de provocare , ci o politică de pacificare.

"Dar , în același timp, ținem să declarăm că suntem hotărâți să ne apărăm ,
cu toate jertfele , patrimoniul nostru național. "

Gh.Vântu / 28 nov.'36

▣ Democrație sau Statocrație ?

▣ Stat democratic sau stat totalitar ?

[LD : mă interesează în măsura în care voi detecta aceste caracteristici la mișcările extremiste din România, fie ele de dreapta (PNC, Garda) sau de stânga (PCR)

Doctrina comunistă (și, ca un reflex, istoriografia comunistă), chiar dacă , cu tupeu ,
cu ipocrizie, cu agresivitate , critica *statocrația și statul totalitar* de dreapta
(Germania, Italia, Spania , și chiar țări cu regimuri democratice !) , se scotea din cauză ,
inventând pentru ea noțiuni și argumentări dogmatice,
prin care respingea eticheta de "*stat totalitar*" ș.a.

În epocă, oamenii avizați le puneau , din acest p.d.v , pe același plan.

Din această categorie face parte și argumentarea lui Gh.Vântu,
care face o prezentare simplă , succintă, coerentă, inteligentă , convingătoare .]

"Suntem criticați spunându-ni-se că astăzi
nu mai reprezentăm tradiția liberală și democratică.

Împrejurări speciale și particulare postbelice au justificat în unele State anumite reacțiuni , menite
să transforme organismul de Stat [LD : nu numește Germania, Italia , Rusia Spania !]
și să transporte răspunderea puterii în mâna altor elite politice .

" N-am să insist și nu vreau să cercetez în particular cauzele , motivele istorice și politice,
dar un fapt este constatat : structura politică internă a acestor State a fost schimbată.

Se tinde astăzi la o generalizare a acestui sistem și pretutindeni se găsesc
reprezentanți ai acestei mentalități noi , cu privire la reforma Statului.

" *Statocrația* reprezintă formula politică ,

Statul totalitar reprezintă formula juridică
a sensului acestei reforme a Statului , care capătă în unele părți aderenți.

Dați-mi voie să explic în câteva cuvinte ce reprezintă această concepție
și dacă ea poate fi împărtășită.

"În epoca din timpul războiului, sau imediat după război, datorită unor împrejurări speciale,
și mai ales datorită curenței de autoritate a Statului și - aș putea spune - ipocriziei conducătorilor
, s-a ritmat o acțiune nouă , pentru că este sigur ,este un adevăr istoric,
un regim politic nu se poate menține decât atâta timp cât este într-o ofensivă creatoare.

(aplauze) Dacă regimul politic abandonează acțiunea ofensivă și se reanșează
în defensivă , căutând să se mențină numai prin tranzacțiuni , numai prin abilități
și prin flotări , este sigur că regimul politic se apropie de sfârșitul lui.

Regimul politic nu se poate menține decât prin credință, prin voință și prin acțiune.

(aplauze la majoritatea PNL) Regimul politic se menține prin credința adevărilor lui,
prin voința lui de manifestare și prin acțiunea lui de realizare .

"De aceea, misticile care animă formațiunile noi , pe de o parte, iar pe de altă parte, slăbiciunea
guvernamentală , care abdică virtual în împrejurări critice,
creează dezordine și anarhie , fac să se nască dezgust pentru lipsa de reacțiune a guvernului ,
scepticism, neliniște, toleranță pasivă , și , de aici, ostilitate pentru regimul guvernamental și
simpatie pentru formațiunile noi.

Astfel se explică , mai mult, existența acestor formațiuni post-belice în unele state europene.

[Italia : fascismul]

-Pamfil Șeicaru : D-le Vântu, societatea, instinctiv, atunci când simte că autoritatea
slăbește , se animează , se îndreaptă spre curențele care afirmă o voință autoritară ,
fiindcă acolo se crede mai ocrotită. Dvs ați spus foarte bine! Cu regimul de abilități ,
nu se poate ! S-a petrecut exact cazul Italiei . Giolitti a cultivat regimul fascist ,

I-a finanțat la începutul lui, crezând că, la un moment dat, îl poate utiliza, și a propus lui Mussolini, care avea numai 30 de reprezentanți în Cameră, să-l ia în guvern. Aceasta este marea eroare a celor ce-și închipuie că pot înlocui o autoritate virilă cu cu îndemnuri feminine.

-Gh.Vântu: Prin aceasta se explică mai mult aceste formațiuni, decât prin faptul că ele ar fi însemnat o credință nouă. Astăzi, s-a format o doctrină a acestor organizații noi; trebuie însă reținut că mai întâi a fost acțiunea și apoi s-a format ideologia. Ideologia aceasta este rezultatul unei mistici, și creează un mit, care este Statul.

De aceea un om politic [Mussolini] a putut să ajungă la o formulă, pe cât de impresionantă pe atât de eronată:

< Statul sunt eu care trăesc; Statul trăește în mine .>

< Statul este singura realitate și misiunea tuturor este apărarea și strălucirea lui. >

[statul totalitar: fascist, hitlerist, comunist]

Statocrația neagă complet primatul națiunii. S-a zis chiar

< Nu națiunea creiază Statul, din contră, Statul creiază națiunea.>

-Șeicaru: Statul înlesnește ca națiunea să ia act de existența ei, înlesnește găsirea conștiinței naționale. Cultivă ideea de națiune în școli. Statul a creat școala pentru ca poporul să poată deveni o națiune.

- Aurelian Benteoi (Subsecretar de Stat la Interne): Ceea ce puneți dvs este o variantă personală. Dar, dacă nu mă înșel, ceea ce a afirmat dl Vântu este reproducerea fidelă a cuvântului Ducelui.

- Gh.Vântu: Exact. Deci se contestă națiunii dreptul de reprezentare.

De aici o consecință foarte importantă:

guvernul are autoritate din cauză că reprezintă Statul, nu națiunea.

A doua consecință, foarte importantă, este incompatibilitatea acestei concepțiuni cu Monarhia, pentru că interzice sau, în orice caz, anihilează prerogativa de investire și de revocare a guvernelor care constituie atributele principale esențiale ale sale.

Formațiunile acestea elimină, în mod violent și definitiv, orice alte partide politice, acaparând Statul în angrenajul lor și întrebuintează orice mijloace pentru a asigura continuitatea și perpetuarea conducerii Statului.

Partidul reprezintă clasa sau națiunea în calitatea sa de elită,

adică gruparea cea mai energică, gruparea cea mai virtuoaasă...

-Șeicaru: De Vântu, în aceste formațiuni de dreapta, concepțiunile acestea ale Statului de dreapta, dacă le urmărești, sunt o copie fidelă a Statului comunist.

-Gh.Vântu: "Eu vorbesc odată de amândouă.

Statul totalitar înseamnă mai apoi confiscarea vieții private, sau, mai precis, impune familiei, presei, chiar gândirii și tuturor manifestațiunilor individuale și sociale, sub toate formele și sub toate expresiile, o unitate de acțiune și manifestare, chiar o unitate de opinie, acea a Statului, adică a partidului, care este obligatorie.

[Comandantul = șeful = dictatorul]

Suveranitatea este însă în teorie rezervată Statului, nu națiunii;

în realitate, Statul este reprezentat prin guvern, guvernul este reprezentat prin partid, iar partidul are un comandant, un conducător [LD: "Cârmaciul" - Stalin;

"fuhrer"-ul Hitler, "il duce" Mussolini, "Căpitanul" CZCodreanu]

, care dă dispoziții, care comandă și ale cărui ordine se execută.

Prin urmare, în ultimă analiză, suveranitatea înseamnă dreptul unui singur om, înseamnă că această suveranitate este complet încredințată șefului partidului totalitar.

Acest șef este un om care nu poate greși,

deci nimeni n-are dreptul să discute măsurile lui;

toți ceilalți au numai obligațiunea de a executa.

"Legile și toate instituțiile Statului, sunt menite să întărească și să asigure hegemonia partidului și a șefului.

Națiunea este executantă și nu are alte drepturi, decât de a executa comenzile primite; ea nu are concepții, nu trebuie să aibă opinii, nu trebuie să discute.

Am aici unele dispoziții și articole de lege care conțin măsurile de opresiune severă împotriva tuturor acelor care nu numai în public, dar chiar în particular,

își permit să discute ideologia partidului, activitatea lui și deciziunile șefului.
" Se înțelege că, în această concepție, Statul, respectiv comandantul partidului,
devine un acaparator , care conduce exclusiv viața de Stat."

Gh.Vântu / 28 nov.'36

▣ Concluzie

"Deci , fără teamă de exagerare , am putea spune că această concepție a statocrației ,
a Statului totalitar , înseamnă silnicirea unei nații , pentru strălucirea unui om ."
(Aplauze la majoritatea PNL) Este desființarea tuturor drepturilor și libertăților ,
instaurarea forței "

Gh.Vântu / 28 nov.'36

▣ Contagiuni , solidarizări internaționale = război civil !

[Eroarea PNC]

O agravantă a acestor considerațiuni , care pare că a prins puțin și pe acei care
nu se încadrează în această concepție - cum eu sunt convins că greșit manifestă
această atitudine Partidul Național-Creștin , care este un partid politic ,
de reprezentare națională , și găsesc că este o greșeală că acest partid
se transformă într-un apologet al unui regim care nu-i aparține
și pe care nu și l-a însușit - o agravantă a acestor formațiuni este următoarea:

ele creează și mențin solidarizări internaționale , peste ideea de Stat .

[Spania] "De aceea, asistăm astăzi la spectacolul trist , tragic chiar ,

când membrii aceleiași națiuni se luptă între ei ,

fiind sprijiniți de străinii care vin dintr-o țară în alta ,

pentru a susține o formațiune politică sau alta ,

creând astfel un fel de front internațional al acelorași credințe politice ,

pentru ca , prin sprijin reciproc , fiecare să ajungă la acapararea puterii în Statul respectiv ."

[-----]

Gh.Vântu / 28 nov.'36

▣ Lustrul democratic al totalitarismelor .

" Iată , în scurte cuvinte , ce reprezintă această concepție nouă .

D-lor deputați , cu toate acestea , pentru că stările de fapt nu se pot transforma
în regimuri politice , decât printr-o adeziune activă , sau cel puțin pasivă ,
a corpului social , remarcăm o străduință a tuturor reprezentanților acestor formațiuni ,
de a da , cel puțin în aparență , un lustru democratic formațiunilor și concepțiilor ,
pentru a atrage , măcar în acest mod , simpatiile populare .

Vă citez : DI Mussolini , la 27 mai 1927 , definea fascismul : < o democrație accentuată >

Goebbles , la 26 iunie 1933 , spunea : < Aduc , de altfel , omagiul revoluției franceze ,

pentru toate posibilitățile de viață și de dezvoltare pe care le-a adus poporului .

În acest sens , se poate spune , dacă vreți , că sunt un democrat ;

ceeace combat , din contră , sunt mistificările , abuzurile sistemului democratic . >

[URSS - libertățile individuale ...]

[LD : nu se poate spune că românii nu știu ce se întâmplă în țara de la Răsărit !.]

În fine , Lenin , autorul dictaturii proletariului , atunci când încerca să o definească ,

spunea : < Mecanismul statului burghez , chiar republican , este înlocuit

printr-un mecanism de Stat mai democratic .>

"Și fiindcă vorbim despre această concepție , a Statului proletar [-----]

în proiectul noii Constituții - a III-a - se recunoaște în mod formal -

eu n-am să discut sinceritatea , n-am să discut caracterul , nu stă în dreptul nostru

să discutăm valabilitatea acestor declarațiuni , dar veți găsi în proiect ,

recunoașterea drepturilor și libertăților individuale .

"Dacă acestea nu pot fi discutate sub aspectul realității și seriozității ,

pot fi discutate , însă , sub raportul recunoașterii falimentului

unei concepțiuni exclusiviste și extremiste .

-Pamfil Șeicaru : " Este o simplă schimbare tactică, ca să înlesnească crearea fronturilor populare , în toate țările. În privința mistificării Moscovei, trebuie să știm să fim foarte prudenți . "

[-----]

Gh.Vântu / 28 nov.'36

▣ **Democrația istorică versus pseudo-democrația**

[LD : Se poate vorbi de o stăruioare pedagogie politică, față de abuzul folosirii acestei " etichete" , mai ales de către grupările radicale sau extremiste de stânga. Pe această confuzie s-au bazat în epocă inițiatorii diverselor "fronturi" , de această confuzie au profitat istoricii comuniști când au prezentat luptele politice, din deceniul patru, transformând PCR în <principala forță democrată sau antifascistă >, chiar dacă "fasciștii" cu care se luptau erau ... democrați tradiționali (precum PNL, PNT , sau PSD !). În acest dicționar politic falsificat , mistificat, pervertit ...

încearcă Gh.Vântu să pună puțină ordine, desigur trăgând jarul pe turta liberală.

LD : nu uita el se referă la statoacrația și totalitarismul din ambele extreme.]

" În fața acestei concepțiuni noi, - ca formă, pentru că dictaturi au mai fost ! -

se ridică concepțiunea tradițională și istorică a democrației.

Desigur, ea nu trebuie confundată nici cu fronturile așa-zise democratice , nici cu fronturile populare, care nu reprezintă decât niște tentacule ale unui comitet organizat în vederea unei revoluții comuniste internaționale ,

căci democrația aceea tradițională și istorică , implică primatul națiunii asupra Statului.

Nu voi insista , dar voi accentua că ea înseamnă organizarea Statului

pe baza suveranității naționale , exprimată direct sau prin reprezentare.

Gh.Vântu / 28 nov.'36

3.) **Inculeț (Ministru secretar de Stat , vicepreșed Consiliului de Miniștri) ,**

discurs final - la Mesaj, 28 nov.'36

(DAD, MO 6, șed. de sâmbătă, 28 nov.'36 , p. 121 - 127)

[LD : Ședința dura de 7 ore. Adunarea este condusă de NNSăveanu .

Inculeț este întâmpinat cu aplauze prelungite de majoritate.

Vorbește foarte rar în public, este om de acțiune, și , pentru că deținuse Internele, este considerat "*mâna forte*" a PNL. I se mai adaugă un apelativ : "*omul regelui*".

Nu știu câtă justificare au cele două apelative , dar , oratoric, are un stil direct , sfătos, la care pilda, anecdotical , înlocuiește argumentul, iar experiența politică , ține loc de cărți și teorii. Punctual, face bilanțul unei guvernări de 3 ani , pe care o consideră stabilă și rodnică, ridică moralul structurilor liberale - guvern, parlament, partid - respinge criticile aduse de adversarii parlamentari și nu pare îngrijorat de succesiune.

Pornește discursul de la o premiză edulcorată , vorbind de un "*consens*" inexistent

- Regele, armata , politica externă - neluând în seamă că acest "consens"

avea serioase fisuri , ignorând curentele de opinie adverse manifeste (parlamentare și extraparlamentare) . Amăgire ? Strategie ? De ochii cui, a Regelui , a țării ?

Era bine ? Era rău ? Se va vedea ulterior]

Subtitluri, sublinieri, semene, colorări -LD

Doc.integral fișier Guvern XIII

[-----]

I.Inculeț / 28 nov.'36

▣ **Apelul la unire al MSR**

"D-ior, să începem cu ultimul capitol : apelul la unire .

Credem că nici o dată chemarea regală n-a fost mai bine venită decât în momentul de față.

În adevăr , nouri internaționali apar destul de întunecați și de primejdioși

și ținând chiar să acopere și cerul senin al României noastre .

Astfel că apelul este bine venit și cu bucurie trebuie să constatăm - *prima constatare* -

că acest apel a fost primit absolut de toți în Cameră , după cum cred că a fost primit de toată românimea , de la un capăt la altul al țării . (aplauze prelungite la PNL)

[-----]

" Acest fapt constatat , cred că trebuie să ajungem cu mulțumire la concluzia că , în momente grele , în momente hotărâtoare , neamul nostru poate să ajungă la o înțelegere , poate să ajungă la un limbaj comun , și în fața - ferească Dumnezeu ! - unei primejdii , pot să facă bloc de granit de care s-ar sparge toate năvălirile , ori de unde ar veni "

[-----]

I.Inculeț / 28 nov.'36

▣ **Politica externă [Victor Antonescu]**

[LD : iată acest basarabean care vede "partea plină a paharului" geopolitic , revărsându-se peste România : "Cordonul sanitar " ! "Cortina de fier! "]

" Trec tot scurt, rezumativ, la al treilea capitol, al politicii externe.

D-l Victor Antonescu va vorbi în fața comisiunilor de politică externă a Camerei și Senatului , și va expune în deaîntregul politica externă a guvernului nostru.

Eu aș vrea să mă mărginesc doar la câteva constatări.

" Prima constatare : dacă am examina situația țării noastre , cred că cu toții am ajunge la concluziunea că avem o situație dintre cele mai favorabile, chiar prin simpla poziție a ei din punct de vedere geografic .

"De altă parte, țara noastră nu are de revendicat de la nimeni , dar absolut de la nimeni, nici o bucată de teritoriu .

"Astfel fiind, politica noastră externă se rezumă în primul rând la păstrarea păcii și , în al doilea rând, la păstrarea și apărarea fruntariilor noastre , care trebuie , pentru România Mare , să rămână eterne , cum este etern și neamul nostru. (aplauze la PNL)

În tot cazul, s-a constatat și aici că politica noastră externă a devenit o politică tradițională, fiindcă este expresia însăși a instinctului național a poporului nostru.

Și noi nu vom face decât să mergem pe drumul acesta tradițional, sporind alianțele, strângând prietenii și măbind prestigiul țării noastre în afara hotarelor ei . "

I.Inculeț / 28 nov.'36

4.) **M.Romniceanu (raportor) , discurs final la Mesaj, Senat , 29 nov.'36**

(DS, MO 7, șed. de duminică, 29 nov.'36 , p. ? , 135-136)

[LD Xerox incomplet -lipsă primele pagini. Profesor universitar de Drept .

Ministru fără portofoliu în gov.dedupă 23 aug,44, după ce a protestat împotriva fărădelegilor și crimelor făcute de comuniști în campania electorală din 1946 (el însăși a fost bătut !)

a fost arestat și a murit în temnița de la Pitești , după ce trecuse și pe la Sighet.

Este un om sobru, echilibrat, modest dar mândru că, în funcția sa "trecătoare" de raportor , poate rosti adevărurile și credințele generației sale .]

/ Politica externă

/Protest la discursul lui Mussolini

M.Romniceanu / 29 nov. '36

▣ **Politica externă**

" Nu este locul aici ca să amintesc măcar de anumite cuvântări ținute aici ,

[aluzie la M.Manolescu și ACCuza]

în care s-a discutat oportunitatea sau neoportunitatea alianțelor noastre naționale .

"Politica noastră externă nu este nici a unui om, și nu a fost nici o dată a unui om

[aluzie la "ținta" Titulescu] ; nu este nici a unui guvern ,

ci este a țării întregi și ea este dominată , în momentul de față , de cele două imperative , clar indicate în Mesajul Regal : păstrarea păcii și a limitelor noastre naturale.

"Mesajul Regal ne arată limpede care este politica noastră externă.

România nu poate să-și desmintă întregul trecut de generozitate

și de păstrare a cuvântului dat și să renege organismul de generozitate internațională și de solidaritate care se numește Adunarea Națiunilor.

"Această țară și acest popor dorește numai să trăiască în pace , să trăiască în liniște nu numai cu vecinii , dar cu toate țările cu care avem sau am putea avea relațiuni internaționale , și primim cu recunoștință și cordialitate orice gest de amicitie , orice propunere de concordie.

" În sufletul lui , însă , trebuie să o spunem , poporul român păstrează o adâncă și trainică recunoștință pentru țările cu care am fost împreună în luptă pentru restaurarea unității noastre naționale și se bizuie în viitor pe trăinicia nedezmnițită a alianțelor sale.

" În numele acestei Adunări , să-mi fie permis să constat cu satisfacție eforturile pe care guvernul Majestății Sale Regelui , sub înalta indicație a însuși Șefului Statului , le-a făcut pentru realizarea acestui scop , și rezultatele arătate în Mesajul Regal ne umple pe toți de bucurie și de încredere în conducerea viitoare a destinului Țării.

" Și voi adăuga [-----] această adunare se pregătește ca să primească , cu ocazia sărbătorilor de mâine [**1 decembrie**] așa cum se cuvine unor vechi prieteni , pe reprezentanții vechilor aliați [**cehi și iugoslavi**] , și vede în această vizită o cheazăie mai mare de trăinicie a acestei țări . "

M.Romniceanu / 29 nov. '36

▀ Protest la discursul lui Mussolini

" mă văd obligat să mai vorbesc încă de un fapt , care pentru toți Românii a constituit o dureroasă surprindere despre declarațiunile pe cari șeful guvernului unui Stat pe care ne-am obișnuit să-l considerăm prieten , a găsit cu cale să le facă în istorica cetate a Milanului. [-----] Nu este locul ca , de la această tribună , să repet toate argumentele istorice și statistice care învederează greșala d-lui Mussolini. [-----]

S-a spus la Milano : < Dreptate pentru Ungaria ! >

Noi , poporul român , am suferit prea mult de nedreptăți în cursul veacurilor , ca să tăgăduim oricui dreptul la dreptate ,

dar dreptatea se sfârșește acolo unde începe asuprirea.

Și sunt conștient că spun un adevăr adânc , atunci când afirm :

O asuprire , chiar milenară , nu poate constitui mai multe drepturi decât o suferință de atâtea veacuri "

"În clipa aceasta , d-lor , poate unică în viața mea , am convingerea că vorbesc în numele acestei întregi adunări și prin ea vorbesc în numele milioanei de voturi , care ne-au trimis aici , să fim straжа drepturilor și idealurilor lor .

" De aceea glasul meu trebuie să răzbată dincolo de aceste ziduri , trebuie să răzbată în cetatea unde s-a zămislit însăși origina noastră latină ,

trebuie să răzbată în bolțile medievale ale palatului Veneția , ca să se vadă și să se audă acolo ecoul durerilor și drepturilor acestui popor .

Și am adâncă convingere că glasul meu va fi auzit , pentru că ,

alături de poarta aceluia palat împodobit cu leul lui San Marc ,

se deapănă , pe coloana Traiană , însăși istoria nașterii acestui popor , prin sabia și prin energia aceleași Rome ,

pentru că la poarta palatului doarme mărturia luptelor noastre comune , pentru unitatea noastră națională , doarme soldatul necunosut.

Și toți acești martori vor face ca glasul meu să fie , nu numai auzit , dar să fie și înțeles atunci când împotriva negațiunilor de la Milano , spun limpede și răspicat ,

în numele dvs al tuturor : Așa va fi în vecii vecilor ,Amin!"

(**aplauze prelungite , îndelung repetate**)

M.Romniceanu / 29 nov.'36

5.) Vict.Iamandi (ministru Culte și Arte) , discurs final la Mesaj, Senat , 29 nov.'36

(DS, MO 7 , șed de duminică , 29 nov.'36 , pag. 136 - 145)

[LD : 9 sept.2003 . Dacă politica s-ar fi redus la lupta oratorică, de sigur că lamandi ar fi făcut parte din categoria " greilor " , a învingătorilor.

Născut în 1901 , în 1936 avea 45 de ani.

În finalul luptei lui , la 50 de ani, el va plăti cumplit , cu viața, aceste victorii oratorice.

Dar oare numai despre aceasta să fi fost vorba ?! Cine a fost omul lamandi ?

Este el campion al democrației ? Puterea nu l-a pervertit ? Cum a ajuns "omul regelui" ?

Ce se ascundea în spatele cuvintelor sale , ce credințe, ce caracter, ce gânduri și ce intenții , asta este mai greu de pătruns. Tocmai de aceea , trebuie să încerc ca

- din nou cucerită de cultura, inteligența și argumentația sa - să nu-mi pierd simțul critic.

Dar de un lucru sunt sigură : credința lui în democrație, egalitate și libertate .

L a lamandi am găsit exprimat , cel mai frumos, cel mai profund, și cel mai vizionar imn dedicat regimului democrat . El este cel care pune pe tapet imperativul prelungirii guvernării liberale.]

Subtitluri, sublinieri, colorări -LD .

Doc.integral -fișier PNL XI

lamandi / 29 nov.'36

▣ **Politica externă : consens și diferențiere**

[LD :9 sept. 2003 .

În sfârșit , iată și un " guvernamental " care nu ignoră fisurile din dorita solidaritate națională , privind politica externă. Cât privește opțiunile, asta este o altă chestiune.

Fiecare partid, fiecare teză, ba chiar fiecare personalitate , cu argumente și contra-argumente Istoria - istoria temporală , istoria subiectivă, istoria afectivă , istoria relativă -

raportată pe termen scurt (1939-1940) , mediu (1941 -1944) sau lung (1945-1989) , urma să confirme sau să infirme justetea unuia sau altuia din punctele de vedere .

Încât speculațiile având ca argument ... condiționalul " dacă " ... își pot schimba , de la epocă la epocă , sensul și dimensiunea.

Pentru că , în alaiza făcută de lamandi, este adevărat că se reafirmă poziția guvernului față de politica externă, dar ... felul cum și-a construit argumentația,

prea seamănă și cu o "execuție" moral-politică a lui Manoilescu .

Se înțelege , oare, ce vrei să spui ,Livia ?

LD : oare de ce-l cruță lamandi pe ACCuza și-l ia la judecată doar pe Manoilescu ?

Ditirambe aduse de Goga (Cameră) și ACCuza (Senat) lui Mussolini, Hitler, au întrecut cu mult ceea ce afirmase Manoilescu.

Cât privește Liga Națiunilor, Mica Înțelegere, Înțelegerea Balcanică

criticându-l pe Manoilescu, voit-a oare , lamandi să dea un serios avertisment Gărzii de Fier ?

[-----]

lamandi / 29 nov.'36

▣ **Politica externă : consens și diferențiere**

" D-lor senatori, până în anii din urmă, solidaritatea reprezentanților tuturor partidelor politice se întindea și asupra politicii externe a statului nostru.

De câtăva vreme, însă, se pare că unele grupări , unele partide politice

de proveniență mai nouă, unii oameni cu acțiuni izolate,

încearcă să facă o notă discordantă de la această solidaritate

pe care am avut-o , în permanență, în politica externă.

"Declarațiunile și discursurile , care s-au rostit la această tribună,

au arătat că politica noastră externă , datorită căreia m realizat România de astăzi,

este o politică tradițională , conformă cu interesele noastre de azi și de mâine,

și pe care avem datoria , nu numai să o păstrăm, dar să o adâncim și să o perfecționăm.

În această privință , declarațiunea făcută de Partidul Național -Țărănesc

este categorică.

Tot atât de categorică este declarațiunea d-lui profesor Iorga ,

este declarațiune d-lui Gigore Filipescu

și este și declarațiunea social democrată a dlui Jumanca.

Mai puțin categorice , și cu tendințe fătis contrarii , sunt celelate declarații ,

care s-au făcut de către celelate grupări prezente în această incintă.

[Manoiescu, ACCuza]

"Dacă ar fi să-mi îndeplinesc pur și simplu datoria pe care o am de la formula în fața dvs , care este și care trebuie să fie politica noastră externă , ar trebui să mă mărginesc la declarațiunea din *Mesajul Tronului* și cu aceasta să termin.

Dar pentru că aici s-a dezbătut politica noastră externă , pentru că s-au adus argumente și s-a invocat o serie întreagă de întâmplări din ultima vreme, și pentru că s-au schițat chiar unele amenințări , să-mi dați voie să mă ocup ceva mai pe larg și să depășesc normele , care până astăzi au prezidat debaterile asupra politicii noastre externe și să nu mă mărginesc numai la o simplă declarațiune.

[LD: Sentimente , resentimente sau interes ?]

"D-lor senatori, politica externă a unui stat nu se face după criterii sentimentale și cu atât mai puțin nu se face după concepții care pot stăpâni politica internă a unui sau altuia dintre statele cu care trebuie să fim în legături de amicitie sau trebuie să fim aliați.

Politica externă a unui stat se face de multe ori chiar contra sentimentului public, dar totdeauna se face ținând socoteala de realități și ținând socoteala numai de ceea ce garantează apărarea intereselor permanente ale țării respective " (aplauze la PNL)

"În această privință, îmi veți îngădui ca, foarte pe scurt, să rememorez înaintea acestei adunări care a fost politica externă a Vechiului Regat până în preajma războiului mondial.

[LD : diplomație , echilibru sau echilibristică ?]

" Noi am făcut parte din alianța *puterilor centrale* și cel mai apropiat aliat al nostru a fost Austro-Ungaria. Această politică externă a fost urmată cu consecvență și loialitate , mai mult de 30 de ani, de către conducătorii politici ai României.

Dvs știți că această politică numai plăcută nu ne putea fi nouă , din punct de vedere sufletesc. Dincolo de munți, trăiau Românii ardeleni , supuși unui regim de împilațiune și de sugrumare a libertăților și a însăși ființei lor naționale .

Tot viitorul neamului nostru era dincolo de Carpați.

Și , cu toate acestea, pentru că împrejurările erau de așa natură, încât o politică de echilibru , de garanție a existenței noastre , sub forma în care trăia Vechiul Regat , nu puteam s-o găsim în altă parte , am acceptat acea alianță .

" În 1914, când a izbucnit războiul mondial, în fața noilor împrejurări,

a noilor situațiuni, a noilor comandamente , a noilor perspective care angajau direct viitorul poporului nostru în totalitatea lui , conducătorii de atunci au văzut că nu mai pot urma politica externă pe care totuși o făcuseră până atunci.

Vremea neutralității nu a fost decât o epocă de pregătire și de adaptare a armatei noastre și a țării la noua situație pe care o creiase , din punct de vedere internațional , izbucnirea războiului mondial.

[LD : realism sau oportunism ?]

"În 1916 - după ce , înaintea noastră și Italia , care făcuse parte tot din Tripla Alianță, socotise că rosturile ei politice și idealurile ei nu pot fi îndeplinite decât în câmpul aliaților - o dată cu intrarea noastră în război , politica noastră externă a luat alt drum, a luat drumul care trebuia să ne ducă la izbăvirea întregului nostru ideal național, pe care generațiunii dearândul , de-a lungul veacurilor , îl așteptase, și care sosise.

"Așa dar , concluzia categorică ce se degajează din propria noastră politică externă , este că nici o țară nu poate să-și apere mai bine și mai serios interesle sale în această direcțiune , decât ținând seama de realitățile internaționale în mijlocul cărora trăește. " (Aplauze)

[-----ex similare :.Franța , Rusia ,Anglia, în diverse momente -----.]

" ... politica externă a unei țări se face ținând socoteala de realități ,

de maximum de garanții pe care le putem avea,

pentru apărarea intereselor permanente ale țării,

și nicidecum de considerațiile sentimentale sau

de preferințe de concepții asupra regimurilor interne,

care , după unii , ar fi mai bune într-o parte și după alții , ar fi mai bune în altă parte. "

▣ Poziția față de Rusia

[LD : totuși, lamandi sare peste "balansul" României, care i-a îngăduit, sub ocupație germană, să elibereze și să reanexeze Basarabia !

lamandi nu pomenește nimic de desemnarea, de către Rusia, a Tratatului de recunoaștere ... și nici de tezaur]

[LD .10 sept.2003.Gânduri, gânduri, citind și recitind aceste pagini, despre destinul individual și cel național .lamandi va fi asasinat, în 1940, de " generația" aceea despre care Manoilescu amenințase că va refuza să apere țara, în caz de apropiere de Rusia.

A mai apucat să trăiască avântul patriotic al acelei generații, o dată cu intrarea României în război contra Rusiei, în 1941.....dar și ce a urmat după '44, pentru el, a fost ispășirea totală pentru poziția sa, aplicată de comuniști : temnița și moartea .

Cine a avut dreptate ? Poftim de fă analiză obiectivă !]

" D-I Mihail Manoilescu, în cuvântarea sa, ținută acum câteva zile în această Adunare, a căutat să aducă toate contribuțiile personale și toate legăturile sale internaționale, ca să poată dovedi că ceea ce facem noi astăzi, nu este o politică externă conformă cu interesele pe care România trebuie să le apere .D-sa a combătut Rusia.

"D-lor senatori, noi cu Rusia ne găsim astăzi în relațiuni de bună vecinătate, și dorim ca aceste relațiuni de bună vecinătate să fie cât mai durabile și cât mai sincere. Noi nu putem concepe ca, atunci când la granițele țării se găsește un popor, care numără nu mai puțin de 160 milioane de oameni, să nu căutăm prin toate mijloacele - prin toate mijloacele care să ne asigure, pe de o parte, integritatea drepturilor noastre asupra teritoriului nostru, iar pe de altă parte, completa siguranță că nimeni, sub nici o formă, nu se poate amesteca în treburile noastre interne - prin toate mijloacele să căutăm să stabilim raporturi normale și raporturi corecte.

"D-lor, noi nu suntem în alianță cu Rusia, astăzi.

Nu am nici un motiv personal și nici un fel de cădere să anticipez asupra viitorului, dar d-lor, eu socot că unui om de răspundere, cum pretinde a fi d-I Manoilescu, care a vorbit în această chestiune mai mult chiar decât toți acei care sunt împotriva acestei politici de apropiere cu Rusia,

nu-i este îngăduit să schițeze, într-o Adunare ca aceasta și nicăeri, chiar și în afară de zidurile aceste Adunări, amenințări.

D-sa a amenințat, spunând că dacă împrejurările ne-ar obliga ca să ne găsim cândva pe același câmp de luptă cu Rusia, există între noi Români o generație întreagă, care ar refuza să-și facă datoria și ar refuza să lupte pentru țara noastră.

- ing.N.Miclescu : rușine !

- prof.Eftimie Antonescu : Nu cunoaște țara !

- lamandi :Asemenea declarații nu sunt admisibile, nu pentru un fost ministru, nu pentru un om care a avut în această țară și care râvnește să mai aibă în viitor înalte răspunderi, dar nici pentru cel din urmă cetățean al acestei țări.

[epoca neutralității, Războiul .]

Noi cunoaștem epoca neutralității și știm ce am avut de suferit în această epocă a neutralității, tocmai din cauza unor anumite atitudini din acea vreme .

Îmi pare bine că se găsește astăzi de față, în această Adunare, d-I ACCuza .

D-sa, în epoca neutralității, a fost unul din protagoniștii cei mai hotărâți și, din capul locului pentru intrarea României în război alături de puterile aliate și alături de ruși .

-ACCuza : Și amintesc că, alături de mine, erați dvs !

- lamandi : Mi-aaduc aminte că dvs ați scris un articol "*România trebuie să meargă alături de Rusia* " ..Din punctul de vedere al relațiilor internaționale, situația noastră față de Rusia nu era atunci mai bună decât este astăzi.

Dimpotrivă. Atunci era marea problemă a Basarabiei și noi, acei care preconizam războiul pentru Ardeal,

eram atăcați că punem lespeda de mormânt asupra Basarabiei.

Cu toate aceste atacuri și împotriviri, și dl Cuza și toți oamenii cu răspundere n-au ezitat un singur moment să susțină și să ceară intrarea în război alături de aliați și de Rusia. "

"Care este situația astăzi ? Ne găsim în bune relații cu Rusia și voim să trăim în liniște și pace cu toată lumea.

Suntem convinși că , cu cât vom fi mai tari înăuntru și cu cât alianțele noastre vor fi mai serioase și mai adânci, cu atât pacea este mai serios asigurată.

Dar dacă eventualitatea ar surveni , dar dacă primejdia ar ajunge , din nou , la capătul frontierelor noastre, care va fi atunci datoria noastră, a tuturor ?

Nu putem prevedea care va fi configurația pe care va avea-o un eventual război viitor, dar ceea ce știm , este că această națiune , în totalitatea ei , din momentul în care o hotărâre se va fi luat , va trebui să-și facă datoria până la capăt . Și suntem adânc încredințați că-și va face-o " (aplauze puternice , unanime)

[-----relațiile cu Italia-----]

" Dl Manoilescu a fost ori echivoc, ori n-a voit să tragă concluziile firești.

De altfel, d-sa și în ce privește relațiile cu Rusia , împotriva cărora a declanșat o întregă ofensivă , a fost tot așa de echivoc și contradictoriu .

Dl. Manoilescu l-a învinuit pe I.I.C. Brăteanu pentru că , la 1920, ar fi refuzat să lucreze pentru reluarea raporturilor cu Rusia, la 1920, când Rusia n-avea raporturi cu nimeni, în Europa, când toate statele erau în rezervă, când regimul intern al Rusiei era considerat ca provizoriu și când toți se așteptau la o schimbare de la o zi la alta !

Și a mai acuzat dl Manoilescu , că , și după aceea, au fost împrejurări favorabile , când relațiile cu Rusia puteau fi reluate, și că , totuși , aceste relații nu s-au reluat .

" Dar întreb : cum poți face reproșuri că relațiile cu Rusia nu au fost luate mai de mult, iar după ce aceste relații s-au reluat ,

în condițiuni , declar încă o dată, care ne asigură întreaga libertate de mișcare în interior și întreaga posibilitate de apărare a intereselor noastre și interne și externe, cum este posibil , după ce relațiile au fost luate, d-l Manoilescu să se erijeze astăzi în campion împotriva îmbunătățirii acestor relații cu Rusia ?

" Eu aș fi fost foarte mulțumit ca , atunci când se face critica unei politici , mai ales a politicii externe , după critică să ni se dea soluțiuni, dar soluțiuni întregi , soluțiuni reale , soluțiuni posibile. Dl Manoilescu n-a dat aceste soluțiuni"

lamandi / 29 nov.'36

▣ Poziția față de Italia.

[LD : sentimentalism sau luciditate ?]

[LD : Nu vreau să fac speculații ieftine ... dar situația limită , tragică , în care s-a aflat Manoilescu, în 1940, la Dictatul de la Viena , a fost lecția dură , dată după 4 ani , de cei doi idoli cărora le făcea apologia în 1936 . A plătit-o cu un leșin și cu pata , pentru eternitate , de a fi semnat pe documentul care ciopârțea Ardealul.]

" D-l Manoilescu ne-a făcut reproșuri și ne-a învinuit că am comis greșeli în mențirea și cultivarea bunelor raporturi între noi și Italia.

"D-lor senatori, suntem cei dintâi care să regretăm - și am regretat totdeauna - că între o țară de mare tradiție și de cultură , civilizație și gândire, pe care o reprezintă Italia și noi, relațiile n-au fost cele dorite , cel puțin de o bucată de vreme încoace.

Dar , d-lor senatori, trebuie să fim serioși și să nu facem pe această chestiune sentimentalism. Vă asigur că șeful guvernului italian , în momentul când a rostit discursul de la Milano , n-a fost condus de considerațiuni sentimentale.

Noi nu avem de plâns pe ruinele unei amicitii , pe care nu noi am nesocotit-o și pe care o dorim sinceră și întreagă.

Că s-au făcut unele greșeli , se poate - și s-au făcut .

Dar nu trebuie să uităm , că discursul de la Milano este ultimul act care s-a produs

și care a dat naștere la reacțiunea noastră, a tuturor , împotriva acelei declarații de apărare a Ungariei , pe care a făcut-o șeful guvernului italian. Dar , de 10 ani revizionismul maghiar este stimulat în permanență de Roma. Nu trebuie să uităm acest lucru. Prin urmare, discursul de la Milano , nu era ceva nou ce se petrecea. S-a făcut o declarație categorică , calculată categorică și răsunătoare ; dar această declarație categorică de la Milano a fost precedată de o serie întreagă de manifestări , am zice , dar sentimentale , în orice caz, de încurajare a revizionismului maghiar . Nu vreau să nmerg mai departe și să arăt ce s-a întâmplat la 1919 la Budapesta, în momentul când oștile noastre intraseră în capitala Ungariei ; dar și atunci am avut rezistență , și am avut de întâmpinat unele atitudini dezagreabile din partea guvernului italian. Și de atunci și până astăzi , de multe ori, acest fel de atitudine n-a încetat de a exista . Prin urmare , în această chestiune , trebuie să privim lucrurile rece și obiectiv și trebuie să căutăm să scoatem , din ceea ce s-a petrecut până acum, toate lecțiunile pe care trebuie să le tragem. "Italia nu face politică sentimentală, ci politică de realități. Că va izbuti, în această politică de realități, sau nu va izbuti, nu ne interesează pe noi. Pe noi ne interesează propria noastră politică și propria noastră securitate . De aceea, păstrând toate relațiile noastre culturale și toate relațiile sufletești , toată admirația noastră , pentru tot ceea ce constituie Italia de ieri și de astăzi, și pentru tot ce s-a relizat în decursul acestor 15 ani din urmă, ca înfăptuiri pozitive în ordinea internă a Statului italian, avem dreptul ca, în ceea ce privește politica noastră externă , să fim circumspecți și să nu cersim o prietenie , care ni se refuză sau care întârzie să ni se dea , și să ne facem și noi datoria. " (aplauze puternice la majoritatea PNL)
lamandi / 29 nov.'36

▣ Mica Înțelegere

[LD : în general, oare de ce-l cruță lamandi pe ACCuza și-l ia la judecată doar pe Manoilescu ? Ditirambe aduse de Goga (Camera) și ACCuza (Senat) lui Mussolini, Hitler, politici lor , au întrecut cu mult ceea ce spusese Manoilescu ... Cât privește Liga Națiunilor, Mica Înțelegere, Înțelegerea Balcanică... Totul mi se pare o aiureală... o lovitură sub centură ... ceva urât și meschin ... dezvăluind mai vechi și grave antipatii între cei doi colegi de liceu. Dar poate ... mă înșel !]
"Tot așa de ușor a vorbit d-sa - și nu cred că a scăpat neobservată de onoratul Senat această parte a expunerii d-lui Manoilescu - tot așa de ușor a vorbit d-sa despre ceea ce reprezintă Mica Înțelegere.[----- poziția față de Germania -----]
[Manoilescu]

"Di Manoilescu, vorbind de Germania, și făcând oarecari aluziuni la articolul apărut în foaia oficioasă a Partidului național-socialist din Germania, scris de dl Alfred Rosenberg, a lăsat să se înțeleagă că d-sa n-a fost străin de acel articol !

Eu, d-lor, sunt un vechi prieten și un fost coleg de liceu cu d-l Manoilescu și îl cunosc foarte bine. . Am multă admirație pentru însușirile sale intelectuale , pentru dialectica pe care o stăpânește, pentru pregătirea sa în toate domeniile,

însă nu sunt tot așa de gata să-mi mărturisesc admirația mea și pentru perspicacitatea d-sle în viața politică a țării.

Și regret că d-sa nu se găsește prezent pe aceste bănci, căci am putea limpezi în mod contradictoriu o serie întreagă de chestiuni.

" Di Manoilescu a făcut un calcul matematic .Ca inginer, d-sa dă totdeauna impresiunea că se poate juca ușor cu cifrele. D-sa, vorbind de Mica Înțelegere , a omis Cehoslovacia și a vorbit numai de Iugoslavia și de România , și a mai adăugat și cele 8 milioane de unguri , și a făcut un calcul , dar n-a tras nici o concluzie.

Însă din anumite interviu-uri, destul de semnificative, apărute într-o foaie franceză din București,

am văzut că dl. Manoilescu nu are totuși curajul să meargă până la capăt în această Adunare , spunând deschis tot ce crede și în această chestiune.

"D-sa crede că se poate face o nouă regrupare în Mica Înțelegere, cu eliminare unora și cu intrarea altora ? De ce nu ne-a spus-o precis și categoric ?

" D-lor , dați-mi voie ca în această chestiune a rostului pe care-l are Mica Înțelegere , să fac aici o declarație, care cred că este tot atât de apreciată în seriozitatea ei de toți oamenii de răspundere din această țară.

Mica Înțelegere este o alianță care , cu cât trece vremea, cu atât își capătă mai multă forță , mai multă soliditate dovedindu-se , într-o măsură din ce în ce mai considerabilă ,necesitatea ei ." (aplauze puternice)

Ea este întemeiată acum vreo 15 ani de către Take Ionescu, care a avut viziunea clară a evoluției pe care trebuie să o aibă politica externă a acestor state , care sunt succesorale Monarhiei austro-ungare.

Noi nu putem face altceva decât să întărim această alianță și să-i dăm într-adevăr amploarea de care ea are nevoie " (aplauze puternice)

lamandi / 29 nov.'36

▣ Poziția față de Germania .

" D-lor, noi suntem printre cei dintâi care suntem conștienți de valoarea pe care o reprezintă poporul german , noi știm ce a dat acest popor culturii umane, noi știm ce reprezintă Germania din punct de vedere economic, ce reprezintă din punctul de vedere al forței sale morale , al forței sale politice și al forței sale militare.

Noi nu avem nici un fel de rezervă de a ne mărturisi întreaga noastră admirație pentru marele popor , care a știut să se organizeze și să dea în fața lumii totdeauna o elocvență iconică de ceea ce însemnează valoarea forțelor sale naționale .

" **Dar**, d-lor, de la această admirație și până a trage concluzia că noi, în politica externă, avem mai multe garanții de la Berlin , decât de oriunde aiurea în Europa, este o distanță pe care nu o putem parcurge decât cu o foarte mare îngrijorare.

-Luliu Mumoiu (PNC) . N-a spus nimeni acest lucru !

-lamandi : D-le Mumoiu, d-l profesor Iorga a venit în această incintă și a spus printre altele să nu ne jucăm cu politica externă a țării.

Nu putem schimba politica externă a țării de la o zi la alta.

Alianțele nu sunt simple combinațiuni superficiale și efemere.

Noi știm ce au însemnat tratatele în trecut și câtă valoare li s-a acordat în momentul izbucnirii catastrofei mondiale, când s-a spus despre tratatul care garanta neutralitatea Belgiei , că este un simplu petic de hârtie, peste care poate trece oricine.

Noi trebuie să ne orientăm în acea direcție , care ne poate garanta până la capăt , în mod cinstit , tratatele și alianțele noastre . (**Aplauze prelungite la PNL**)

[----- Mica Înțelegere ----- **vezi mai sus** -----]

[**Manoilescu**]

"Dl Manoilescu, vorbind de Germania, și făcând oarecari aluziuni la articolul apărut în foaia oficioasă a Partidului național-socialist din Germania, scris de dl Alfred Rosenberg, a lăsat să se înțeleagă că d-sa n-a fost străin de acel articol !

[-----]

lamandi / 29 nov.'36

▣ Politica externă și instinctul național

"Dl Manoilescu vorbea de politica externă a instinctului național.

D-lor, de politica externă a instinctului național a vorbit Take Ionescu în 1915, în Parlamentul țării. Acela politică a instinctului național pe care o prezenta guvernului de atunci, ne-a poruncit să mergem spre Ardeal. În ea se sintetiza toată chemarea unui popor, care trăise o mie de ani sub stăpânire străină, și care n-avusese posibilitatea să-și dea valoarea sa în cumpăna gândirii universale.

"Această politică a *instinctului național* a fost tradusă în fapt de către Ion I.C.Brătianu , care veghea la cârma intereselor țării , cu o intuiție și cu o perspicacitate care l-au așezat definitiv în rândurile marilor ctitori ai României de astăzi .

"Astăzi politica *instinctului național* nu poate fi **decât** continuarea acelei politici a *instinctului național* , care a creat România de astăzi.

Generația noastră trebuie să perfecteze , să consolideze Statul Român. "

lamedi / 29 nov.'36

▣ **Aliații : Franța, Anglia**

[LD : admirație fără rezerve.Superlativul absolut.

"*Povara recunoștinței " sau "complexul vasalității " ?]*

" Și Statul Român de astăzi , nu-l putem consolida , nu-l putem perfectă,

decât păstrând intacte alianțele noastre, alianța cu Franța,

cu Franța eternă, (**Aplauze prelungite**) care înfățișează nu numai o concepțiune politică , care stăpânește așezămintele definitive ale lumii civilizate ,

dar care înfățișează o mare cultură și o covârșitoare afirmare a unei forțe morale , pe care nimeni nu are dreptul [LD ?!]

nici s-o discute [LD ?!] , nici s-o disprețuiască "(**Aplauze prelungite**)

" Noi nu trebuie să uităm că alături de Franța veghează cea mai mare putere și cel mai perspicace popor , în ceea ce privește orientarea politicii de realități și echilibru în Europa : Anglia .

" În această direcțiune trebuie să fie îndreptate privirile noastre,

și dacă mâine s-ar întâmpla ca primejdia să sosească , noi trebuie să contăm ,

în primul rând, pe acești aliați care , ca și în trecut , sunt convinși că și mâine , își vor face datoria întregă față de noi " (**Aplauze prelungite**)

[-----]

Grigore Gafencu / 29 nov.'36

▣ **Puncte de convergență PNT-PNL**

" Îmi permiteți o întrerupere dle ministru ? Nu am pretenția că , printr-o simplă întrerupere , să combat cele afirmate de d-l ministru la această tribună.

Vreau numai să tăgăduesc un fapt.

Dl ministru pretinde că am rupt orice putință de solidaritate

în jurul unor idei care ne sunt comune.

D-lor, **dacă** aceste idei ne sunt într-adevăr comune , adică **dacă** în jurul acestor idei

vă strângeți cu aceeași sinceritate cu care suntem noi gata să ne strângem ,

această solidaritate nu poate fi ruptă.

[**Politica externă**]

" Am ascultat frumoasa expunere făcută de dl ministru despre țelurile politicii noastre externe naționale. Iată o idee în jurul căreia suntem hotărâți să fim solidari cu orisicine , care, nu numai

pune înaintea o asemenea politică , **dar** dovedește , prin toate actele sale,

și prin politica sa în afară , **și** prin politica sa înăuntru,

că este hotărât să apere cu îndârjire și cu credință

marile linii ale politicii noastre externe. [-----]

lamedi / 29 nov.'36

▣ **Generațiile**

▣ **Tineretul extremist**

[LD : deși ținta "parlamentară" este Manoilescu (perceput ca o "porta voce " a tineretului naționalist), lamedi răspunde , pe fond, Gărzii de Fier, legionarilor, lui CZCodreanu , pe care, la fel ca și alți politicieni, îl desemnează cu sintagma improprie " generația tânără "]

Altfel , prin înțelesul pe care îl pot sugera cuvintele , argumentele lui lamandi sunt simple, logice, înțelepte, tolerante (fără slăbiciuni) , responsabile (fără manipulări) , etice (fără demagogie).. Ce ecou au avut ele, ce rezistențe au înfruntat , și , mai ales, ce consecințe au atras, asta se va consuma pe un alt palier al vieții politice.

Regret doar că nu se referă explicit la tratamentul represiv aplicat legionarilor : legislativ, polițienesc etc etc...Vezi documentele de la fișierul Garda de Fier și PNC]

"D-lor senatori, încă una din problemele care s-au ridicat de la această tribună, despre care a vorbit adinaori în termeni atât de elocvenți dl raportor [Romniceanu] , a fost problema tineretului. A ridicat-o tot d-l Mihail Manoilescu

" D-lor, dl. Mihail Manoilescu a avut aerul că vorbește ca exponent al tineretului.

E adevărat că d-sa a fost, rând pe rând, exponentul mai multor partide, exponentul mai multor doctrine și a mai multor programe,

însă, dacă această ultimă incarnație îi dă dreptul să se considere din nou ca exponent, nu aș avea altceva de exprimat de la această tribună , decât să-i doresc mai mult succes , de data aceasta , decât a avut în trecut .

Dl Manoilescu ne-a dat lecții și ne-a atras atențiunea că trebuie să ne îngrijim de tineret.

D-lor , această este o chestiune pe care n-a inventat-o dl Manoilescu.

" Problema tineretului a existat întotdeauna.

Desigur, această problemă există astăzi într-o măsură mult mai accentuată , mult mai importantă, decât ieri. Nu este momentul să discutăm care sunt cauzele care au făcut ca această problemă a tineretului să ia proporțiile pe care le-a luat .

Dar socot că problema tineretului nu este o problemă politică.

Ea este o problemă de educație , este o problemă de cultură, o problemă de pregătire a tineretului pentru rolul pe care trebuie să-l joace în ziua de mâine.

" Da , d-lor, tineretul trebuie să anticipeze , prin acțiunile sale, stăpânite de via credință în ideal, de avânt, trebuie să anticipeze față de celelate generații mai în vârstă.

Dar tineretul trebuie să rămână, în primul rând,

la îndeplinirea îndatoririlor lui elementare ,

fără de care nu poate fi un element util

în statul la a cărui conducere aspiră să ajungă la maturitate.

[-----]

lamandi / 29 nov.'36

▣ Generațiile succesive.

" D-lor senatori, noi, generația noastră, care suntem astăzi în cel de-al cincilea deceniu al vieții, ne-am făcut datoria, după cum și-au făcut datoria generațiile anterioare.

Nici nu pot concepe și cred că nici un om serios nu poate concepe că,

în generalitatea lor, generațiile care s-au succedat în această țară

și care au avut roluri bine determinate în clasa conducătoare a țării ,

nu și-au făcut datoria către țară , deoarece , dacă nu și-ar fi făcut-o ,

n-am fi ajuns în situația de astăzi [România Întregită] , n-am fi trecut vertiginos

prin etape ale dezvoltării noastre [independența, Constituția, regatul, reformele]

pe care nu le cunoaște viața nici a unui alt popor , cum le cunoaște poporul nostru.

"Criticismul acesta , ca și exagerarea, de multe ori sunt explicabile ,

dar trebuie să recunoaștem că, de la 1848 până astăzi,

toate generațiile de conducători ai acestei țări,

indiferent de partidul din care au făcut parte,

și-au făcut către țara aceasta și neamul acesta , întreaga lor datorie. " (aplauze)

" Nu se poate concepe o acțiune a unei generații , făcând tabula rasa

de ceea ce constituie patrimoniul sacru al unui neam întreg.

"Generația tineretului de astăzi, să se întegreze pe linia dezvoltării istorice a clasei conducătoare ,

să-și înțeleagă rosturile , să aducă contribuția sa de învoire ,

să dea luptă pentru promovarea idealurilor ce o stăpânesc ,

dar să înțeleagă că nu este permis

să violenteze conștiința unei imense majorități a țării ,
pentru a promova idei și concepții
, care n-au nici o legătură cu tradițiile , cu interesele
și cu însăși viața poporului nostru "

(**aplauze prelungite**) Noi suntem sprijinitorii tineretului . Îl înțelegem, îl prețuim,
știm că ei vor fi conducătorii de mâine ai acestei țări ,
dar nu putem fi speculatorii tineretului .

De aceea, oamenii politici cu răspundere - repet ceea ce am spus mai înainte -
trebuie să-și înțeleagă datoria ;

nu să transforme tineretul în *masă de manevră* , pentru atingerea unor scopuri
pe care nu le-au putut promova în viața politică normală ,
ci să facă din tineret , prin educație , o *forță morală și națională* ,
de care avem nevoie mâine . (**aplauze**) Acesta este rostul oamenilor politici . "

[-----]

Iamandi / 29 nov.'36

▣ Democrație versus totalitarism

▣ Libertate și egalitate !

[LD : 12 sept.2003

Cred fără rezerve în sinceritatea lui Iamandi . Dacă viitorul îl va împinge spre alt drum ,
- pe el și pe alți oameni politici ai timpului - cauza trebuie căutată în împrejurări și în iubirea
de țară , mai presus chiar decât de credințele doctrinare . Nu vreau să devin patetică .

Dar am , între timp , și eu , experiența mea , cultura mea istorică , îi cunosc , îi știu ,
Poate chiar mai bine decât pe propria mea generație . De aceea voi considera acest pasaj
ca adevărată credință testamentară a lui Iamandi . Restul au fost "vremurile"]

" D-sa [**Manoilescu**] a anunțat de la această tribună , încă o chestiune :
că va scoate în curând o lucrare asupra *partidului unic* .

Evident , d-sa este partizanul *statului totalitar* , al *dictaturii* , al *partidului unic* .

Fenomenul , într-adevăr , se semnalează în unele din țările din Europa .

D-sa a uitat , sau nu a voit , să recunoască însă , că *acest partid unic* ,
de care se ocupă în lucrarea pe care o așteptăm , îi lipsește un singur fundament ,
care este esențial , îi lipsește libertatea .

El este *rezultatul forței* , este *rezultatul voinței impuse de sus în jos* ,
a unui singur om . Și , d-lor , oricât de mult s-ar crede și oricât de mult
s-ar vântura înaintea opiniei publice , în bună parte încă nelămurită ,
că trăim astăzi o *epocă de faliment a democrației și a regimului*
care stă la baza celor mai multe state ale Europei , tot ce se încearcă și se face ,
nu este decât *caracterul trecător al unei epoci de tranziție* .

Omenirea este într-adevăr frământată astăzi mai mult ca ieri .

Se încrucișează interesele internaționale , la adăpostul unor concepții interne
impuse prin forță în statele respective .

Se încrucișează tendințe revizioniste ale învinșilor de acum 20 de ani ,
cu dorința de pace a statelor naționale .

Este un vârtej pe care nu-l putem nesocoti , de hotărâri violente ,
de porniri adeseori pătimașe .

Și se crede că toate aceste manifestări sunt *simptome de decădere a regimului* ,
pe care noi l-am moștenit și în fruntea căruia ne găsim astăzi !

Nu , d-lor , nu o spun ca o simplă formulă de ocazie .

Nu o afirm din necesitatea *apărării unei teze* ; ceea ce spun eu nu izvorăște numai
din *adâncul unei convingeri personale* , ci izvorăște și din *structura vieții contemporane* .

Nu se poate clădi nimic durabil , nu se poate clădi nimic definitiv ,
decât pe respectul libertății și pe respectul egalității .

Libertate și egalitate în domeniul național ,

libertate și egalitate în domeniul politic .

libertate și egalitate în domeniul social. " (aplauze la majoritatea PNL)

" Omenirea , de mii de ani se zbuțim în jertfe fără număr,

în eforturi făcute în toate direcțiile,

pentru a ajunge la cucerirea libertății și la cucerirea egalității.

Cine crede că aceste cuceriri , care se integrează în însăși viața lumii civilizate,

pot fi șterse numai printr-o simplă hotărâre sau printr-o simplă răsturnare de situație,

specifice unor anumite medii și trecătoare pentru imensa majoritate a celorlalte state,

se înșală !" Pot fi anumite epoci întunecate , pot fi unele zile care să însemne , pentru unele

juducăți, preludiul dezagregărilor regimului național, politic, și social al democrației,

dar atunci când un asemenea organism național , politic și social ,

este întemeiat pe idei care au o valoare eternă , epoca întunecată și zilele turburi trec

și , până la urmă, rămâne strălucirea întregă a operei definitive ,

pe care omenirea a realizat-o prin sacrificiile ei . (**aplauze puternice pe băncile majorității**)

" Iată , d-lor , de ce nu cred nici în dictatură , de ce nu cred în partid unic,

de ce nu cred nici în triumful concepțiilor schiloade,

care nu pot reprezenta decât ambiții trecătoare

și nu sunt decât produsul unor agitații ,

adesea fără orizonturi și fără înțelgerea adâncă a vieții în mijlocul căreia trăim. "

[-----]

lamandi / 29 nov.'36

▣ **Continuitate și succesiune !**

[**LD : iată un guvernamental care revendică fără echivoc : o nouă guvernare !**

**Czu acest anunț... se poate spune că a fost deja deschisă cutia pandorei
unei noi confunțări electorale.]**

" Nu, d-lor ! Să ne înălțăm deasupra acestor împrejurări trecătoare ,

să ne înșenim sufletele și să privim înainte- înainte ! -

pentru că Partidul Național Liberal nu numai că nu-și termină misiunea,

dar el este dator , în interesul superior al țării și al instituțiilor sale fundamentale ,

să și-o continue astăzi și mâine.

Am fost ieri făuritorii așezămintelor de bază ale acestui stat ;

am fost ieri forța de echilibru care a știut să rămână intactă în viața politică a țării.

Suntem și pentru ziua de mâine singura garanție a progresului , pe care trebuie să-l urmărim în
toate domeniile pentru înălțarea acestui neam"

(**Aplauze puternice, repetate ; ovațiuni îndelungate pe băncile majorității**)

Vict.lamandi / 29 nov.'36

6.) MSRegele : Răspuns la Adresa de Răspuns , la Mesajul Regal , 4 dec.'36

(DAD, MO 7 , șed .din 4 dec.'36, p. 130-131)

Sublinierile, colorări , semne,parantezele aparțin LD

Doc. integral fișier Parlament VII

-NNSăveanu : Comisia de Răspuns la Mesajul Regelui s-a prezentat astăzi MSRegelui ,
care a binevoit să pronunțe următoarea cuvântare :

< *Domnule președinte,*

Domnilor deputați,

[**Politică externă**]

<Politica externă a Țării, urmând calea trasată, constat cu plăcere că se întărește

poziția României , prin o cimentare cât mai solidă a alianțelor noastre ,

dar și prin o sporire a bunelor relații cu multe țări.

Având la bază respectul tratatelor, noi dorim o cât mai bună înțelegere cu toți vecinii ,

cu toate țările. Manifestațiunile de solidaritate ale *Micei Înțelegeri* , din acest an,

au fost desigur fapte îmbucurătoare și liniștitoare pentru viitor.

Vizita făcută României de ASRPrincipele Regent Paul al Iugoslaviei și de dl Eduard Beneș ,

președintele republicii Cehoslovaciei , a fost începutul unei serii de contacte mai strânse

între Capii de State ai Micii Înțelegeri și am marea speranță și dorință că se vor reînoi periodic. La aceasta s-a adăugat și primirea , atât de prietenoasă și de caldă , ce Mi-a făcut-o întregul popor Cehoslovac, cu ocazia vizitei mele la Praga, Brno și Bratislava. Semnele de reală prietenie ce mi s-au arătat cu acel prilej, au lăsat urme adânci în inima mea. Scopul politicii noastre externe este menținerea și consolidarea păcii.

Iată de ce România urmează cu grijă calea trasată și este gata a colabora pretutindeni cu *Societatea Națiunilor* ,În *Mica Înțelegere*, în *Înțelegerea Balcană* și oriunde se arată bunăvoință pentru atingerea înaltului nostru scop. Vizitele amintite, cât și aceea a ministrului Meu de afaceri străine la Varșovia , ilustrează vădit calea ce o urmează România în politica ei externă " (**aplauze prelungite**) Carol II / 4 dec.'36

7.)"Cazul Ostrovsky",Comunicări și dezbateri în Parlamentul românesc.4, 8 dec.'36

(DAD, MO 7, șed. din 4 și 8 dec. '36, p. 131-139)

Pamfil Șeicaru ("Curentul") , Aurelian Bentoiu (subsecretar de Stat Interne) ,

Armand Călinescu (PNȚ) , O.Goga- (PNC) Gh.Brătianu- (PNL-2)

"Cazul Ostrovski! "; Relațiile ruso-române ; rigorile și ravagiile cenzurii .

[LD , 15 sept.'36 .Interferențe politico -diplomatie și regimul cenzurii .

Greu subiect ; controversat subiect ; dificil subiect .

Adevăruri relative , cu confirmări sau infirmări ulterioare , care se prelungesc până astăzi...

Cum să poți stabili, cu obiectivitate, cine a avut dreptate, cine a fost vizionar, cine a fost miop , cine era de rea credință ?! Contextul anului 1936 : cu războiul civil din Spania , cu fronturile antifasciste, cu axa Berlin-Roma -Tokio Totuși, totuși...]

Supratitluri , sublinieri, colorări, LD

Doc integral -fișier **Cultură , Presă IX , Parlament VIII**

A. Șeicaru (Comunicare)

B. Bentoiu (Răspuns)

C. Șeicaru / Replică /

George Fotino, Armand Călinescu, A.Bentoiu / intervenții

D. Oct.Goga / cenzura !/

Bentoiu , Călinescu - intervenții

E. Gh.Brătianu / comunicare la "Sumar" /

7a)-Șeicaru / 4 dec.'36

...Ostrovsky : "Sărbătoarea păcii" (1 decembrie)

[LD :14 sept. 2003 .Episodul este destul de încălzit ,greu de reprodus încât să se înțeleagă.

Am folosit și eu culori : **albastru ptr textul :Șeicaru**,**galben pentru textul Ostrovski** ,**gri pentru cel cenzurat**.Dar cum îl voi putea reda în carte ? Voi vedea (probabil în paranteze drepte)

O precizare : textele din **Monitorul Oficial nu puteau fi cenzurate**,

De aceea Șeicaru aduce cazul în parlament.]

"D-lor deputați, am avut la **1 decembrie** o splendidă manifestare a instinctului nostru de conservare națională ,răspuns prompt oricui pune în discuție vreunul din hotarele noastre.

Am avut prilejul să avem între noi și pe **reprezentanții celor două țări care fac parte** , împreună cu noi, din acea unitate politică care se cheamă **Mica Înțelegere**.

"Dar, în afară de aceste manifestări,am desprins ,cu mare bucurie ,o prețioasă manifestare- și zic :bine venită - fiindcă reprezenta un semn că un alt Stat vecin participă la manifestarea noastră,că se împărtășește din plin din sentimentele noastre ;această manifestare- spun - s-a exprimat printr-un articol al **ministrului Republicii Sovietice**,articol publicat în "**Zorile**" ,având ca titlu : "Sărbătoarea păcii" .

[LD:din seria ziarelor semilegale ale PCR editate de Scarlat Callimachi la Botoșani ,care și-a schimbat de câteva ori titulatura .În 1936,o vreme ,organ de "Front Popular" ,voce a Comitetului Național Antifascist -CNA]

M-am bucurat pentru că am desprins unele pasagii interesante, foarte semnificative, pentru noi. Citează un fragment:

< Bucureștii în sărbătoare, primesc astăzi pe reprezentanții popoarelor aliate României , prin legături indisolubile de prietenie , bazate pe dragostea adâncă de pace și pe hotărîrea neclintită de a apăra pământul lor , **împotriva oricărei agresiuni ,oricare ar fi pretextul prin care această agresiune ar fi justificată ,fie pretextul de a restabili dreptatea oprimată fie acela de a împlânta o civilizațiune superioară sau încă momeala compensațiilor teritoriale pe socoteala unui al treilea.>**

Și acum un alt pasaj din acest articol al d-lui **Ostrovsky**;este un citat din gândirea conducătorului Statului Sovietic,din **Stalin** - aș spune dl Stalin sau camaradul Stalin ,dar acum nu știu cum se spune în protocolul sovietic.

< **Amicii păcii** - spune Stalin - au toată posibilitatea de a lucra în plină lumină ,căci ei se sprijină pe puterea opiniei publice a întregii omeniri .De aici, superioritatea lor.Dușmanii păcii , în schimb, trebuie să lucreze pe ascuns.Din acet fapt decurge inferioritatea lor. >

De perfect acord..

Șeicaru / 4 dec.'36

▀Nota din " Curentul"

#Ravagiile cenzurii

"D-lor deputați, m-am simțit obligat față de această manifestare neașteptată și în deosebi de plăcută și de liniștitoare pentru îngrijorările noastre - veți vedea dvs ulterior legitimitățile îngrijorărilor noastre - de a publica **o notă de comentariu** .

V-o citesc în întregime și **vă iau pe dvs drept judecători** ,dacă în cuprinsul acestei note dictate de mine și apărută în ziarul "**Curentul**" ,există o singură frază , un singur cuvânt ,o singură silabă numai,în care nu s-a repectat suficient acea cuviință care trebuie s-o avem față de reprezentantul unui Stat cu care ne găsim în raporturi de bună vecinătate .

lată nota :

<**DI Mihail Ostrovski** , ministrul sovietelor la București ,a scris un articol care a apărut ieri în "**Zorile**" .Acest articol reflectă un optimism **pe care nu-l împărtășim** în ceea ce privește **situațiunea internațională , ca temperatură a păcii**.DI Ostrovski , după ce vorbește de fruntariile României în cadrul Micii Înțelegeri scrie :

<Sprijinindu-ne pe marea Franță ,leagănul tradițional al idealului de pace și de umanitate Mica Înțelegerere ,unită corp și suflet ,răspunde astăzi tuturor veleităților de agresiune prin cuvintele bărbătești rostite de omul de Stat român șeful Partidului Național -Liberal CIBrătianu :<**pe aici nu se trece !** > Foarte frumos. Suntem de acord. Articolul continuă :

<Foarte frumos : dar dacă acestea sunt sentimentele țării pe care o reprezintă d-l Ostrovski , noi găsim că în locul atâtor cuvinte **ar fi fost mai bine ca Sovietele să ofere României mai puține prilejuri de neîncredere.**>

[**Cenzurat** :]

<În orice caz, articolul publicat de ministrul Sovietelor , nu poate avea pentru noi decât o singură semnificație:că implicit **integritatea hotarelor** însemnează și **recunoașterea intangibilității hotarelor noastre de la Nistru** - vorbim de **o recunoaștere fățișă** ,nu de una lăsată la subtilitatea de interpretare a **definițiunii agresorului**, interpretare ce poate oricând înlesni controverse și menține un sentiment de incertitudine ,corolarul firesc al echivocului .>

Pasagiul acesta a fost cenzurat .Mă rog, este ceva **subversiv** , ceva **ofensator** , în el ?

Mai departe am spus :

< **Nădăduim că acest articol este o prefață la o precizare care a întârziat suficient de mult .>**

Și acum vine un alt pasaj iarăși suprimat :

[**Cenzurat**]

< Care să legitimizeze din partea noastră suspiciunea în ceea ce privește **conținutul de sinceritate a declarațiilor ce se fac cu ocazii festive.** >

Mai departe am spus :<**Raporturile de prietenie implică și o precisă delimitare a suveranității**

Statelor ce se găsesc în raporturi de amicitie > -cum este cazul, cel puțin principal, cu Rusia .
[Cenzurat]

< Este foarte probabil , că ministrul Sovietelor, dl.Ostrovsky,va fi desprins acest adevăr , care , de altfel, nu avea nevoie de trecere de atâta timp , ca să impună chiar și unor nebuloase, concepțiunea de drept național burghez are hotărnicii verticale ,adică Statul formează un întreg , în care se contopesc dgferențierile de clase, care sunt de strictă interpretare internă. Concepția sovietică , în raporturile dintre State ,este pe planul orizontal .De aici internaționala proletariatului ,pentru realizarea republicii universale sovietice.>

Pasajul acesta a fost scos.

< A stabili raporturi de drept internațional , în cadrul concepțiunii naționale a Statelor, înseamnă implicit că renunți la viziunea orizontală .>

Și acum urmează un pasaj care a fost iarăși tăiat ,pentru care militează Cominternul .

-**Octavian Goga** (PNC) : " Nu se poate scrie despre Comintern. Este tabu !"

-**Pamf.Șeicaru** : <Repetăm , însă, că luăm act cu plăcere de articolul d-lui Ostrovsky, în măsura în care acest articol prefațează o concesie față de concepțiunea noastră de Stat , și așteptăm urmarea. > Acest ultim rând a fost tăiat . "

Șeicaru / 4 dec.'36

#Limbajul dublu al Moscovei:guvernul / Cominternul

"De ce am vrut eu să profit de acest moment ,când reprezentantul Sovietelor a făcut așa de răspicate declarațiuni de amicitie , de simpatie,și când ne-a urat să avem în permanență această pasiune pentru pământul nostru?

...Krasnaia Basarabia

"Această intervenție a mea, de precizare, se baza pe faptul că ,și după ce am reluat relațiile cu Rusia Sovietică ,continuă să apară o revistă "Krasnaia Basarabia" - " Basarabia Roșie " . Iată aici ultimul număr , pe care l-am avut și l-am fotografiat Nr.2 din 1936.Am dat să facă mai multe clișee, ca să vedeți și dvs că nu este o simplă născocire ,ci o realitate.Iată coperta . Eu nu știu rusește ,am acest mare regret că nu pot să urmăresc îndeaproape această manifestare de amicitie și de sinceritate , dar am întrebat pe cineva și mi s-a spus că aici , în dreapta , scrie :< Jos labele cotropitori români ,de pe Basarabia ! > Vedeti , stilul este foarte proletar.

-**Ghiță Pop** : Ruk este mână ,nu labă !

-**Șeicaru** : "Mi s-a tradus așa.Avem aici colegi care știu rusește și pot să traducă exact.În orice caz, chiar dacă este "jos mâinile!" ,sensul este același.Ei bine, vedeți dvs , apariția acestei reviste ,dacă ar fi fost într-o țară cu libertatea scrisului , chiar cu cenzură, n-ar fi însemnat mare lucru. Scapă și la cenzură multe.Dar în Rusia ,totul este monopol de Stat : hârtia, tipografia, aparțin Statului.Deci este exclus să fie o manifestare în afară de un control strict al Statului.

-**O.Goga** : Dle Șeicaru , d-ta știi că acum două luni , la postul de radio **Tiraspol** ,s-a ținut o cuvântare la radio , în limba română , în care s-a vorbit despre Basarabia ,în termeni mult mai proletari decât ceea ce spui d-ta ?S-a spus că Basarabia este a lor , că țara noastră și burghezia de la București "au să fie înecate în sânge"

Am căutat să public în gazete ,am transmis și ziarului " Universul" ,dar "onorabila cenzură a subtilizat-o , n-a dat voie să apară "

-**Șeicaru** : Asta este încă o manifestare.Dar eu merg mai departe.Vedeți dvs ,Rusia aceasta este un stat foarte complicat .Pe de o parte, are un guvern oficial ; pe de altă parte, un fel de guvern universal **Cominternul**, care este neoficial .

... " Nouvelle Geographie de l'URSS "

"Eu am mers mai departe și am spus : hai să zicem că nici ce spune această "Krasnaia Basarabia" ,n-are importanță.Dar s-a întâmplat să se potrivească harta din revista aceasta cu o hartă care a apărut într-o carte : "Nouvelle Geographie de l'URSS " -"Noua geografie a Republicei Sovietice " .Cartea este scrisă de dl **Nicolae Mihailov**, care nu este un emigrant ci este însăcinat să facă cursuri la Institutul tehnic "Stalin" din Moscova.Deci este ceva oficial. Nu se vorbește de Baarabia. Dar mi s-a părut foarte straniu cum este făcută pe hartă Basarabia ,

cuprinsă în hașură , ca un teritoriu contestat.

Este grav , d-lor , la fiecare pas , găsești asta și am căutat toate hărțile - vă pun la dispoziție cartea sa răsfoiți dvs și să desprindeți singuri ,că **invariabil, Basarabia apare cuprinsă în hașuri,** ca un teritoriu contestat .

..."Journal de Moscou"

" Hai să spunem :este un curs ! Dar iată " **Journal de Moscou**" , din 1 decembrie 1936,va să zică exact în aceeași zi , când distinsul reprezentant al Republicii vecine ne făcea așa de frumoase urări de sănătate și integritate.

-**Voce PNL:** Așa au făcut și în Spania !

-**Șeicaru :** Ei bine,și aici se publică o hartă în care **Basarabia** apare,nici în afară de teritoriu, nici înăuntru,ci **însemnată ca un teritoriu în litigiu. "**

Șeicaru / 4 dec.'36

#Absurditatea cenzurării=tactica struțului.

A fost surprins că i-a fost cenzurată Nota .Credea că este o simplă scăpare din vedere.

Și-a adus aminte de o anecdotă :odată, președintele francez Falli`eres,trecând pe un coridor la Ellysée ,a văzut o santinelă și l-a întrebat ce consemn are.Santinela i-a spus că păzește coridorul .Interesându-se, președintele a aflat că ,pe vremea mareșalului MacMahon fuseseră vopsiți pereții culoarului și santinela fusese pusă acolo, pentru aceasta.

"Ei bine, se prea poate să fi rămas vreo santinelă ,**un consemn uitat și la cenzură** și rog pe dl. ministru de Interne [D.Luca]și pe dl subsecretar de Stat Benteoiu,**să revizuiască consemnele** , dat fiind că refuz să cred că Partidul Liberal se poate solidariza cu această concepție care - iertați-mi expresia -**are ceva din tactica aș zice din cuțetarea struțului ;bați capul în nisip și te-ai asigurat !**Fiindcă, dacă nu mă-nșeală memoria, după 1877,când i s-a oferit României linia Rusciuk-Varna, șeful partidului dvs de pe atunci,fondatorul Partidului Liberal, **a refuzat această graniță** , care era admirabilă pentru noi, ca nu cumva să fie , într-o formă sau alta ,interpretată **ca o renunțare la drepturile noastre**,imprescriptibile **asupra pământului românesc dintre Prut și Nistru."**

Șeicaru / 4 dec.'36

#Echivocul URSS :Basarabia !

"Și mai este încă ceva : dacă România aceea mică, la început, abia ieșită din găoace,avea atâta curaj, refuz să cred că România Mare **caută să umble cu controversă** , - hai s-o ascundem ! - **când în URSS, toate cărțile, hărțile, revistele, toate, îți indică acest pământ ca un teritoriu în litigiu** ,(aplauze unanime)

"Să ne lămurească ! Mai ales că era și un motiv tactic să pun această notă în forma cea mai cuviincioasă , fiindcă, Dumnezeu să ne ierte,dar nu este nevoie să fii ministru de externe ca să-ți dai seama de evenimente ;acum sunt diferite mijloacele ca să ne informăm și noi, și știm că **elanul acesta pacific de la Moscova coincide oarecum și cu alianța aceea între Germania și Japonia**"[Axa Berlin -Tokio] (Vii aplauze la PNC)

"Noi vă cerem doar cu ocazia aceasta să precizați și în ce privește hotărnicia noastră de la Est . Dacă dvs sunteți alături de noi, în privința intangibilității hotarelor, **hotarele noastre nu sunt numai la Vest, sunt și la Est și la Sud!** (aplauze puternice , strigăte repetate de bravo , pe băncile PNC și a PNL-georgist) "Ne amintim că în epoca neutralității ,Rusia era terbil de pasionată pentru Ardeal !și ni se vorbea mereu de Ardeal ,**ca să nu ne uităm înapoi la Basarabia.**" Dar acum **nu mai putem să acceptăm tactica aceasta.**

Atunci spuneam : este o ierarhizare a urgențelor , și în examinarea posibilităților **de a te uni peste Carpați sau de a te uni peste Prut.**

Dar astăzi, când suntem cu toții laolaltă ,care este conștiința românească care să poată accepta încontinuu apariția aceasta a Basarabiei **în lumina de teritoriu în litigiu ?**

Hărțile sunt așa .Nu sunt eu vinovat **dacă hărțile, dacă ziarele oficiale, înglobează în echivoc harta Basarabiei."**

Șeicaru / 4 dec.'36

#Expansionismul sovietic = continuatorul expansionismului țarist !

"Mai este și alt capitol. Eu am sperat , poate în naivitatea mea - că Rusia de azi - care nu vrea să-și zică Rusia , căci dacă spui unui rus că este Rusia,el îți răspunde că este Republica Sovietică - că a rupt cu trecutul țarist,**de cucerire de teritorii care nu le aparțin lor**, ci altor națiuni,că această procedură aparține tradiției țariste.

"Este adevărat ,am tresărit, fiindcă vă amintiți cum se pusese problema - în *cazul St"urmer*.

"Citesc dintr-o carte a lui Ion Rusu Abrudeanu , fost majoritar liberal,care spune că , la 1917, la venirea lui *Stu"rmer* la guvern,**se făcuse un plan diabolic , a cărui victimă trebuia să fie România**.Noi avem prea proaspătă amintirea despre Rusia de ieri, care ,în timp ce ne era aliată, **uneltea în taină împărțirea noastră**,ca să ne fi așteptat la schimbarea tacticei.

Dar am tresărit , când, la *Conferința Strămtorilor* de la Montreux,a apărut spiritul lui Petru cel Mare , cu privirea mereu ațintită spre Constantinopol."

Șeicaru / 4 dec.'36

...."Războiul hărților "

"De aceea, hotărât nu solidarizez un singur moment guvernul și pe dl ministru de Interne cu procedarea cenzurii.Probabil este **o neglijență ,un consemn ,care nu-și mai are rostul .**

"Cer însă insistent guvernului ca să nu mai îngăduie un singur moment prelungirea acceptării , din partea oficialității ,ca Basarabia să poată forma ,fie chiar și pe hartă, un obiect de litigiu.Și noi astăzi venim cu hărți ,ca **să demonstrăm existența noastră** ;să nu avem însă această hartă ,care nu-și primește replica,pe care am văzut-o și la Institutul turistic de pe bulevardele mari ale Parisului,ca să nu se poată spune la un moment dat de-o acțiune introdusă din vreme și împotriva căreia nu am dat replica.

-N.Constantinescu -Bordeni (PNL-g) :Dle Șeicaru, în sesiunea trecută ,dl Gheorghe Brătianu a făcut o comunicare în chestia de care vă ocupați dvs și a prezentat pe biroul Camerei alte hărți -în care Basarabia era trecută **între teritoriile rusești și hașurată** ,scriindu-se :**<acesta este teritoriul vremelnic ocupat de Români**. >Nimeni nu s-a sesizat atunci de acest lucru și comunicarea d-sale a rămas fără răspuns. Nu știu ce soartă va avea comunicarea dvs .

-Gh.Popp (PNȚ) :Dar și Ungaria prezintă tot astfel de hărți.

-Șeicaru : Negreșit, dar vedeți,că **s-a dat răspunsul și de oficialitateși de conștiința națiunii** întregi **acestor absurde pretenții ale Ungariei**.

Atunci am sau nu dreptul să cer același tratament , aceeași promptitudine și împotriva acestor **perfidii ,care pun în controversă teritoriul Basarabiei** (Aplauze)

"Actualul guvern, emanație a partidului al cărui fondator a fost **Ion Brătianu , și care nu a acceptat** - oricât de mari ar fi fost beneficiile vremelnice - măcar o clipă,o **transacție asupra Basarabiei** ,sunt sigur că **va lua toate măsurile** ca această chestiune **să nu mai fie strecurată în presă.Trebuie să se știe**,că, de oriunde va veni, cea mai slabă contestație împotriva hotărârilor noastre sacre , **ea va găsi națiunea întregă , hotărâtă și neclintită să le apere împotriva oricui.**"(aplauze unanime)

Șeicaru / 4 dec.'36

7.b.)**Bentoiu** (răspuns)

(Subsecretar de Stat la Ministerul de Interne),4 dec.'36

«Competențele ministerelor

[Șef cenzură - col.Hotineanu ; directive și control - **A.Bentoiu**.]

[LD : răspunsul lui Bentoiu este responsabil, competent , dar conjuncturist.Și indiferent de forma sa, este o mostră din ceea ce Șeicaru numise, pe drept cuvânt, "*politica struțului*" , linie introdusă de Titulescu privind raporturile cu URSS.Nu spun că era de rea credință ; nu spun că era falsă ; nu spun că era ipocrită .Istoria , peste timp, va da dreptate "*circumspectilor*", "*scepticilor*"]

" D-le președinte, d-lor deputați,**sunt atât de acord cu finalul cuvântării d-lui Șeicaru , încât ați putut observa că **-am aplaudat și eu.****

D-sa vorbea de *un consemn* și de *o santinelă uitată* pe un culoar , pentru a păzi *o vopsea*, pe care nici nu încerc s-o ghicesc , pentru că ar fi deplasat .

"Rețin din cuvântarea d-sale că d-l Șeicaru s-a ocupat de două chestiuni bine distincte și **mă surprinde că pe amândouă le-a adresat Ministerului de Interne.**

...Iridenta rusească

" D-sa v-a prezentat o foaie cu harta Basarabiei ,mijloc prin care - zice dl Șeicaru -se face **iridentă rusească** , împotriva pământului sfânt al Basarabiei. D-sa v-a mai prezentat un tratat de geografie scris de un profesor de la Institutul din Moscova, "Journal de Moscou" de la 1 decembrie 1936, cu **harta politică administrativă a URSS**. O serie de mijloace prin care - spune d-sa - **se întreține iridenta împotriva pământului Basarabiei "**

-**Tilică Ioanid** (PNC) : "Journal de Moscou" se cumpără în București ;este liber de cenzură.Este de vânzare la orice chioșc.

-**Bentoiu** : În această privință, permiteți-mi , dle Ioanid, să vă contrazic.**Nu a fost presă mai cenzurată, mai oprită și mai confiscată ,decât presa rusească.**Și este firesc să fie așa, pentru că ,într-un Stat cu o ideologie socială **absolut incompatibilă cu ceea ce gândim noi asupra organizării Statului**, în coloanele **presei rusești** ,**se scriu lucruri care nu trebuie lăsate să treacă granița.**(Aprobări.) De aceea, **indulgența**, pe care dvs o atribuiți în chip gratuit cenzurii , **este de domeniul fanteziei.** "(Aprobări la majoritatea PNL)

...declinarea de competență

"Toate aceste fenomene , petrecute pe teritoriul unui Stat vecin,cu care ne găsim în raporturi perfecte de bună vecinătate ,în clipa de față, nu știu în ce măsură pot fi atribuite factorilor hotărâtori ai conducerii acestui Stat vecin.

Nu știu în ce măsură poate acest Stat **să fie solidarizat cu aceste fenomene** ,cu care conștiința noastră națională nu se împacă .Însă, chiar dacă ar fi adevărată , aceasta constituie privitor la care , eu,subsecretar de Stat la Ministerul de Interne, ridic d-lui Șeicaru ,o foarte precisă excepție de declinare de competență.**Zadarnic îmi adresați mie asemenea chestiuni.**

Pentru chestiuni de asemenea natură, **adresați-vă d-lui ministru al Afacerilor Străine.**

Prin urmare ,**mă voi ocupa de celelate chestiuni , care intră în atribuțiile mele,** și această precisă delimitare de atribuțiuni ,o cred , pentru o bună metodă, necesară ,pentru a ști **la ce trebuie să răspund** și la ce fel de răspuns vă puteți aștepta de la mine."

[Bentoiu](#) / 4 dec.'36

#Șeicaru versus Ostrowski

"În ce privește cenzura,au fost două articole :unul scris de dl Ostrowski în ziarul " Zorile" , cu prilejul sărbătorii de 1 decembrie și la acest articol a răspuns d-l Șeicaru ,printr-un articol apărut în " Curentul" .

"**S-au cenzurat unele pasagii** din acest articol ,și singurul lucru pe care l-ar putea spune dl Șeicaru ,este că serviciul cenzurii **a făcut o excesivă aplicare a unei norme** ,emanată de la minister, pe care o voi preciza și care este perfect justificată.Ce spunea d-l Ostrowski în articolul său ,ce spune și ce nu spune- fiindcă în articolul din "Curentul" dl Șeicaru nu-i reproșa d-lui Ostrowski **ceea ce scria** în articolul din " Zorile" -era de acord cu d-sa și nu se putea să fie altfel **-îi reproșa însă ceea ce dl Ostrowski refuzase să scrie.**

" În adevăr, d-lor deputați, în acest articol, dl Ostrowski găsește justificată dorința noastră de pace - și cred că suntem de acord cu toții că suntem un popor pacific ,că nu vrem război cu nimeni.Dl Ostrowski mai subliniază imperativul păcii , pe care îl repetăm de atâtea ori ; intangibilitatea tratatelor , care ne asigură intangibilitatea frontierelor noastre - și iarăși cred că suntem de acord - și , în sfârșit, justifică independența Statului nostru , apărută de fiecare dintre noi.

"D-lor deputați,articolul d-lui ministru Ostrowski ,cred că nu exagerez dacă spun , că **ar fi putut fi rostit cu prilejul sărbătoririi zilei de 1 decembrie , de la această tribună,de oricare din reprezentanții Statelor Micii Înțelegeri.**

" Dar d-lor, ce spune dl Șeicaru în articolul d-sale ?Nu spune : mulțumesc d-lui Ostrowski pentru sentimentele care se degajează pentru țara mea, din articolul d-sale, pentru conținutul de idei al acestui articol,care nu face decât o subliniere a politicii noastre externe ,afirmată de toți factorii hotărâtori ai acestei țări.Dl.Șeicaru spune :dta ,d-le Ostrowski, în acest articol,recunoști implicit

intangibilitatea hotarului nostru de la răsărit ;**articolul este foarte bun ,dar are cusurul că nu recunoaște această intangibilitate și explicit, pentru a nu mai lăsa controversă în jurul definițiunii agresorului"**

[Bentoiu](#) / 4 dec.'36

...Rigoriile cenzurii

" Ei bine, d-lor, din acest articol s-au tăiat câteva pasagii.[----]

"Erau acele fraze din articolul d-lui Șeicaru ,**încadrabile în această normă generală ?**

Aceasta este problema și **la aceasta pot și trebuie să răspund**. Toate celelate chestiuni - încadrarea problemelor de politică externă, în orizonturi istorice , suprasensibilitatea sentimentului național pe presupuse incertitudini și atitudini neleale din partea unui Stat vecin -

nu mă privesc pe mine. "

[Bentoiu](#) / 4 dec.'36

...Între amor propriu - sentimente naționale - diplomație.

"Ei bine, din articolul pe care l-ați auzit , pe care vi l-a citit dl Șeicaru ,dar cu privire la care - pentru că tonul face muzica ! - dl Șeicaru , cu multă artă , a alunecat ușor , s-au tăiat următoarele calificative :**prilejuri de neîncredere ... echivocuri... sentimente de incertitudine...**

mefiență și incertitudine... în ceea ce privește sinceritatea statului rus.

Prin urmare : **mefiență, suspiciune, neîncredere , lipsă de sinceritate** ș.a.m.d.

Serviciul cenzurii a interpretat că aceste calificative , plasate într-un articol care , la rândul său, comentează alt articol, al cărui conținut era în deplin acord cu tot ceea ce gândim cu toții asupra problemelor care ne interesează , **trebuie să fie suprimate . Și le-a suprimat .**

Eu cred că dl deputat Șeicaru , **nu trebuie să dea prea multă importanță și să pună amor propriu gazetăresc** cu privire la această chestiune...

-Pamfil Șeicaru : Ferească Dumnezeu !

-Bentoiu :[---] Eu îl felicit pentru sentimentele d-sale de bun român,și îl rog să recunoască în momentul actual al politicii internaționale ,în momentele acestea de supremă tensiune,**este necesară atitudinea de prudență și preocuparea conștientă de întreținere a celor mai perfecte raporturi de bună vecinătate cu Statele cu care ne găsim în bune relațiuni .** (aplauze la PNL)

7.c)Pamfil Șeicaru / Contra-replică / 4 dec.'36

≡Amiciția dintre state = recunoașterea drepturilor

#Carențele relațiilor României cu URSS

[LD 7 iunie 2007.Ion a venit acasă , pentru a participa la lansarea cărții lui Victor Frunză "Istoria PCR " la Tg.de carte .Noapte albă .Lungă convorbire privind dilemele existențiale (ontologice, epistemologice , filozofice , politice și moarle)pe care Ion este pe punctul de a le depăși parțial. Noapte de confesiune -explicație care durează între noi de peste 30 de ani.

Discutăm și despre dificultățile mele la trilogie.Imi sugerează (și eu îi confirm că asta ambiționez) că ar fi extraordinar dacă aş reuși să mă transpun EU în mentalitățile epocii,și nu să judec cum mentalitatea de azi ...acest trecut .Îi explic.Îi dau exemple .Crede că ar trebui să mă "retrag" din urmărirea situației prezente ... și-i mărturisesc că nu pot .Regret enorm acum că n-am mai ținut un Jurnal , dar ... chiar nu-mi mai permite timpul]

[LD: sept. 2002 .Nu știu dacă aici sau în altă parte , va trebui să anticipez destinul acestor personalități,care ,într-un fel sau altul, după ce-și vor fi adus și ei contribuția în această luptă, în anume conjuncturi (1937, 1939, 1940, 1947) vor plăti cu închisoarea,exilul sau moartea ,opiniile lor pe această temăToamana lui 1936?era doar un preludiu la preludiu ...]

-NNSăveanu : Dl deputat Șeicaru are cuvântul în replică .

-Pamfil Șeicaru : "Dlor președinte, d-lor deputați, vreau să precizez d-lui subsecretar de Stat **o nedumerire** .Raporturi de bună vecinătate , raporturi de amiciție, toate acestea presupun, în prealabil,**recunoașterea drepturilor mele**.Eu aş vrea să știu **dacă pot să existe raporturi de prietenie** acolo unde **există cea mai slabă contestație a temeiniciei drepturilor noastre .**

"Vă mărturisesc că am rămas surprins când am văzut că dl subsecretar de Stat pune chestiunea pe tema adversității. **Eu am vrut numai să înlesnesc o ameliorare a raporturilor dintre Soviete și Statul român** și am spus : fiindcă aceste raporturi ar putea să fie stânjenite deoarece **nu ați făcut o recunoaștere fățișă** , și cu atât mai mult , cu cât am văzut că sentimentul de care este animat acel articol eu m-aș fi așteptat ca dvs **să pășiți ceva mai departe și să precizați**. **Eu înțeleg** foarte bine ca reprezentanții oficiali ai Sovietelor **să nu aibă nici un interes să clarifice, dar nu înțeleg de ce să ne lipsească nouă dorința unor clarificări** ,când contestarea este făcută în dauna noastră , sau când se socotește ca un teritoriu litigios , **un teritoriu ce ne aparține de drept**.Dar mai este încă ceva :când **România de ieri** nu a făcut politică de acceptare a contestării de teritoriu care constituie drepturi ale noastre , nu se poate concepe ca **România de astăzi** să poată accepta alianțe sau prietenii , **când există manifestări fățișe de punere în discuție a patrimoniului nostru național**.

" Dvs ,dle subsecretar de Stat, cu bună dreptate spuneți :această chestiune nu mă privește pe mine ;ea aparține ministrului de Externe.Ei bine,în cazul acesta ,**cuvintele mele se adresează ministrului de Externe** ,care va clarifica chestiunea ridicată de mine.

" Repet ,însă,**în Rusia Sovietică** , nu există nici o singură manifestare ,care să nu poarte pecetea absolută a Statului. Deci, orice rând, orice se imprimă, orice manifestare verbală , reprezintă și concepția de Stat .

-Aurelian Benteoiu : Oficios este numai " Izvestia "

-Gh.Fotino :

[LD.Amintește-ți de întâlnirile cu George Fotino la "Magazin Istoric"(1968)Ce gândea despre această încredere (eșec, deziluzie , căință) a clasei politice românești].

Dle președinte, d-lor deputați, eu cred că noi , românii,suntem așa de tari pe dreptul asupra pământului pe care îl stăpânim , încât **trebuie să rămânem reci și insensibili și față de declarația unora și de publicațiile altora** ;iar la declarațiile unora și la publicațiile altora ,**să răspundem cu toată forța dreptului și cu tot dreptul forței noastre ."**(Aplauze la PNL)

-Armand Călinescu :

[LD:contrapune opiniile lui de "*opozant*" cu atitudinile de responsabilitate din ipostaza de "*gubernamental*" A fost o carență caracterologică specific românească , sau face parte , din totdeauna , din "jocul politic " pentru putere ? De ce ?]

"**Eu cred mai mult :că țara are dreptul să ia cunoștință de toate manifestațiile care constituie o primejdie pentru ea,și să-și manifeste, în același timp, reprobarea ei.Acesta este lucrul pe care dl ministru trebuie să-l asigure ,eliminând cenzura în această chestiune** (aplauze la opoziție)

-Pamfil Șeicaru : D-le președinte,**așteptăm clarificarea necesară** din partea d-lui ministru de Externe,fiindcă ,**sub nici o formă,eu nu pot admite** ca mâine să mi se spună :

< ești aliat cu mine > .Cum pot să merg aliat ,**când am amintirea teribilă a lui Sturmer și ale tuturor relațiilor noastre cu Rusia , în trecut ?Să se clarifice**. Nu am nimic împotriva ; să fim prieteni , să fim tovarăși ,ca să întrebuițez un cuvânt obișnuit , dincolo de Nistru.

Dar întovărășirea presupune o cinstită recunoaștere a delimitării drepturilor și a patrimoniului național.Atâta am avut de spus."

7.d.)Octavian Goga(PNC)

#Regimul cenzurii .

[-----]

7.e).Gh.Brătianu /La sumar / 8 dec.'36

▣Asociere la Comunicarea lui Șeicaru

[LD : protocol parlamentar : în debutul fiecărei ședințe, se citea sumarul ședinței trecute . Pe marginea **Sumarului** se admiteau scurte intervenții , asocieri sau proteste,care așa se chemau : " *La sumar* "]

-**Petre Gheață** (vicepreșed.) : Dl Gh.Brătianu are cuvântul la Sumar

-**Gh.Brătianu** : " D-le președinte, d-lor deputați, din motive independente de voința mea,am lipsit de la ședința trecută în care dl deputat Șeicaru ,comentând un articol al d-lui ministru Ostrowski apărut recent în ziarul *Zorile* ,a adus unele precizii cu privire la legăturile noastre cu sovietele și tocmai la lipsa de precizii pe care o constata în aceste legături ,cu privire la chestiunea fruntariilor noastre ,d-sa a adus drept dovadă unele publicațiuni oficiale. " _
Gh.Brătianu / 8 dec.'36

#URSS:

...antirevizionism la Geneva ;

...iredentism la Moscova și Kiev

"Eu voi aminti **documentele** ale căror fotografii le-am depus eu însumi ,acum un an,pe biroul Adunării ,între care figura și **o hartă oficială a căilor ferate sovietice.**

De altfel,**punctul meu de vedere ,de atunci ,este același** și pentru aceste împrejurări.

Vă aduc aminte numai cuvintele pe care le pronunțam acum un an [19 dec.'35] în **replica** pe care o dădeam d-lui Titulescu [LD:vezi fișier **Politică Externă VI**] :

<Atâta vreme cât vor apărea în Rusia Sovietică și în Ucraina Sovietică , unde ,după cum știți , nu există decât publicațiuni oficiale ,**cărți și broșuri** -ale căror fotografii le depun pe Biroul Camerei -atâta vreme cât vor apărea manifeste ,**cum sunt acelea ale Partidului Comunist Român**,după reluarea legăturilor cu sovietele , în care se arată că **Sovietele nu și-au modificat atitudine de principii , în ce privește Basarabia ,și știți că partidele comuniste sunt pretutindeni la ordinele Moscovei ,voi stăruii și susține** ,oricare ar fi riscul pentru partidul meu și pentru mine, că **raporturile sunt lipsite de sinceritate** , și că nu poți să fii , în același timp, **antirevizionist ,la Geneva, și revizionist la Moscova și la Kiev. > "**

Gh.Brătianu / 8 dec.'36

...Dovezi de iredentism sovietic.

"De sigur, și eu am fost izbit de coperta de pe revista *Krasnaia Basarabia* (Basarabia Roșie) , a cărei fotografie dl Șeicaru v-a arătat-o dăunăzi ,pe care am reprodus-o și eu în cuprinsul unei broșuri , publicate în aprilie , dar am fost și mai izbit de textele oficiale ,cum sunt cele publicate de profesorul Dașcovici, într-o carte accesibilă tuturor ,în care se află acea stranie **Convenție de cale ferată** ,între Tighina și Tiraspol ,în care aflăm această frază într-adevăr ciudată :

< Punctul de joncțiune al rețelelor de cale ferată sovietică și română ,se află în axul pilei fluviale din dreapta ,de peste podul Nistrului . >

Nu se pomenește însă, d-lor deputați, în textul acestei convenții ,nici de vamă, nici de fruntarii ,nici măcar ea nu este precedată de preambul ,în care se pomenesesc Statele ca părți contractante .

"Și atunci, de sigur, d-lor deputați, am fost izbit când , într-un articol al revistei pe care v-a amintit-o și dl Șeicaru, am putut citi , la începutul lui - căci atâta rusească înțeleg și eu - fraze de natura aceasta : **< Ocupația Basarabiei ,aceasta este întâia intervenție antisovietică a imperialiștilor străini . > "**

Gh.Brătianu / 8 dec.'36

...Echivocul Moscovei acoperit de cenzura românească ?!

[LD : am mai scris undeva ... dar mereu îmi revin mărturiile zilelor tragice trăite de Brătianu în pușcăriile comuniste, moartea lui....Și dureroasa confirmare a avertismentelor lui în 1940 și 1944 și tribulațiile privind Tratatul cu Rusia și Ucraina actuală, după revoluția din 1989.

Este asta o fatalitate a istoriei ! ? Este un blestem ?! Sau este crasa indolență , neprevvedere a diplomației românești ? Sau nici un nici alta :ci conjuncturile internaționale -favorabile sau nu]

[LD 16 sept.2003 : Cred că acest p.d.v. era împărțit de majoritatea covârșitoare a clasei politice românești ; cred că era împărțit de majoritatea liberalilor,inclusiv din unii aflați la guvernare ; cred că era consimțit de șeful PNL , Dinu Brătianu ;cred că prin gura lui Gh.Brătianu ,vorbea IIC Brătianu.De aceea consider **" linia Titulescu "** față de URSS ,căruia îi asociez numele

celor care i-au acordat nemărginita putere diplomatică,- dincolo de toate considerațiile "realiste", "pacifice", "tragice", etc etc.-ca o linie de lașitate ,de oportunism, de neputință, de echilibristică ,de obediență față de Occident,de comportament "de struț" (după cum spunea Șeicaru) .

Numai , că , din nou și din nou, istoria nu se scrie cu "bune intenții" , cu "dacă" ,
Eu trebuie să consemnez opinii și gânduri din 1936.]

"Și am fost , evident , mirat , văzând că **cenșura** - care ,recunosc ,este poate mai puțin severă azi decât înainte -**a scos totuși din coloanele ziarului nostru , vineri [4 decembrie ?],o frază ca aceasta :<Gesturile de prietenie din partea reprezentanților Sovietelor nu pot avea nici o valoare pentru România ,atât timp cât echivocul Moscovei față de noi , nu va avea sfârșit .>**"
"Știu ,d-lor deputați, sunt, desigur, și acum unii binevoitori care vor susține că am folosit acest prilej pentru a face o nouă manifestație de dușmănie la adresa vecinilor noștri de peste Nistru. Cred ,deci, că este nevoie să vă reamintesc că nu a fost împrejurare ,în care să nu accentuez că **doresc din toată inima reluarea unor legături de bună vecinătate**,dar tocmai pentru a le putea stabili pe o bază serioasă,dorim ca aceste raporturi de bună vecinătate într-o chestiune atât de importantă și de gravă ca aceea a fruntariilor țării , **să fie întemeiată pe sinceritate și nu pe echivoc.**" (aplauze la PNL-georgist)

"Mai mult ,d-lor deputați, **m-am declarat convins de nevoia unui pact de neagresiune** ,de neasistență la agresiune, care să dovedească limpede și Uniunii Sovietice și lumii **că România nu are de împrumutat granițe nimănui**,nici pentru a trece de la Apus la Răsărit , nici de la Răsărit la Apus " (aplauze la PNL-georgist) "Întotdeauna , punctul central al preocupărilor noastre în această privință a fost concretizat în această întrebare- pe care am pus-o în repetate rânduri :**Cum putem să deschidem fruntariile noastre armatelor unui Stat care nu le-a recunoscut ?** Vă rog să recitiți , d-lor deputați, desbaterile ședinței de la 13 martie ședință în care mi s-au adus numeroase învinuiri ,învinuiri la care mi-ar fi fost ușor de replicat ,**dacă nu aș fi avut , poate mai mult decât unii membri ai guvernului ,simțul de răspundere pe care îl avem toți față de țară , de prestigiul ei,și de actul însăși al Unirii.**" (aplauze la PNL-georgist)

Gh.Brătianu / 8 dec.'36

#Eroarea subsecretarului de Stat Bentoiu.

[LD : se simte oarecare ranchiună pentru "ramura" tătăresciană ? Poate .Dar ,dacă în alte momente eu am avut o mare admirație pentru Bentoiu,atunci , pe acest subiect, a fost neinspirat. Iar în istoria eternă ,întră Gh.Brătianu.]

"Este totuși o latură a chestiunii ,pe care ,înainte de a încheia aceste observațiuni ,trebuie să o ating, oricât de neplăcut ar fi să discut ,de la această tribună ,manifestările reprezentantului unei puteri străine în țara noastră.

"Când am citit desbaterile ședinței trecute, am văzut observațiile d-lui subsecretar de Stat Bentoiu, care a declarat **<Articolul d-lui Ostrowski ar fi putut fi rostit cu prilejul sărbătoririi de la 1 decembrie , de la această tribună,de oricare dinte reprezentanții Statelor din Mica Înțelegere >**

" Tocmai aici trebuie să ne înțelegem .**Articolul d-lui Ostrowski** -pe care l-am citit cu toată atențiunea -are unele pasagii în favoarea libertății în pace și muncă ,**de care m-am bucurat** .
Articolul d-lui Ostrowski cuprinde însă și unele **aluziuni la focarele de incendiu** care există astăzi în Europa și împotriva cărora ar trebui îndreptată acțiunea Micii Înțelegeri.

<Aceste focare - ne spune d-sa - au fost definite în primăvara trecută [1935] ,cu o precizie matematică de șeful nostru Stalin într-un interview acordat unui ziarist american. >

Gh.Brătianu / 8 dec.'36

[LD : aici Gh.Brătianu crede într-o utopie. Orgoliul "Brătienilor" ,concluziile lui de de istoric, sentimentele lui de român, transferate asupra acestei alianțe ,sunt de esență morală ,**criteriu care nu a guvernat relațiile internaționale**.S-a înșelat, dar este foarte frumos spus....]

" Și atunci cred că ,fără a mă abate de la regulile bunei cuviințe,care însă nu exclud nici sinceritatea, nici fermitatea, este încă o dată un prilej fericit de a afirma că **Mica Înțelegere nu așteaptă ca alții să-i definească sau să-i arate focarele de incendiu** care trebuie să determine acțiunea ei politică. " (aplauze la PNL-georgist)"Cred că nu voi contraveni dispozițiilor de amicitie ,în care ne găsim față de prietenii și aliații noștri, afirmând că Mica Înțelegere **nu înțelege să fie pompierul nimănui.**" (aplauze la PNL-georgist și la PNC - Goga)

"**Mica Înțelegere** , ale cărei legături defensive cu Franța sunt în deajuns de firești,pentru a nu fi

nevoie să fie pomenite mai pe larg, **Mica înțelegere face însă politica păcii ,dar politica apărării intereselor ei , în cadrul ei propriu.** Acei care își închipuie că ea poate deveni un instrument ce ar depăși sfera intereselor lor politice , **greșesc profund.** Și cred că sunt și în asentimentul altora din această Adunare ,când afirm că **se înșeală tot atât de mult** acei care cred că **armatele Miceii** Înțelegeri pot fi **un contingent** într-o ofensivă anti-rusească ,ca și acei care cred **că ea poate fi o verigă comodă** într-un lanț de încercuire a Germaniei.(**aplauze la PNL-georgist**)

" Mica înțelegere este și rămâne **o necesitate păcii și a Europei**, dar solidaritatea ei, pentru a fi la adăpostul oricărui sdruncin ,trebuie să se întemeieze **pe limitele firești** , pe marginile ce i le definesc în cadrul legăturilor ei , aspirațiunile și interesele unei politici naționale a fiecăruia dintre statele ce o compun. " (aplauze la PNL-georgist)

***Notă:Gr.Filipescu / Senat / 23 nov.'36**

▣ Formula lui Gh.Brătianu : *liga neutrilor răsăriteni*

"Dar , anumite neutralități accidentale mai comportă un pericol :acel de a servi de compensație beligeranților.D-l Gheorghe Brătianu propune următoarea formulă pentru asigurarea teritoriului nostru : **o ligă a neutrilor răsăriteni** , în care ar intra Antanta Balcanică , Mica înțelegere , Polonia și Statele Baltice. Dl Brătianu face următorul raționament :Nu revendicăm nimic, deci **nu amenințăm pe nimeni.**Dacă vreun beligerant trece însă peste neutralitatea unuia dintre noi , el ne va găsi **pe toți la olaltă , alături de vrăjmașii săi.**

M-am gândit și eu la o asemenea soluție, poate , totuși, pe scară mai redusă.Am ajuns la concluzia că dacă raționamentul în teorie este impecabil,**în practică el lasă mult de dorit .** Poate fi sigur d-l Brătianu că ,în cazul unei agresiuni Sovietice împotriva Turciei ,armatele estone sau lituane vor pătrunde în Rusia ?! **Și dacă România ar fi atacată de Unguri , sprijiniți de Italiani , ne-ar sări cine în ajutor ?!**Dl Gheorghe Brătianu vine cu o formulă de **securitate colectivă** ,mărginită la un număr de câteva state **a căror interese comune sunt foarte vagi,**și care **n-au mijloacele Genevei pentru a declara război, războiului .**

Interesele Iugoslaviei și ale Filandei **nu sunt mai apropiate unele de altele ,decât cele care leagă un stat oarecare de colectivitatea geneveză.**

Singurul țel comun este de a împidica războiul : or, șansele de a opri izbucnirea războiului , **sunt cu atât mai mari** și riscul, pentru fiecare , **cu atât mai mic,**cu cât forțele ce se pot opune eventualului agresor **sunt mai numeroase și cântăresc mai greu.**

Credeți , de altfel, că Liga preconizată de d-l Gheorghe Brătianu ,care revine la o alianță defensivă în toată puterea cuvântului, **s-ar putea măcar constitui ?!**

În ce mă privește, **sunt foarte sceptic** să văz Polonia alături de Cehoslovacia , dovadă , **refuzul ei de a participa la Mica Înțelegere .**

Gr.Filipescu / 23 nov.'36

▣Avertisment

Câteva state din Europa , beneficiare ale tratatelor , și-au închipuit că rezervându-și libertatea de acțiune , **vor fi arbitri ai viitorului conflict .**În timp de pace aceste state își negociază surșurile,în caz de război, ele își vor vinde foarte scump neutralitatea ,apoi colaborarea . Asemenea politică se putea face fără prea multe riscuri înainte de război ,când alianțele aveau un caracter sacru.Un punct mobil putea să se miște printre punctele fixe.

Astăzi ,**majoritatea statelor europene râvnește să fie arbitri** , deci tot atâtea puncte mobile. **Pericolul sare în ochi .**Aceste bolide riscă să se întâlnească între ele , direcțiunea ne mai fiind sigură ."

Gh.Brătianu / 8 dec.'36

Cazul Ostrowski / 4 , 8 dec.'36

8.) M.Mora (" Universul" , L A. R.) , Comunicare . către ministr. de Externe , 10 dec.'36

/ Falsificarea adevărului privind intervenția armatei române la Budapesta , 1919/

(DS, M.O. nr. 9, șed.de joi, 10 dec.'36 , p. 188)

-M.Mora : Dle președinte, d-lor senatori, am onoare a întreba pe dl președ. al Consiliului de miniștri [Gh.Tătărăscu] și pe dl ministru de Externe [Victor Antonescu]

dacă nu cred că se impune o reacționare grabnică , documentată și hotărâtă

împotriva nesocotirii grave a adevărului istoric în rândurile de mai jos ,

cuprinse într-un articol publicat în *Revue des deux Mondes* , numărul din 4 dec. 1936,

pag. 564, intitulat "*Amiralul Horthy*" și semnat "Verax" :

< Era în noiembrie 1919 . Deja aspru încercată de războiul mondial, Ungaria trebuia să îndure timp de 12 luni , care urmasse armistițiului, mai multe nenorociri decât în timpul celor 4 ani precedenți : dislocarea imperiului , înlăturarea dinastiei seculare a Habsburgilor , regimul sângeros al lui Bela Khun, după scurtul intermediu al guvernului Karolyi - acel Kerenski al Ungariei - intrarea trupelor române.

Budapesta suferise ocupația inamică , rechizițiile, jafurile .

Românii părăsiseră Budapesta , la rândul lor, lăsând în urma lor mizerii și ruine ...

Care este forța omenească în stare să mențină ordinea în această țară

devastată și înfometată , ieșind dintr-o încercare

comparabilă cu vechile invazii ale turcilor și tătarilor ? >

În cazul când dl ministru al țării la Paris, sau dl atașat militar , sau dl atașat de presă ,

nu crede că dl președinte al Consiliului de miniștri și dl ministru de Externe ,

că este neapărată nevoie de a interveni pe lângă guvernul francez ,

spre a cere unei reviste de autoritate mondială să restabilească adevărul istoric ,

în sensul că armatele române , care au intrat la Budapesta

- singurele armate ale aliaților care au pătruns într-o capitală inamică -

au salvat Ungaria de anarhie și nu au jefuit-o . (aplauze unanime , îndelung prelungite)

" Această nesocotire a adevărului istoric este cu atât mai regerabilă ,

cu cât vine din țara aliată ieri , azi și mâine,

și cu cât documentarea nu lipsea publicațiunii *Revue des deux Mondes* ,

fiindcă un studiu apărut odinioară în aceeași revistă și datorat nu unui anonim,

ci ilustrului ambasador și academician francez Cambon, stabilise motivat ,

nu afirmase numai, că armatele române au salvat , n-au jefuit la Budapesta ."

-Daniel Ciugureanu (vicepreșed.Senat) : Se va comunica d- lor președinte de Consiliu

și ministrului de Externe. Desigur dl președinte al Consiliului va da răspunsul cuvenit

afirmațiilor făcute în revista franceză , de care a vorbit dl senator Mora.

Cred însă că Parlamentul, care nu intră și care nu poate intra în polemică cu zierele

sau revistele din țară și străinătate, trebuie totuși să constate , cu tot regeretul,

că într-o revistă importantă dintr-o țară aliată , mai pot apărea încă asemenea lucruri.

(aplauze puternice , unanime)

-prof.N.Iorga : Explicația este foarte simplă : autorul este un măgar ! (aplauze)

-prof.ACCuza : Mă unesc și eu la părerea d-lui prof.Iorga .

-Iorga : Pe această bază om face ministerul împreună (ilaritate)

-Em.Diaconescu : Rectificarea oficioasă este cerută de întreg Senatul .

-Iorga : Dar nu se poate rectifica o revistă .Nu avem atașat de presă la Paris ?!

-Em.Diaconescu : Să se sublinieze acest lucru , Atașatul de presă de acolo

încasează numai salariul ?

M.Mora / 10 dec.'36

9.)G-ral Gh.Mărdărescu , asociere la Comunicarea lui Mora , 12 dec.'36

/ Adevărul despre intervenția armată din 1919 ; pasivitatea vinovată de reacție la falsificări /

(DS, M.O. nr. 10, șed. de sâmbătă , 12 dec.'36 , p. 201- 206 ; la "Sumar ")

g-ral Gh.Mărdărescu / 12 dec.'36

▣ Pasivitatea contra-propagandei românești

" Dle președinte, d-lor senatori, reget foarte mult că , din cauza unei indispoziții, nu am putut fi prezent la ședința de joi a onoratului Senat ; m-aș fi asociat la Comunicarea -protest , făcută de colegul nostru , dl senator Mihail Mora, cu privire la articolul apărut în *Revue des deux Mondes* , prin care se atinge , într-un mod revoltător, prestigiul armatei române.

" De ani de zile s-a deslănțuit o propagandă desmățată ungurească , în închipuirea că ea susține cauza revizionistă maghiară și poate știrbi drepturile noastre istorice.

Dar , d-lor senatori, nu este suficient să constatăm un fapt .

Întrebarea firească, care se pune este : Cine sunt vinovați de această stare de lucruri ?

" Dacă ungurii își pledează cauza lor revizionistă - și pentru acesta fac sacrificii în afară de orice proporții - trebuie să recunoaștem că au un deosebit merit .

Dureros este , însă, că noi nu înțelegem pericolul unei asemenea propagande .

Trăim într-o completă indiferență. Nu am întreprins cea mai slabă contra-propagandă.

Și această stare de lucruri, această pasivitate a noastră, pe lângă că încurajează pe maghiari, dar , ceea ce este mai dureros, atinge grav interesele capitale ale neamului românesc, atinge drepturile noastre istorice .

" Am făcut de mult această afirmație , concomitent cu un distins ziarist, dl. deputat Seișanu

Ca să vă fac dovadă certă de propagandă deșănțată maghiară,

vă voi da câteva exemple , care vor provoca revolta dvs sufletească "

g-ral Gh.Mărdărescu / 12 dec.'36, retro'20

▀ Replică la art. "Bolchévistes de Hongarie "

(*Revue des deux Mondes*)

În anul 1920, în *Revue des deux Mondes* , scriitorii francezi Jero^me și Jean Tharaud (cari , se pare , au fost conferențieri la Universitatea din Budapesta) în trei numere ale revistei au publicat un articol intitulat " *Bolchévistes de Hongarie* " ,

articol prin care este înșelătorul poporul și, mai ales, armata română, care a luat parte la campania din 1919-1920.

În calitatea mea de fost Comandant al trupelor din Transilvania, am găsit că este de datoria mea să răspund d-lor Tharaud , într-o serie de articole apărute în *L'Independence Roumaine* , sub titlul "*O jignire adusă armatei române* "

. Iată ce scriam în 1920, răspunzând fraților Tharaud :

< Nu mă voi ocupa de fondul lucrării d-lor Tharaud, ci numai de afirmațiunile făcute la adresa armatei române , pe care am comandat-o , spre a dovedi , că ele sunt pe cât de jignitoare , pe atât de neexcte .

Frații Tharaud afirmă că , în aprilie 1919 , Românii au trecut Tisa sub pretextul de a ajuta pe frații lor de sânge , rămași dincolo de Tisa .

Sub pretext ? În prima ofensivă contra Ungariei , din aprilie 1919,

armata română nu a trecut Tisa, ci a înaintat numai până la țărnul stâng al acestui fluviu, în scopul de a opune un obstacol serios , de valoarea Tisei, între ea și trupele ungurești.

Este adevărat însă, că, spre a stabili legătura cu armata cehoslovacă din regiunea Mischoletz , armata română a organizat un cap de pod pe dreapta Tisei, în regiunea Tokay , și evenimentele au dovedit că această măsură a fost foarte judicioasă ,

căci numai așa românii au putut sprijini , la timp, aliații lor Cehoslovaci,

numai așa tovarășii lui Bela Khun au fost împiedicați să dea mâna cu cu acei ai lui Lenin , ceea ce ar fi avut ca consecință separarea Occidentului de Orient , printr-un brâu bolșevic , care , cu siguranță , s-ar fi lățit treptat și ar fi contaminat întregul continent european.

Așa dar,să fie bine stabilit, că în ofensiva din aprilie 1919 , Românii n.-au trecut Tisa,

deși era cu puțință, tocmai pentru că n-au fost împinși din munții Apuseni spre Vest

de pretexte - ci de suferințele reale ale fraților lor răslețiți până la Tisa , care este limita românismului spre Apus. [-----]

1. Cunosc d-lor suferințele Românilor din fostele ținuturi ungurești ,

din momentul năvălirii Ungurilor în centrul Europei și până în prezent ?

2. Își dau seama d-lor , cât au avut de luptat Românii din fostele ținuturi ungurești contra încercărilor persistente de a fi maghiarizați ?

3. Au idee d-lor, la ce tratamente erau supuși Românii din fostele ținuturi ungurești ,

chiar în cursul războiului mondial , când floarea românismului se jertfea cu credință pentru coroana Sfântului Ștefan , adică pentru o cauză potrivnică neamului românesc ?

4. După ce armata română a trecut Carpații , știu d-lor :

Ce-a devenit floarea românismului (intelectualii) din fostele ținuturi ungurești ?

Câte suflete românești și-au găsit sfârșitul în temnițele și spânzurătorile ungurești ?

Cu câtă profuziune curgeau lacrimile pe obrajii bătrânilor , femeilor și copiilor apăsați de sălbătecia ungurească ?

Câte blesteme se ridicau zilnic spre cer din piepturile văduvelor și orfanilor lăsați fără sprijin de furia ungurească ?

Ce dăre de oroare lăsau în urma lor autoritățile și bandele armate ungurești ,

în retragerea lor spre apus , dedându-se la violuri și la cele mai teribile nelegiuiri ?

D-nii Tharaud afirmă că , atunci când **Românii au năvălit în Ungaria** , ridicând tot ce puteau lua cu ei , au fost văzuți **evreii , întâmpinând pe năvălitori** cu remarcabilă umilință , și era monstruos de văzut cum ei , după ce **au fost favoriții bolșevismului , fură și ai Românilor** , care **veneau să pună la loc lui pe Bela Kuhn și tovarășii săi , etc etc** .

[**Contraofensiva română**]

La această afirmație a d-lor Tharaud , observ că , în conformitate cu planul de operațiune al Comandamentului frontului român de Vest ,

ofensiva maghiară a fost lăsată să pătrundă adânc pe stânga Tisei ,

iar la momentul prielnic , armata română trecând la contraofensivă ,

trupele lui Bela Khun au fost lovite fulgerător , aruncate în debandadă peste Tisa ,

și , fără a li se da răgaz să se refacă , au fost urmărite cu energie pe dreapta Tisei ,

operațiune care a avut ca rezultat capturarea celei mai mari părți din armata maghiară , completa ei dezorganizare , și , în definitiv , ocuparea Budapestei ,

centrul **mișcării bolșevice maghiare** .

Prin ocuparea Budapestei , armata română a împrăștiat norii amenințatori ce se ridicau

în Europa Centrală și a redat toată liniștea populațiunii pașnice a Ungariei , garantând viața , onoarea și avutul tuturor , fără deosebire de naționalitate și confesiune .

[**Pogromuri evrești**]

Astfel stând lucrurile , , firește , că Evreii din Ungaria s-au bucurat și ei de aceeași largă ocrotire din partea trupelor române și declar că nu mi-a fost ușor

să înăbușesc pornirea de pogromuri a populațiunii din Budapesta ,

care era în căutarea țapului ispășitor . În adevăr , în ziua de 7 august , când mi-am mutat cartierul

de la Torok.Szent -Miklos la Budapesta , în momentul când intram în Budapesta ,

se deslănțuia un pogrom extraordinar . Ajuns la comandament , am luat cele mai severe măsuri

pentru oprirea pogromului , dar , cu toată energia măsurilor luate ,

în ziua de 7 august , în Budapesta , au fost 10 morți și 100 de răniți evrei .

Aveam tot interesul să înăbuș pogromul , pentru că altfel , s-ar fi spus de prietenii noștri Unguri , că noi , Românii , am fost purtătorii pogromurilor la Budapesta . [-----]

[**Ofensiva și regimul lui Bela Kuhn**]

" De la începutul lui Mai '19 până în iulie '19 , armata română

a stat de strajă pașnică de-a lungul Tisei , așteptând hotărârile Conferinței de Pace .

Către mijlocul lui iulie , **armata lui Bela Kuhn** , care se organizase solid ,

a pornit o viguroasă ofensivă contra armatei române , în tot lungul Tisei .

Să fie bine stabilit : Ungurii au provocat armata română în iulie 1919 . Ei au scos mai întâi sabia

din teacă , căci îmbătați de succesul ce l-au avut contra Cehoslovacilor ,

nădăjduiau că vor putea arunca pe Români peste Carpați și , probabil , gândeau ei ,

că acest fapt de arme va pune în încucătură Conferința de la Paris ,

care se găsea tocmai asupra stabilirii frontierei româno -maghiare . [-----]

"Dar se va spune , poate , este nedrept să sufere Ungaria

de pe urma regimului nesocotit al lui **Bella Kuhn** .

Acest adevăr este numai aparent , căci este bine cunoscut , că sub masca bolșevismului ,

Bela Kuhn continua cea mai curată politică șovinistă din trecut ; așa dar ,

singura deosebire în starea de lucruri din Ungaria , din acel moment , era că ,

în loc ca frânele guvernului să le dețină politicieni de firmă ,

ele **trecuseră în mâinile unor derbedei cu aceleași apucături șoviniste.**
Acest adevăr îl putem completa cu afirmațiunea că **nu armata română în Ungaria ,
ci ocupanții României au ridicat tot ce puteau lua cu ei ,**
lăsând în urma lor pustiu și desnădejde . [-----] >
g-ral Gh.Mărdărescu / 12 dec.'36

▣ **Nepăsare românească !**

Acest răspuns cu greu a fost publicat în *L'indépendance Roumaine* ,
dar pentru că articolul fraților Tharaud apăruse în *Revue des deux Mondes* ,
s-a adresat celor în drept pentru a găsi câteva mii de lei ca să-l publice
în *Revue des deux Mondes* ."Ori, cu părere de rău, **nu s-a găsit suma necesară !"**
Trăgea nădejdea că răspunsul lui să fi ajuns la frații Tharaud ,
dar deși trecuseră 16 ani ... frații Tharaud nu l-au onorat cu un răspuns...
De aceea, trece la al doilea exemplu de criminală pasivitate
care încurajează pe vrăjmași ...
g-ral Gh.Mărdărescu / 12 dec.'36, retro '33-'35

▣ **Replică la Jurnalul g-ralului Bandholtz**

" În 1933 , prietenii și urmașii generalului Bandholtz , fost șef al misiunii americane
la Budapesta în 1919 -1920, au publicat Jurnalul său nediplomatic ,
deși defunctul preciza în corpul jurnalului ca lucrarea să nu fie publicată , probabil că din cauză
că-și dădea socoteală că conținea o sumă de inexactități , de informații necontrolate .
" D-lor senatori, vă mărturisesc că în zilele mele nu mi-a încăput în mâini
o lucrare mai vulgară ca Jurnalul generalului Bandholtz .
Într-o zi, la Senat, m-a întrebat dl prof.Iorga dacă am cunoștință de numitul jurnal.
I-am răspuns că nu ; și, cum erau deja doi ani de când apăruse, l-a rugat ,
dacă are lucrarea, să i-o procure. I-a procurat-o .
S-a adresat apoi Ministerului de Externe cu rugămintea să dispună traducerea lucrării
din englezește în românește .
" D-lor senatori, am rămas înmărmurit când am citit-o , pentru că nu am văzut o lucrare mai lipsită
de delicateță , ca jurnalul generalului Bandholtz : insultă pe Majestatea Lor Regale și Regina,
insultă națiunea și poporul românesc, insultă armata și corpul ofițeresc,
fără să mai vorbesc de persoana mea ,
de care generalul Bandholtz se ocupă în trei sferturi din jurnalul său .
" Am răspuns la Jurnalul generalului Bandholtz printr-o lucrare de vreo sută de pagini
de tipar, și cred că am reușit să dărâm toate afirmațiunile sale jignitoare și neîntemeiate ,
sprijinindu-mă pe documente . "
Spunea în Prefață că, deși Jurnalul a apărut în '33, el l-a citit cu întârziere ,
deoarece :
1. Literatura americană nu este prea răspândită în România ;
2. Editorul , prof. Frantz Konrad Kru"ger , ar fi trebuit să știe că , atunci când într-o lucrare
te ocupi de o persoană încă în viață, este o obligațiune de delicateță să trimiți un exemplar
și celui vizat , spre a se vedea la timp în oglindă, fie că oglinda redă exact imaginea,
fie că ea este așa făcută încât să deformeze tot ce se prezintă în fața ei.
" Or , **oglinza generalului Bandholtz este un exemplar dintre cele mai reușite
oglinzi diformante ; ceea ce s-a prezentat opiniei publice de către generalul Bandholtz,
este o monstruoziitate meșteșugită , tendențioasă , alcătuită într-un anumit scop.**
Cu siguranță , acesta este motivul pentru care editorul - prof. Frantz Konrad Kru"ger -
nu m-a onorat la timp cu un exemplar al Jurnalului , editat de d-sa .
M-am gândit mult dacă trebuie sau nu să mă ocup de lucrarea generalului Bandholtz,
și mărturisesc că dacă ar fi fost vorba numai de mine , nu i-aș fi dat nici o atenție ;
dar , **fiindcă autorul Jurnalului atacă într-un mod ce mă opresc să-l calific ,
neamul românesc , patria mea, guvernul țării și armata ce am comandat în Ungaria
în anii 1919-1920, m-am hotărât să dau generalului Bandholtz replica ,**
lucru ce n-a fost anevoios , pentru că inexactitățile se spulberă cu ușurință .

În definitiv, în concluzie ziceam :

- a) Generalul Bandholtz a descins la Budapesta hotărît să se războiască cu Români ;
aşa se explică faptul că , din prima zi , a stabilit un plan de campanie ;
- b.) În juramentul său nediplomatic, autorul a aştenut zi cu zi impresiile sale,
lucrurile văzute şi faptele auzite , în cea mai mare parte neexamine şi necontrolate ,
fără a da atenţie redactării , pentru că defunctul n-a avut intenţia să publice lucrarea ;
- c) Astfel stând lucrurile , rezultă că : generalului Bandholtz trebuie să-i acord circumstanţe
uşurătoare , pentru că el a intrat fără voia lui în scenă , numai prin violarea dorinţei sale decâtre
prof. Kru"ger . Di prof. Kru"ger poartă răspunderea indignării ce a provocat Jurnalul nediplomatic
al generalului Bandholtz [-----]
- d) Jurnalul g-ralului Bandholtz fiind un simplu *memento* , în care faptele înserate nu sunt
examine şi controlate [-----]
- e) Dacă g-ralul Bandholtz a fost , indiscutabil, un înfocat ungarofil,
di prof. Kru"ger este un reuşit exemplar revizionist ;
aşa se explică faptul că d-sa, bruscând voinţa defunctului său prieten,
a dat publicităţii *Jurnalul* în chestiune , în credinţa că , prin aceasta ,
serveşte cauza revizionistă , probabil , nu fără lipsa de oarecare interes.
- f .) Oricât de binevoitor aş fi faţă generalul Bandholtz , şi cu toate că i-am acordat circumstanţe
uşurătoare , rămâne însă neîndoieinic stabilit că :
- A fost de o vulgaritate revoltătoare , înjosoare .
 - S-a prezentat vădit contra românilor .
 - A falsificat adesea adevărul în mod grosolan , numai pentru a veni în sprijinul prietenilor săi
Unguri (cu care a jucat cardaşul la Budapesta) , în dauna aliaţilor Români .
- g-ral **Gh.Mărdărescu** / 12 dec.'36

▣ Indolenţa românească !

S-a adresat diverselor reviste , dar i s-a refuzat publicarea pe motivul ridicol
că răspunsul este prea lung şi publicul nu gustă articole în mai multe părţi

S-a adresat lui Pamfil Şeicaru - " un bun român " - care i-a pus la îndemână coloanele ziarului
său , " *Curentul* " .Dar răspunsul său, publicat doar în " *Curentul* " nu era suficient ,
nu pătrundea peste tot . A convenit să-l publice ca extras din jurnalul " *Curentul* " ,
în l.franceză şi engleză , ca să fie răspândit în America , Franţa ş.a.

" Ei bine , d-lor senatori , a trecut peste un an şi jumătate şi nu s-au găsit câteva mii de lei ca să
se traducă şi să se tipărească în l.engleză răspunsul meu ,
pentru a dărâma acuzaţiunile nedrepte şi injurioase care mi se aduceau .
Acesta este un al doilea exemplu ."

g-ral **Gh.Mărdărescu** / 12 dec.'36

▣ Replica la " Amiralul Horthy -salvatorul omenirii "

(" *Journal de Gene`ve* ")

▣ Efectele lipsei unei propagande active

Nu trece multă vreme , şi în *Journal de Gene`ve* unde este sediul Ligii Naţiunilor ,
unde noi avem reprezentanţi : consilieri de presă, ministru etc etc ...

un articol intitulat "Amiralul Horthy -salvatorul omenirii "

lată ce se afirmă în ziarul respectiv :

< În 1919, când pacea nu se restabilise pe continent şi situaţiunea internaţională se agravase din
cauza întinderii **bolşevismului** în Germania, Austria, Ungaria şi Italia,
s-a găsit un popor conştient de misiunea sa , care sub impulsul unui şef întreprinzător , cavalier
fără teamă de reproş , de tipul lui Bayard , a înfrânt **armatele roşii** ,
a distrus **bolşevismul** şi a adus astfel cel mai mare serviciu tuturor naţiunilor ,
păcii şi însăşi civilizaţiei . >

Cine credeţi că a fost acel popor conştient de misiunea sa ? **Poporul Maghiar !**

Cine credeţi că a organizat acea expediţie salvatoare , impusă de interesele supreme
ale civilizaţiei , grav ameninţate de comunismul distructiv ? **Amiralul Horthy !**

La apariția acestui articol, un distins ziarist, dl deputat Seișanu , scoțând un strigăt de alarmă , arăta unde duce lipsa de propagandă și pasivitatea noastră : [-----] Iată ce zicea dl Seișanu :

" Efectele lipsei unei propagande active în străinătate le constatăm de atâta vreme , fără să reacționăm , fără să luăm măsurile impuse de interesele noastre superioare politice , naționale, culturale și chiar economice .

Profitând de indiferența și indolența noastră în această materie ,

Ungaria trage maximum de avantaje din propaganda ce o face în străinătate , bazată pe falsuri, calomnii, reclamă , lamentări și protestări împotriva rânduiei fixată în Europa centrală , în urma aplicării tratatelor.

Până și evenimentele istorice recente , în care România a avut rolul important și decisiv, sunt exploatare de propagandiștii maghiari , în străinătate , în favoarea Ungariei . Cum ? Adevărul istoric este brutal înlăturat și în locul lui apare versiunea falsificată , care , o dată pusă în circulație , prin jocul repetațiunii trece drept expunere onestă , obiectivă , a unor evenimente istorice . "

Atunci , cu toată puterea mea de reținere , m-am văzut antrenat de dl deputat Seișeanu , și răduindu-mă alături de d-sa , am scris și eu un articol sub titlul "Strigătul unui deznădăduit " publicat în două numere din " Curentul"

Spunea în articolul său :

<Prin ocuparea Ungariei de către armata română

se înăbușă bolșevismul în centrul Europei ,

se înlătură compromiterea păcii , se salvează civilizația continentului ,

iar Ungaria - sub protecția baionetei soldatului român-

se organizează și reintră în viața normală . [-----]

În speranța că adevărul istoric va pătrunde până la Geneva ,

în biroul ziarului *Journal de Gene`ve* , cu această ocaziune

va lua la cunoștință și eruditul cronicar al menționatului ziar elvețian , că :

a) Recunoștința și admirațiunea tuturor națiunilor civilizate

ce luptă împotriva primejdiei comuniste ,

se cuvine în întregime României și glorioasei sale armate .

b) Amiralul Horthy, cavalerul fără teamă de reproș, de tipul lui Bayard ,

n-a comandat în 1919 nici o căprărie , în scopul stărpirii comunismului din Ungaria ,

ci întreaga operațiune de înfrângere a armatei roșii ungurești,

a fost înfăptuită de glorioasa armată română (160.000 oameni de trupă și 5.000 ofițeri) ,

sub comanda unui modest general român , ce se găsea în capul ei.

c.) De alteța Sa Serenissimă , actualul regent Horthy, îmi amintesc numai că,

în timpul ocupațiunii Ungariei de către trupele române, mi-a cerut o audiență.

Primindu-l, între altele, și-a arătat recunoștința că Românii au salvat Ungaria de bolșevism

și mi-a sugerat părerea să nu stau prea mult în Ungaria ,

ca nu cumva să se bolșevizeze trupele românești ; bine înțeles,

că am zâmbit și l-am asigurat pe amiral , că nu duc nici o grijă din acest punct de vedere , pentru

că soldatul român nu s-a contaminat de comunism de la ruși,

deși a trăit luni de zile cu ei împreună . >

Acesta este al treilea exemplu.

g-ral Gh.Mărdărescu / 12 dec.'36

▣ Replică la " Amiralul Horthy"

(*Revue des deux Mondes*)

La 1 dec.1936, în *Revue des deux Mondes* - articol semnalat de senatorul Mora .

În 1920, această revistă a publicat articolul fraților Tharaud.

În 1927, aceeași revistă a publicat articolul academicianului francez Jules Cambon ,

în care se aduceau elogiile României ;

La 1 decembrie 1936 , aceeași revistă publică articolul semnalat în care compară

intrarea trupelor române în Budapesta cu " invazia Tătarilor și Turcilor " ;

În care se spune că Budapesta a suferit " rechizițiuni și jafuri nemaipomenite " ;

< Românii au părăsit Budapesta , lăsând mizerie și ruină . >

Deoarece aceste calomnii nu trebuie să rămână în picioare , m-am hotărât să răspund de la această tribună autorului articolului din *Revue des deux Mondes* , și să-i arăt cu privire la pretenziile jafuri săvârșite de armata română , care este adevărul adevărat , sprijinit pe afirmațiile unor oameni cu totul dezinteresați :

a) Ziarul unghuresc "*Vilagpiac* " din 16 oct. 1919 :

< Comandamentul trupelor române de ocupație a făcut pași uriași , ca aprovizionarea Capitalei să se îmbunătățească în toate privințele .

Acest comandament urmărește să se mențină și să sporească numărul trenurilor alimentare , formate de Români . În general, comandamentul trupelor române de ocupație se ocupă de aprovizionarea Budapestei cu carne,

pentru că prețurile de pe piață sunt așa de ridicate , că populația săracă nu este în stare să-și procure acest aliment . [---- ----]

Reluându-se mersul regulat al trenurilor, se speră să se aducă alimente și din partea sudică a Dunării , prin bunăvoința autorităților românești . >

b.) Ziarul "*Nemzeti Ujsag* " : < Generalul Mărdărescu , comandantul trupelor române de ocupație, tratând personal cu ministrul unghuresc respectiv chestiunea aprovizionării cu grâu, a expediat o telegramă zonei militare de la Debrețin , ca imediat să trimită 10.000 vagoane cu grâu , pentru nevoile Budapestei >

c.) Afirmația d-lui Karoly Erdely , ministru unghuresc la alimentării ... [-----]

d.) Afirmația locot. Col.Causcy : Situația la Viena e mult mai proastă ca la Budapesta

e) Profesorul Iorga : Capitala Ungariei a fost în stăpânirea Românilor timp de mai multe luni și va veni o zi când acuzațiunile neantemeiate care se aduc comandamentelor armatei vor fi judecate după valoarea lor proprie

f.) Români au luat material rulant , unelte agricole, vite și alte aritcole , care fuseseră furate în timpul războiului de la poporul lor , și le-au trimis în țară , ca pradă de război , fără multă vorbă...

g.) Sir Georges Clark etc etc [**tot felul de doc. - 23 de doc. - care probează preocuparea comandamentului pentru ordinea , hrana , transportul, spitale, lemne, carbuni, etc din Budapesta**]

"D-lor , aceasta a fost preocuparea comandamentului român ca să înlesnească viața populației din Budapesta și din ținuturile ocupate de români.[-----]

Părerea mea este să ne deșteptăm în ceasul al 12-lea.

Cred că este nimerit ca națiunea întreagă, guvernul, Ministerul Afacerilor Externe, miniștrii noștri din străinătate, atașatii și consilierii de presă , să întreprindem o contra-propagandă de mari proporții , sprijinită pe documente , care singură poate dărâma propaganda necinstită care se face în contra noastră. (**apluze puternice, unanime**) [-----]

D-lor , să nu ne amăgim cu ideea că lumea se prăpădește după țara noastră.

Când primim jurnale și scrisori cu adresa : Bucarest -Bulgaria , sau Bucarest .Chili , suntem îndreptățiți să credem că singurii noștri apărători suntem noi înșine . "

(**apluze puternice**)

G-ral Mărdărescu / 12 dec.'36

10.)Convenția pentru reglementarea emigrării populației turcești din Dobrogea./ 19 ian.'37

(traducere din I.franceză) (DS, MO 16, șed. din 19 ian.'37 , p. 726)

[**LD : ce s-o fi ales cu executarea acestei Convenții, nu știu.Contează spiritul amiabil în care s-a făcut. Oare de ce nu s-a procedat și cu alte naționalități la fel ?!**

Așa cum era eșalonată, probabil în '39 sau'40 s-a stopat]

Guvernele român și turc , constatând tendința spre emigrare manifestată de anumite elemente ale populației turcești mahomedane din Dobrogea

- care a apreciat regimul liberal și generos de care s-a bucurat în România -

vrând să se alăture la trunchiul său etnic natural ,

au decis să încheie o Convenție pentru a reglementa , în spiritul cel mai amical , modalitățile emigrării în curs.

Convenția a fost negociată și semnată de Suphi Tanrio"er și **Mircea Cancicov**

(ministr.Finanțelor) .

" Art.1.

Minoritatea turcă mahomedană , care locuiește în județele : Durostor, Caliacra, Constanța și Tulcea , va fi admisă să beneficieze de prezenta convenție.

Art. 2.

Supușii români mahomedani , de origine turcă, care locuiesc în jud.specificate mai sus și doritori de a emigra în Turcia , vor fi admiși să părăsească România , în condițiile prevăzute de regulament , într-un termen de 5 ani . Această emigrare se va face în etape succesive , în ordinea următoare :

1. Cu începere de la 15 apr.1936 , un contingent de 15.000 emigranți , compus din persoane care au lichidat deja averea lor ;
 2. În anul al doilea [37 - '38] , o zonă de 8 kilometri , de-a lungul frontierei româno-bulgare ;
 3. În anul al treilea ['38-'39] , orașul Bazargic și plășile Ezibei și Curtbunar ;
 4. În anul patru ['39 -'40] , plășile Acadânlar și Turtucaia ;
 5. În anul al cincilea ['40-'41] , orașul și plasa Silistra și restul teritoriului Dobrogei .
- Guv.turc va comunica la începutul fiecărei perioade , numărul emigranților ce este dispus să primească . Surplusul va fi raportat la următoarea perioadă ; dacă însă nr. persoanelor doritoare, va fi mai mic, se va aproba emigrarea din următorul eșalon.

Art.3

Proprietatea bunurilor imobile rurale ce aparțin viitorilor emigranți, va trece în proprietatea statului român ; bunurile urbane vor rămâne la buna dispoziție a emigranților .

Art. 4

Bunurile imobile rurale ce aparțineau emigranților, fiind achiziționate de guvernul român, se convine că guv.Român va plăti suma de 6.000 lei pentru fiecare hectar , inclusiv pentru construcțiile aflate acolo , cu excepția acelor ce aparțin comunității sau Evkafului .

Art.5

Guv.Român va efectua în 7 rate anuale , plățile valorii bunurilor imobile rurale (**urmează detaliat cum**) și dobânzile aferente .

Art. 6

Guv.rom. va depune fondurile la BNR , în contul curent al guv.republicii turce , pentru cumpărare de mărfuri românești de exportat în Turcia.

Mărfurile respective vor fi scutite de taxe și impozite .

[**LD : îmi lipsește următoarea pagină**]

Convenția rom.--turcă / 19 ian.'37

11.)"Cazul Jan Şeba" : "Rusia și Mica Înțelegere " , 3 , 6 febr.'37

(DAD, MO 23, şed.de miercuri , 3 febr.'37 ; MO.24, şed. de sâmbătă, 6 febr.'37)

Doc.integral.Atenție! chestiuni de incidență parlamentară sau de politică internă (cenzură) le-am tratat și la fișier Parlament VIII

[LD : bine înțeles mă interesează opțiunile partidelor în materie de politică externă ;

vreau să spulber aserțiunile unor istorici români care,

fie dintr-o necunoaștere a vieții politice interne, fie din oportunistele epocii ,

au impus în istoriografia românească de gen un soi de sintagme sacrosante :

"unanimitatea" democratică în privința diplomației - ca fiind patriotică și eminentemente pozitivă

"minoritatea" naționalist- extremistă - ca fiind antinațională și eminentemente negativă .

Da și nu , depinde de context , depinde de partid, depinde de om.

Ce să faci însă dacă , pe termen scurt , consacrat prin așa -numita etapă a prelușilor și izbucnirii conflictelor care au dus la al doilea război mondial,

"optica democratică " s-a dovedit utopică, dezarmantă , inefficientă...

iar **"optica naționalistă"** a avut succesive confirmări de luciditate , de realism , uneori cu caracter de profeție , confirmată ulterior ?

Ce mai reprezenta Mica Înțelegere în 1937 ? Ce mai reprezenta politica lui Titulescu ?

Care erau marile dileme ale României ? Subiecte demne de interes.

Dezbaterea este interesantă și pentru șocanta devoluare a **"imaginii României "** , în concepția

unor țări amice și aliate , mai ales din Mica Înțelegere : Cehoslovacia și Iugoslavia.]

a) Atta Constantinescu (PNL-2) (p. 813)

«Cartea lui Șeba

Întrebă pe ministrul de Externe dacă a luat cunoștință de cartea d-lui Șeba, ministrul Cehoslovaciei la București, **Rusia și Mica Înțelegere în politica lumii**, apărută la Praga. În ce privește țara noastră, pe lângă unele aprecieri puțin favorabile, despre acțiunea militară a României în timpul războiului, și aluzii nu mai puțin stranii la chestiuni ce privesc dinastia și relațiile ei cu factorii politici, aflăm părerile sale privind politica noastră externă .

Astfel Șeba scrie :

< Ministrul Titulescu a avut grijă ca apropierea dintre România și Rusia să meargă concomitent cu apropierea dintre Praga și Moscova . A avut însă condiții mai grele ca Belgradul . Opinia publică românească , și anume burghezia privilegiată , cu greu se obișnuia cu noua orientare , înfricoșată de perspectiva de a întreține relații cu un vecin care a desființat vechile privilegii >

<Ideea că prin relațiile cu Sovietele , masele poporului român , slabe din p.d.v.social, ar putea să se inspire din primejdioasele idei socialiste , provoacă neliniște printre îndrumătorii acestei societăți care trăesc în lux și fără muncă .> (p. 18) [--]

-O.Goga : Foarte delicat !

-Atta Constantinescu :Cred că apariția acestei cărți, sub semnătura unui ministru plenipotențiar în funcțiunea la București, și cu prefața ministrului său de externe [Kamil Krofta] , nu poate rămâne fără urmări și întreb pe dl ministru cum înțelege d-sa să răspundă unei afirmațiuni în categorică contrazicere cu declarațiunile oficiale ale guvernului român ,cu privire la tratative ce s-ar duce pentru încheierea unui tratat de ajutor reciproc mutual cu Sovietele și a unor aprecieri asupra societății românești , care capătă în aceste împrejurări un răsunset și un înțeles de o excepțională gravitate "

b.) Al. Popescu -Necșești (PNL-1) -asociere la comunicare

Se asociază la comunicarea lui Constantinescu .Dar întrebă dacă el știe l.cehoslovacă , una din cele mai dificile limbi slave.Cere ca textul să se traducă pentru a lua act de conținut .

c.) Leon Scridon (PNC) , p. 814 / 3 febr.'37/asociere la comunicare

Este la fel de îngrijorat .Cartea este o pledoarie , cu argumente istorice , politice și militare , în favoarea celei mai strânse alianțe între Cehoslovacia și Rusia Sovietică.El nu va atrage în discuție dreptul Cehoslovaciei de a-și îndruma politica externă în sensul năzuințelor sale. Guvernul de la Praga are toată voia de a se angajape calea unei apropieri cât de intime cu Rusia Sovietică.

...Titulescu și raporturile cu Rusia sov.

" [-----] , pentru întâia oară ni se confirmă , prin mărturia ministrului Cehoslovaciei în România , **tratativele duse între d-nii Titulescu și Litvinov**, pentru încheierea unui acord , privind ajutorul mutual, după pilda și îndemnul guvernului de la Praga.

Noi am avut cunoștință despre aceste negocieri, am cerut lămuriri asupra lor, dar ne-au fost categoric desmințite de însuși fostul nostru ministru de externe. [-----]

Putem noi ca să ne dorim - cum cere dl Jan Șeba în cartea sa , la pag. 482-483-

ca Rusia Sovietică să-și sporească teritoriul în paguba Poloniei [---] până în Carpați, încercuind cu totul România la Nord ,pentru a crea o graniță comună ceho-sovietică ? [---] se va simți mai în siguranță România în ziua când, **complet izolată și în mod meșteșugit despărțită de Polonia-** aliata noastră firească față de pericolul comunist-va fi redusă la situația unui simplu coridor de trecere pentru armatele roșii ?

[----] **Întreaga opinie publică românească** , judecând cu instinctul ei de conservare și aducându-și aminte de dureroasele experiențe ale trecutului , **a respins din capul locului cu**

hotărâre ,o asemenea politică ,menită să ne împingă în **capcana unei silnice cooperări militare cu Rusia Sovietică** ,fără ca aceasta să renunțe măcar la revendicările ei teritoriale asupra Basarabiei . [---] actualul ministru de externe de la Praga,**jignirile la adresa României formează o bogată colecție de extrase** ,începând cu **irevențioasele aprecieri** asupra evenimentelor care au precedat restaurația de la 1930 (p.513) și sfârșind cu **atacurile îndreptate împotriva burgheziei românești** "(p. 595) [----]

Mai întâi : **poate să mai rămână diplomatul -polemist , Jan Šeba , în funcția sa de ministru al Cehoslovaciei la București** , după apariția **cărții sale ofensatoare pentru România ?** Și al doilea : directivele expuse cu atât prisos de argumentare de dl Jan Šeba și consfințite de prefața ministrului de externe de la Praga ,**reprezintă în adevăr situația actuală a politicii româno-ceho-bolșevice ?** [-----]

d.) Pamfil Șeicaru ("Curentul")- la Sumar-(p. 876-878) / 6 febr.'37

A ajuns în discuția Camerei , cartea lui Jan Šeba. Un ministru acreditat la București ,este obligat să tacă .Ce i se impută lui Šeba **este că ... n-a știut să tacă !**

#Cenzura !

El ,Șeicaru, a scris un articol care nu cuprindea nimic care să justifice o atenție specială din partea cenzurii , deoarece , în materie de polit.externă ,cenzura se exercită pe răspunderea ministrului de interne, care nu are absolut nici o legătură cu această chestiune.

Deoarece urmează răspunsul ministr.de ext. la întrebări, el vrea să citească articolul scris de el," **Cartea d-lui Jan Šeba** " , în care spunea :

< **DI Šeba a scris o carte .Pe cât se pare, foarte puțin diplomatică** [-----] **mai mult o carte de propagandă ,decât o carte de strictă , de rece , obiectivitate ;** [-----] **DI.Jan Šeba este un om de stângă , am putea spune , chiar cu evidente înclinări spre soviete , și în judecarea fenomenelor de la noi nu-și poate desmînți aceste înclinări .** >

...Diplomatul imprudent !

"Firește, fiecare ministru străin acreditat în România ,trimite rapoarte în care sunt notate, cu o rară minuțiozitate ,aproape toate nervurile structurii politice ,în care sunt consemnate opinii sincere ,bogat material informativ necesar ministerului de externe al țării sale .

Dar aceste rapoarte sunt strict secrete ;meseria îl obligă să plimbe mereu o față amabilă , să zâmbească protocolar și să ocolească , excesiv de prudent , orice discuție pe subiecte nevrologice.< DI Jan Šeba s-a făcut vinovat de un exces de sinceritate ; și în loc să trimită discret rapoartele (prin însăși natura lor , confidențiale) ,**le-a dat o tentă de imprudentă publicitate ,** într-o carte prefațată (spre a-i mări imprudența !) **chiar de dl dr. Kamil Krofta , ministrul de externe al Cehoslovaciei !** Și cartea a devenit **un element incitant ;definește o concepție de clasă ce conturează păreri mai puțin acceptate pentru o bună parte a Românilor,căroră Rusia Sovietică le apare ca o permanentă , o activă amenințare a viitorului nației .**

Dar dl Jan Šeba **nu-și ascunde profunda părere de rău** asupra unei mari greșeli , săvârșite prin tratatele de pace , care n-au dat Cehoslovaciei frontieră comună cu Sovietele, interpunând între cele două țări Polonia .[-----] Este o chestie de nuanțe ;

ori tocmai această înțelegere a nuanțelor îi scapă d-lui Šeba. [-----]

Își are fiecare meserie disciplina ei . Iar diplomația impune un anume protocol, pe care orice țară cu demnitate îl impune să fie respectat , fără să fie nevoie ca

, alături de viza de intrare , să se mai adauge , ca o recomandare inoportună :

"**Murdăria strict oprită !**" , " **Nu vă faceți necesitățile pe gardul publicității !** " etc etc.

Ne pare foarte rău de neplăcuta întâmplare a d-lui Jan Šeba... >[-----]

...Disperarea Cehoslovaciei

[-----]

< De aceea, socotim cartea d-lui Jan Šeba , fiindcă mărturisește o stare de spirit

smucită de febra unei disperări .Cehoslovacia se agață , mizează ca pe ultima , pe unica speranță , pe Soviete.Mă întreb : ce s-ar întâmpla dacă ,din sângerosul proces intern al Sovietelor

ar ieși (cu Vorosilov sau alt militar) un fel de **comunism antisemit** (ceea ce nu-i exclus , în lupta ce s-a început împotriva *trotzkismului*) curent care , spre a-și asigura libertatea de mișcare în interior, ar lua legăturile cu Berlinul ? Cum s-ar descurca Cehoslovacia - așa de complet integrată politicii externe a Sovietelor ? În orice caz, pentru Cehoslovacia , nu există decât o singură și delirantă obsesie : Germania . Din această obsesie se alimentează cartea d-lui Șeba .
>[-----]

...Iugoslavia

<Nu ne sfiim să ne mărturisim **admirația pentru robustul realism al politicii externe al Iugoslaviei** , care un singur moment nu s-a simțit prizoniera a nu știu căror directive generale ale *Micii Înțelegeri* : și fără să se întrebe dacă supără sau nu, lovește sau nu, în sensibilitatea Cehoslovaciei, **a reluat raporturile afectuoase cu Germania**.
Și raporturile sunt așa de afectuoase , încât în discursul rostit la 30 ianuarie de cancelarul Adolf Hitler , printre statele enumerate ca prietene ale Germaniei se afla și Iugoslavia. [-----]
< Dar pentru a completa imaginea exactă a situației, mai adăugăm și adversitatea fățișă a Iugoslaviei față de Soviete - socotite ca mântuire cehă. > [-----]
< Continuând definirea unei politici proprii, după netezirea raprturilor cu Italia, ni s-a mai pregătit de către Iugoslavia încă o surpriză : apropierea de Bulgaria .> [-----]

...Mica Înțelegere ?-aparentă solidaritate

< Și între aceste două state- cu orientări în politica externă diametral opuse - **ne situăm noi : ca să multiplicăm eforturile menite să salveze aparențele unei unități politice europene , să mai amăgim** (pe cine oare mai poate amăgi ?) cu **fardul viabilității " Micii Înțelegeri "** , care nu mai există decât în ceea ce privește raporturile cu Ungaria. Mă întreb însă : și sub ceastă formă , cât va mai fi valabilă ? [-----] Dar avem tot dreptul să ne întrebăm : de ce să continuăm noi să **ne amăgim** asupra conținutului de solidaritate al "*Micii Înțelegeri* " ?
Și, mai grav : de ce să dăm țării **iluzia unor certitudini perimate** ? [-----]
De ce - în definitiv - s-ar continua să se treacă la bilanțul activ al politicii noastre externe , ceea ce este , de fapt, **un pasiv** ?

#Cartea lui Șeba=punerea în discuție a realității Micii Înțelegeri

< Nu este nimeni vinovat dacă împrejurările au golit conținutul unității politice a *Micii Înțelegeri* . Nu putem împiedica Iugoslavia să întindă o mână amicală Germaniei , și nici Cehoslovacia să ridice pumnul. Cum cartea d-lui Șeba , **Rusia și Mica înțelegere în politica mondială** , a pus în dezbatere **însăși realitatea Micii Înțelegeri** , noi nu putem decât să-i fim recunoscători ,
regretând , firește, plecarea sa inevitabilă. Viața indivizilor, ca și a indivizilor, este o înlănțuire a actelor de curaj. Să avem forța de a brava **dramatica noastră situație de amăgiți** : fiindcă nimeni nu se mai înșală asupra conținutului real al Micii Înțelegeri
Și nu vom fi noi nătângii unei iluzii spulberate .> [-----]
-Șeicaru : Iată deci articolul care i-a fost cenzurat ! În care nu există nici un atac la adresa d-lui Șeba ! În care el a gândit numai la interesele românești .
De ce un gazetar din România nu ar avea voie să comenteze faptul ?
"Am refuzat să cred un singur moment , d-le ministru de externe, că dvs ați îngăduit un asemenea **act nesăbuit din partea cenzurii !**
-Victor Antonesu : Ministerul de Externe nu are nici un amestec !
-Șeicaru : Tocmai de aceea, eu țin să subliniez acest fapt de la tribuna Camerei .
-Madgearu : Iată expresiunea unui guvern unitar : Ministerul de Externe nu știe ce face Ministerul de Interne (întreruperi)
-Șeicaru : D-le ministru, **dvs sunteți unul din colaboratorii lui Ion Brătianu** , care a fost șeful acestui partid ; și-mi aduc aminte că , în 1919 , Ion Brătianu ducea în politica europeană o concepție așa de orgolioasă , că a plecat de la **Conferința păcii**, trântind ușile !
Refuz să cred că de la 1919 , simțul de mândrie , în ce privește politica internațională , a ajuns până acolo , încât să spuneți : <Dlor, nu mai discutați nimic ! >

Ce , suntem minorii politici ai Europei ? Ce este țara aceasta ?
Nu mai putem discuta nimic ? [-----] În definitiv, ce să ascundem , d-lor ?
[-----]

" Realitățile au luat în politica europeană o așa de mare proporție,
încât se refuză unei politici < de-a v-ați ascunselea > .

Realitatea este că *Mica Înțelegere* nu mai are acea coeziune de odinioară ,
și că politica noastră externă se cere revizuită .

Dar , dle ministru, cum n-am intențiunea să iau în dezbateri politica externă a României ,
am ținut numai să vă arăt cât de abuzivă este cenzura față de dvs. Atât am avut de spus. "

////////////////////////////////////

e.) Victor Antonescu (ministr. Afacerilor Străine) (p. 878)- răspuns I - / 6 febr.'37

" În ședința Camerei din 3 febr. a.c. , deputații Atta Constantinescu și Leon Scridon
au adus în discuție , sub formă de comunicare , o carte intitulată
"*Rusia și Mica Înțelegere în politica lumii* " Scrisă de dl Jan Šeba, ministrul Republicii
Cehoslovace la noi.Dacă boala nu m-ar fi împiedicat ,ași fi răspuns imediat la aceste comunicări.

"Regret că a fost adus în discuție un distins reprezentant al unei țări amice și aliate .

Ar fi fost ,cred,mai potrivit precedentelor și împrejurărilor ,dacă colegii noștri ,în curent cu
cuprinsul unei cărți pe care puțini o cunosc la noi ,ar fi împărtășit criticile lor Ministerului de
Externe ,mai înainte de a fi provocat o discuțiune publică în jurul ei.

**" Rog Camera să ia în considerare , în primul rând, serviciile eminente aduse Țării noastre , în
atâtea împrejurări , de inimosul reprezentant al Cehoslovaciei și dezvoltarea ce a știut să dea ,
printr-o străduință de tot ceasul, legăturile ce unesc atât de strâns România și Cehoslovacia "**
(aplauze la PNL și PNT)

" Nu este bine , nu este drept, ca în momentul în care colaborarea între țările noastre se
desfășoară într-o desăvârșită și rodnică armonie (vii aplauze la PNL și PNT) în toate ramurile
activității noastre ,în momentul în care găsim la guvernul de la Praga o așa de justă înțelegere a
nevoilor noastre și un concurs efectiv pentru o cât mai grabnică înarmare a Țării (vii
aplaude la PNL și PNT),reprezentantul de la București al acestui guvern ,să fie obiectul unor
atacuri publice în Parlamentul nostru .

" Dl Jan Šeba ,ministrul Cehoslovac , a cutreerat tot cuprinsul Țării noastre și a învățat să o
cunoască ,s-a apropiat de țaranul nostru ,în casele căruia a locuit cu dragoste și simplitate .
Vorbind limba noastră cu o corectitudine și cu o plăcere ce impresionează,dl Šeba a purtat în
atâtea adunări ale tineretului și intelectualilor noștri ,cuvântul apropierei dintre Cehoslovacia și
România ,și a știut să talmăcească cu căldură rostul mare al *Micei Înțelegeri* ,unul din punctele de
reazim ale politicii noastre externe.

"Un asemenea om nu poate jigni cu voință un popor , în a cărui viață a pătruns
cu dragoste și interes și de care s-a legat prin fapte , care dovedesc întreaga sa prietenie.
Cercetarea lucrării d-lui Šeba , destul de voluminoasă , de altfel, cere timp , și rog Camera să-mi
acorde acest răgaz "(aplauze prelungite la majorități)

f.) Gh.Brătianu (PNL-2)- replică - / 6 febr.'37

A luat cuvântul deoarece Atta Constantinescu lipsea ,pentru că chestiunea depășea persoana
lui Šeba și pentru că în presă au apărut o serie de articole privind acuratețea traducerii
(aplauze la PNL-2 și PNC) Are avizul unor reputați lingviști și istorici slaviști - prof. Cancel și
Panaitescu (Univ. București) și Nandriș (Univ. Cernăuți) privind textul în cehă

[redă iar textele citate de Atta Constantinescu și comentează sensul cuvintelor incriminate]

[aduce aminte de câteori s-a adus în Cameră subiectul tratatelor cu Rusia sovietică ,
iar Titulescu și Savel Rădulescu au negat aceste tratative .]

Încât el nu contestă afirmațiile lui Šeba , ci dorește ca să se știe dacă România a dus sau nu
tratative cu Sovieticii (aplauze la PNL-2 și PNC)

////////////////////////////////////

g.) Oct.Goga (PNC) (p. 881 - 884) - replică / 6 febr.'37

la cuvântul pentru "a legitima " prezența sa la tribună , pentru a confirma faptul că Leon Scridon

este membru al PNC și pentru a protesta față de faptul **că presa este gătuită în problemele de politică externă.**"

▫Protest :

...gățuirea presei naționaliste

"Eu nu știu ce evenimente grave sunt în perspectivă ,dar știu un lucru :**poporul nostru românesc** nu poate sta în fața lor **într-o absolută nepregățire și protestez cu toată țaria față de ideea de a se gățui orice tendință de examen în presă** a marilor probleme de ordin internațional (aplauze la PNC ; Leon Scridon aplaudă puternic ; majoritatea rãde)

Vãd așa, un mic fel de ilaritate ,o rumoare a dvs. Nu știu la ce sã o atribui

-Voci : La aplauze .La castagnetele d-lui Scridon .

-Goga :Poate dvs refuzați subiectul

-Voci : Nu , ne interesează

-Goga : "DI Leon Scridon a pus această chestie din partea partidului meu.**Ziarul partidului s-a crezut dator sã explice** , în termenii cei mai cuviincioși și mai normali ,această atitudine ,sã o legitimeze prin prisma vederilor partidului .Am aici articolul ,din care voi citi **și care a fost suprimat cu totul de cenzurã .**

...libertate ptr.presa "înstrãinatã", periculoasã

"Ziare însã ,care **nu reprezintã nici un fel de rãspundere** , pe care eu le-am calificat totdeauna , din punct de vedere național ,primejdioase ,ziare care **nu sunt naționale** ,care **nu au nici un fel de rãspundere moralã** , care nu au **nici o justificare intelectualã**,**sunt libere sã discute problema , sã ia atitudini, sã se transforme , în cazul de față , în apãrãtoare .**

Când **acești israeliți** vin sã-și formuleze pãrerea ,**lansãnd în același timp și un fel de bãnuialã la adresa deputaților care au venit la tribunã** sã punã această chestie ,**în ziarul PNC acest pasaj a fost pur și simplu suprimat .**

În **aceste ziare** ,care **au toate motivele ca sã ne compromitã pe noi**, se vorbește cã ceea ce a prezentat dl deputat Scridon **este o infamie** - bãgați de seamã termenul **-cã este un pretext pentru atacuri nepermise** și într.un alt loc , într-o gazetã , se spune cã **se preteazã deputații români la rolul de instrumente ale unor țãri strãine ,care vor sã se amestece în afacerile noastre interne** și aceste instrumente pot purta eticheta de patrioți români. [---]

#Ravagiile cenzurii

[citeazã din articol **pasajele suprimate de cenzurã** , în majoritate citate din opiniile lui Goga privind politica externã ;]

" Iatã, d-le ministru de externe , textul acestui articol. Am spus de la început cã în el este moderație și liniște de judecatã .Atunci , întreb :**cum se poate întâmpla , în numele cãrei înțeleciuni politice poate sã vinã cineva sã cenzureze un asemenea articol care înfățizeazã atitudinea politicã internã a unui partid , care are pe aceste bãnci peste 20 de deputați . ?**

Poate fi acest articol pur și simplu suprimat ? Guvernul face asemenea acte ? Sã știm atunci.

-Madgearu :Desigur cã guvernul ! Am în buzunar mai multe articole cenzurate ,în aceeași chestiune , la alte ziare .

-Goga :Dar eu vin aici sã pledez **dreptul meu natural ,ca reprezentant al unui partid**, de a înfățșa în politica externã atitudinile pe care înțeleg sã le iau ,grație unei judecãți chibzuite și unor impulsuri de maturitate și de simțãminte romãnești ." [-----]

..."Monopolul "Titulescu ="izolarea " Romãniei]

" **A fost foarte rãu cã** de 10 ani de zile , **dl Titulescu a luat asupra lui însãrcinarea sã gãndeascã pentru țarã** , într-o chestiune care privea interesele noastre, ale tuturor ;

a fost foarte rãu , din punctul de vedere al educației politice a poporului romãn ,**ca sã nu i se îngãduie sã se rosteascã asupra marilor probleme internaționale** ,strict legate de existența noastră.Vã dați seama dvs de marea rãspundere pe care o acumulați ?

Eu mã gândesc la zbciumul sufletesc al amicului meu Titulescu și mã gândesc ce mare

frământare trebuie să fie în acest suflet sensibil ,când își dă seama că ,după 10 ani de strădanie , rămâne pur și simplu izolat ? Care este explicația izolării lui ?

Este faptul că **n-a solidarizat nici opinia publică, nici sentimentul general al țării** în atitudinile , pe care le-a luat dânsul ;**că a făcut acte pur și simplu personale** și ,aunci când norocul politic s-a schimbat ,**d-sa se găsește singur într-o penibilă izolare morală și politică .**

...Cartea lui Șeba?=criticată și în țara sa

Nu are nimic, personal, cu Șeba ; Nu-i cunoaște biografia ; faptul că a călătorit prin țară și știe românește era pozitiv , dar colateral ; prin caretea lui a făcut un deserviciu și României și țării sale ; pentru această carte a fost criticat și în țara sa ("Venkov "oficiosul P.Agrar -președ. Milan Horza ; " Narodny Listy") și semnalat la Roma ("Tribuna") .

Această carte pledează pentru "*teza sovietică*" Pe coperta ei, este harta Miciei Înțelegeri și pe deasupra un aeroplan sovietic.Totul se ține în " intimitatea slavă" dintre Cehia și Soviete, făcându-se elogiul armatei roșii a lui Voroșilov.

[Relația româno -sovietică]

Cel mai grav lucru este că Șeba declară că România , prin Titulescu, a dus discuții în direcția unui pact de asistență mutuală cu Rusia Sovietică.

-Al.Popescu -Necșești (PNL-1) : Acesta a fost obiectul comunicării lui Gh.Brătianu din 5 mai și a răspuns precis Titulescu la 13 dec.1935 . **Art. 25 din Constituție interzice trecerea trupelor străine pe teritoriul României, fără votul Aunărilor Legiuitoare . Este imposibil ca un ministru de externe să ignore acest lucru elementar !**

-Gh.Brătianu (PNL-2) : Da, dar art.16 din *Pactul Societății Națiunilor* , poate fi interpretat și unilateral, deci **fără voia noastră , și să ne oblige la ceea ce Constituția ne oprește !**

-Goga : Este adevărat că Titulescu a negat acele tratative, dar iată vine **dl Șeba...**

" Iar suntem în plin echivoc ; este un joc al aparențelor care este contrar intereselor României [----] **Dvs trebuie să lămurii acest lucru** .Nu aveți nevoie să citiți cele 600 de pagini ca să dați un răspuns clar în fața lumii .

Să se știe : **România va merge, într-o viitoare conflagrație militară alături de Soviete ?**

Sau , mai bine zis, **se mai pune problema unui pact de asistență mutuală cu Sovietele ?**

Da sau Ba ? [-----ponegrirea generalilor români ----ponegrirea Poloniei -----
ignorarea relațiilor iugoslavo -ungare -----]

Ne găsim pe un teren în care mergem înainte legați la ochi , neștiind unde vom ajunge. Imprecizie și mutism [-----] puneți la o parte această tăcere ,și vorbiți, vorbiți liniștitor , d-le ministru " (**aplauze la PNC**)

h) Victor Antonescu ; răspunsul II / 6 febr.'37

[Pact cu Sovietele ? -Nu !]

" Din tot cuprinsul d-lui deputat Goga , rețin afirmațiunea că d-sa vrea să știe dacă tratăm sau dacă avem vreun pact de asistență mutuală cu Rusia Sovietică.

Pentru trecut , dl Titulescu v-a afirmat , pentru prezent, **vă declar că**

nu avem un pact de asistență mutuală cu Rusia Sovietică și

nici nu avem intențiunea să tratăm un asemenea pact " (**aplauze unanime, prelungite**)

////////////////////////////////////

i.) Virgil Madgearu (PNȚ) (p. 885-886) / 6 febr.'37

[Răspunderea guvernului : scandal diplomatic !]

Discuția la tribuna Parlamentului este " penibilă" și putea fi evitată **dacă :**

guvernul își procura textul, răspundea clar și precis , la polemicile din presa străină și românească , nu asmuțind cenzura -....

nu apăreau broșuri de soiul "*Protectorat ceho-sovietic*" , menit să creeze o atmosferă ministrul de externe nu era absent, și lămurirea lucrurile la timp....

[Jan Şeba]

" Împărtăşim împreună cu dvs elogiul pe care l-aţi făcut cu privire la activitatea d-lui Şeba [----]

Este adevărat , dl Şeba a arătat prin toată atitudinea lui şi prin toată activitatea lui , un ataşament aproape sentimental faţă de această ţară , şi am fi surprinşi dacă am constata o contradicţie între această atitudine netă şi consecvenţă şi diferite pasaje ale operei sale .

Dar în momentul de faţă **nu este îngăduit** - să mă ierte dl George Brătianu - **ca să se tragă concluzii din traducerea unor anumite pasaje** .

Ne află în faţa a 3 traduceri [-----] Aceste traduceri au fost variate [----] Aceste cazuistici de texte ...

-Goga : Dl Brătianu a venit cu 3 profesori , printre care dl Cănel, traducător oficial...

-Madgearu : Eu am tradus d-lui Silviu Dragomir [----] Eu afirm că nu se poate face cazuistică de texte [-----] relevând anumite pasaje [-----] să se tragă concluzii şi să se stabilească responsabilităţi [-----]

[Ministrul Antonescu]

Răspunderea cade integral asupra guvernului , care n-a găsit până astăzi, timpul necesar să prezinte Camerei un text complet ; **discuţia era necesară**, din moment ce sunt opinii divergente ; **guvernul , prin cenzură a împiedicat exprimarea p.d.v.** ale partidelor cu răspundere în această ţară ;

[Raporturile româno-sovietice]

Chestiunea trebuie lămurită , nu tangenţial, ci integral.

"Am auzit aici o declaraţie netă şi precisă din partea d-lui ministru al Afacerilor Străine.

Ce interes ar fi ca să facem aici o polemică retrospectivă în această chestie , mai ales când lipseşte cel care este supus atacului din partea unora dintre colegii noştri , **dl Nicolae Titulescu ?** Dl Titulescu , când s-a aflat în postul de ministru al Afacerilor Străine , **a lămurit punctul său de vedere în această chestiune care era acoperit atunci de întregul guvern.**

Dl Şeba are o altă părere ? **Să lăsăm pe dl Titulescu ca, în această chestie, să răspundă d-sa dlui Şeba "** [-----] concluzia cu care voi încheia : **mult sgomot pentru nimic** , dar un sgomot care, cel puţin din **anumite lagăre** , are un tâlc şi **acest tâlc nu este compatibil cu interesele noastre naţionale , care pretind o consolidare reală a tuturor alianţelor noastre .**

În această privinţă, discuţia de azi nu ne-a apropiat cu nici un pas "(aplauze la PNŢ)

////////////////////////////////////

j.) Gr.Iunian (PRŢ) (p. 887-888) / 6 febr.'37

[Raporturile româno-sovietice]

" În primul rând, mulţumesc d-lui ministru de externe, pentru declaraţiunea pe care a făcut-o , cu privire la raporturile noastre cu Rusia. Declaraţia d-sale pentru prezent şi pentru viitor , este categorică : **n-am urmărit şi nu urmărim un pact de asistenţă mutuală cu Rusia.**

Aşa aţi declarat d-le ministru ?

-Victor Antonescu : Da !

-Iunian : "Vă mulţumesc pentru această declaraţie,care este liniştitoare pentru interesele superioare ale României .

[Titulescu / Victor Antonescu ...]

Dar în declaraţiile dvs , **nu aţi fost destul de precis ; şi eraţi dator să fiţi precis** , pentru că pasajul din lucrarea d-lui Şeba , după versiunea oficială, este limpede :

ministru Titulescu s-a îngrijit ca apropierea României de Soviete să țină pas cu apropierea dintre Praga şi Moscova. [-----] Astăzi, prin această lucrare , **se dă consfinţire zvonurilor care au circulat atunci [1935] în această privinţă .**

Nu am nici o îndoială că dreptatea se află de partea afirmaţiei d-lui Titulescu

Dar , d-le ministru, dvs , şi pentru colegul dvs, astăzi lipsă , şi pentru prestigiul guvernului dvs, **sunteţi dator să nu vă cantonaţi**

nu numai între declaraţiunile care privesc prezentul şi viitorul , şi să declaraţi lămurit **că nu au fost nici în trecut asemenea încercări de tratative de alianţă,** pentru că **nu puteţi să lăsaţi ţara sub sentimentul acesta de îngrijorare că, împotriva**

sentimentului ei precis, s-a putut totuși urmări o politică contrarie
aceleia pe care unanimitatea poporului ar dori-o . [-----] (aplauze la PRȚ și PNC)
////////////////////////////////////

k.) Al.Popescu -Necșești (PNL-1) (p. 889 -) / 6 febr.'37

S-a asociat comunicării lui Atta Constantiescu ; a cerut traducerea oficială ; este mulțumit că ministrul de externe a fost de aceeași părere. Să nu se uite cum , la 1 dec.'36 ,a întâmpinat Camera întreagă pe aliații cehi și iugoslavi .

[Regimul presei : cenzura , confiscarea]

[LD : 24 oct.2003. Astă noapte am avut un lung chat cu Ion despre libertatea cuvântului... despre libertățile democratice El mi-a avansat câteva idei interesante și și-a exprimat îndoielile lui privind posibilitatea istoricului de a surprinde adevăruri generalizatoare . Aparent , păream în dezacord. În realitate, abordam subiectul din unghiuri diferite . El mi- a cerut să -i prezint contextul...acest context la care eu meditez de 2 zile.

O fac acum , prin acest episod...

Un banal și tachinant dialog, din ian.'37 , dar câte sugestii poate oferi privind ... schimbările contextuale ... schimbările individuale

Goga , ex-ministrul de interne averesacu / Goga , șeful PNC / Goga , viitor primministru ; Călinescu , lider de marcă al PNȚ / Călinescu - viitorul ministru de Interne în guv. Goga , cu care PNȚ fusese în cea mai aprigă confruntare/

Călinescu - viitor prim-ministru în guvernele carliste ;

Gh.Brătianu - dezidentul "carlist " din 1930 -/ Gh.Brătianu - opozantul furios contra PNL /

Gh.Brătianu - anticarlistul, reîntors alături de PNL , în 1938

Complicate sunt traiectoriile și destinele oamenilor politici !]

- Popescu -Necșești :Se asociază protestelor lui Goga (mai ales !) ,

Șeicaru și Madgearu privind cenzura .

-Goga : Adică eu am patronat vreodată cenzura ?(mare ilaritate)

-Popescu - Necșești : Dle Goga, ilaritatea acestei Camere,

mă dispensează să răspund la întreruperea dvs .

-Goga : Când am patronat eu cenzura ?

-Popescu -Necșești : Când erați ministru de Interne

-Goga : N-am cenzurat nici o dată (exclamări ironice , la PNL)

N-am patronat cenzura nici o dată. Când am fost ministru de Interne ,

gazetele care scriau lucruri pe care le socoteam că nu sunt potrivite cu interesele generale, le confiscam , cu toată răspunderea pentru mine.

-Zaharof : Dle Goga, am venit eu la dvs și mi-ați pus *bun de tipar* .

Am venit la d-ta să nu confiști gazeta .

-I.Răducanu : D-le deputat , trebuie să ne felicităm că un om care este împotriva dictaturii

în politica externă, implicit va trebui să fie împotriva dictaturii și în politica internă .

Și sper că o să-l vedem în această ipostază pe dl Goga "(ilaritate)

-Zaharof : A fost la Goga după ce a venit în redac'ie un căpitan de la cenzură.

Pe baza bunului de tipar dat de Goga , a tipărit ziarul : l-a fost confiscat în întregime.

A fost atunci la prim-ministru Averescu , care i-a spus : < Foarte rău a făcut dl Goga >

-Armd.Călinescu : DI Goga , pe atunci, era în alt partid ,

reprezenta un alt punct de vedere . Îți vin în ajutor, dle Goga (ilaritate)

[Raporturile româno -sovietice : Titulescu / Antonescu]

" La sfârșitul acestor dezbateri, s-au fixat definitiv , pentru această Cameră ,

cele ce s-au spus în ședința Camerei de la 13 decembrie 1935 ,

când dl ministru Titulescu a răspuns la întrebarea d-lui Brătianu .

Aceleași declarații s-au repetat în ședința Camerei de la 13 martie 1936 ,

când dl Savel Rădulescu a răspuns unei reveniri a d-lui Gh.Brătianu , la prima sa comunicare .

S-au asociat la acest răspuns, d-nii miniștri Inculeț și Costinescu .

Este astăzi un lucru deplin stabilit și intrat în patrimoniul nostru ,

anume afirmațiunea că s-ar fi încheiat o Convenție pentru trecerea trupelor rusești

pe teritoriul României , **nu era decât un zvon lipsit cu totul de temei și pus în circulație de cei cari voiau să turbure apele politicii noastre externe.**

" Această satisfacție o am și mai mult astăzi, când declarațiunile de la 13 decembrie 1935, și de la 13 martie 1936, **le reia d-l ministru de externe , Victor Antonescu , și dă satisfacție aceluia care , fiindcă a fost leal și a spus adevărul , în demersurile diplomatice pe cari le-a întreprins , a putut , în lipsă , să fie subiectul atâtor atacuri , bazate pe lucruri cari nu sunt întemeiate "**

[**Cazul Șeba...**]

" Într-adevăr, tot cazul Șeba îmi pare mie că s-a pus în discuțiune cu acest scop : să se reediteze , găsind pretext într-un pasaj din caretea d-lui Șeba , această chestiune a trecerii trupelor sovietice pe teritoriul României .

[-----citește iar pasajul încriminat -----**Gh.Brătianu are altă părere -----**]

-**Gh.Brătianu** : În textul citat de dvs lipsește tocmai partea esențială .

Dacă vreți să dovediți că alb este negru și negru este alb, atunci e zadarnică orice intervenție !

////////////////////////////////////

I.) Leon Scridon (PNC) - replică/ 6 febr.'37

[-----]

"Răspunsul pe care dvs mi lați dat astăzi , **nu mă satisface** , d-le ministru , fiindcă, abstragând de situația personală a d-lui Șeba , chestiunea pe care am adus-o în discuția Parlamentului , comportă o elucidare mult mai amplă asupra politicii externe a guvernului în Răsăritul Europei " De aceea, va transforma comunicarea în interpelare .

m.) Vict.Antonescu (ministr.Externe) - replica 3

[-----]

" Eu răspund de politica externă a țării , așa cum o angajează guvernul. Și , în această privință , vi s-au dat răspunsuri categorice de dl Titulescu , politica țării de care vorbiți , este politica dusă de dl Titulescu .

DI Titulescu a dat răspuns categoric. N-am nimic de adăugat . "

Dacă , însă , se vrea interpelare pe acest subiect, el va fi de acord, dar abia peste 20 de zile deoarece .pleacă la Ankara .

-**NNSăveanu** : interpelarea va fi pusă pe ordinea de zi la reîntoarcerea ministrului Antonescu "cazul Jan Șeba " / 3, 6 febr.'37

12.Înmormântarea lui Moța și Marin ,/Scandal diplomatic /Cameră , 16 - 19 febr.'37

(DAD, MO nr. 28, șed. de marți, 16 febr.'37)

(DAD, MO nr. 28, ședința de miercuri, 17 februarie 1937, p. 1036 - 1069)

Doc.integral - fisier Nationalism IV

Declarații Răspunsuri Polemici

[LD : 26 oct.2003. Astăzi pun punct epistolarului cu Jan Ancel , după un schimb de controverse (scrisori și telefoane) privind... "problema evreească" ... adevărul istoric "absolut " !) , ș.a. , ș.a. Deși neagă puterea evreilor în viața internațională , îmi vorbește cu emfază de ce a venit el la București , în ultima vreme : în ajun de intrare a României în Nato și acum, în ajun de vizita lui Iliescu în SUA .]

[LD : La carte , mă ocup de al III-lea " scandal diplomatic :

după cel cu Ostrovski (Rusia) , după cel cu Șeba (Cehoslovacia) , acum cu cel provocat de participarea diplomaților german, italian și portughez , la serviciul religios al înmormântării lui Moța și Marin.

Se discută foarte puțin , sau doar aluziv, despre Garda de Fier, despre sacrificiul celor doi , despre războiul civil spaniol.

Este doar o limpezire de ape : naționaliști - democrați ;

este un prilej de opțiune în politica externă : pro-Democrații - pro-Axă - pro-echilibristică ;

Subtitlurile, semnele și colorările , îmi aparțin .]
I . Armand Călinescu (PNT) :
[Participarea diplomaților la ceremonia funebră]
II-Gh: Tătărescu (primministru, ad-interim Externe)
[Răspuns : va cerceta]
a.) Octavian Goga(PNC)
[Blamarea atitudinii PNT]
[Diplomații străini ? : sentiment moral]
[Călinescu : reacția politicianistă , intrigă de culise
Tătărescu : - retorică ușoară]
b.) Pamfil Șeicaru ("Curentul")
[Participarea diplomaților]
c.) I.Modreanu (Fr.Românesc -Vaida)
[Diplomații- omagiu simbolic pentru statul național]
d.) Gr.Iunian (PRT)
[Participarea diplomaților străini - inoportună !]
e.) Ion Incuț (vicepreșed.al Consil.de miniștri .)
[Politică externă independentă, demnă, fără amestec.din afară]
f.) Aurelian Benteiu (subsecretar de Stat)
[Cenzura - răspuns lui Șeicaru]
g.) Gh.Brătianu (PNL-2)
[Neamestecul diplomaților în treburile interne]
[Răspunderea guvernului]
h.) C.Argetoianu (Partidul Agrar) -
[Greșala diplomaților]
[Răspunderea guvernului]
[Răspunderea ministerului de Externe]
i.) Grigore Gafencu (PNT) , Senat
[Rezolvarea incidentului diplomatic]
[Politica de pace a României]
[Răspunderea guvernului]

I.) Armand Călinescu (PNT) (p. 1036) , Comunicare , Cameră , 16 febr.'37

" Am onoarea de a adresa în numele Partidului Național Țărănesc următoarea comunicare d-lui președinte al Consiliului de Miniștri :

" Sâmbătă, 13 crt., s-a desfășurat în Capitală ceremonia înmormântării a doi tineri căzuți eroic în războiul civil din Spania. Desigur, orice partid politic poate socoti legitim să proslăvească pe membrii săi, așa cum crede de cuviință. Din acest punct de vedere , noi nu avem să ne amestecăm și, prin urmare , nu vom prezenta nici o observație .

Cât pentru problema ordinii publice, nu o vom releva , deocamdată .

" Cu prilejul semnalat , a avut loc , însă , și o manifestație care depășește cadrul restrâns al unei organizații de partid, pentru a atinge importante interese de Stat .

În adevăr , ziarele au anunțat că la ceremonia amintită , au participat reprezentanți diplomatici ai mai multor State . Întreb pe dl președinte al Consiliului de miniștri , dacă are cunoștință de acest fapt ?" Partidul Național Țărănesc socotește de a sa datorie să afle dacă guvernul este fixat asupra caracterului și semnificației acestei participări ?

Întâiu : a fost ea un act oficial ? În acest caz, întreb guvernul dacă a avut cunoștință despre intenția reprezentanților acreditați a 4 State de a face un asemenea act și de a participa la o ceremonie , la care guvernul însuși lipsea ?

Nu a fost prevenit de o asemenea manifestație ?

În acest caz , care este situația în care a fost pus guvernul ?

Al doilea : au participat reprezentanții străini ca simpli particulari ?

Oare un asemenea act , prin care se manifestă sentimente în legătură cu fapte din viața publică internă a țării, este compatibilă cu actele diplomatice ?

" Noi știm că, spre mândria acestei țări, epoca în care consulii străini se amestecau

în luptele interne de partide, a dispărut încă din timpurile Divanurilor adhoc (aplauze la PNT) și credem că sentimentul de demnitate națională impune oricărui patriot să împiedice reînnoirea, sub orice formă, a unei asemenea epoci de tristă aducere aminte " (aplauze la PNT)

" Dar, în afară de aceasta, de 8 luni de zile, opinia publică de pretutindeni, privește cu înfrigurare războiul civil din Spania ;

există temeri ca acest curs să nu primejduiască pacea europeană ; de aceea, Puterile fac eforturi spre a îngrădi extinderea conflictului.

" În asemenea împrejurări, nu socotește guvernul nostru că este dator să vegheze, cu excepțională atenție, pentru ca prin amestecul insolit a unor factori din afară, ori de unde ar putea să vină, să nu transforme România

într-un focar de agitațiuni primejdioase pentru viitorul Statului

" Mai mult decât atât, noi socotim nu numai că trebuie să împiedicăm aprinderea unor focare de agitațiuni, dar că avem datoria să evităm chiar un simplu echivoc.

" În momentul de față, credem că se impune o atitudine limpede și fermă menită să risipească orice îndoială în relațiunile de politică externă.

" Am onoarea, așa dar, să întreb pe dl președinte al Consiliului, dacă guvernul este în măsură să adopte o asemenea atitudine și care este punctul său de vedere în chestiunea pe care am ridicat-o ? "(aplauze la PNT)

////////////////////////////////////

II.) Gh.Tătăărăscu -răspuns (p. 1037) / 16 febr.'37

"Comunicarea d-lui deputat Armand Călinescu, reclamă un răspuns care nu trebuie, care nu poate să întârzie. Faptele cuprinse în această comunicare, în adevăr au fost aduse la cunoștința guvernului și, ca interimar la Departamentul Afacerilor Străine [LD : Antonescu era, probabil încă în Turcia ?] am dispus un act de cercetare.

"Oricare ar fi rezultatele acestui act, oricare ar fi explicațiile date, mă grăbesc să precizez că, dacă faptele relatate în comunicarea d-lui deputat Armand Călinescu, dacă faptele aduse la cunoștința guvernului, se vor dovedi întemeiate, evident, guvernul se va găsi în fața unei situații serioase.

" D-lor deputați, este un principiu unanim admis în practicile noastre internaționale și potrivit căruia reprezentanții Statelor străine, ai tuturor Statelor străine, mici sau mari, nu pot, nu trebuie, nu au îngăduința, să participe, direct sau indirect, la manifestări de politică internă.

"Întrucât se va dovedi că acest principiu a fost înfrânt - declar de pe acum că, participarea agenților diplomați la o solemnitate religioasă, făcută sub egida unui partid politic și transformată astfel într-o manifestare politică, este o înfrângere a tuturor principiilor și a tuturor uzanțelor internaționale.

(vii și prelungite aplauze pe băncile PNL și PNT)

" Guvernul va lua în grabă considerare, situația creată.

Mă grăbesc să adaug că această situație creată de acte cu caracter personal, nu poate să aibă nici o repercusiune asupra raporturilor dintre țara noastră și țările reprezentate, pe care le dorim din ce în ce mai strânse și din ce în ce mai prietenești.

(vii aplauze la PNL)

" Rog deci pe dl deputat Călinescu, rog Camera întreagă, să creadă că guvernul va cerceta și va soluționa acest incident, zelos de prerogativele acestui Stat, care timp de aproape trei pătrimi de veac, de la independența sa, nu a practicat decât principiile demnității naționale.

(vii aplauze pe băncile majorității, strigăte de bravo)

-Armand Călinescu : Aș fi voit să fiu în măsură de a mă declara mulțumit cu răspunsul d-lui președinte de Consiliu. Fiindcă în momentul în care am ridicat o chestiune, care este în legătură cu situația țării, în raporturile sale de politică externă, eu nu am înțeles să mă adresez unui guvern al PNL, sau unui guvern de partid, ci am înțeles să mă adresez guvernului țării.

" Dl președinte al Consiliului a binevoit să recunoască astăzi gravitatea situației pe care am relevat-o. D-sa a adăugat însă că va examina de aproape această chestiune

și va aviza la măsurile compatibile cu demnitatea și prestigiul țării.

"Să-mi permită d-șă , așa dar , să-mi rezerv răspunsul definitiv , până în ziua când dl președinte al Consiliului va fi în măsură să înfățișeze Adunării un rezultat pozitiv al politicii sale.

Până atunci voi adăuga un singur lucru :

D-le președinte de Consiliu , în momentul acesta **dvs v-ați asumat o gravă răspundere .**

Vă rog să credeți că nu este vorba aici numai de interesele și de răspunderea care poate să se abată asupra unui singur guvern - la urma urmelor guvernele sunt trecătoare -

aici este vorba de interesele țării , pe care toți , și dintr-o parte și din alta ,

trebuie să ne silim să le salvăm." Aștept , deci , dle președinte ,

rezultatul pozitiv , pe care îl veți înfățișa Adunării Deputaților . (Aplauze la PNȚ)

////////////////////////////////////

a.) Octavian Goga (PNC) / 17 febr./ (p. 1063 -1064)

"Dle președinte , d-lor deputați , vă rog să-mi îngăduiți să fac o declarație ,

în legătură cu cele desbătute ieri , în ședința Camerei , la care nu am asistat .

[Blamarea atitudinii PNȚ]

În ședința de ieri a Camerei , printr-o **interpretare volnică și interesată** ,

s-a pus în discuțiune înmormântarea tinerilor Moța și Marin , săvârșită în ziua de 13 februarie.

[-----]

" D-lor deputați , moartea eroică a celor doi tineri intelectuali , căzuți pe frontul războiului din Spania , trebuie privită prin prisma semnificării ei reale , care este dincolo de raza obișnuită a

luptelor noastre politice . [-----]

[Sacrificiul lui Moța și Marin]

" Din această configurație etică , în care svâcnește o credință dâră , ca totdeauna în ajunul mișcărilor de prefacere , s-au ridicat cei doi tineri plecați în Spania să afirme , cu arma în mână , o solidaritate împotriva bolșevismului distructiv și pentru apărarea Crucii lui Cristos.

" Ei au făcut acte individuale de conștiință , jertfa lor nu aparține unui clan și legitimarea ei se găsește în starea sufletească a țării.

De aceea , moartea celor doi a trezit o spontană și adâncă rezonanță în lumea românească , un sentiment de admirație a tuturor care își dau seama că sacrificiul de sânge pentru idee , a fost pretutindeni prologul marilor reforme." [-----]

[Diplomații străini ? : sentiment moral]

" Ei bine , în această învedereare de respect public pentru cei doi morți , s-au încadrat , conform uzanțelor consacrate , și câțiva miniștri reprezentanți diplomatici ai mai multor State , nefăcând un act de demonstrație politică ,

ci afirmând , cu prezența lor , un sentiment de ordin moral [-----]

[PNC : preocupare patriotică]

"Conștient de urmările grave ce pot avea atitudinile pripite

în chestiunile ce angajează prestigiul de Stat , dintr-o parte sau alta ,

în această perioadă de tensiune în raporturile internaționale ,

pătruns de îngrijorare pentru ziua de mâine ,

condensez în două întrebări preocuparea patriotică a Partidului Național Creștin :

1. Crede cineva , vreun om serios , cu simț de răspundere pentru îndrumarea politică a țării ,

crede , în temeiul celor petrecute , că România , în starea ei actuală ,

trebuie împinsă spre un conflict diplomatic cu consecințe incalculabile ?

2. Crede cineva că , în mod meșteșugit , putem crea un joc al aparențelor ,

pe urma căruia România să dea impresia că s-a clasat alături de Rusia Sovietică ,

cu toate sugestiile și toate consecințele unei asemenea nechibzuințe pentru țară și străinătate ?

" Aștept răspunsul d-lui președinte al Consiliului , pentru a vedea dacă este cazul

să dezvolt pe larg complexul de motive de pe urma cărora am formulat aceste două întrebări "
(aplauze la PNC)

////////////////////////////////////

b.) Pamfil Șeicaru ("Curentul") / 17 febr.'37 (p.11065- 106 7)

[LD : ce mare sforar era Șeicaru ! Mie mi se pare de-a -dreptul șantaj !

Ce speculații a putut să facă pe această temă ... numai pentru a salva de consecințe participarea diplomaților străini ! Mi se pare , de altfel, ciudat faptul că la toate aceste crize (ca în cazul scandalului Șeba) , Șeicaru a scos din mânecă un articol ..."cenzurat" .
Altfel, lunecos, lunecos ...greu de taxat]

" Presa s-a abținut de la orice comentariu cu privire la solemnitatea religioasă care a avut loc.

Dar atunci când primul ministru al țării , răspunzând unui deputat reprezentant al opoziției, aduce problema participării unor agenți diplomatici la solemnitatea religioasă , ca un semn de respect pentru șeful guvernului , m-am ținut obligat să comentez .

" Comentariul a fost găsit subversiv de cenzură !

[el indică și cuvintele cenzurate , pe care eu le voi scoate în relief pe fond galben .]

lata textul :

[Participarea diplomaților]

< Un moment grav în politica țării , una din acele situații, în care simți cum stă să se frângă în două însăși conștiința națională, un impas pe care nici în cel mai crâncen moment al neutralității noastre nu l-am cunoscut .

<Cine și-ar îngădui , oare, nesocotința de a aproba participarea reprezentanților străini, la frământările inerente ale vieții noastre publice ?

Cine ar putea să aibă o concepție așa de puțin măgulitoare despre prestigiul țării lui ?

Cine nu s-ar simți umilit , prin aceste verificări de vasalitate a patriei ?

Ce este de fapt independența unui Stat , decât o răspicată hotărâre a suveranității ?

< Participarea agenților diplomatici , la serviciul divin , [-----]

a fost sau nu un act de raliere la o manifestare politică internă ?

Și da și nu.

< Da, prin faptul că cei doi voluntari ai unei credințe , căzuți în luptă împotriva comunismului , aparțineau unei organizații politice [Totul pentru Țară] , erau doi fruntași ai acestei organizații . <

Nu, fiindcă fusese neutralizat caracterul politic ,

de participarea șefului bisericii noastre de Stat, patriarhul Miron.

Ceva mai mult. Șeful bisericii nu s- a mărginit la participarea sa personală ,

ci a dat o chemare către toți preoții ,

socotind pe cei doi ostași nu numai luptători ai ideii naționale ,

ci drepti ostași ai bisericii creștine , în luptă cu apocalipsul marxist ,

vrajmaș de moarte al bisericii . [-----]

////////////////////////////////////

c.) I.Modreanu (Fr.Românesc -Vaida) / 17 febr. '37 (p. 1066)

"Dle președinte, d-lor deputați, la sumarul ședinței de ieri, în numele *Frontului Românesc* condus de dl Alexandru Vaida -Voevod , vă rog să-mi permiteți să citesc de la această tribună , următoarea declarație :

" Frontul Românesc, organ de politică națională dincolo de barierele de partid,

ține cu această ocazie să afirme principiul că respinge în mod absolut orice amestec străin

în actele lăuntrice ale țării , ori de unde ar veni și din partea oricui. [-----]

[Diplomații- omagiu simbolic pentru statul național]

" Cum poate , dar , guvernul să interpreteze că participarea unora din mebrii Corpului diplomatic din Capitală la o asemenea ceremonie cu caracter atât de general , constituie totuși o imixtiune în treburile noastre interne ?

Dacă jertfei supreme a acestor mucenici , țineți să-l dați un sens politic,

acesta nu poate fi altul decât al instinctului de conservare național , dincolo de mărunțișurile

noastre de partid ,iar participarea reprezentanților altor țări, nu poate fi socotită decât ca un omagiu ce se aduce , alături de nația română, acelu simbol de jertfă pentru națiune , pentru credință și pentru Tron, care constituie fundamentul Statelor naționale " (aplauze la Fr.Românesc și PNC)

////////////////////////////////////

d.) Gr.lunian (PRT) / 17 febr.'37 (p. 1065- 1068)

Gr.lunian /

[De acord cu protestul PNȚ]

[Politicianizarea este la ceilalți]

- **lunian** : Dvs ați spus aici adineauri că momentul este foarte grav și că atitudinile pe care noi le luăm,trebuie să cântărim bine consecințele acestor acte , argument valabil și pentru ipoteza în care gestul celor doi miniștri, care au asistat la ceremonia pioasă, ar fi avut indiscutabil un caracter politic . Așa am înțeles.Atunci chestiunea este : poate România să primească o asemenea invitație, la o permanență supunere a tuturor injoncțiunilor și a tuturor amestecurilor în treburile noastre interioare ?

- **Goga** : Nu .

-**lunian** : Și chiar protestând , am putea risca unele consecințe grave ?

Eu nu cred că se poate întâmpla ceva mai grav pentru neamul nostru ,

decât pierderea simțământului de demnitate și a încrederii în forțele noastre proprii

(**aplauze puternice**) S-a spus că intervenția de la această tribună a Partidului Național Țărănesc ar însemna o tendință de politicianizare a actului pios săvârșit sâmbăta trecută .

Să mă iertați, am impresia că tendința de politicianizare este în altă parte .

(**Vii aplauze la PNȚ**) [-----]

Gr.lunian /

[Participarea diplomaților străini - inoportună !]

- **lunian** : Și atunci , dacă este vorba de o mișcare cu tendința de a modifica însăși actuala bază de organizare a Statului , este posibil ca măcar cât de vag să se lase impresia de către reprezentanții Statelor străine , că ei își dau aportul lor moral la o asemenea acțiune în țară la noi ?

N-ar fi spus nimeni nimic dacă o reprezentanță a partidului fascist din Italia

ar fi venit aici sau o reprezentanță a partidului național-socialaist din Germania ar fi venit aici

Dar ministrul Italiei și ministrul Germaniei , care aici reprezintă guvernele și capii Statelor

respective , nu poate comite nici un act care este măcar susceptibil de interpretare

Nu este posibil ca noi să ne aflăm la intervale scurte , acum 10 zile,

în fața unei manifestări ca aceea a unui reprezentant al unui Stat total amic și legat de noi ,

cum a fost cazul d-lui ministru Jan Šeba ,iar astăzi să ne găsim în fața manifestării

reprezentanților Italiei și Germaniei ;atâtea amestecuri , pe care , dacă nu le-am lua în seamă și

nu ne-am gândi la măsuri de apărare , parcă ar înfățișa prezicerea zilei de mâine ; ar putea

însemna prefața amestecului ceva mai hotărît și mai direct , care se practică în nenorocita Spanie

,ce este pradă amestecului Statelor străine în războiul civil care se desfășoară acolo "

(**aplauze la PNL, PNȚ, PRȚ**) Cred că guvernele statelor respective sunt conduse

de un spirit de cuminenie și de înțelegere . [-----] am dreptul să sper și avem cu toții datoria să

credem că guvernele acestor două țări vor înțelege , împreună cu noi,

această lipsă de la un sentiment de delicateță

față de susceptibilitatea demnității noastre naționale "

(**aplauze prelungite, îndelung repetate , la PNL, PNȚ și PRȚ**)

Gr.lunian /

[Necesitatea demnității consensuale]

Dacă asemenea atitudini grave ne vor găsi pe noi împărțiți și nu ne vor găsi găsi treji, pentru ca , peste deosebirile de partid și de înțelegere , să protestăm împreună în contra unor asemenea încercări, de sigur că , în asemenea condiții, situația noastră poate fi slăbită . Înăuntrul fruntariilor noastre , putem să discutăm și să luptăm între noi . Am făcut-o și până acum . Dar cu metode legale .Este treaba noastră .Se vor comite abateri ? Sunt legile care ne ocrotesc , care ne pun la adăpost în ontra abuzuriloraaaaa - dacă se aplică . Dar , înăuntrul țării noastre , sprijinul de către străini a unei mișcări sau unei concepții împotriva celeilalte , acordat astăzi de către unul, mâine de către altul, este un lucru inadmisibil. [-----] O imixtiune de neîngăduit astăzi, o imixtiune de neîngăduit mâine ; la început având doar grija să îmbrace secretul , pentru ca să nu adauge la caracterul grav al imixtiunii , și acel ofensator al ostentației ; ei bine, de aici până la amestecul în forma în care ea s-a făcut acum, nu era decât un pas .El a fost făcut . De la acest pas făcut, și în lipsa unui protest general al țării în contra unor asemenea practici , nu este decât unul până la aservirea totală a noastră și până la distrugerea sentimentului național - și aceasta noi avem dreptul să o împiedicăm " (aplauze prelungite, îndelung repetate , la PNL, PNȚ și PRT)
////////////////////////////////////

e.) Ion Inculeț (vicepreșed.al Consil.de miniștri .) (p. 1068)

" D-lor deputați , evenimentele petrecute sâmbăta trecută , în legătură cu înmormântarea celor doi tineri români , a căror moarte, indiscutabil, că o regretăm cu toții , aceste evenimente pot fi privite sub mai multe aspecte .Ar fi un aspect pur uman , se înțelege de la sine ; ar fi un aspect de politică internă și ar mai fi un aspect de politică externă.
Inculeț /

[Politică externă independentă, demnă, fără amestec.din afară]

"Am înțeles și ieri și astăzi să discutăm aceste evenimente exclusiv sub aspectul politicii externe ; și în această privință, guvernul nu înțelege astăzi să adauge nimic la declarațiile care au fost făcute aici ,ieri, de către d-l prim-ministru Gheorghe Tătărescu .
" Tot o dată noi, guvernul, am rugat pe d-nii deputați , ca chestiunile de ordin extern să fie ridicate cu multă grijă la tribuna Parlamentului ,fiindcă aceste chestiuni sunt foarte delicate prin chiar natura lucrurilor.Să fie lăsată în grija guvernului rezolvarea acestor chestiuni , căci guvernul stă de strajă în permanență la interesele țării noastre ,în raporturile ei exterioare și este , în același timp,foarte gelos de demnitatea noastră națională .
" D-lor deputați, politica internă trebuie să fie exclusiv de competența noastră și noi nu putem și nu trebuie să admitem ca această politică dinăuntru să fie influențată de nici o colorațiune străină, sub orice formă ar fi ea. (aplauze la PNL)
" Am ferma convingere că, dacă s-ar ivi o chestiune în care ar trebui să se îngrădească cu hotărîre independența noastră , sub toate raporturile, cu toții, fără nici o excepție, vom fi împreună și n-ar fi nici o voce discordantă ."
////////////////////////////////////

f.) Gh.Brătianu (PNL-2) /- la Sumar - 18 febr.'37

[LD . din relatarea lui Argetoianu , rezultă că Gh.Brătianu participase la ceremonia funeabră Prin el, aluziv și vag , se dă a înțelege că ... partidul - și ne duce gândul la Dinu Brătianu - nu ar fi fost informat de la guvern ... de cele ce se întâmplau ...]
A lipsit din București și a luat cunoștință de comunicările și declarațiile făcute cu privire la manifestațiile ce au avut loc cu prilejul înmormântării celor doi luptători români, Ion Moța și Vasile Marin. , căzuți pe frontul naționalist spaniol și la participarea reprezentanților unor puteri străine la această solemnitate .
"Sacrificiul vieții pentru o idee , care în acest caz este aceea a ordinii sociale și religioase , impune de sigur respectul tuturor; ne-am manifestat din capul locului această convingere.
Gh.Brătianu /

[Neamestecul diplomaților în treburile interne]

"Aici sunt , însă, două chestiuni distincte .De aceea , am constatat cu satisfacție că factorii noștri de răspundere și-au adus aminte că este de apărut o demnitate națională , care nu îngăduie nici un amestec străin în treburile noastre lăuntrice , amestec care ne place a crede că nu a putut fi în intențiunea unor diplomați conștienți de rolul și de menirea lor , atunci când au luat parte la o ceremonie religioasă , a cărei desfășurare nu era cu puțință , fără autorizația și consimțământul autorităților răspunzătoare .

" Ar fi însă bine ca asemenea reacțiuni să se producă întotdeauna , în egală măsură , față de toate manifestările ce ar putea fi interpretate ca ingerințe în afacerile noastre interne , indiferent de forma în care s-ar produce , fie pe cale de manifestație publică sau publicații , fie de alte demersuri .Numai în acest fel s-ar putea dovedi că , îndrumarea politicii noastre de Stat și a legăturilor noastre externe , nu este subordonată nici unei influențe din afară , fie ea germană sau sovietică , franceză sau italiană , ci că este determinată de interesele unei politici , integral și exclusiv românești . [-----]

////////////////////////////////////

g.) C.Argetoianu (Liga Agrară) - la Sumar / 19 febr.'37

[LD : trebuie să recunosc perspicacitate și simț " diplomatic " la Argetoianu. Poate că aceste sugestii , date în momente descumpănitoare-au propulsat pe Argetoianu în atenția lui Carol II , sau viceversa, prin el , glăsuia chiar " *camarila* " .Cert este că soluția avansată de el va fi adoptată de guvern ,și ea va diminua avalanșa de " *scandaluri diplomatice* " care se prăvălise , succesiv , prin actele sau atitudinile unor diplomați acreditați la București :Ostrovski , Șeba , ambasadorii Italiei și Germaniei ...]

Argetoianu /

[Greșala diplomaților]

"Două lucruri sunt certe în incidentul de sâmbătă :

primul , acela că domnii reprezentanți ai unor puteri străine au comis o greșeală , asistând la o manifestare politică internă românească ; al doilea, tot așa de cert , este că demnitatea noastră națională - găsesc eu -nu a fost întru nimic atinsă sau jignită .

Eu cel puțin vă mărturisesc că demnitatea mea - și mă consider tot așa de bun român ca oricare dintre dvs - nu a fost atinsă .

[varianta diplomatului german]

... Din ce-i relatase un domn [Gh.Brătianu care fusese la ceremonie ?] , diplomații fuseseră invitați [de cine ?] la sosirea sicriilor în Gara de Nord , să participe la slujba de la biserica Sfântul Ilie din Capitală și la înhumarea de la Bucureștii Noi ;

dându-și seama că acestea reprezentau manifestări de ordin politic , ar fi refuzat să participe la ele , și ar fi dorit să meargă doar la biserică , pentru a aduce un omagiu celor doi tineri căzuți într-o luptă pe care Statele lor o îmbrățișaseră oficial ;

omagiu cu atât mai justificat , spunea diplomatul german , cu cât la trecerea prin Berlin , aceste sicrie au fost în special onorate de șeful Statului german .

Din această versiune , reiese intenția de a nu se amesteca în treburile interne .

S-ar putea , totuși , obiecta că au o vină mare , pentru că este știut că un diplomat nu poate primi invitații oficiale , decât transmise prin canalul Ministerului de Externe sau prin Casa Regală .

" Prin urmare , greșala d-lor este netă și nu poate fi tăgăduită . "

Dar ... " Putem noi admite ca din cauza erorii a doi agenți acreditați la noi , să ne încurce pe noi în raporturile noastre cu țările străine ?

Cred că nu , și atunci problema se pune cu totul altfel . "

Argetoianu /

[Răspunderea guvernului]

S-a răspândit zvonul că prin angajamentul pe care l-a luat , Gh.Tătărăscu sau obține satisfacție

de la cancelariile statelor implicate ,sau pleacă de la guvern .
" Gădesc că este iarăși o eroare " . Ar fi un amestec străin în afacerile noastre interne ,
dacă un guvern ar putea să cadă din cauza unui act greșit a unor agenți diplomatici !
ar fi o capitulare față de o intervenție străină !
El găsește că greșala guvernului constă în faptul că
" s-a transportat un incident de pe un plan secundar , pe un plan principal "
și este de datoria d-lui Tătărescu să readucă acest incident
de pe planul acesta "principal", nu pe plan " secundar" , ci pe "al treilea plan "
Argetoianu /

[Răspunderea ministerului de Externe]

" D-lor deputați, Parlamentul țării, Țara , opinia publică ,
nu se pot interesa de soarta a doi agenți diplomatici .
Aceasta este o chestiune de ordin personal, care va fi rezolvată cum va fi mai bine pentru
interesele fiecărei țări , de cancelariile respective .
" Eu cred , însă , că este interesul nostru , să nu se mai lege politica noastră externă
de acest incident și să nu fim obligați să îndrumăm politica noastră externă ,
după cum un agent sau un alt agent diplomatic face sau nu o greșeală ."
El crede că acest incident va fi astfel închis , și că țara va rămâne la relațiile la care ajunsese
înainte de incident(**aplauze la P.Agrar**)
////////////////////////////////////

h.) Grigore Gafencu (PNT) , Senat / 18 , 19 febr.'37 ?

[**LD : nu am uramrit dezbaterile de la Senat, unde ministrul Antonescu a făcut o Declarație .**
Am acest fragment din intervenția lui Gafencu care ... denotă închiderea incidentului]
Gafencu /

[Rezolvarea incidentului diplomatic]

" Die președinte, d-lor senatori, am ascultat declarațiunea d-lui ministru al Afacerilor Străine,
am ascultat de asemenea declarațiunile guvernului german ,ale guvernului italian și ale
guvernului portughez . Luăm act că , față de reacțiunea hotărîită a opiniei noastre publice,
ni s-au dat unele lămuriri , cu caracterul unei manifestațiuni care ne-a surprins,
cât și cu privire la intențiunea acestor puteri - Germania și Italia -de a nu se amesteca în
treburile noastre interne .Dorim, d-lor senatori, și noi , să păstrăm cele mai bune relațiuni politice
și economice ,atât cu Germania , cât și cu Italia
.Dealtminteri, aceste relațiuni, folositoare și nouă , și acestor două puteri,
nu au fost puse nici o dată în discuție.
Ne dăm însă seama , că bunele noastre relații cu Statele străine,
depind de hotărârea și de sinceritatea cu care vom respecta , și unii și alții,
drepturile și prerogativele de suveranitate ale Statelor noastre
Avem conștiința că , în aceste vremuri , când curente de idei , de simpatii ,
și uneori de interese , trec atât de ușor granițele ,
ori și ce slăbiciune poate face dintr-o țară pașnică , în câmp de luptă între frați,
în dauna și spre ruina acestei țări, în primul rând,
în dauna și spre ruina țărilor vecine și a păcii generale .
De aceea, suntem hotărîți să ne ferim de asemenea slăbiciuni "
Gafencu /

[Politica de pace a României]

" Așezăm voința noastră de pace , de pace internă ca și de pace în afară,
sub oblăduirea simțământului nostru de desăvârșită neatârnare națională ,
simțământ împărțit de toți Români , fără deosebire de păreri politice.
" Și cerem Statelor , care vor să trăiască cu noi , cum dorim și noi,
să trăim cu ele, în bună pace și înțelegere ,
să dovedească că știu să prețuiască acest simțământ .

[Răspunderea guvernului]

"Cu aceste observări , se încheie creditul pe care , din patriotism , vi l-am acordat , d-lor miniștri, pentru a vă înlesni să ajungeți la deslegarea acestui regretabil incident "

" Cercetând împrejurările în care acest incident s-a putut ivi, întârzierea pusă în rezolvarea lui, declarațiile atât de categorice ale d-lui președinte de Consiliu, angajamentele solemne pe care le-a luat și care păreau că izvorăsc dintr-o conștiință asupra căreia apăsa sarcina unor atitudini șovăitoare și nelămurite . Cercetând de asemenea rezultatele la care s-a ajuns, constatăm : Politica guvernului , neprevăzătoare în fapte , șovăitoare în acțiune, extrem de energică doar în cuvinte , întreține anumite stări dăunătoare , atât autorității Statului înăuntru , cât și prestigiului în afară . Ordinea nu se apără prin zvâcniri sau porniri trecătoare și ușuratece , oricât de solemn ar fi exprimate . Ea se apără prin atitudini statornice și printr-o acțiune măsurată , susținută și unitară , care impune celor din afară , ca și celor dinăuntru, respect față de Statul nostru "

////////////////////////////////////

Incident diplomatic - înmormântarea lui Moța și Marin / 16 -19 febr.'37

13.) CCGiurăscu (PNL-g) , Interpelare :Românii de peste hotare (- I -) 25 febr.'37

(DAD, MO 34, șed. de joi, 25 febr.'37, p. 1548 - 1554)

Doc.integral . fișier I. Românii peste hotare

Sublinieri, colorări, supratitluri, comentarii LD :

CCGiurăscu / 25 febr.'37

▣ **Necunoașterea elementului românesc din afara granițelor .**

▣ **Un.Sov., Iugoslavia, Bulgaria, Grecia, Albania, Ungaria, Cehoslovacia**

" Când așa stau lucrurile cu problemele demografice înlăuntrul hotarelor Statului nostru, cred că nu va fi pentru dvs nici o mirare să aflați că, în ce privește elementul românesc din afara hotarelor Statului românesc, a fost și mai puțină grijă.

" Mai întâi, nu se știe în mod precis câți frați de-ai noștri se află în afara Statului românesc.

Statisticile pe care le fac străinii , sunt părtinitoare și pe drept cuvânt.

La noi s-au făcut diferite afirmații , însă fără o bază serioasă ; s-au dat cifre aproximative . Acest punct este neapărat necesar de elucidat , deoarece, în momentul când vom vedea că acești Români din afara hotarelor se urcă la peste un milion, ne vom da seama de importanța problemei și de regretabila lipsă a conducerii noastre în ce privește această problemă de Stat . .

" Românii din afara hotarelor pot fi împărțiți după statele cărora aparțin

CCGiurăscu / 25 febr.'37

▣ **Românii din Uniunea Sovietică**

" În Uniunea Sovietică , se găsește un mare număr de *Moldoveni* care s-au așezat în stânga Nistrului , în decursul vremii. Cifrele sunt contradictorii .Avem unele date statistice din partea Statului rusesc,

și avem și o serie de afirmații făcute de cercetătorii din țările noastre .

Arbore crede că numai în 3 guvernăminte- Kerson , Podolia și Ecaterinoslav - erau cca 262.000 de Români . Ștefan Ciobanu , membru al Academiei Române,

arată că numărul lor ajunge la 700.000. Niculae Smochină îi evaluiază

la peste 1 milion(publicația " Moldova Nouă ")

Prin urmare, vedeți cât de diferite sunt cifrele !

În ce privește statistica oficială rusească, ea dă,

pentru republica moldovenească , cifra **545.000 locuitori**.

Dembo, în studiul său intitulat " *Problema Basarabiei* ", apărut la Moscova în 1928,

spune : < *Moldovenii din Republica Moldovenească sunt **minimum 60 %*** .

Statistica dă acest număr pentru faptul că nu toți au răspuns la recensământ în limba lor natală . >

" Prin urmare , însuși un Rus, într-o carte oficială apărută la Moscova , în 1928, recunoaște că Moldovenii , în Republica Moldovenească , sunt **minimum 60% , deci 327.000** .

Cred că putem să adăugăm la acest element încă o cifră pentru acei care n-au răspuns în limba natală , cât și pentru acei care sunt răspândiți în alte guvernăminte , în afară de Republica Moldovenească .

Și atunci , socotesc că nu sunt nici într-un caz peste realitate , când pentru Rusia **dăm o cifră de 350.000 - 400.000 Moldoveni**.

Este o apreciere realistă , nu o apreciere dictată de considerente șovine sau patriotice , fiindcă plecăm de la însăși cifrele pe care le dau Rușii. "

CCGiurăscu / 25 febr.'37

▣ Români din Iugoslavia

" D-lor, în Iugoslavia avem un număr important de frați de ai noștri , care sunt situați în trei regiuni deosebite :

O parte , în Banatul sârbesc, altă parte în regiunea Timocului, și, în sfârșit, o a treia parte, în Macedonia Sârbească.

" După date, iarăși realiste, fără exagerare,

avem în Banatul Sârbesc **cca 80.000 de români**,

pentru Macedonia Sârbească se dă **cifra de 16.000 Români** ,

ceea ce este incontestabil foarte puțin, ei, Români , fiind mai mulți .

-N.Batzaria : Numai în comuna mea natală sunt 8000 de Români

-CCGiurăscu : Dle Batzaria, cu atât vor fi mai valabile concluziile care se desprind din cercetarea pe care o fac aici . Încă o dată, **dau cifre minime** ,

și o să vedeți, totuși , care este numărul Românilor de peste hotare .

În Kraina [**LD : nu știu unde era asta : între Timoc și Morava ?**] ,

sunt **240.000 - 250.000 Români** , după o evaluare cu totul restrânsă.

Dați-mi voie, fiindcă mi-am făcut o metodă în privința acestor cifre statistice , să nu vin cu informații românești, căci toată lumea le va bănuși de parțialitate , ci **cu cifre date de străini** .

" După mărturia profesorului bulgar Ștefan Romanski , în studiul său intitulat "*Românii între Timoc și Morava* " , reese că **Românii locuiesc în Kraina**

pe o suprafață de 10.773,7 km.p. , și acoperă județele Negotin și Pojorovaț ,

și în plășile : Zaicear, Bolevaț , din județul Zaicear și Paracin ,

Despotovați, și Zvinailaț , din județul Ciupria.

În 1905, populația totală a acestui ținut se urca la **503.658 de suflete** ,

în 391 de sate , din care **151 sunt curat românești** ,

42 mixte și 198 sârbești și alte naționalități .

Încât , în ce privește **cifra de 350.000 pentru Români din Iugoslavia** ,

cred că iarăși nu se poate formula nici un fel de critică asupra modicității ei .

Eu cred că este sub adevăr, dar , încă o dată, mai bine să evaluăm așa, pentru că și **mai multă valoare vor avea concluziile din aceste cifre așa de minim socotite ."**

CCGiurăscu / 25 febr.'37

▣ Români din Bulgaria

" În această țară. Recensământul bulgar din 1910, dă **96.502 Români** ,

fără partea din Macedonia , fiindcă ea a fost adusă ulterior , în 1913,

prin Tratatul de la București .În realitate , socotesc că ,
dacă admitem cifra de **120.000 de Români**, suntem aproape de realitate .
În orice caz, nu am făcut o exagerare .

" În regiunea Vidinului, avem **60.000 de-a lungul Dunării** , la Găureni,
avem 450 de gospodării românești la Belina,
lângă Șiștov, de asemenea , 450 de gospodării românești,
apoi la Armeliu, Cercovița, Dobova, lângă Nicopole ,
Sanavit ,Samlievo, Siacovo, Guleanți, Cercani, Măgura, Ghighieni, Ostrov, etc ,
și atâtea alte sate , în care găsim Români în mase importante .

" Tot în Bulgaria, aflăm **un număr de Români** în regiunea Giurmaia de Sus
și Petrici .În regiunea aceasta , găsim mai puțini, dar sunt .

" Pe urmă , găsim pe **Aromâni cu turmele lor** în munții Rilo, Rodope și Pirin.

" Dacă socotim **120.000 numărul acestor Români**,
dintre care notez că 20.000 sunt pe cale de a fi bulgarizați,
de a fi câștigați de către Bulgari,
suntem iarăși în cadrul realității "

CCGiurăscu / 25 febr.'37

▣ **Românii din Grecia**

"Trec mai departe la Românii din Grecia , și sunt bucuros că este aici, în sânul
majorităților , d-l **deputat Batzaria**, care cunoaște situația mai bine decât oricare
dintre noi toți, ca unul ce a fost atâta vreme în locurile de acolo
și a avut roluri importante în această regiune ; D-sa poate să-și dea imediat
seama de modicitatea cifrelor pe care le înfățișez .

" Este vorba, prin urmare , de **Românii din Grecia**.

Recensământul citează - vă rog să nu vă surprindă cifra ! - **19.703 suflete românești**.

La noi, în România, se evaluează **numărul Românilor din Grecia , la peste 200.000** .

Explicația acestei **colosale deosebiri** între cifra oficială grecească

și datele noastre , stă în faptul următor : **Grecii n-au înregistrat**

decât pe acei care erau înscrși în școlile românești ,

unde au făcut un recensământ special .

-**N.Batzaria** (PNL-1) : " Dle Giurăscu, fiindcă mi-ați făcut cinstea să pomeniți de mine, și fiindcă
am fost acolo și inspector școlar în **Macedonia grecească**,

vă pot da următoarele lămuriri : în cifra pe care o dau grecii,

intră **numai românii naționaliști**, aceia care-și trimit copiii la școlile românești .

Însă, din nenorocire, în Macedonia grecească , majoritatea Românilor

își trimit copiii la școlile grecești . **Pe aceștia, Grecia îi socotește Greci** .

" În al doilea rând, în afară de Macedonia,

Românii sunt în număr important în Tessalia.

Ei sunt aceia care trimit deputați în Camera de la Atena, Românii din vechea Eladă .

Pe aceștia, grecii nu-i socotesc deloc ; îi trec drept Greci .

Așa că, în numărul de 19.000 dat de statistica grecească ,

sunt trecuți **numai Românii din Macedonia grecească** ,

pe care grecii au luat-o în urma războiului balcanic.

-**CCGiurăscu** : !" nformațiunile mele coincid cu afirmațiile d-lui Batzaria ,
căruia îi mulțumesc pentru aceste explicațiuni.

Cred că nu vom exagera dacă **fixăm cifra Românilor din Grecia**

- nu și a **grecomanilor** , cum se spune acelor care au deprins limba grecească
și trimit copiii la școlile grecești -

la minimul 100.000 "

CCGiurăscu / 25 febr.'37

▣ **Românii din Albania**

" O evaluare din 1930, stabilește un număr de **40.000 de Români** .

Din aceștia , 4/ 5 aproape sunt așezați în sate și orașe , și 1/ 5 sunt păstori, supuși mișcărilor de

transhumanță în timpul verii și iernii.

" În orașe avem: în Corcia sau Corița , 2.500 de Români ; în Berat , 1.800. ; în Fieri , .500 ; în Elbassan , 900 ; în Tirana, 850 ; în Cavaia și Durazzo , câte 600 , etc etc . În total, cca 10.000 de orășeni .

" Agricultori sunt mai mulți în șesul Muzachiei , cca 13.000 , iar munteni sunt vreo 8.000 în regiunea Corcei.

Aici , sunt așa-ziii Furșeroți , elemente pe care am avut prilejul să le apreciem ca valoare etnică , ca excelente elemente de colonizare în Cadrilater :

ei sunt din această regiune. Cred că ei reprezintă una din ramurile cele mai viguroase ale neamului nostru , cea mai bine înzestrată pentru o politică de rezistență în fața dușmanului. "

[LD : și ce s-a întâmplat cu acești furșeroți , aduși din Albania, colonizați în Cadrilater ? Au apucat să se refugieze în România sau au fost duși în Bulgaria ?]

CCGiurăscu / 25 febr.'37

▣ Români din Ungaria .

" Statisticile oficiale ungurești , dau pentru anul 1920 , cifra de 23.695 de Români , iar pentru 1930, numai 16.221 Români.

" Realitatea este alta . Din statisticile autorităților noastre bisericești , se arată că în 1920 , erau cca 50.000 de Români în Ungaria, din care 30 .000 ortodocși și 20.000 uniți.

" Cifrele acestea au fost confirmate de deputatul socialist -democrat maghiar Victor Knaller în 1925, într-o ședință publică a parlamentului maghiar .

Va să zică, iarăși nu se poate spune că venim noi cu cifre inexacte când ele au fost rostite de un deputat maghiar , în Parlamentul lor.

Astăzi, din nefericire, acest număr de 50.000 , a scăzut .

Astăzi avem ceva peste 40.000 Români ,

și adaug că procesul de maghiarizare se urmează într-un tempo rapid ."

CCGiurăscu / 25 febr.'37

▣ Români din Cehoslovacia

" În sfârșit , ca să închei cu această parte statistică,

trebuie să adăugăm pe cei vreo 15.000 Români din Cehoslovacia , greco-catolici în majoritate , care se bucură, într-adevăr, de un tratament bun.

Sunt fericit că o pot spune aici, de la tribuna Parlamentului :

Români din Cehoslovacia se găsesc în condiții optime .

Ei au școli întreținute de Stat , cu limba de predare română, au biserici, etc etc. Păcat că sunt numai 15 .000 !

-Tilică Ioanid (PNC) : Dacă erau mai mulți, nu aveau același tratament

-CCGiurăscu : Vă înșelați . Eu cunosc poporul ceh.

Chiar dacă ar fi fost mai mulți români, tot de același tratament se bucurau , fiindcă poporul ceh este un popor deosebit ,

un popor care are sentimentul lealității și al generozității

-Nichifor Robu (PNC) : " Ei au dat și Ungurilor și Nemților universități,

iar Slovacilor le-au permis să întrebuițeze oficial limba lor "

[LD 30 oct.2003. : și cum au răsplătit și unghurii, și germanii, și slovacii , această " generozitate " , nu mai departe decât în 1938 , când Cehoslovacia a fost masacrată ?! Și ce-am putut face noi pentru Români de acolo ?

Și ce-au făcut, iată , peste ani, în 1990 , slovacii care s-au rupt de Cehia ?

Și ce-au făcu unghurii din Transilvania în 1940,

și ce-ar face și acum, dacă conjuncturile le-ar permite

Deci ... nu se confirmat că un regim de toleranță și generozitate ...

naște pace și înțelegere ! Atunci cum poate fi pusă problema ?]

CCGiurăscu / 25 febr.'37

▣ Români în afara hotarelor .

▣ Statistici, profesii

" Dacă facem acum o sumă cu aceste cifre, ajungem la un total de 1.015.000 de Români aflați în afara hotarelor.

Țin să adaug imediat că alte statistici românești ridică acest număr la 1.900.000 de Români ,

dar , pentru raționamentul meu , eu rămân la această evaluare minimă , dată de statisticile străine, de apreciere foarte parcimonioasă .

Prin urmare, să fie bine stabilită cifra minimă :

1.000.000 de Români în afara hotarelor noastre ."

" D-lor deputați, îndeletnicirile acestor români din afara hotarelor sunt cele obișnuite neamului nostru : agricultura și păstoria.

Dar trebuie să adaug și un alt domeniu foarte interesant și anume îndeletnicirile din mediul urban .

Populația macedo-română are un contingent de meseriași , de comercianți ; elementele urbane ocupă așa dar un loc important în viața Românilor Macedoneni .

Insist asupra acestui lucru, pentru că , de aici, decurge o concluzie foarte interesantă , când va fi vorba de planul de colonizare a elementelor aromânești , înăuntrul hotarelor noastre ."

[-----]

CCGiurăscu / 25 febr.'37

▣ Macedo-românii, aromânii ...

▣ Rolul lor în dezvoltarea burgheziei, a epocii moderne

" Cercetătorii străini - nu români, încă o dată !- arată importanța pe care a jucat-o elementul macedonean în formarea burgheziei , a orașenilor, atât din Serbia, cât și din fosta monarhie austro-ungară .

Prof. univ. Dușan Popovici (Universitatea din Belgrad) spune :

< Piața Belgradului au întemeiat-o Aromânii .

De altfel, tot lor le datorăm secolul al 18 -lea , secolul dezvoltării noastre burgheze și temelii civilizației noastre moderne [.....]

Datorită lor au găsit plasament în Occident o parte din produsele noastre

- vite , cereale, vin - din Carlovaț și schimbul de mărfuri .

În anii 70 ai secolului trecut, din pricina dispariției acestor familii,

piața noastră s-a prăbușit .În locul lor , au venit evreii germani și evreii spanioli Pentru poporul nostru, **a fost o mare lovitură dispariția lor, fiindcă**

cei mai mari filantropi ai poporului nostru, erau din acest neam de oameni .

Nouă ni se pare că ar fi greu de găsit vreo instituție culturală sau umanitară

ceva mai importantă , la care oamenii aceștia sau descendenții de ai lor,

să nu fi contribuit ca fondatori sau ca mari donatori . >

" Dați-mi voie să vă mai citez în ceea ce privește rolul macedonenilor în burghezia din Austro -Ungaria.

Taube spune : **< Valoarea acestui element era cunoscută mai de mult autorităților austriace .De aceea, ele doreau ca prin toate mijloacele**

să-i atragă într-un număr cât mai mare și să-i silească să se așeze în țările lor.

De la Maria Tereza și , mai cu seamaă , de la Iosif al II-lea,

s-a lucrat în acest sens, pentru ca , în chipul acesta să se întărească puterea economică și să se ridice producțiunea monarhiei habsburgice cât mai mult .

[-----] **Administrația a primit ordine să raporteze anual**

și să arate ce a făcut în această direcțiune , fiindcă pe vremea aceea domnea o lipsă exztraordinară de manufacturiști și meseriași.

După Pacea de la Pasarowitz , Aromânii au inundat Austria.

În mâinile lor intra aproape tot comerțul de mătase din Europa și Europa Centrală. Tot comerțul

cu ridicata era cu desăvârșire în mâinile lor și multe case de comerț aromânești erau în legătură directă cu cele mai de seamă case comerciale și industriale din Europa. >

[-----]

" D-lor, dacă am insistat asupra acestui punct, este pentru ca să vă dați seama de valoarea pe care o reprezintă elementul aromănesc

pentru viața urbană, pentru burghezie, meșteșugari, industrie și comerț,

adică tocmai latura în care se simte atâta nevoie în cuprinsul Statului nostru.

" Sunt, pe lângă aceasta, și elemente oțelite în luptă.

Ei constituie o complinire perfectă, așa putea spune, a neamului nostru,

sub raportul economic, având însușiri complementare,

într-o direcție în care noi, să recunoaștem, n-am excelat."

CCGiurăscu / 25 febr.'37

▣ **Desnaționalizarea Românilor de peste hotare .**

" D-lor, odată stabilit numărul elementelor românești din afara hotarelor și îndeletnicirile lor, dați-mi voie să vă arăt acum soarta care așteaptă pe acești Români,

să vă descriu tabloul acestor frați de dincolo de graniță.

O afirm : cea mai mare parte a acestor elemente sunt supuse,

într-un timp mai scurt sau mai îndelungat, desnaționalizării.

"În Peninsula Balcanică, noi am avut în veacurile trecute mase mult mai importante

de români, decât există astăzi. Au fost centre unde noi eram în număr covârșitor.

Astăzi nu mai există decât amintirea vremurilor acelea.

Frații noștri de dincolo, au dispărut în mijlocul populațiilor dominante majoritare, au devenit

greci, sârbi, bulgari. Cine cunoaște cât de cât istoria neamului nostru,

știe de marele mase de Români care au dispărut în decursul timpului în Peninsula Balcanică,

aceasta într-o vreme - și insist asupra faptului -

când nu existau preocupări naționaliste .

Statul turcesc n-a urmărit să asimileze populațiile de alt neam .

Se cunoaște doar toleranța pe care o aveau autoritățile turcești în această privință

Pe ei nu-i preocupau asemenea probleme.

Astăzi, d-lor, cu statele moderne, cu mijloacele de care dispun aceste state moderne,

cu administrația, cu școala, cu măsurile economice pe care le pot lua,

ritmul desnaționalizării elementelor românești din afara hotarelor

va fi mult mai viu . Și cred că nu exagerez afirmând că, în câteva decenii,

s-ar putea întâmpla ca acolo, unde astăzi încă sunt importante centre românești,

să nu mai existe decât amintirea fraților români,

ca ei să se topească în masa înconjurătoare .

-N.Batzaria : Din nenorocire, foarte adevărat .

-CCGiurăscu : Și tocmai acest lucru mă face să dau dezvoltare acestei probleme

și să atrag atenția celor care au răspunderea ceasului de față,

asupra soartei nenorocite care așteaptă pe românii noștri din afara hotarelor.

Prin urmare, ce este de făcut cu aceste elemente românești din afara hotarelor ?

Putem noi să îngăduim ca, sub ochii noștri,

mai bine de 1 milion de Români să dispară ? Suntem noi așa de bogați în ce privește

populațiunea, numărăm peste 100 de milioane, cum numără rușii, sau americanii,

încât să ne permitem această atitudine de desconsiderare

a elementelor românești din afara hotarelor ? "

[-----]

CCGiurăscu / 25 febr.'37

▣ **Necesitatea colonizării lor în România**

" Suntem un popor de 15 milioane numai de Români, la care se adaugă

apoi minoritățile. Ei bine, d-lor, eu afirm că nu trebuie să ne fie indiferent

nici măcar un singur suflet de Român, care ar dispărea,

care ar fi asimilat de celelate naționalități, pentru că **acest Român poate să fie mâine o putere economică , artistică, gospodărească , de primul rang** care să contribuie la întărirea neamului nostru . Și atunci, dacă aceasta este situația , **altă soluție nu există** în ceea ce privește Românii din afara hotarelor **decât colonizarea lor treptată , înăuntru hotarelor Statului nostru "**
[-----paranteză ... -----]
CCGiurăscu / 25 febr.'37

▣ Nedepășirea ariei normale a românismului

▣ Transnistria ? -Nu ! ; Vidinul ? Nu !

[LD : această idee am expus-o eu basarabenilor în 1991 , și au sărit în sus ,că ei nu renunță la Transnistria că ... acolo este partea cea mai dezvoltată economic a Moldovei ; că acolo sunt cei mai mari patrioți etc etc...]

" Pentru că , d-lor, cred că sunt în asentimentul dvs , **nu ne putem gândi să întindem hotarele dincolo de Nistru , să trecem peste Nistru în Rusia .** Este un lucru care mie mi se pare din punct de vedere antropo -geografic o imposibilitate. **Am depăși limita unei arii normale.**

" Iarăși, **să nu gândim să ne întindem în regiunea Vidinului**

-Nichifor Robu (PNC) : " Dacă bolșevicii au recunoscut **o republică moldovenească, noi suntem în drept să o cerem "**

-CCGiurăscu : D-lor, problemele sunt mult mai complexe .

Evident că există o republică moldovenească și sunt mase românești și pe țărmul drept al Dunării.

Eu socotesc , însă că **avem datoria să consolidăm , să întărim ceea ce este înlăuntru hotarelor noastre .**

Și așa avem destui dușmani . Vă îchipuiți ce s-ar spune în presa din toate părțile **că Românii nutresc visuri imperialiste , vor să se întindă până la Odesa , să cotopească malul stâng al Nistrului , să se întindă dincoace, în Balcani , pe o suprafață considerabilă !** [----- finis paranteza -----]

" Eu socotesc că un lucru mult mai gospodăresc , mai înțelept, ar fi să aducem aceste elemente din afara hotarelor , **să le aducem înlăuntru lor ,** începând cu cele mai primejdite , fiindcă și în ce privește gradul de urgență a primejdiei , este o scară întregă .

Cei mai primejduiți sunt, incontestabil, cei din Macedonia , cei din sudul Peninsulei Balcanice . Cei mai puțin primejduiți sunt aceia care au legături imediate, directe , cu hotarele noastre , unde fenomenul de osmoză etnică poate avea loc , în timp ce acest fenomen este exclus pentru teritoriile îndepărtate , cum este Macedonia...

-Nichifor Robu : Dar cele **12 comune de Români** din Istria ?

-CCGiurăscu : ... ca să nu mai relev acest fragment etnic , care este și mai îndepărtat decât Românii din Macedonia . "

[-----]

CCGiurăscu , Octavian Goga / 25 febr.'37 (p. 1551-52)

▣ Zone recomandate pentru colonizare

▣ Penetrația evreească

[LD : CC Giurăscu pășește pe pământ " minat " . Va fi secondat de Octavian Goga .

Off-ul lui Goga cu revizuirea cetățeniei izvora din această aberație demografică, și își avea începuturile din timpul Conferinței de pace (statutul minorităților) , apoi din timpul când era ministru de Interne , în gov. Averescu .

Ambii invocă studii dedicate problemelor demografice (Nicolae Iorga, Popa Liseanu , Romulus Seișanu , Leontin Iliescu) ,

în care se ridică " problema " , dar " rezolvarea " ei se bate cap în cap :

să nu se atingă de pământ, să fie aduși coloniști români de peste hotare (Giurăscu) ;

să se ocupe de agricultură, nu de comerț și meșteșuguri (Iorga),
să se folosească ghilotina cu vapori (Barta Mikloş - Goga);
[LD : 31 oct. 2003 . Ştiu că subiectul este " delicat " , ştiu că subiectul a fost şi a rămas " tabu " ,
în epocă şi mai târziu. Eu însămi am simţit-o , când am fost la colocviul de istorie de la Ierusalim
(1985) Ca o coincidenţă, la TVR-2 , în seara asta , este o discuţie despre " holocaust " , despre
" şoah " Istoricii Carol Iancu (prof.univ.la Montpellier) Alexandru Stoenescu şi Lia Benjamin ...
despre Comisia mixtă rom-esraelită ,
înfiinţată recent , la inspiraţia lui Ion Iliescu şi Elie Wisenthal ...]

- CCGiurăscu : " Da, d-lor, necesitatea colonizării acestor Români din afara hotarelor se pune
într-un grad urgent. Pământul ţării noastre în momentul de faţă
comportă anumite zone şi anumite centre , în care populaţia românească
se găseşte într-o situaţie defavorabilă .

Frunteria de nord, Bucovina - Moldova de miază-noapte - Maramureş -

unde populaţia românească , de vreo 200 de ani ,
este în continuu regres, în defensivă ...

-Octavian Goga : Pe vremea războiului (ofensiva lui Brusilov) ,
s-a făcut o deplasare de populaţie semită , care a trecut din Galiţia în Maramureş
şi până în sudul Ardealului. Şi, în vreme ce în Cehoslovacia şi Iugoslavia ,
s-a acordat cetăţenia celor ce s-au găsit pe teritoriile lor în 1914,
România a fost silită să accepte ca cetăţeni pe toţi cei ce s-au găsit
pe teritoriul nostru în 1919, la tratatul de pace !

Când el a fost ministru de Interne , a trimis în Maramureş un general să cerceteze
fenomenul, şi a constatat peste 65.000 evrei galiţieni stabiliţi numai în acel judeţ,
(" veniţi cu o căruţă de peceţi şi cu o căruţă de bilete de identitate ")

Deci noi pierdem şi din cauza acestei constante infiltraţii a elementelor străine...

[-----]

-O.Goga : "D-le profesor, este aşa de tristă povestea aceasta , încât nu mă pot opri , ascult cu
foarte mare interes cuvântarea dvs, şi cred că faceţi un mare serviciu conştiinţei româneşti prin
această cuvântare - dar nu mă pot opri
să vă mai completez în anumite chestiuni .

Dvs socotiţi ca foarte preţioase mărturiile străine .Şi este adevărat că mărturiile străine , când
este vorba de noi, sunt mai preţioase fiindcă par cu totul obiective.

Pe vremea Ungurilor , prin anul 1905, vorbind de stările din Maramureş,
un gazetar , unul din marii scriitori , dar cel mai de seamă publicist al ungarilor în acea vreme
[Barta Mikloş] , a scris o carte, ocupându-se de penetraţia şi exploatarea evreească în
Maramureş. Cartea se cheamă " În ţara cazarilor " , o carte de vreo 300
de pagini, pe care ar fi bine s-o traducem în româneşte .

Şi acest scriitor ajunge la o constatare că populaţia băştinaşă românească este exploatăată la
fiecare pas, şi că Românii de acolo sunt pur şi simplu elemente autohtone care mor, se întinde
deasupra lor , reţeaua morţii.

Şi adaugă el, ungurul, că dacă ai vrea să te călăuzeşti de principiul dreptăţii imanente , procesul
de reparaţiune ar trebui să fie introdus acolo
prin instalarea unei ghilotine cu vapori ? (ilaritate)

lata , prin urmare , că acest scriitor spune că ar trebui o ghilotină cu vapori
ca să distrugi în Maramureş pe aceşti exploatare ai poporului român. "

(aplauze la PNC) [-----]

-Nich.Robu : "Die Giurăscu, la noi în Bucovina , populaţia este împestrită ,
însă este foarte densă . Noi, Românii de acolo, suntem în aceeaşi proporţie
ca aceea care se găseşte în judeţele vecine , la Botoşani şi Dorohoi,
poate chiar mai mult. Statul austriac, în opera sa de colonizare , ne-a îndesit .
Dacă am aduce şi Români din afară , şi să-i colonizăm acolo ,
ar însemna să murim de foame. Operaţiunea trebuie să fie alta,
să scoatem străinii din ţară , să fim noi stăpâni ! "

[-----]

-CCGiurăscu : Cred că , dacă mă lăsaţi să dezvolt ceea ce vroiam să spun,
aţi fi găsit răspuns la chestiunea pe care aţi pus-o .

"D-lor, preocuparea pentru aceste elemente din afara hotarelor este o preocupare veche, și să-mi dați voie să citesc cuvintele pe care le-a scris Ion Brătianu la 17 ianuarie 1913 :

< În deosebi afacerile Macedoniei fac obiectul preocupărilor noastre necurmăte , căci ele interesează viitorul unei numeroase populații de rasă română >

" D-lor deputați, în timpul guvernării național-liberale de la 1922- 1926 ,

s-a făcut începutul operei de colonizare a elementului românesc din afara hotarelor.

Trebuie să notăm această dată importantă , 13 ianuarie 1925,

fiindcă în această zi a fost prezentat un Plan de colonizare

de către Alexandru Constantinescu , Consiliului de miniștri,

care l-a aprobat prin Raportul cu Nr. 119.772 din 13 ianuarie 1925 .

[-----]

CCGiurăscu / 25 febr.'37

▣ Partide și personalități preocupate

▣ PNL-Gh.Brătianu , PNC-Goga; Fr.Rom. -Vaida .

" Dar . dlor, să venim la o vreme mai apropiată .

Eu afirm că s-a atras atenția în numeroase rânduri , de aici de la tribuna Parlamentului ,

conducătorilor, asupra acestor probleme a Românilor din afara hotarelor ,

și asupra necesității colonizării acestor elemente înăuntrul țării ."

" Gh.Brătianu , declarație la 24 febr.'34 [LD : **discurs la Mesaj, fisier I , PNL-g**]

< În anii din urmă , însă, după sfârșitul războiului, orașele și multele părți de margină ale țării , au fost năpădite de străini , care n-au legătură nici cu trecutul , nici cu viitorul acestei țări .De aceea , naționalizarea orașelor și ținuturilor de graniță

a devenit o poruncă a vremurilor noastre , un imperativ al dezvoltării neamului nostru [----] Ea ne cere să luăm măsuri cât mai este timp [-----] > (**Aplauze la PNL-g**)

" În ce mă privește, am vorbit în mai multe rânduri de la această tribună,

atrăgând atenția guvernului în acest sens.

O seamă dintre deputații Partidului Național -Liberal, de sub conducerea d-lui **G.Brătianu**, și

dintre deputații Partidului Național -Creștin,

în frunte cu dl **Octavian Goga** , au ridicat de asemenea cuvântul de aici .

S-au rostit glasuri , pe urmă, din partea [Frontul Românesc]

reprezentanților d-lui **Vaida -Voevod**.

"Prin urmare , încă o dată spun , nu a fost o chestiune simplă de partid,

căci mai mulți deputați , din mai multe părți, au luat cuvântul aici,

pentru acești Români din afara granițelor .

" Profesorul **Victor Papacostea** [LD : **ex PP, apoi PNL-g ;**

vezi interpelarea din 2 sept.'32 , polemica cu deputatul bulgar Pencoff

a rostit o călduroasă apărare a elemetelor din Macedonia ,

în legislatura '32/ '33 , în timpul guvernării d-lui Vaida -Vorvod ;

de asemenea, a ținut o serie de conferință pe această temă.

"S-au rostit , de asemenea, de aici, în mai multe rânduri, interpelări și comunicări

cu privire la **Românii de peste Nistru**.

Este Comunicarea d-lui **prof.Procopovici** , apoi aceea a d-lui deputat **Lascu**.

[-----]

" Unul dintre conducătorii reprezentativi ai Românilor -macedoneni ,

dl **Cola Ciumetti** [LD ?] , spune într-o " foie " [LD ?] :

< Dacă Statul Românesc nu mai este în stare să aibă grijă de macedoneni ,

să o spună , și atunci să se dea această însărcinare italienilor ,

care , având interese în Balcani , s-ar interesa și de frații Români ,

care sunt în regiunea macedoneană . >

[-----]

CCGiurăscu / 25 febr.'37

14.) Incident diplomatic : **ambasadori străini la înhumarea lui Moța și Marin, 9 mart.'37**

(DAD , MO nr. 44, șed. de marți, 9 mart.'37 , p. 2042 - 2048)

(D.S. , MO nr. 40, șed.de marți, 9 mart.'37, p. 2259 - 2270)

Cameră (dimineața) : a) **Victor Antonescu** (ministr.Af. Str.) - discurs-răspuns ;
b) **Armand Călinescu** (PNT) , c) **Gh.Brătianu** (PNL-2) ,d) **Gr.Iunian** (PRȚ) ,
e) **Oct .Goga** (PNC) , f) **Adam Ionescu** (Fr.Rom.) - declarații , replici , polemici
Senat / dupăamiaza) : a) **Victor Antonescu** (ministr.Af. Str.) - discurs-răspuns ;
b) **Grigore Filipescu** (P.Conservator) , c) **DRIoanițescu** (Fr.Românesc-Vaida) ,
d) **M.Manoilescu** (Liga .Corporatistă) , e) **ACCuza** (PNC) , f) **N.Iorga** (PND) -replici ;
g.) **Vict.Antonescu** - concluzie finală . **Doc.integral , fișier Politică externă , VII**

[LD: Mărturisesc că nici o clipă nu m-am gândit să atribui acestui *document diplomatic* o semnificație deosebită. Deosebită , nu ; dar aparte , da :

Mai întâi pentru că el va provoca reacția opiniilor politice parlamentare ;

Apoi , tocmai pentru a arăta formalismul unor atari corespondențe ;

Și , nu în ultimul rând , pentru a arăta "*curiozitatea*" că cele trei cancelarii ...

au remis României , un text identic , tras parcă la șapirograf !

Importante sunt doar reacțiile , care , și acelea , sunt minate , mai mult sau mai puțin , de tact diplomatic. Nici într-un caz , de pe asemenea documente nu se poate trage concluzii privind opțiunile partidelor privind politica externă dorită .

[LD : În aceeași zi , sunt declarați , cf.Constituției și Curții de Casație , "*senatori de drept*" Victor Antonescu și Nicolae Titulescu , ca miniștri de externe în funcțiune mai mult de 6 ani Al.Lapedatu îl prezenta : Victor Antonescu , ministru în diferite guverne , sub câte-și trei Regi ai României moderne , reprezentant al României la Paris , în timpul Războiului și la Conferința de Pace , delegat al gu vernului pentru regularea tuturor chestiunilor legate de Tratatetele de pace ; echilibrând , la Finanțe , bugetul României , după 7 ani de deficite , în guv.Tătărăscu]

a) **Victor Antonescu**

▣ Guvernul consideră incidentul închis.

▣ Notele diplomaților implicați

b) **Armand Călinescu** (PNT)

▣ Atitudinea contradictorie a guvernului .

▣ Lezarea demnității Statului

▣ Blam pentru prim- ministru

▣ Precedent periculos

c) **Gh.Brătianu** (PNL-2)

▣ Colaborare , nu tutelă , cu puterile străine !

▣ Neamestec în treburile interne !

▣ Contradicția dintre formula Tătărăscu și Antonescu

d) **Gr.Iunian** (PRȚ)

▣ Pleacă diplomații sau Tătărăscu !

e) **Oct .Goga** (PNC)

▣ Un incidint diplomatic " forțat "

▣ Neastâmpărul opoziției și excesele retorice ale lui Tătărăscu

▣ Dreptatea lui , a lui Goga .

Adam Ionescu (Fr.Rom.)

▣ Satisfacție pentru închiderea incidentului .

▣ Regret pentru contradicția dintre Tătărăscu -Antonescu

a) **Victor Antonescu** (ministr.Af. Str.) Senat

b) **Grigore Filipescu** (P.Conservator) / 9mart.'37

▣ Neamestec în treburile interne !

▣ Independență și demnitate națională

DRIoanițescu (Fr.Românesc-Vaida)

▣ Capcana-pretext întinsă de PNT .

- Echivocul declarațiilor guvernamentale
 - Confirmarea declarației Fr.Românesc.
 - d.) M.Manoilescu (Liga .Corporatistă) /
 - Participarea diplomaților = gest de onorare a neamului românesc.
 - Expunerea lui Antonescu = confirmă pozițiile cuminiți, echilibrate
 - Satisfacție pentru Închiderea incidentului
 - PNȚ : încercarea de a provoca căderea guvernului ;
 - Revocarea plenipotențiarului Jean Th.Florescu ?
 - e) ACCuza (PNC)
 - Satisfacție pentru închiderea incidentului.
 - f.) N.Iorga (PND)
 - Guvernul = apărătorul demnității naționale
 - Suveranul - simbolul , arbitrul suveranității
 - Ziua de 13 februarie '37 ▫ Atmosferă de război civil
 - Regimul politic intern și extern al României
 - Răspunsul diplomaților implicați
 - Campaniile de calomnii și zvonuri
 - Răspunsurile lui Tătăărăscu și Antonescu
 - g.) Vict.Antonescu // - concluzii - 9 mart.'37
 - N.Iorga : concluzii înțelepte , pertinente,
 - Același gând și scop în politica externe.
-

a.) Victor Antonescu / Camera , dimineața,9 mart.'37

▫ Guvernul consideră incidentul închis.

[Intrând în incintă, este primit cu vii aplauze de pe băncile majorității PNL.

În ședința din 16 febr., deputat Armand Călinescu a adresat guvernului o comunicare cu privire la participarea unor reprezentanți diplomați la ceremonia înhumării celor doi voluntari români , morți în războiul civil din Spania.

În răspunsul său, prim-ministru Tătăărăscu a arătat că guvernul va verifica și soluționa acest incident .

" În ce privește faptele, din cercetări s-a stabilit că :

Au participat numai doi miniștri - ministrul Germaniei și al Italiei -

și un însărcinat cu afaceri al Portugaliei ;

Nici unul din cei trei reprezentanți nu era în uniformă ;

Nici unul nu era însoțit de vreun alt membru al legațiunii respective ;

Cei trei reprezentanți diplomați n-au participat la ceremonia de la gară ,

n-au figurat în cortegiu, ci au asistat numai la serviciul religios

și au părăsit biserica îndată după terminarea acestui serviciu .

Deși faptele nu au fost , în realitate , cum s-au prezentat după primele relatări,

guvernul român a crezut totuși necesar să ceară lămuriri celor trei guverne reprezentate de diplomații în chestiune.

În urma acestui demers , am primit de la fiecare din aceștia o Comunicare cu următorul cuprins :

< D-le ministru ,

Am onoarea de a aduce la cunoștința excelenței voastre ,

următoarea comunicare din partea guvernului meu :

Guvernul român a făcut demersul pe lângă guvernul german în legătură cu participarea unor diplomați - între alții, și ministrul Germaniei la București - la o ceremonie în onoarea românilor morți în Spania .

La aceste demersuri, guvernul german răspunde în modul următor :

Ministrul Germaniei la București a asistat cu titlu personal și din propria sa inițiativă

la o ceremonie religioasă și aceasta după ce s-a asigurat că nu se vor ține discursuri politice .

Nu era în inențiuena sa și nu putea să prevadă că acest omagiu care îl aducea morților

ar putea fi interpretat ca un act cu caracter politic , și aceasta cu atât mai puțin cu cât ministrul s-a abținut în mod expres de a participa la ceremonia primirii rămășițelor lor la gară , precum și la cortegiul funebru și la ceremonia de la cimitir, unde fusese, de asemni, invitat .

În asemenea împrejurări, guvernul german socotește că nu poate exista nici o îndoială că ministrul Germaniei a avut vreu gând de imixtiune în treburile lăuntrice ale României . În consecință, guvernul Reichului speră că , în scop de a menține neatinse bunele raporturi de prietenie existente între cele două țări,

guvernul român va abinevoi să considere incidentul ca închis

Aducând cele ce preced la cunoștința excelenței Voastre , îmi exprim la rândul meu nădejdea că aceste declarații atât de sincere și de leale ale guvernului meu , vor fi considerate ca suficiente pentru închiderea acestui foarte regretabil incident și vor permite țărilor noastre să continue în același spirit de încredere reciprocă opera de întărire a legăturilor de prietenie și de simpatie urmărită până acum.

Împlinind această misiune , mă folosesc de acest prilej pentru a reînvi Excelenței Voastre încredințarea înaltei mele considerațiuni . >

"Textele acestor scrisori sunt identice "

[**rezumă concluziile rezultate din scrisori**]

" D-lor deputați, guvernul român având în vedere rezultatele cercetărilor făcute, și luând act de explicațiile ce i s-au dat acum și de sentimentele de prietenie față de țara noastră exprimate cu acest prilej, preocupat și el în interesul păstrării și dezvoltării legăturilor amicale ce avem cu Germania , Italia și Portugalia, a hotărât să considere incidentul închis "

////////////////////////////////////

b) Armand Călinescu (PNȚ) / 9 mart.'37

▣ Atitudinea contradictorie a guvernului .

[LD : îmi este lehamite să fișez toată această lungă hărțuială a lui Călinescu : când a avut a dreptate guvernul ? ; dacă a greșit Tătărescu ? ; care este , în acest caz , situația președintelui de Consiliu ? ; este el dezavuat și de aceea nici nu a venit în parlament ? . Departe de a vădi același curaj și în ce privește statele implicate în incident , el este obsedat doar de un lucru : cu orice risc și cu orice preț, guvernul să plece !] Recapitulază conținutul comunicării lui din 16 februarie și răspunsul dat atunci de Gh.Tătărescu , citând pasaj cu pasaj .]

" [**la 16 februarie**] guvernul a considerat **acea participare ca o înfrângere a uzanțelor diplomatice . "**

"Vine astăzi onoratul domn ministru al Afacerilor străine , și ne aduce soluțiunea , care însemenează, ce ?

Că nu, participarea la o ceremonie religioasă **nu constituie o înfrângere a uzanțelor diplomatice și că , nu au urmărit miniștrii străini o imixtiune în afacerile interne ale țării "**

"Ei bine d-lor, este oare o asemănare între punctul de vedere exprimat de guvern la 16 februarie, și punctul de vedere exprimat de același guvern astăzi ?(**aplauze la PNȚ**)

Sau este o deosebire fundamentală , o atitudine absolut contradictorie ?

D-lor , cum se explică asta ? Ce s-a întâmplat între timp ? Cum ați ajuns aici ?

Care este situația d-lui prim-ministru ?(**aplauze, bravo, la PNȚ**)

-dr.Lupu : O definește însăși absența sa [**Tătărescu**] de aici .

-Călinescu : Care este situația d-lui președinte al Consiliului, care se vede astăzi dezavuat ? Care mai este prestigiul său ?

[-----]

Armand Călinescu (PNȚ) / 9 mart.'37

▣ Lezarea demnității Statului

▣ Blam pentru prim- ministru

▣ Precedent periculos

" Cât pentru documentul diplomatic [-----] lăsând deoparte incidentul în sine [-----] cine definește caracterul participării unui ministru străin este însuși ministrul în chestiune , printr-o declarație subiectivă a lui .(aplauze , bravo la PNȚ)
Cum este posibil aceasta ? Cum ați putut ajunge la o asemenea soluțiune ? [-----]
Ați acceptat ca asemenea caracterizări să rămână la alegerea însăși a persoanei ministrului străin .[-----]

Ei bine, acesta este un principiu inadmisibil,

și creează un precedent periculos. .(aplauze , bravo la PNȚ)

ȘI eu mă întreb : cum ați putut accepta o asemenea explicație? [-----]

Aceasta este inadmisibil și eu aștept de la dl ministru de externe ,

o declarație liniștitoare în această privință .

" Așa dar, prin soluțiunea pe care a adus-o astăzi guvernul,

în primul rând, **nu a rezolvat problemele superioare ale demnității Statului**

așa cum a spus-o același guvern la 16 februarie 1937.(aplauze , bravo la PNȚ) ;

în al doilea rând, a adus o soluțiune care constituie un blam

o înfrângere a primului ministru.(aplauze , bravo la PNȚ) ;

și , în fine , în al treilea rând a adus o soluție care , prin unele puncte cuprinse în ea,

constituie un precedent periculos pentru ziua de mâine . .(aplauze , bravo la PNȚ)

În asemenea condițiuni , trebuie să regret că guvernul nu a fost în măsură să salveze interesele țării [-----]

Regret acest lucru și țin în mod formal să exprim neîncrederea partidului nostru în acțiunea guvernului liberal . .(aplauze , bravo la PNȚ) [-----]

și pentru că , cu asemenea atitudini , dvs ați suferit înăuntrul atâtea umilinți , era natural să ajungeți în situația externă la asemenea momente delicate " .

(aplauze , bravo la PNȚ)

-Justin Stănescu : Noi nu primim lecții de la nimeni !

-Călinescu : "D-lor, dl președinte al Consiliului de miniștri a ridicat tonul în vorbă ; dar a coborât , în fapt , demnitatea guvernului ".(aplauze prelungite la PNȚ)

////////////////////////////////////

c) Gh.Brătianu (PNL-2) / 9 martt.'37

▣ Colaborare , nu tutelă , cu puterile străine !

▣ Neamestec în treburile interne !

[LD : GH.Brătianu , visează pentru pentru România un statut de independență deplină.

Este frumos, demn , patriotic .Dar de la dorință la realitate , el ajunge la analogii aberante:

pune semnul egal între întrevederile lui Victor Antonescu cu oficialitățile franceze

(considerându-l reprezentant al PNL , care s-a dus să raporteze la Paris , lui Yvon Delbos, situația din țară) și legăturile Gărzii de Fier cu ambasadorii german sau italian !

Brodează pe această ipoteză un întreg cap de acuzare la adresa guvernului .]

La 3 săptămâni după întrebarea d-lui Călinescu și la 10 zile după întrebarea repetată

de dl deputat Neguș (PNL-g) , s-a ajuns la răspunsul dat de dl ministru ,

asupra unui incident care a făcut vâlvă în țară și peste hotare .

El a declarat (20 febr.) că demnitatea națională nu îngăduie nici un amestec în treburile noastre lăuntrice , aceasta fiind și părerea tovarășului său " de tăcere" , Argetoianu .

[-----] Crede că este în interesul țării să considerăm incidentul închis .

"Le Temps" (26 febr.) caracteriza la fel incidentul, avansând soluția unui " *compromis*".

Îi spunea lui , cândva , un fost prșed. francez de guvern : <Sunteți o țară aproape

de întinderea Italiei , veți depăși în curând populația Spaniei , și , uneori ,

îmi face impresia că vă închipuiți a fi Muntenegru ! >

Același ziar, relatează întrevederile lui Victor Antonescu la Paris .
Trebuie de adăugat un lucru : "... în starea actuală a opiniei noastre publice ,
o legătură între un partid politic , indiferent de nuanță , și o putere străină , oricare ar fi ea , ar fi
deopotrivă de dăunătoare și partidului politic și puterii respective." (aplauze la PNL-g)

" Ei bine, dlor, este bine ca în viitor , să ne ferim a mai fi obiectul unor asemenea aprecieri .Cred
că trebuie să rămânem în această materie în spiritul declarațiilor pe care , aici la București ,le
facea neuitatul Louis Barthou și pe care i le aminteam de la această tribună
- și definiția , adaug, este valabilă pentru Paris ca și pentru Roma, pentru Berlin ca și pentru
Moscova - colaborare leală , dar nu tutelă . " (aplauze la PNL-g)
Gh.Brătianu (PNL-2) / 9 mart.'37

▣ **Contradicția dintre formula Tătărescu și Antonescu**

[LD : Același comparații , argumente (citate) ca și Armand Călinescu, de pe o poziție ,
pe fond, contrară ; ridicarea aceleiași dileme compromițătoare pentru guvern.]

" Dlor , nu știu cu cine se va fi sfătuit dl președinte de Consiliu, în lipsa d-lui ministru de externe,
în intervalul destul de îndelungat ce a despărțit incidentul de sâmbătă,
până la declarația d-sale de marți ;

dar , în orice caz , nu puteți scăpa de cleștele acestei alternative :

ori demnitatea națională , de care amintea atât de elocvent dl președinte al Consiliului,
a fost atinsă, și atunci cum rămâne cu formula care ni se aduce astăzi ?

ori , ceea ce am crezut noi [PNL-g] , că demnitatea națională , în acest caz ,
u a fost în cauză, și atunci , cum poate un șef de guvern să facă asemenea declarațiuni
și să ridice asemenea incidente ? (aplauze la PNL-g) [-----]

"S-a dovedit că , prin asemenea declarații , că panica ce stăpânește de câțeva vreme
și pe care oîntâlnim la fiecare pas, în măsurile de ordin lăuntric,
cată să se întindă și în domeniul relațiilor externe ." (aplauze la PNL-g) [-----]

"Și atunci concluzia este : oricare ar fi dorințele ca să se impună la cârma țării
sau în viața publică anumite persoane sau anumite grupări , trebuie ca astfel de greșeli ,
vinovații să plătească din vreme ; nu trebuie să ajungem ca de pe urma lor,
țara întragă să suporte consecințele , poate ireparabile "(aplauze la PNL-g)

////////////////////////////////////

d) **Gr.Iunian (PRȚ) / 9 mart.'37**

▣ **Pleacă diplomații sau Tătărescu !**

[LD ; la fel ca antevorbitorii săi (cu citate și argumente) , pune în antiteză
ideile cuprinse în declarațiile lui Tătărescu și ale lui Antonescu ; nu le mai preiau
preiau doar concluziile]

" ... vreau în mod sincer să aduc omagiul meu străduințelor pe care
d-l ministru al afacerilor străine le-a adus pentru lichidarea acestui incident .

[-----]

" Ei bine, d-le ministru, dacă noi v-am da dreptate , ce vă folosește ?

Dvs sunteți dezis de propriul dvs președinte al Consiliului . [-----]

Nu puteți ieși din această alternativă :

ori dl președinte a avut dreptate și simpla participare a celor trei miniștri la solemnitatea religioasă
a fost de natură de a aduce o gravă atingere sentimentului demnității naționale,
și atunci răspunsul dvs nu este satisfăcător ,

ori dvs aveți dreptate ,... dar atunci cum rămâne cu răspunsul d-lui prim-ministru ? [-----]

" Nu puteți ieși din această alternativă :

sau miniștri sunt vinovați și atunci trebuie să plece ,

sau ei nu sunt vinovați și atunci este grav vinovat dl președinte de Consiliu,

că a dat acestui fapt o apreciere nemăsurată față cu gravitatea lui,

și atunci demnitatea națională nu va fi nici o dată împăcată

cu rămânerea mai departe în fruntea guvernului a d-lui președinte de Consiliu [-----]

" Vă rog să lămuriți - natural după ce veți reflecta împreună cu dl președinte de consiliu -

a) Victor Antonescu (ministr.Af. Str.) Senat , după amiaza , 9 mart.'37 ;

" D-lor senatori, în ședința din 16 febr. curent, d-nii senatori Miclescu și Grigore Filipescu au adresat guvernului o comunicare cu privire la participarea unor reprezentanți la ceremonia înmormântării celor doi voluntari români , morți în războiul civil din Spania .

" În răspunsul său, d-l prim-ministru a arătat că guvernul va cerceta și soluționa acest incident. În ce privește faptele cercetate

[LD Citește absolut același text rostit în Adunarea Deputaților]

////////////////////////////////////

b) Grigore Filipescu (P.Conservator) ,Senat , / 9mart.'37

[LD : Filipescu este un om politic de clasă ; sub o formă diplomatică , dar destul de insinuantă , semnalează canalele prin care se producea amestecul străinătății în treburile interne: subvenționarea presei , minoritățile , participări de genul celor întâmplare]

▣ **Neamestec în treburile interne !**

▣ **Independență și demnitate națională**

Regretă că răspunsurile diplomaților nu au venit mai devreme. ; trage concluziile din comunicările primite ; semnalează oarecari imprecizuni .

" Vrem să fim stăpâni la noi ;

nu vom permite nimănui să se insinueze în treburile noastre .

Vrem o presă naționalistă - dar și națională -

întrebuințată cu banii noștri și inspirată de noi .

Vrem minorități fericite pe pământul țării , beneficiind de toate drepturile hărăzite de legi și tratate , dar fără nici un contact politic cu străinătatea.

Vrem , în sfârșit, guverne tari , în stare să contoleze ce se petrece în această țară ,

și în măsură să sancționeze orice abuz . [-----]

" Un stat are dreptul să râvnească la cât mai mult prestigiu .

Această ambiție este și legitimă și simpatică , cu singura condiție ca cursa după prestigiu să nu însemne o veșnică jignire a demnității altora .[-----]

Nu vrem să lovim în nimeni , dar nu înțelegem să fim loviți.

Mândri de prestigiul țării noastre ,

nu facem, nu putem și nu vrem să facem politică de prestigiu ."

"În sufletul fiecărui român, există însă un sentiment de amor propriu, peste care nimeni nu trebuie să treacă . [-----]

" Dar , tot o dată , sunt slăbiciuni de care nu trebuie să mai dăm dovadă , slăbiciuni care , dacă nu pot scuza unele gesturi ,îngăduie , totuși , autorilor lor să le caute unele explicații .

Din acest p.d.v. atât guvernul actual, cât și cârmuirea trecută a d-lui Vaida , poartă o grea răspundere "

////////////////////////////////////

c.) DRloanițescu (Fr.Românesc-Vaida) / Senat / 9 mart.'37

▣ **Capcana-pretext întinsă de PNT** .

▣ **Echivocul declarațiilor guvernamentale**

▣ **Confirmarea declarației Fr.Românesc.**

În ședința din 17 febr. , el rugase guvernul să nu se pripească în a declara ca "manifestație politică" participarea miniștrilor la ceremonia înmormântării celor doi tineri căzuți pe frontul civil din Spania.

Dacă PNT și P.Conservator , ca partide de opoziție, puteau să exploateze acest episod, guvernul nu trebuia să cultive acest " echivoc" , de vreme ce el nu era străin

de caracterul quasi -oficial dat pe traseu ceremoniei , de la graniță la București :
în toate gările, vagonul mortuar a fost întâmpinat de : autorități tăți civile, primari în uniformă de ceremonie, școală , biserică

-Iorga : Este adevărat ? Aceasta este foarte important !

-DRloanițescu : Găsim aceasta în ziare .Ziarele înregistrează prezența primarilor .

-Iorga : Nu este tot una !

-DRloanițescu : Ziarele reproduc participarea premarilor cu lente, uniforme oficiale, iar biserica a participat cu tot forul conducător , de la smeriții preoți de sat, până la înalții chiriarihi . "

▣ Ideea națională și sentimentele dinastice

-DRI :Noi de atunci am rugat guvernul să fie prudent ,
să nu considere drept manifestare politică această izbucnire națională
în jurul jefei a doi tineri , care se sacrificaseră
pentru creștinism, pentru ideea de Patrie , pentru Tron.

-Voci : care Tron ?

-DRloanițescu : Dl ministru de externe ne-a dat dreptate

-Voci : Care Tron ? Precizați !

-M.Manoilescu : " Pentru Tronul României , care ar fi amenințat în momentul în care s-ar produce încercarea bolșevică de a trece peste noi .(zgomot , întreruperi)

-DRloanițescu : Eu consider o ireverență să se pună în Senatul țării
această întrebare și de aceea am și refuzat să răspund.

Nu se poate arunca nici o învinuire niciuneia din gupările românești ,
cu atât mai mult grupărilor care luptă pentru ideea națională ,
în ceea ce privește sentimentele dinastice .

Cine ar cugeta altfel, comite un act de trădare " [-----]

" Se dovedește , d-lor senatori , că noi am văzut clar această chestiune ;
se dovedește că guvernul s-a pripit în momentul în care a calificat ca " imistiune" în treburile
noastre interne participarea miniștrilor străini la ceremonia înhumării . [-----]

Graba cu care dl prim-ministru a răspuns la întrebarea " spontană " , dar " aranjată"
a Partidului Național-Țărănesc, a pus guvernul român într-odelicată situație
[-----]

" D-lor senatori, dacă ați lua declarația d-lui ministru de externe și ați compara-o
cu declarația făcută de mine, în numele Frontului Românesc [17 febr] ,
ați avea impresia că ideile sunt în așa înșiruire , că dvs ne-ați copiat pe noi
și că, atunci, noi am arătat , din primul moment ,
punctul de vedere al guvernului român , exprimat azi de dl Antonescu .[-----]

////////////////////////////////////

d.) M.Manoilescu (Liga .Corporatistă) / 9 mart.'37

▣ Participarea diplomaților = gest de onorare a neamului românesc.

▣ Expunerea lui Antonescu = confirmă pozițiile cuminiți, echilibrate

▣ Satisfacție pentru Închiderea incidentului

Cele aduse la cunoștință de ministrul de externe erau astfel cunoscute și apreciate ,
încă din momentul când s-au produs, și în timpul dezbaterilor din 16 februarie.

El a spus încă de atunci, că gestul diplomaților "nu încălca cu nimic uzanțele diplomatice"
și că miniștrii respectivi, în buna lor credință, "au crezut că onorează însăși neamul nostru"
Ceea ce a explicat ministrul Antonescu, confirmă întru totul aceste aprecieri . "

M.Manoilescu (Liga .Corporatistă) / 9 mart.'37

▣ PNȚ : încercarea de a provoca căderea guvernului ;

[LD : ideologic și doctrinar nu sunt o admiratoare a lui Manoilescu ..
dar la acest episod, mă văd obligată să-l dau dreptate .
Am mai spus-o și am documentat-o : PNȚ, de la căderea de la guvernare din '33 ,
a fost într-o perpetuă ofensivă de răsturnare a guvernului liberal,
și orice pretext era bine -venit . A făcut acest lucru uneori în folosul democrației ,
alte ori în paguba coeziunii forțelor democratice !

De data aceasta este un episod care îi va conduce spre Pactul cu Garda de Fier !]

" Concluziunea este că cei care am reprezentat , în Parlament,
acest punct de vedere , calm și obiectiv, am avut dreptate și că
nu au avut dreptate cei de la opoziție și de la guvern
care au căutat să exagereze acest incident și care , mai ales,
s-au grăbit prea mult să scoată concluziuni ."

-Prof.Iorga :Care au fost aceia ?

-MManoilescu :În special Partidul Național -Țărănesc, ca să vorbesc numai
de partide mari .PNȚ a fost acela care a făcut din această chestiune ,
nu numai în Parlament, dar și în presă, o mare chestiune, pe urma căreia
trebuia turburată țara , și , dacă se putea, răsturnat nițel guvernul .

Ei bine, d-lor, rămân numai la concluzia asta .

M.Manoilescu (Liga .Corporatistă) / 9 mart.'37

▣ Revocarea plenipotențiarului Jean Th.Florescu

De această chestiune este ,însă, legat un alt incident, care privește raporturile noastre
de ordin intern, raporturile ministrului de externe cu reprezentanții țării în străinătate .
Această chestiune este rechemarea d-lui Jean Th.Florescu , de la Madrid.
Renunț să dezvolt acum această chestiune, dacă dl ministru Victor Antonescu
își ia angajamentul față de Senat , ca la o comunicare, pe care o voi depune mâine,
va veni aici să dea un răspuns și explicațiuni în termen de 24 de ore.

Dacă dl. ministru nu face aceste declarațiuni , sunt obligat să dezvolt această chestiune.

-Victor Antonescu :Voi răspunde imediat .

-Manoilescu : Atunci s-o dezvolt ?

-Antonescu : Nu.

-Iorga : Îl iau eu pe garanție (mare ilaritate)

////////////////////////////////////

e) ACCuza (PNC) / 9 mart.'37

▣Satisfacție pentru încjhiderea incidentului.

[LD : ce potolit și scurt este ACCuza ! Recunoaște într-u totul autoritatea președintelui Goga !]

" PNC, regretând incidentul, se bucură că a fost rezolvit , în modul cum a fost rezolvit ,
cred eu, spre deplina noastră satisfacție .

Se cuvine așa dar, să aducem mulțumirile noastre d-lui ministru de externe.

De altfel, asupra acestui incident , și-a spus părerea , după cum știți, din partea PNC,
mai pe larg, dl Octavian Goga. Mă unesc în totul cu declarațiunile d-lui Octavian Goga,
președintele PNC, care au fost aduse la cunoștința d-lui ministru , în Adunarea Deputaților "

////////////////////////////////////

f.) N.Iorga (PND) / 9 mart.'37

[LD : 9 nov.2003 . Iorga după ACCuza ! Amicii din tinerețe, deveniți înțelepți senatori
în 1937 . Amândoi vor muri în 1940 ,dar ce diferență de destin și posteritate !

Asta așa ... ca filozofare ! Cât privește structura gramaticală a frazei lui Iorga,
invit profesorii de limbă română să facă analiza și schema textelor lui.

Eu am făcut câteva analize cu Val ,și sunt extraordinare

Nu voi schimba nici un cuvânt . Să înțeleagă fiecare cece am înțeles și eu .

Să extragă din acest discurs propozițiile care conțin credințele lui Iorga.

Eu încerc să le detectez și să le scriu cu litere albastre .]

N.lorga / 9 mart.'37

▣ Guvernul = apărătorul demnității naționale

▣ Suveranul - simbolul , arbitrul suveranității

[LD : lorga calm , liniștit , nepătimaș , aparent modest , întrunind atâtea calități pe care chiar el le enumeră . Cred și simt că era ascultat . În acel loc , în acel moment .

Dar în afară ?! Dar el înțelegea generația tânără ?]

-lorga : " Afară numai dacă d-l ministru de externe este atât de obosit ,

încât modesta mea opinie i-ar putea fi indiferentă ...

-Vict.Antonescu : Dle profesor , vă ascult totdeauna cu dragoste , cu respect și cu interes.

-ACCUza : Dle ministru , cred că m-ați ascultat și pe mine cu același interes ! (ilaritate)

-lorga : "Dle președinte , d-lor senatori , să-mi fie îngăduit să spun

câteva cuvinte de bun simț , de amintire adevărată și de prevedere în care ,

în rândul întâi , intră acel bun simț , pe care îl mai reprezentăm câțiva ,

poate și din cauza locului de unde venim , poate și din cauza experienței noastre ,

poate și din cauza studiilor noastre , poate și din cauza impresiunii pe care ne-o fac

anumite împrejurări din jurul nostru , pe care nu le-am dorit ,

cum au fost acele încercări pe care vom căuta să le îndreptăm ,

și cred că lucrurile o să meargă bine.

" Dar nu am nici cea mai mică intențiune să dau lecții cuiva ,

și sunt foarte convins că eu nu am misiunea de a apăra demnitatea României .

Eu cred că demnitatea României o apără guvernul care este ,

iar dacă Suveranul își dă seama că această demnitate nu este bine apărată ,

atunci trebuie să vină altcineva ca să o apere .

"Fiindcă , dacă vom avea toți grija demnității României , nu ne înțelegem totdeauna ,

și , prin urmare , nu se știe totdeauna unde se găsește grija acestei demnități ."

N.lorga (PND) / Senat , 9 mart.'37

▣ Ziua de 13 februarie '37

▣ Atmosferă de război civil

" ... ziua de 13 februarie , care a provocat oarecari îngrijorări , îngrijorări cari sunt înlăturate astăzi spre bucuria tuturor , în cea mai mare parte .

Era atunci o stare de spirit , o atmosferă .

Se crede de obicei că oamenii sunt aceeași de pe o zi pe alta .Cu desăvârșire fals .

Toți suntem la dispoziția unor curente , pe care le cunoaștem mai deplin

și pe care le stăpânim așa cum sunt mijloacele noastre .

Atmosfera de atunci , era alta decât atmosfera de astzi .

Atmosfera de atunci miroase a pregătire de război civil .

Prin anume măsuri care s-au luat și prin întoarcerea la bunul simț al unor oameni ,

care credeau că pre ușor se poate lua Țara Românească ,

numai întinzând mâna - oameni de la noi - s-a ajuns la o stare de spirit mai bună .

[-----] Am impresia că , în momentul de față , atmosfera este mult mai clară

și că anumite momente au trecut . N-aș putea zice că nu s-ar mai putea întoarce nici odată .

Aceasta atârnă de cine va guverna , și atârnă de opera de transformare internă ,

la care sunt supuse toate spiritele .

Nu-și închipuie cineva cât se cumițesc Românii într-o lună ! (ilaritate)

N.lorga (PND) / 9 mart.'37

▣ Regimul politic intern și extern al României

" De atunci , în afară de ședința de aici , când a vorbir dl Filipescu și reprezentanții altor partide , când dl președinte al Consiliului , cu temperamentul său ,

a trebuit să spună ceea ce un președinte de Consiliu trebuia să spună :
că va ști să apere interesele permanente ale țării,
de atunci s-a petrecut încă un lucru : afirmarea , pe care nimeni nu a îndrăznit
a o tăgădui , chiar dacă aiurea se vorbește altfel , înaintea altui public , sau prin articole
de gazetă , sau în conversații , pe care nu le putem auzi , căci sunt cu ușile închise ,
nimeni n-a îndrăznit să se împotrivescă acestei afirmări ,
că România are o politică externă , pe care nu o schimbă .
O supraveghează , o corectează , pe prieteni îi înștiințează de oarecari alunecări ,
și prietenii , dacă țin la alianța noastră , revin la ceea ce trebuia să fie
și înainte de această înștiințare .
" Prin urmare , s-a spus că noi avem alianțele noastre . Nu le schimbăm cu alte alianțe .
Și în această ședință s-a mai afirmat încă un lucru ,
că în lumea aceasta , care este acum împărțită după două ideologii ,
după ideologia democratică , aluncând în unele locuri spre **Sovietism** , și ,
după ideologia fascistă , care poate să meargă până la o tiranie ,
pe care eu o declarăm cea mai mare dușmană a civilizației umane ,
fiindcă împotriva anarhiei , se produce reacțiunea imediată ,
dar împotriva țiraniei , este foarte greu de sub călcâiul celui ce și-a așezat cizma
pe creștetul oamenilor , să se jungă la același răspuns imediat
și prin urmare , la aceeași acțiune salvatoare ,
s-a afirmat , în aprobarea dvs , a tuturoră , că noi suntem
și împotriva revoluției sovietice
și împotriva atentatului la libertate , care ar însemna un guvern altul decât
guvernul sprijinit pe Constituția noastră ,
și pe așezămintele moștenite de atâtea generații de înaintași de ai noștri . " (aplauze)
N.Iorga (PND) / 9 mart.'37

▣ Răspunsul diplomaților implicați

" Și pe urmă , dl președinte al Consiliului și dl ministru al Afacerilor Străine ,
au întrebat , ceea ce era natural ,
și ceea ce s-a spus aici , era rezultatul unor cercetări ,
iar cercetările acestea s-au făcut cu o oarecare grijă de împăcare ,
de care trebuie să ne bucurăm .
" S-a ajuns la acest rezultat , că ni s-a declarat formal
- și nu avem dreptul să punem la îndoială aceste afirmații -
că nimeni nu a vrut să încerce a ne impune ceea ce nu poate să plece decât
de la conștiința intereselor noastre și de la dreptul de a dispune noi înșine
de soarta noastră , în toate legăturile care o asigură .
Aceasta ni s-a spus . [-----] Ni s-a spus că diplomații de care e vorba n-au fost la gară ,
n-au figurat în cortegiul , n-au purtat uniforme . [-----] Ni s-a spus
că au cerut asigurări că nu se va ține nici un discurs , că au mers la biserică ,
numai ca la o cermonie pioasă , și cred că , din punct de vedere uman ,
nu este un păcat care se poate imputa unui om că s-a dus ca să verse o lacrimă la mormântul cui
s-a sacrificat pentru o idee (aplauze) .
Aceasta este ceea ce ni s-a spus de către ministrul de externe "
N.Iorga (PND) / 9 mart.'37

▣ Campaniile de calomnii și zvonuri

" Sunt oameni de la noi , din lumea politică sau din lumea ziarelor ,
sunt și oameni cari nu sunt de la noi și cari au profitat de discuțiunile care s-au făcut aici , pentru a
crea o atmosferă care , din fericire , nu prea a prins în Germania ,
dar a prins mai mult în Italia .
" Și-a închipuit cineva că ceea ce s-a vorbit aici ,
pentru a afirma această independență a politicei noastre externe
și această dorință ca să ne lase toată lumea în pace

și cu sfaturi și cu îndemnuri , și cu făgădueli,
s-ar putea preface în cine știe ce campanie violentă ,
în care până și discursul meu , așa de măsurat ,
a fost arătat ca fiind îndreptat împotriva Germaniei și Italiei .

" Cum am avut prilejul să spun astădată aici , Germania urmărește scopurile sale.

Dar nimeni de la noi nu poate tăgădui folosul unei bune legături

cu un așa de mare popor și cu un stat care a știut să se ridice așa de repede
din situația în care l-a aruncat un război pe care l-a voit și ale cărui păcare le-a tras !

Nimeni nu a atăcat Germania ca atare , cum nu este îngăduit , în primul rând ,
să atacăm pe aliații noștri și , al doilea , să atacăm pe aceia care nu sunt aliații noștri ,
de acum , dar cu care trebuie să păstrăm relații bune ,
pentru că aceasta corespunde și cu fondul nostru sufletesc însuși .

Dvs știți ce s-a publicat în ultimul timp în presa italiană , după știri care veneau evident de aici , și
a căror origine trebuie găsită , s-a colportat o infamă minciună ,
pentru a strica legăturile firești cele mai prețioase
pe care le avem din veac în veac cu poporul italian .

Nimeni nu a atăcat Italia . Se pot cerceta declarațiile tuturor .

Nu se va găsi un cuvânt de neprietenie față de această țară , de acest popor ,
de care suntem legați prin toate fibrele ființei noastre morale "(aplauze puternice)
N.Iorga (PND) / 9 mart.'37

▀ Răspunsurile lui Tătăreșcu și Antonescu

" [-----] au fost două manifestări ale ministerelor :

manifestația celui [Tătăreșcu, 16 febr.] care a vorbit în ședința de la Cameră
și manifestarea , deosebită ca temperament , a cuiva [Antonescu]
care are grija afacerilor străine și care întrebuițează limbajul
care se impune întotdeauna , când se găsește cineva în fruntea ministerului
care îngrijește de legăturile noastre cu străinătatea.

" Concluzia : Concluzia trebuie să fie aceasta : în momentul da față ,
când civilizația omenirii este în primejdie , când toți oamenii de bine întrebuițează
toate silințele lor , toate mijloacele lor ca să împiedice o ciocnire ,
când avem același patrimoniu , toate popoarele , pentru a-l apăra ,
când acest patrimoniu poate să fie distrus , cum a fost distrus în momentul de față
în Spania , într-o rasă care nu știu dacă se va mai ridica vreodată
și , în orice caz , în ruine , care nu știu dacă se vor mai putea reface
și într-o stare de spirit care nu va putea reveni ,

primim orice declarație de bună cuviință

și , în orice caz , de respect față de această țară bună și față de acest popor loial ,
care nu provoacă pe nimeni și care , în schimb , firește , nu înțelege a fi provocat de nimeni ,
pentru a merge tot pe drumul său natural , pe care a pornit .

[-----]

" Căutați ca anumite intigi să nu prindă.

Să ne ocupăm de ale noastre dinăuntru , care cuprind astăzi așa de grele probleme.

Să rămânem legați de alianțele noastre , prin care ni se garantează viitorul.

Față de toată lumea să fim plini de acea precauțiune , dar și de acea prietenie

care să așeze România în rândul popoarelor

ce nu s-au lăsat turburate de curente extreme ,

care înveninează omenirea astăzi ,

căci urmărmă acea linie dreaptă prin care acești oameni părăsiți de toată lumea ,

așezați în mijlocul celor mai mari primejdii ,

au știut să se păstreze etnicește întregi și

să aștepte cu o răbdare de două mii de ani

ca să-și creeze o patrie întreagă la care aveau dreptul . "

(Aplauze puternice , unanime , îndelung repetate)

////////////////////////////////////

g.) Vict. Antonescu // - concluzii - 9 mart.'37

▣ Același gând și scop în politica externă

▣ Prim ministrul și ministrul de externe

"Nu ia cuvântul în replică , decât spre a accentua că cuvântarea plină de înțelepciune a d-lui prof. Iorga , a adus lumină întreagă asupra chestiunii care de trei săptămâni se dezbate în România.

" Sunt fericit că un om înțelept , un mare cărturar al țării dă deslegare acestei probleme : să ne păzim alianțele cu sfințenie , pentru ca cuvântul României să fie crezut și respectat .

Aceasta d-le profesor , este grija noastră de toate zilele ,

ca să nu provocăm vrăjmașii atunci când nu e locul să se provoace vrăjmașii , și înțeleapta cugetare a dlui profesor Iorga a dat concluziunile acestor dezbateri , că nu se poate face nici o deosebire între ceea ce a spus d-l președinte de Consiliu , acum trei săptămâni , și ceea ce facem noi astăzi .

Omul politic nu poate să fie desbrăcat de ambianța în care se mișcă .

Gândul nostru , al tuturor , și cu gândul d-lui prim-ministru acum trei săptămâni ,

a fost același . !-----] Nu a fost deci nici o dată în gândul d-lui președinte al Consiliului , ideea să tulbure în mod inutil relațiunile României cu două State mari . [-----]

" Eu cred d-lor , că adevărata concluzie a acestor dezbateri a formulat-o

înalta înțelepciune a marelui nostru cărturar , dl profesor Iorga .

Să fim deci mulțumiți , cu toții , că am putut contribui la deslegarea în condițiuni bune și normale a acestui incident "

(promite că va răspunde la întrebarea privind-l pe J.Th.Florescu)

////////////////////////////////////

Finis dezbateră " incident diplomatic " / 13- febr.- 9 mart.'37

15.)10 mart.'37.M.Manolescu : întrebări-comunicări

a) Cenzurare discriminatorie : pentru comuniști și naționaliști ?!

b) De ce a fost revocat J.Th.Florescu din Spania ? , 10 mart.'37

(D.S. , MO 41 , șed. de miercuri , 10 mart.'37 , p. 2269 -2270)

a.) Cenzurare discriminatorie pentru comuniști și naționaliști ?

A semnalat prim-ministrului și ministrului de Interne - Tătăărăscu - cazurile grave de jignire aduse de zoarele de stânga fruntașilor țării care aparțin mișcărilor naționaliste , prin contrast cu severitatea arătată de cenzură față de presa naționalistă .

Se vede nevoit acum să arate alte cazuri de inexplicabilă rigurozitate a cenzurii care a suprimat orice articole menite să denunțe activitatea comunistă din lume și din România.

Astfel , ziarului " Buna Vestire " i s-a cenzurat complet :

/ articolul " *Activitatea Kominternului* " , de strictă informație despre propaganda bolșevică ;

/ articolul " *Tehnica și tactica școlarului roșu* " (Liceul comercial din Piatra Neamț)

/ articolul " *Spionii pașaportari de la CFR* " (semnalați de M.St.M)

Cenzura suprimă toate expresiile polemice dacă sunt adresate unor ziariști evrei

de la " *Adevărul* " , sunt inatacabili , declarați parcă " *instituții de stat* " !

În schimb , oameni de proporțiile d-lor Cuza și Goga , sunt înfățișați " trădători "

și " vânduți " pentru bani , unui stat străin . Un desen caricatură (apărut pe 7 martie) ,

în care Goga este înfățișat ca un pui ieșit din ou , care cere grăunțe , iar ACCuza (" cloșca ")

îi spune că " *tăticul Gobels* " (ministrul Propagandei Reichului) va avea grijă de toți...

b) De ce a fost revocat J.Th.Florescu din Spania ?

[LD revezi lansarea întrebării cu o zi înainte , în dialogul cu Victor Antonescu]

" În ședința de ieri ----- dl ministru ne-a prezentat documente prin care

se soluționează incidentul cunoscut al celor trei șefi de misiuni diplomatice din Capotală .
Prin aceste documente, s-a stabilit definitiv că participarea unor diplomați străini la înmormântarea celor doi voluntari români , căzuți eroic în Spania, n-a constituit o înfrângere a uzanțelor diplomatice .

" În același timp, însă, un ministru plenipotențiar român ,
fost consilier al Tronului și senaor de drept, d. Ioan Th.Florescu,
a fost rechemat din calitate sa de ministru alțării în Spania,
fără alt motiv plauzibil, decât acela că - în momentul în care corpurile celor doi voluntari au trecut granița Spaniei - d-sa a dispus să se depună în numele său ,

pe cosciugele eroilor români, o jerbă de flori, cu colorile naționale românești .
" Este cel puțin straniu , ca atunci când s-a stabilit că miniștrii străini pot onora memoria a doi voluntari români, depunând pe sicriile lor coroane cu panglicile țării lor,
gestul unui român față de doi români ,
să poată fi considerat ca o inadvertență , care trebuie sancționată .

" Nu ni se putea răspunde că dl Ioan Th.Florescu era acreditat pe lângă **guvernul de la Valencia** și că manifestarea sa pentru doi luptători căzuți pe frontul opus al războiului civil spaniol, putea fi considerată ca inoportună .

" Situația ministrului nostru înSpania, ca și a tuturor ambasadurilor și miniștrilor plenipotențiar, reprezentând țările care au luat o poziție de neintervenție și neutralitate în războiul civil spaniol, și care rezidează azi , toți, pe teritoriul francez, la Saint Jean de Luz, era o situație sui-generis. Toțiacești reprezentanți au reprezentat țările lor pe lângă guvernul spaniol de altădată , care acum a încetat să mai existe , fiind înlocuit , pe de o parte,de guvernul din Burgos al generalului Franco, care reprezintă trei sferturi din Spnia, pe de altă parte, de guvernul din Valencia , care nu este prin nimic succesorul legitim al guvernului legal de altă ată de la Madrid, întrucât nu este expresia reprezentanței parlamenare a Cortesurilor, ci numai **o improvizație revoluționară ,** în care domină **comuniștii și anarhiștii.**

" Ca dovadă că aceasta este situația noastră față de cele două fracțiuni spaniole în luptă, este și modul cum sunt considerate astăzi , la București, cele două Legațiuni Spaniole. De altfel, dacă guvernul d-lui ministri Ioan Th Florescu ar fi fost deplasat și cu un sens politic, ar fi trebuit ca guvernul de laValencia să ia inițiativa unui demers pe lângă guvernul român. Or, un asemenea demers nu s-a produs niciodată, așa încât rechemarea d-lui Ioan Th Florescu apare cu desăvârșire inexplicabilă și profund injustă.

" Față de cele arătate, rog pe dl ministru să binevoiască a ne arăta care sunt atunci cauzele grave și serioase care au putut să-l determine să recheme în mod intempestiv din misiunea sa diplomatică , pe dl senator de drept, fost ministru în guvernarea Partidului Liberal, și personalitate politică cu o mare carieră , care este dl I.Th Florescu ?"
M.Manoilescu / 10 mart.'37

Guv. Gh.Tătărescu .ministru Vict.Antonescu.

-vacanța parlamentară

16.)Amedeu Bădescu *,Scurt istoric al Partidului Național-Liberal, vol.II , 1937,'40

Tineretul național-liberal, 1930-1937

(Arhiva ISISP, fond XV, dosar nr. 1281;Mss predat la 1 sept.1967)

[LD:Folosesc această lucrare nu pentru valoarea ei istorică,ci pentru că este o prețioasă mărturie a ceea ce a fost, în epocă,controversa "pro-Titulescu" –"anti-Titulescu " Democrat ,"ducist", liberal independent,

* Notă biografică

Născut în 1911 . studentDrept , apoi avocat , București , publicist la " *Dacia Nouă* " .

După 1944, a făcut parte din dizidența Tătăărăscu, colaborând cu regimul Petre Groza (Stânga"? nu !)-până la căderea în disgrăție a lui Tătăărăscu .

În 1949, este arestat , condamnat și închis în penitenciarele din Jilava, Aiud și Botoșani .

(Cf.Cicerone Ionițoiu, Dicționar, A_B, p. 137)

Cred că așa se explică de ce manuscrisul lui a ajuns la arhiva ISISP, via Securitate.]

▀ Prefața

[LD : În Prefață , A.B. dă o serie de informații privind redactarea lucrării]

Partea I-a ('30-'36) a scris-o în ian.'37 A scris-o pentru procesul deschis în ian.1937 ,între P.Liberal și Tineretul Liberal.Partea a II-a (1937-1940) a scris-o pentru eventualitatea că ar dispărea ,din cauza represiunilor legionare , imediat ce a reușit să evadeze din închisoarea poliției lignonare .De aceea, este scrisă sumar .]

Amedeu Bădescu / 1937 / retro' 33-'34 (p. 103-110)

▀1934.Tineretul "independent"

/Moștenirea " ducistă" în politica externă

Reîntors la matcă, tineretul liberal independent luptă pentru a determina guvernul să înfăptuiască programul de guvernare elaborat de Duca ;să sprijine în politica externă pe Nicolae Titulescu ;să lupte împotriva legionarilor ; să aibă legături cu elementele de stânga.

Parastasul de la Urșani , la 6 luni de la moartea lui Duca (biseriçuța de lângă Cula de la Măldărești).George Duca -fiul ,care ocupa un post modest în diplomație în Extremul Orient, după venirea în țară a fost în contact permanent al tineretului independent .Dar i s-a cerut să plece din țară , din " înalte" rațiuni politice.Anii de zile apoi, George Duca a fost ținut într-un fel de " ostracizare" politică .La Urșani, tineretul a elaborat și a depus un Jurământ memoriei lui Duca,ce va deveni Programul tineretului liberal între 1934-1937

/Titulescu după asasinarea lui Duca.

Titulescu nu a considerat pierderea lui Duca ireparabilă .

Avea mare încredere în "occidentalismul " lui Carol .El credea că va impune regelui o politică similară cu cea dusă de Duca .Practic , însă, Titulescu greșea.De aceea a fost supărat ,șocat , până la sinuciderea , la debarcarea sa.

Duca și Titulescu erau deseori acuzăți că reprezintă în România "iudeo-masoneria" , și capitalismul occidental.Această propagandă a fost pretutindeni arma cea mai folositoare ,oriunde democrația burgheză era în carență, mai ales acolo unde orânduirea burghezo-capitalistă nu întrunea adeviziunea marelui majorității.

/Titulescu-Duca-la stâlpul infamiei ,ca agenți ai Masoneriei mondiale !

În felul acesta ,orânduirea burgheză capitalistă națională ,era considerată " o sucursală " a celei mondiale , servind unor scopuri antinaționale.Dreapta , fasciștii, au generalizat , considerând capitalismul mondial de esență iudeo -masonică , care avea în francmasonerie, instrumentul mondial de dominație.

La acest stâlp al infamiei au fost puși și Duca și Titulescu , contestându-li-se valoarea tradițională a politicii pro-franceze, pro-engleze a României .Între Titulescu și grupul independent de tineret,a existat o afectuoasă amicizie,începută în 1934,când a venit Barthou la București .[---]

1934-'37.Politica externă a gub.Tătărescu

(p. 159-)

Politica externă a României între 1934-1937 , a fost **greu accesibilă opiniei publice românești** , care **nu a acceptat-o în totalitatea ei** .De fapt, a fost și **greu de emanat**, și **mai greu de aplicat**,deoarece a întâmpinat numeroase obstacole :

/Dificultăți interne

- o diversificată optică a intereselor naționale pe plan intern și extern ;
- o optică contradictorie a populației minoritare (1/ 3 din populație !)
- apariția unor poli internaționali cu puternică atracție ideologică (hitlerism, fascism)
- slaba pregătire a opiniei publice pentru înțelegerea fenomenelor internaționale.
- inexistența unei personalități care să ralieze majorități cu complet credit politic

/Dificultăți externe :

- dezvoltarea unor **pericole imense** pentru securitatea , integritatea , independența României ;
- ascensiunea **hitlerismului și fascismului**
- **schimbarea continuă a raporturilor de forță** a statelor occidentale
- deruta și **incapacitatea politicii democrațiilor apusene** față de politica Axei
- imposibilitatea găsirii unei formule de convergență între Franța, Anglia și URSS
- **recrudescența vechilor dușmani** cu pretenții teritoriale la adresa României
- inexistența unei politici de apărare în Răsăritul european
- **dezinteresul capitalismului occidental și american pentru Răsăritul Europei**

Amedeu Bădescu / 1937 / retro 1936

(p. 174- 190)

/Șubrezirea poziției lui Nicolae Titulescu

/Sacrificarea lui Titulescu

Nicolae Titulescu a fost foarte neînțeles , în țara lui, în 2 momente :sancțiunile contra Italiei (sept '35)și remilitarizarea zonei renane (mart.'36) El viza prin acțiunile respective respectul legalității, a tratatelor ,a păcii , a integrității teritoriale. El a câștigat greu opinia publică în favoarea atitudinii luate .Acest lucru a fost cauza principală care a dus la **șubrezirea situației sale**. Opinia publică și factorii de răspundere **au acceptat greu sancțiunile contra Italiei** .Iar după ce acțiunea a eșuat ,dezaprobarea a luat **forme și mai agresive împotriva lui** ,considerat inițiatorul " eșecului"

-1935.Sancțiunile contra Italiei

Cine a fost contra sancțiunilor?

- "dreapta"** , cu toate nuanțele ei ;
- intelectualii , oameni politici ,militare, funcționari ;
- populațiile minoritare ;
- tineretul, mai ales cel universitar .
- regele a aprobat sancțiunile, ca un " hatâr" făcut lui Titulescu
- în PNL, după multe frământări, majoritatea a hotărât să-l susțină în guvern, Tătărescu ,cu abilitate , a reușit să păstreze unitatea guvernului ,deși mulți erau contra .Până la urmă s-a stabilit unitatea dar era condiționată **de succesul politicii de sancțiuni**

-1936.Remilitarizarea zonei renane

Când s-a auzit de remilitarizarea zonei renane , reacția a fost de **indignare** .Se aștepta imediată reacție a Angliei și Franței .La Geneva ,în numele Micii Înțelegeri ,Titulescu cerea **sancțiuni severe** contra Germaniei Istoricește, răsăritul european , indiferent de regimul politic (inclusiv URSS) ,în 1936, **a fost solidar** apărând integritate teritorială și tratatele de pace - Versailles ,

Locarno -luptând ca Liga Națiunilor să-și îndeplinească misiunea. Occidentul " *capitulard* " , deși pentru el se făcea acel zid, n-a parimit mâna întinsă .

-Consecințele concesiilor ?

- Convingerea că **vechea politică internațională s-a lichidat** ,Hitler obținând un mare succes ;
- Că s-a compromis și lichidat și **Societatea Națiunilor** ;
- Că Germaniei i se deschisese un drum care va conduce la **schimbarea structurii Europei** ;
- Că s-a conturat o **apropiere italo -germană**

Treptat, **încrederea s-a transformat în neîncredere** și întrebările s-au înmulțit: există un front occidental contra lui Hitler ? există un dezacord anglo-francez ? există tendințe anglo-sau franco-germane ? există simptome de concesi față de Hitler ? există riscul ca Răsăritul Europei și bazinul dunărean să fie cedat Axei ? Opinia publică dorea clarificarea

17 Mart'36. Titulescu: Mărturisiri

În seara de 7 mart. 1936, **Titulescu a primit pe conducătorul tineretului liberal, Amedeo Bădescu** , spunându-i :

<Am deplină încredere în voi, toți tinerii democrați, fie că sunteți liberali țărăniști, comuniști sau socialiști .Am toată încrederea că veți înțelege gravitatea >Atunci i-ar fi relatat Titulescu că Laval îi reproșase : **<s-ar părea , judecând după atitudinea dvs dâră și aproape disperată ,că trupele germane nu sunt la granițele Franței ci ale României ! >**

Înainte de a pleca la Paris, Titulescu i-ar fi spus lui AB : **<Plec să-mi fac datoria , deplin imputernicit de Tară, de Rege și de Guvern. Victoria mea și a guvernului va fi a voastră, a țării. Dar nereușita va fi a mea .În caz de nereușită ,sacrificarea mea ar fi cerută de adversarii mei Vi se va spune vouă, prietenilor mei , că este necesară pentru a asigura Țării libertatea de acțiune și de a face o nouă politică . Aceasta poate fi soarta oaricărui conducător , câteodată . >**

[Amedeu Bădescu / 1937 /](#)

▣ Adversarii lui Titulescu

* Argetoianu

Înfrângerea politicii externe tradiționale , a creat **o situație grea guvernului** și forțelor democratice. **Dreapta a prins glas**, a căpătat un imens spor și prestigiu ,iar pe plan intern, **ținta a devenit Titulescu** .Între aprilie .-iul 1936, s-a desfășurat **o vastă și concertată acțiune de minare a poziției lui Titulescu** .

Și-au dat " concursul " : *dreapta* de toate culorile, o parte din presa românească , minoritățile naționale, exponenți ai unor fracțiuni economice, camarila.

Toți prietenii și anturajul lui Carol **erau anti-Titulescu și au lucrat temeinic la prăbușirea lui.**

"În fruntea campaniei de debarcare a lui Titulescu au fost **Goga și Argetoianu** .

Veleitarul Argetoianu , care făcuse parte din multe guverne , ca " *omul tare și capabil* " ,ura **democrația, era cinic, disprețuia burghezia** (pe care , însă , o folosea) ,și cu toate eșecurile, renăștea parcă din cenușă .**Camarilist ferm**, a exploatat momentul critic Titulescu , pentru că avea **nostalgia unei Europe sub hegemonie germană ,de tip antebelic.**

Pentru Carol II, " *castelanul de la Breasta* " ,cu puterea lui de compromis,cu relațiile lui din Germania , cu forța sa mistificatoare , cu ura și disprețul pentru politicieni, trebuia să fie "sfătuitorul său nr. 1 " **Argetoianu trăise la umbra celor trei regi** , pe care nu i-a iubit, dar i-a folosit ,datorându-și importanța și cariera ,lor....Argetoianu pleacă la treabă .

**Goga

Mișcarea 1: **debarcarea lui Titulescu** . Este secundat de Goga.Goga, șeful unui partid minor, pe atunci la mare concurență cu G.de F ,față de care era mai ponderat **Voia alianță cu Germania lui Hitler .Voia și el capul lui Titulescu**

***Titulescu

[LD : caracterizarea făcută de AB lui Titulescu , este demnă de luat în seamă ,
cu atât mai mult cu cât vine de la un admirator fără rezerve .]

Nicolae Titulescu nu făcea nimic pentru a evita prăbușirea. Era prea sigur de poziția sa în Occident și la Carol. De aceea a și parimit greu lovitura . **S-a făcut vinovat de faptul că a monopolizat politica externă , legăturile cu străinătatea,** ceea ce i-a adus invidia multor oameni politici .

Om rigid, pasional, inflexibil, lipsit de prudență și abilitatea de a bate în retragere .

Priponit de vechile prietenii , jucând toate cărțile pe trecut, pe vechea politică și pe Occident ,el nu mai avea nici o carte pentru vremurile noi."

/Poziția PNL

În PNL, se dădea o surdă luptă , *pro-* și *anti* -Titulescu . Tătărescu era (sau părea) hotărît să-l mențină . **PNL voia să-și conducă singur politica externă** Mulți îl voiau pe Dinu Brătianu, la Externe .

[Amedeu Bădescu / 1937 /](#)

▣ 1937. Victor Antonescu : politică externă

Sacrificarea lui Titulescu s-a făcut , deci , în dublu scop : de a salva prestigiul guvernului și de a lansa **o nouă politică externă** . **Succesul acestei campanii a fost doar parțial .**

După înlăturarea lui Titulescu **politica externă a României nu s-a schimbat !**

S-a schimbat totuși ceva : dispărând strălucitul diplomat, politica românească **a luat aspectul unei bătrâne doamne**, care ,câlcând agale, fără vigoare , își continuă drumul de totdeauna , dar plină de ezitări, speriată de orice zgomot și obstacol întâlnit, va căuta să se furișeze pe căi cât mai ascunse, spre **a ieși din bătaia și focul factorilor interni și externi potrivnici .**

Victor Antonescu (ajutat de nepotul său , Victor Bădulescu ,devenit subsecretar de Stat) din cauza unor inabilități, **a declanșat un val de neîncredere și suspiciuni în Franța, Anglia, și mai ales în URSS.**

Oficialitățile , regele, guvernul, partidele politice democratice (liberali și țărăniști) ,dizidențele lor ,făceau **ferme declarații și proiecte programatice care afirmau că Politică externă a României nu va suferi nici o modificare** , ca urmare a sacrificării lui Titulescu .

[Amedeu Bădescu / 1937 /retro'36 /](#)

▣ Declarațiile lui CZCodreanu

▣ Replica lui Amedeu Bădescu

[LD :sunt episoadele în care el evocă momentele lui de glorie]

Dreapta, Garda de Fier, cerea imperios schimbarea radicală a politicii externe.

Faimoasa declarație a lui CZCodreanu : < **În 24 de ore.... alianța cu Axa ...>**

A.B scoate lucrarea "**Paris sau Berlin** " (Bibl.Acad . D.I. 1143.269) replică la declarațiile lui CZC .Numai că lucrarea este amputată și cenzurată .Manoilescu discută cu regele și stăruie ca acesta să reînnoade relațiile cu G de F .

Regele Carol îi replică cu argumente din cartea lui AB,îi cere să facă un Memoriu , în care să răspundă problemelor grave ridicate în carte ,și abia după aceea să-i ceară schimbarea politicii externe.Tătărescu și majoritatea din PNL sprijină p.d.v. al cărții.

AB a ost felicitat pentru carte de Dr.Lupu, Gr.Iunian, C Stere ,I.Mihalache, Ghiță Pop
[Amedeu Bădescu / 1937 , retro '36](#)

17.)Gyori Illés Istvan "Metamorphosis Transylvaniae ",

Kiadtu az Uj Transilvanis , Cluj, 1937

(Cf.Todor Avram,"Transilvanismul.Sufletul ardelean.Ideea ardeleană." [BCS , Mss 17.685]

[LD: **21 nov.2003.Folosesc câteva extrase traduse de Todor Avram, așa, ca idee, și mă gândesc ce handicap avem noi prin necunoașterea limbii maghiare. În interbelic, ardelenii care apucaseră să trăiască în vechea Austro-Ungarie , cunoșteau maghiara, încât dialogul era pe un teren**

cunoscut . Bine'nțeles, pe firul urmărit de Todor Avram,el citează mai ales **autori maghiari cu tendințe democratice**, să spunem de "*stânga*" , **curent intelectual, scriitoricesc, reprezentând curentul "ideii ardelenesti**" într-o **idilică colaborare ardelenescă** ,dacă se poate cumva "autonomă." Datorită evoluției evenimentelor apropiate , **acest curent a dispărut subit în 1940** și , după părerea mea ,revine din când în când, în momente de confuzie sau tranziție. O foarte prețioasă mărturie, dar rarisimă .]

LD: atenție ! Revezi fișierul anterior , tot la AvramTodor, **problema maghiară** .]

Kuncz Aladar /'36

< **Dovada ideii ardelen este Ardealul însuși** ,încorporat în ea.Și mărturii sunt **popoarele ardelen care pot trăi alături fără să renunțe la caracteristicile specific naționale** .

Acesta este un program gata , crescut din condițiile ardelen . >

[LD :Nu am tremă și accente corespunzătoare la alfabetul maghiar și german.Folosesc semne alăturate] Doc.integral- fișier **Maghiari II**

Gyori Illés Istvan / 1937 / retro '1919/ (p. 11-19)

- ▣ Clasa politică maghiară din Transilvania
- ▣ Speranța în armata română .
- ▣ Refuzul jurământului
- ▣ Rezistența pasivă
- ▣ Repatrierea în Ungaria
- ▣ Revizionismul maghiar versus Intoleranța românească
- ▣ Necesitatea apropierii dintre cele două țări și popoare .

/Naționalism românesc versus revizionism maghiar

Cu toată politica românească din 1918, care s-a mișcat pe linia scopurilor ei naționale,**curentul ultra naționalist** ,care a supus la multe încercări viața minorității maghiare ,**este de dată recentă** .La izbucnirea acestei intoleranțe naționale românești , a contribuit mult **propaganda revizionistă care a predominat viața politică a Ungariei** .

El ,Gyori ,a stat de vorbă cu factori politici români care indică drept cauză imediată **a atmosferei antiminoritare maghiare** ,declarațiile lui **Go"mbo"s și Mussolini**.

Totuși, **mergem pe un drum de apropiere** .

/Minoritatea maghiară transilvană

Minoritatea maghiară transilvăneană **asteaptă** cu nerăbdare vremea când **cele două state se vor așeza la masa tratativilor**.

Articolul de Crăciun a lui Istvan Bethlen a avut mare ecou în România.

Căci și politicienii români știu că cele două țări - România și Ungaria - înconjurate de marea masă germană și slavă , mai curând sau mai târziu **vor trebui să se întâlnească pe linia intereselor comune**.

▣**Dogma supremației maghiare**

Minoritatea pitică maghiară , care ținea înainte de război **toată puterea politică și economică ,a inculcat în mase anumite dogme**.O astfel de dogmă a fost **teoria supremației maghiarimei** Am sădit , în generații, ideea că **supremația maghiară este o lege naturală** ,este voința lui Dumnezeu, și nu poate fi modificată.

Cine se îndoaia de asta , era anatemitizat .Să nu se uite cazul lui Ja'szi Oskha'r !

Gyori Illés Istvan / 1937

18.)G.Sofronie,Le principe des nationalites et les Traités de Paix de 1919 é1920,

Bucarest, Edition du journal " Universul" , 1937

[LD : lucrarea a luat premiul I la concursul organizat de "*Liga anti-revizionistă*" ,sub conducerea lui Stelian Popescu . Are 271 pagini ,bibliografie, indici de nume Este în l. franceză .

O invoc pentru că este **lucrare de epocă, reprezintă poziția contemporanilor la subiect** ,și a și fost folosită ca propagandă antirevizionistă .

Pe autor ,l-am cunoscut în redacția "*Magazinului istoric*" , prin 1968 ,bătrân și ponosit ,oferind documente istorice spre publicare .Făcuse ceva închisoare (despre care nu vorbea) și era încă

arzător pentru problema Transilvaniei.La recomandarea lui aluzivă am făcut rost de carte la Bibl.Academiei]]

Traducere liberă . Titluri și subtitluri, sublinieri, semne - îmi aparțin]

Sumarul

- ▣ Evoluția și specificul *principiului naționalității* - la români .
- ▣ Ideile directoare : voevodalitatea , teritoriul , naționalitatea , creștinismul
- ▣ *Specific românesc : impunerea "faptului împlinit "*
- ▣ Treptele unității : unirea principatelor - independența - unirea din 1918
- ▣ Baza de drept a unirii : voința națiunii române
- ▣ Consacrarea juridică a frontierelor : Tratatul de pace
- ▣ Tratatul de pace - statele naționale – minoritățile
- ▣ Memorandum -ul delegațiilor israelite
- ▣ Tratatul de pace - statele naționale - minoritățile
- ▣ Drepturile minoritarului și ale minorității
- ▣ Inegalitatea de tratament privind minoritățile
- ▣ State neobligate (*Mari Puteri*) - State obligate (*Mici Puteri*)
- ▣ Revizionismul maghiar : revizuirea Tratatului de pace
- ▣ Autonomia Transilvaniei
- ▣ Reconstituirea Ungariei Milenare
- ▣ Revizionismul - ca doctrină științifică juridică
- ▣ Pactul Ligii Națiunilor (art. 19) în vizorul revizionismului maghiar
- ▣ Scrisoarea lui Millerand
- ▣ Remiterea Tratatului de la Trianon

I.Considerații privind evoluția istorică a principiului naționalităților .

II.Războiul mondial și declarațiile naționale

III.Drepturile minorităților în Pactul Societății Națiunilor (28 iun1919)

IV.Principiul naționalităților în Tratatul de pace (1919-1920)

V.Ideea autodeterminării în Tratatul de pace

VI.Schimbul de naționalități în Tratatul de pace

VII.Principiul naționalității și principiul protecției minorităților

VIII.Valoarea juridică a Tratatelor de pace

IX Unitatea teritorială și politică a Statului Român și principiul naționalității

X.Acțiunea revizionistă. Revizionismul nefundat maghiar.

XI: Tratatul de la Trianon și Scrisoarea lui Millerand (6 mai 1920)

G.Sofronie / 1937

19.)Istrate Micescu , discurs la Congresul extraordinar al avocaților ,9 mai 1937

(" Țara noastră" , 14 mai 1937 ; Cf. J.Ancel, Documents....., vol.I, p.215)

[LD 17 ian.2004: Nu am confruntat doc. cu ziarul. Apare trunchiat . Preiau cu rezerve câteva citate .Că are și un accent xenofob, antisemit - care mie îmi lipsește - este adevărat .Dar argumentarea lui Istrate Micescu, privind regimul minorităților impus statelor succesore, ,

este logică , justă , demnă , și s-a dovedit a fi și premonitoare .]

Doc.integral : fișier PNC VI

▣ Regimul minorităților = fals regim de drept internațional

▣ = regim de favoare

▣ = regim de excepție

▣ = inegalitate între state

▣ = un regim odios

Istrate Micescu / 9 mai '37

▣ Regimul minorităților = fals regim de drept internațional

Noi nu trebuie să vorbim fără respect despre drepturile omului .

Regimul minorităților (în relațiile sale cu organizațiile constituționale și legale ale Statului român) apare ca **o problemă de drept internațional**.

Înainte de război, nimeni nu s-a gândit să asigure o situație privilegiată și să formeze o categorie juridică distinctă pentru minorități de altă origine etnică, altele decât pentru cele autohtone.

Tot spre ce aspiră minoritățile nu ar trebui să depășească recunoașterea originilor și obținerea unor drepturi egale cu ale autohtonilor. Așa este în toată Europa.

Istrate Micescu / 9 mai '37

-Regim de favoare

Acest război a creat " *problema minorităților* " ca pe un regim de favoare .

Oameni de drept ignoranți , au amestecat cuvinte și **noțiuni de protejare legală și ilegală** a minorității , sub un regim de statut legal. Dar care este baza , ideea fundamentală care străbate această doctrină , cu pretenție de sistem logic ? Cum se face că **minoritățile etnice** din statul român , în loc să depindă de acest stat suveran pot să depindă de conglomeratul de state care apelează la Societatea Națiunilor ?

Istrate Micescu / 9 mai '37

-Regim de excepție

"Pentru ce această diferențiere între cei care [**autohtonii**] , sub toată înțelegerea țării , privesc de la margine spre centru , și cei care [**străinii**], din centru, se cramponează de situații de mult terminate privind spre periferie și peste frontiere ?"

Această divergență de " *privire* " , centripetă pentru noi , centrifugă pentru ei , nu reprezintă ea un regim de excepție ? Care este ideea fundamentală ?

" Doctrinarii " cu pretenții științifice , declară că ideea protejării minorității etnice este **o generalizare a declarației drepturilor omului** . Și încearcă să integreze problema minorităților etnice în cadrul legal . Îți întreb : **pentru ce nu toate statele acceptă asta ?**

Pentru ce Anglia , Franța , Italia , Germania , nu l-au acceptat ?

Pentru ce ele au fost impuse doar României , Poloniei , Cehoslovaciei și Iugoslaviei ?

O idee de drept presupune egalitate și dacă din premisă este neegală , înseamnă că nu este de drept . Un ideal de drept , cu pretenție de egalitate , care pornește dintr-o premisă de neegalitate , nu este o idee de drept . Este un regim de excepție.

Istrate Micescu / 9 mai '37

-Neegalitate între state

Noi nu dorim generalizarea egalității cu marile puteri . Eu vorbesc în acest moment pentru cei ce sunt în frontierele noastre . Nu vrem egalitate în generalizarea unui principiu de drept care consacră inferioritatea și un regim de excepție care implică o superioritate vis-à-vis de noi .

Istrate Micescu / 9 mai '37

-Un regim odios

Conștiința noastră-și o spunem fără vanitate- inteligența noastră robustă de esență latină , nu poate concepe că acolo unde este egalitate , există diferențe pentru cei care nu țin cont că legile și instituțiile unui stat , ce se găsesc între frontierele naționale, nu îngăduie amestecul străin , în ceea ce privește conduita statului român! **Acesta este un regim odios** , contra căruia se revoltă

sentimentele noastre de justiție și demnitatea noastră națională .

Și acesta este punctul care ne desparte în lupta ideologică .

Că **Geneva** , și înțeleg prin aceasta marile puteri (care sunt menajate) care **admit inferioritatea noastră** ,noi ne permitem să ne exprimăm credința noastră că aplicarea acestui sistem de protejare a minorităților ,duce la **formarea unor minorități artificiale și alimentează curentele centrifuge** .

Istrate Micescu / 9 mai 1937

20.)Istrate Micescu ,Problema Palestinei , 29 iul.1937

/ Revizuirea cetățeniilor frauduloase evreești /

("Curentul" 29 iul.'37 .Cf. J.Ancel, Documents....., vol.I, p. 213 -215)

[LD : Nu am confruntat doc. cu ziarul.Apare trunchiat . Preiau cu rezerve câteva citate]

P.d.v. fără echivoc : revizuirea cetățeniei române !

Doc.integral : **fișier PNC VI**

▫ Evrei au ocupat țara noastră

▫ Evrei au uzurpat calitatea de cetățeni

▫ Azil în Palestina ? ▫ NU este treaba României !

▫ Răspunderea guvernului : controlul naturalizării !

Micescu / 29 iul.'37

#Evreii au ocupat țara noastră

Din moment ce **evreii nu mai sunt pe placul arabilor**,eu nu văd pentru noi , ca om de drept, ca **drepturile noastre românești să poată fi puse în discuția Societății Națiunilor** , impuse de evrei .Ca om de drept, mie îmi este interzis , formal, **să caut să raportez parazitismul de care vrea să scape țara noastră , într-o altă zonă, de ex. în Palestina**

Mie îmi este interzis **să mă preocup să caut un azil pentru cei care au ocupat țara noastră** .

Micescu / 29 iul.'37

Evrei au uzurpat calitatea de cetățeni

Să ne străduim **să desconggestionăm România** și , deplasând această congestionare în Palestina , ar însemna , după părerea mea , să nu avem curajul să punem chestiunea primordială :**evreii au dreptul de a sălășlui în România uzurpând calitatea de cetățeni români ?**

Cei care au obținut această calitate , formal, o posedă valabil ? Dacă nu răspundem la această întrebare , înseamnă că nu o putem asana .Altfel ,noi **comitem o imprudență căutând azil pentru evrei** ,de ex, în favoarea statutului internațional al Palestinei .

Micescu / 29 iul.'37

/Azil în Palestina ?NU este treaba României !

Noi nu ne putem permite să ne agățăm de dreptul de azil al evreilor ,pentru a ne debarasa de paraziți. În calitate de avocat al țării mele și al poporului meu ,eu nu mă pot despărți de obligațiile mele profesionale și naționale,să mă preocup numai de interesle clienților mei ,fără să pierd timpul meu ,ajutând reavoința adversarilor ce nu mă privesc.

Acesta este răspunsul meu la întrebarea pusă .

Micescu / 29 iul.'37

▫ Răspunderea guvernului:controlul naturalizării !

Există o problemă evreească .Am semnalat guvernului PNL că nu are dreptul să se opună dacă poporul cere cu îndârjire **controlul cetățeniei române, printr-un decret -lege**.

Guvernul a uzurpat prerogativele sale de a controla naturalizările individuale , printr-un demers legislativ.Cei ce recurg la violență pentru a spolia , nu se pot plânge de violența celui spoliat .

Dispozițiile constituționale ce le avem de la marele Kogălniceanu plasează **cetățenia română sub paza autorității legislative**.

Aceasta este o **idee napoleoneană** , care cere o **solemnitate cu ocazia actului naturalizării** .

Dacă toate profesiunile liberale , toate întreprinderile economice ,toate posturile de

comandă de care depind ideile și bogățiile , ar deveni românești ,cum deja tinde să devină presa și cum mă străduiesc să devină barourile, **Victor Antonescu ar putea să-și susțină p.d.v. în fața Comisiei mandatare a Societății Națiunilor .**
Istrate Micescu / 29 iul.1937

6.)Corespondență : M.Af.Străine - Min.de Int - Min.Muncii,14 aug, 22 oct.'37
/ **Evrei emigrați în Palestina , 1919-1937 / Diverse statistici privind emigrația și imigrația /**
[LD : dosare cercetate de mine în 1985 . Corespondență inter ministerială .
Aici rețin numai câteva date și preocuparea pentru această problemă, care atestă continuitatea în timpul guvernării Goga]**Doc.integr: fișier Antisemitism**

/Evrei emigrați în Palestina

(Arh.M.Af.Ext ., Fond 71/ 1920-1944 , Dosare speciale , An 1937-1939 , Vol. 374)

Direcția migrațiunilor / 14 aug.'37

Să se înainteze nr.evreilor emigrați în Palestina în ultimii ani .

Min.Muncii către M.Af.Str. , 22 oct.'37

Emigrația evreească între 1932-1937

Anul.	Nr.
1932	13
1933	16
1934	69
1935	1.157
1936	893

//

/Căsătorii mixte ale evreilor în 1937

(Arh.M.Af.Ext , Fond Conf.Păcii , 1947, Problema Evreească)

7.120 bărbați evrei s-au căsătorit cu femei de altă etnie :

174 românce ; 64 unguroaice ; 16 germane .

6.828 femei evreice s-au căsătorit cu bărbați de altă etnie :

7 ruși, ucraineni , ruteni ; 31 alte neamuri .

//

/Intrări și ieșiri minoritari

(Arh. I.C., fond Casa Regală , Carol II , dosar 41 / 1940)

Între 1930 -1935 , au intrat în țară :

556 germani , 244 unguri , 388 evrei , 188 alte naționalit.

/Au emigrat , în schimb , **2.699 evrei** , 430 germani, 203 ung., 129 turci, 172 alte naționalit.

(Cf.Anuarului statistic , p. 79)

/ Evreii reprezintă în România 4 % din populație (19.422.000 / 1937)

/ Cifrele dovedesc că de la instaurarea hitlerismului în Germania,

nu a existat o emigrare în masă de evrei, în România .

(Cf. *The Jewish Chronicle* , 7 ian.'38 : " *Pericolul românesc* ")

Probl.evreească / 1937

21.)Albert Mousset ,România -politica d-lui Victor Antonescu ,aprilie 1937

(" *Affaires étrangères* " Revue mensuelle de documentation internationale et diplomatiquee , Paris, apr.1937 , p. 245 – 250.

Albert Mousset (dir.rev.) , la rubrica " *Statele și politica lor* " , pezintă România.

BCS , Fond St.Georges, pch. XC , (Victor Antonescu) ds.nr.4

▀**Tradiție și continuitate**

Definește politica României pornind de la o declarație a lui Gh.Tătărăscu (14 dec.1935)

asigurarea păcii și menținerea frontierelor .

Politică promovată cu strălucire de Nicolae Titulescu și continuată și de Victor Antonescu //2 sept. 1936. Prima declarație a lui V.A a reafirmat fidelitatea față de națiunile amice și aliate , cu concursul cărora România a realizat unitatea națională în cadrul frontierelor ei naturale

//9-11 sept.'36 . În convorbirile cu Stoiadinovici (9-11 sept.'36), Mica Antantă, Bratislava : **a reafirmat solidaritatea Miciei Antante ;a condamnat sistemul securității limitate la Europa occidentală** ;a anunțat dorința de relații cordiale cu țările limitrofe (care se pare că avea la origini negocierile italo-iugoslav , pentru un " pact adriatic ")

▣Preocupare față de antagonismul germano-rus .

[LD:ar fi foarte simplu să vorbim de o "**miopie**" a **diplomaților români** ;ar fi la fel de simplu să vorbim despre "**cacialmaua**" **internațională** a celor două state totalitariste(care au dus la pactul din 23 aug.'39).Ceea ce este evident e faptul că **politica Occidentului democrat nu a fost capabilă să asigure nu numai integritatea țărilor din răsăritul european**,ci nici propria securitate.Așa că eu consider că diplomația românească a urmarit cu luciditate evoluția internațională ,dar sistemul de alianță pe care-și bazuia securitatea, era depășit și imprezibil.]
Nota dominantă a Miciei Antante : **preocupare față de antagonismul Germano -Rus** , care **nu se poate confrunta decât în Polonia și țările Dunărene** .

/Carol și Vict.Antonescu la Praga

-28-31 oct. '36 .Călătoria lui **Carol și Antonescu la Praga : aceleași preocupări** .

...Presa românească (" Dreptatea " PNȚ ; "Îndreptarea " PPAverescu ; "Țara Noastră" PNC) **au protestat cu indignare contra elocvenței revizioniste a lui Mussolini** .

...Marile manifestări anti-revizioniste populare , în favoarea menținerii tratatelor (PNȚ -laCernăuți și Arad ; Liga anirevizionistă - la Cluj ;PNL -la Oradea)

-15 nov.'36:**Mesajul regal în Parlament : semnificații aparte**

/Vict.Antonescu la Varșovia

-**Vizita lui Vict.Antonescu la Varșovia** , survenită după " răceala" relațiilor româno-ploneze datorată acțiunii anti -Titulescu a ministrului polonez la București , în probl.minorităților .onversațiile cordiale Antonescu -Beck ...Polemica în jurul cărții lui Șeba .

/Funeraliile lui Moța și Marin

11, 16 febr.'37 . Episodul diplomatic legat de funeraliile lui Moța și Marin ,când , în absența lui Antonescu a răspuns Gh.Tătărăscu ;Schimbul de mesaje -protest la Roma și Berlin , cu " clasarea incidentului .

/Amiciția cu Franța-axa diplomației românești

Victor Antonescu a făcut din amiciția cu Franța "*axa sa diplomatică*" "Tătărăscu s-a rostit cu vigoare contra filo - hitleristior (evocată linia Duca) Interzicerea organizațiilor de extremă -dreapta . [LD : și în acest articol , al unui străin, Garda de Fier nu este nominalizată !]

/Mișcarea antisemită Goga-Cuza

[LD: de ce anticomunismul este asociat (lipit, omologat) cu anticomunismul ?

Am de gând să fac această demarcație , pentru că

Liderii de extrema dreapta (Cuza, Goga) ,se străduiesc să sporească **mișcarea antisemită** și dau mare importanță "**pericolului bolșevic**" Ei găsesc o ambianță favorabilă într-o parte a intelectualității tinere , fără slujbe Dar sunt derutați de manifestările revizioniste ale lui Hitler , de care încearcă să se desolidarizeze . [LD ?!] La fel după discursul lui **Mussolini la Milano** ... care este o "*lovitură*" pentru partidele de extremă dreapta Între aceste grupări , mai mult zgomotoase decât numeroase ,și majoritatea poporului , pentru care integritatea hotarelor primează,nu poate fi făcută nici o comparație , nici o apropiere .

22.)Corneliu Zelea Codreanu ,Circulări și Manifeste ,1927-1938

Colecția "Europa" , Ion Mării Munchen, Ediția a 5-a, 1981 .

28 sept.'37 Circulară

(p. 187 - 188)

▣Telegramă cenzurată:către Mussolini și Hitler

(aducere la cunoștința legionarilor)

<Alături de întregul popor italian , alături de întregul popor german, alături de Roma și Berlin, **legionarii români**,adică tot ce are România mai tânăr ,mai corect ,mai hotărft, mai viteaz , **salută cu elan nemărgint întâlnirea istorică a Ducelui Mussolini cu Fuehrerul Adolf Hitler**.
Nici o putere din lume nu va înfrânge **puterea lor** și nici o umbră nu va adumbri **gloria lor** >

/ Insinuare:cenzorii vor fi pedepsiți .

"Ea a fost cenzurată.Nu știu motivul pentru care. Contrazice linia actuală a României ?

Dar dacă linia actuală contrazice linia viitorului acestei nații ?

Care va fi pedeapsa pentru cenzuratorii de astăzi ? "

CZC. / 28 sept.'37

23.)Gh.Tătărăscu , Declarații ,inaugurarea fortificațiilor de Vest /Oradea ,9 oct.'37

"Dimineața " , an 33, nr. 11066 , 11 oct.'37)

[**LD 30 nov.2003** . dau acest ritual pentru a releva organizarea civilizată care exista pe atunci în România,a ceea ce astăzi numim " vizită de lucru" și antrenarea " *societății civile* " ;mai dau și pentru a arăta **ritualul atât de firesc și normal** ,chiar dacă propagandistic -care acum este numit atât de pompos și americanizat " *menagementul imaginii* " .]

Doc.integral la [fișier Guvern XIV](#)

***NotăLD :Frontierele României .**

(Anuarul Statistic al Românie ,37/'38)

[**LD : eu am făcut schema**]

Suprafața totală și pe provincii,1937/ '38

Frontiera cu : Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria, Cehoslovacia, Rusia.

Frontiera/ km.	Totală	Naturală	Convențională	Litoralul M Negre
România	3.400	2.286	1.114	454 litoralul M Negre .
Cu Bulgaria	601,4	388 (Dunărea)	213, 4	
Cu Iugoslavia	557, 3	232, 9 (Dunărea)	324,4 ape și canale	
Cu Ungaria	428	20,8 (Mureș)	408	
Cu Cehoslovacia	201 (1938)			
Cu Polonia	201 (1939)			
Cu Rusia	812	812 (Nistrul)		

Provincia Suprafața / km.p

România	295.049	(LD suprafața actuală : 237.502 km p.)
Transilvania	62.229	(raptul din 1940 : 57.547 kmp)
Muntenia	52.505	
Basarabia	44.422	
Moldova	38.058	

Oltenia	24.078
Dobrogea	23.262
Banat	18.715
Bucovina	10.442
Crișana Maramureș	2.133

▣ Liviu Nasta: semnificația declarației

Cu ocazia inaugurării lucrărilor de fortificații de-a lungul frontierei cu Ungaria, Gh. Tătărăscu a adresat de la Oradea cuvântul României privind **tratatul Micii Înțelegeri cu Ungaria**, în vederea realizării unei destinderi adevărate în această zonă europeană :un **pact de neagresiune**

-Context:tratatul Micii Înțelegeri cu Ungaria .

La 27 dec.'36 ,Consiliul permanent al Micii Înțelegeri, întrunit la Geneva, sub președinția lui Victor Antonescu ,constatase **identitatea perfectă de vederi a Cehoslovaciei, Iugoslaviei și României în această problemă** .În conferința ulterioară a Micii Înțelegeri (Sinaia) a fost adoptată hotărârea ca **negocierile cu Ungaria să fie duse absolut solidar** de către cele trei țări **Cehoslovacia** -are probleme grave cu minoritatea germană ;**Iugoslavia** - este în plină operă de consolidare internă ;**România** - avea **pe prim plan problema minorității maghiare** .

-Concesii legislative ptr.un pact de neagresiune

Chestiunea negocierilor cu Ungaria care oferea ,în schimbul unor **concesii legislative** ,un **pact de neagresiune** ,trebuia privită și cântărită de România , cu multă prudență .[---]

Cercurile politice maghiare așteptau cu un viu interes discursul lui Tătărăscu .

La Oradea, a fost trimis un corespondent special al agenției oficiale " *Magyar Tavisgat*"

Preasa maghiară din Ardeal, și-a trimis corespondenții la Oradea, publicând discursul integral .

////////////////////////////////////

▣ Programul fortificării granițelor

[LD : era în prag de iarnă '37 . Nu știu cât din acest plan s-a realizat până în 1940 ,când, prin *Dictatul de la Viena*, acea zonă a fost anexată la Ungaria.În maniere diferite , istoriografia comunistă " demască" , " condamnă" , caută " vinovați" este numită " trădare " , sau " indolență" care cade , mai ales, pe seama Regelui Carol(stenogramelor de la dramaticile *Consilii de Coroană* în care s-au hotărât cedările) pentru faptul că **armata română nu era pregătită să reziste** , etc etc.Este o mare nedreptate ce i se face lui Carol. A avut multe păcate ,dar preocupările pentru armată nu i-au lipsit .Voi ajunge și acolo .Acum mă gândesc dacă , practic , a fost vorba de delăsare ,de vinovății ,etc etc sau pur și simplu chiar nu a fost timp!
Între două războaie mondiale atât de apropiate , între revenirea de după primul , și pregătirea pentru al doilea , cât și cu ce se putea face ? Știu că este o abordare " feministă" , " pacifistă" necompetentă în ale militării ,dar o spun ca pe o chestiune de bun simț și ca circumstanță care ar trebui avută în vedere]

-Primele lucrări de fortificare

" Domnilor,am venit aici **însoțit de colaboratorii militari ai guvernului** ,pentru a inspecta **primele lucrări de fortificare a granițelor noastre** .În cadrul marelui program de înzestrare elaborat sub îndrumarea stăruitoare a Majestății Sale Regelui, guvernul a putut să pășească și la executarea acestui **ultim capitol din măsurile luate** în vederea sporirii puterii militare a țării.

" Programul fortificării frontariilor va fi executat într-un număr de ani ,până la completa lui desăvârșire .**Un brâu de piatră și fier va încinge frontariile noastre** și, înlăuntrul lor, țara va putea să-și continue opera de organizare și de propășire în siguranță și în pace .

" Începând această mare operă , avem conștiința că slujim apărarea țării și,deopotrivă, apărarea păcii .**Tari și armați, vom dezarma toate tentațiunile -slabi și neapărați, vom încuraja toate apetiturile.Prin țaria noastră alungăm războiul - prin slăbiciunea noastră îl chemăm și îl provocăm** .În împrejurările de astăzi , țaria **înseamnă pace** , și slăbiciunea **înseamnă război**.

lata de ce, cazematele acestea , care sunt **menite să asigure vecinicia frontariilor noastre** ,

sunt totodată și cazematele păcii. "

[---vecinii ; minoritățile ; protejarea elementului românesc ---]

" Fortificarea granițelor țării trebuie să fie opera colectivă a tuturor românilor Opera aceasta trebuie să fie și un simbol. Fiecare român să așeze o piatră sau o lopată de pământ pentru ridicarea brâului de apărare care va chezașui intangibilitatea teritoriului.

" Cine nu poate aduce această contribuție cu brațele, să o aducă cu averea -fiecare după imboldul său și fiecare după putința sa. Astfel, fortificarea fruntariilor , va fi cel mai înălțător prilej pentru afirmarea solidarității naționale. Îndrept acest apel către toate conștiințele românești. "

**NotăLD:CCGiurăscu despre frontiere(1934)

(DAD, MO nr 14 , șed. din 12 dec.'34 , pag.233)

[LD, 20 oct 2007 .atenție !:poate transporti nota la anul 1940.Leagă de episoadele tragice la cedarea Basarabiei și nordului Bucovinei ,și la executarea Dictatului de la Viena .

Argumenta necesitatea întăririi granițelor și din p.d.v.demografic.În caz de război,armata inamică izbește mai întâi teritoriile de graniță .În aceste teritorii ,existau elemente de spionaj iar, în caz de atac, se riscau lovituri pe la spate .Existau deci din acest p-d-v , anumite puncte nevralgice Spre ex.,Bucovina de nord, ținut prin excelență românesc până în sec.XVII-XVIII,fusese supusă unui proces de desnaționalizare ,urmărită conștient de statul austriac .În sate vechi românești , s-a favorizat așezarea elementelor alogene (ruteni, evrei, germani) ;

Maramureșul, țara voievozilor descălecători de țară, împărtășise o soartă similară :

Dacă ținutul secuiesc era rezultatul unei colonizări de dată foarte veche (sec.XII) , în restul Ardealului , statul maghiar dusese o politică de colonizare forțată , menită să modifice aspectul etnografic al unor importante regiuni românești .

În Basarabia, Rusia țaristă a procedat la fel.

În această situație,ce trebuia să facă statul românesc după unire ?

În România existau 4 milioane de mirotari .Statul românesc trebuia să aibă o politică demografică realistă,de accentuare a elementului românesc în regiunile în care vicisitudinile istorice îl subțiaseră

[LD: să fi procedat la fel ca turcii - cum exemplifica Giurăscu -?]

După războiul prim mondial,Turcii au îmbarcat pe toți grecii din Asia Mică (peste 1.500.000 !) și i-au trimis în Tracia și Macedonia. A fost cea mai mare strămutare de populație cunoscută în istorie, față de care năvălirile barbare au fost un fleac

Gh.Tătărăscu / 9 oct. '37

▣ Colaborarea cu statele vecine.

"Cu prilejul solemnității ce am săvârșit astăzi, și care este un act de afirmare a puterii crescânde a statului nostru, să proclamăm din nou dorința noastră de pace și DORINȚA VIE DE A TRĂI ÎN RAPORTURI DE PRIETENIEcu cei pe care , vicisitudinile istoriei i-au așezat în trecut pe drumul mării neînțelegeri .

" Să declarăm , cu acest prilej, că suntem gata să colaborăm cu ei pentru consolidarea și apărarea păcii, pentru organizarea în această regiune a Europei a unei conviețuiri rezemate pe respectarea dreptului și pe armonizarea intereselor .

" Întindem o mână prietenească tuturor celor cari împărtășesc aceste credințe și aceste simțăminte , tuturor celor cari sunt călăuziți de această dorință de pace și de colaborare.

Tătărăscu la Oradea / Fortificarea granițelor / 9 oct.'37

24.)Drumul d-lui Maniu în politica externă , 17 oct.'37

("Dimineața" , 19 oct.'37 ; cf. " România Nouă " , Cluj, 17 oct.'37)

"România Nouă " ,oficiosul manist din Cluj, publică următorul articol de fond intitulat Drumul d-lui Maniu în politica externă, pe care-l reproducem cu titlu de document :

/Liga Națiunilor -Anglia -Franța

Liga Națiunilor era în primul rând creația Franței și Angliei și securitatea colectivă , formula lor.

România a aderat la această politică. Până aici lucrurile s-au desfășurat normal.

/Neamestec în conflictele dintre marile puteri

De aici însă ,**politica externă a României n-a fost totdeauna congruentă cu vederile și sugestiile d-lui Maniu** .DI Maniu spunea :

1.) România nu are **nici un interes să se amestece direct sau indirect în conflictele dintre marile puteri ;**

/Complecta pacificare a Europei Centrale și de Răsărit

2.)România , împreună cu Mica Antantă trebuie să caute astfel de **formule care să ducă la o completă pacificare în Europa Centrală și Europa de Est.**

/Să nu provoace Germania, Italia,și Rusia

3) În acest scop, România **nu trebuie să provoace Germania,nu trebuie să aibă o atitudine ostilă față de Italia și Rusia**,și trebuie să colaboreze și cu Polonia .

...Când s-a născut conflictul italo -etiopian, d.Maniu , la 1 august 1935 ,s-a grăbit să-și manifeste părerea că **România să stea alături de Italia**,oricât ar condamna unele greșeli de procedură . S-a făcut exact contrariul . România a avut o atitudine mult **mai intransigentă** chiar și decât Anglia și Franța .Firește, urmările neplăcute n-au întârziat să apară și se resimt și azi .

■Maniu soluție politică:Confederația statelor dunărene

4)Ca soluție practică , trebuie deci creiată **o Confederație a statelor dunărene** ,și pe urmă **o alianță de stat a popoarelor din Europa de Sud și de Est .**

Formula Confederației Dunărene a fost neglijată și persiflată tot timpul ,pentru ca , în cele din urmă , toți factorii, fără excepție, dincolo și dincoace de barieră,să proclame necesitatea realizării ei .Dar timpul pierdut cu persiflări copilărești **nu se mai poate recâștiga** , decât cu prețuri mari .

[---]Oalele sparte le vom plăti noi, micile popoare ,**asa cum s-a mai întâmplat adeseori în istorie.**

/Justețea liniei Maniu

Evenimentele l-au justificat pe dl Maniu pe întreaga linie , dar noi n-avem motive să ne bucurăm cât timp nu vedem asigurată ieșirea din impasul în care am fost târâți.

Elemente pe care **nu vrem de astă dată să le descriem**,și interese pe care **nu vrem să le precizăm** ,l-au împiedicat **pe dl Maniu să contribuie activ și direct la îndrumarea unei politici ,singura salvatoare pentru țară .**

Nădăjduim că **în viitor va fi altmintrelea**, dacă nu va fi prea târziu "

lul.Maniu / 17 sept.'37

25.)Gh.Brătianu ,Expozeu,Întrunirea liberal-georgistă de la Marna,1 nov.'37

Mihai Antonescu - toast

("Dimineața" , an 33, nr. 11.088, 2 nov.'37 + foto medalion [Gh.Brătianu](#) ; [M.Antonescu](#))

[Doc.integral : fișier PNL-g -III-](#)

[Gh.Brătianu](#) / 1 nov.'37 / retro '30

/Dreptul românilor de a fi stăpâni în țara lor.

" Revendicând înăuntru dreptul românilor de a fi stăpâni în țara lor,am socotit întotdeauna , că **el trebuie afirmat cu aceeași energie în afară .**

/Interpelări și întruniri

De doi ani,am dus fără preget **o campanie de interpelări și întruniri** al cărei ecou a trecut hotarele , și a contribuit mai mult decât orice altă acțiune ,la deșteptarea opiniei publice, asupra răspunderilor și primejdiilor, din capitolul pe atunci închis, al politicii noastre externe.

/Zădărnicierea planurilor lui Titulescu

Prin noi, putem spune, țara și-a afirmat voința de a **rămâne în cadrul alianțelor sale firești**, fără a fi târâtă în consecințele imprezibile ale sistemelor internaționale, **prin noi** a biruit un punct de vedere ce a câștigat adeziunea factorilor hotărâtori și **a zădărnicit orice încercare [Titulescu !] de a deschide teritoriul român unor armate străine [URSS]**, de a compromite în timp de pace independența, și, în timp de război, integritatea țării.

" Ne mai trebuia o dovadă .Soarta nefericită a Spaniei a putut risipi și ultimele îndoieli .

/Evitarea actelor de provocățiune la adresa altor țări

Fără a părăsi prietenii, ce le considerăm tradiționale, suntem bucuroși să constatăm că a câștigat tot mai mult în cercurile de răspundere, grija de a păstra, în împrejurările grele de astăzi, autonomia de deciziuni a țării, și de a evita, în afară de paza firească a granițelor românești, acte de provocățiune la adresa altor țări [**Germania, Italia**] pe care ni le apropie însemnate interese ale economiei naționale.

Gh.Brătianu / 1 nov.'37

▣ Patriotism ireductibil !

" Spuneam deunăzi prietenilor noștri de la Iași și ieri frunțașilor veniți din toate unghiurile țării, pentru a-și expune părerile, că sunt două împrejurări în care mă veți afla ireductibil : dacă ași avea conștiința că un interes al statului, înăuntru sau în afară, poate fi primejduit, [----] "Deasupra oricăror considerațiuni, de persoane sau de oportunități, această lozincă rămâne îndreptarul cel mai sigur al conștiinței și al acțiunii noastre ." Orice s-ar întâmpla, orice s-ar ivi în cale, noi mergem și luptăm înainte "

////////////////////////////////////

/Prof. Mihai Antonescu:elogiu, omagiu ,lui Gh.Brătianu , 1 nov.37

[LD : 8 dec. 2003.Vorbește în numele organizațiilor georgiste din întreaga țară ,la banchet . Din fotografie mă privește un chip tânăr, iar cuvintele lui sunt pline de credință și speranță .

Peste 3 ani, urma să devină **ministru de Externe** ,alături de Ion Antonescu.

Peste 8 ani , alături de Ion Antonescu ,urma să cadă **secerat de gloanțele plutonului de execuție**,la Jilava.Nu știu dacă s-a alăturat mareșalului din proprie inițiativă sau a primit recomandare din partea lui **George Brătianu**, la rândul-i, peste ani, asasinat de călăii comuniști de la Sighet.Oricât mă străduiesc, este imposibil să-mi reprim oroarea față de soarta acestor **bărbați politici** .Din această cauză, deseori, nici nu mai pot fi obiectivă]

" Suntem astăzi la o răspântie a vieții publice românești. Se vorbește de răspântii, se strigă că guvernarea de mâine trebuie să însemne biruința spiritului de învoire în România. Nu numai cei ce urmează lupta marelui stegar Gheorghe I.Brătianu , ci , mai presus de noi,toată țara , toate generațiile , așteaptă să vadă triumful nădejzii de astăzi .

" Sunt astăzi purătorul de cuvânt al organizațiilor din țară, dar și al unei generații care se mândrește să aibă ca șef pe d.Gh.I.Brătianu.Linia tradiției neamului și a destinului țării ne unește pe toți într-un tot indisolubil. Freamătă un cuget de învoire în sufletele noastre ale tuturor .[---]

" Dle Gheorghe Brătianu , ați guvernat din opoziție politica externă ; a rămas să guvernați de la guvern politica internă a țării Românești, cu spirit opozant ; [--] În numele tineretului, dvs trebuie să faceți să triumfe principiul că oamenii politici care sunt slabi , să lase locul lor celor ce știu să stăpânească destinul național . [-----]"

PNL-g / întrunire / 1 nov.'37

26.)Gh.Tătărăscu,Expozeu, șed.CC al PNL,4 ani de guvernare,2 nov.'37

("Dimineața", an 33, nr. 11.089, 3 nov.'37 + foto Gh.Tătărăscu -sosirea de la Ankara *)

* Notă : la 30-31oct.'37,Tătărăscu făcuse o vizită diplomatică la Ankara,unde fusese primit de președ. Atataturk și avusese convorbiri cu premierul Celal Bayar .A avut convorbiri cu ambasadorii Greciei, Cehoslovaciei și Iugoslaviei la Ankara ,stabilind astfel un contact cu toate

țările din *Înțelegerea Balcanică și Mica Înțelegere* .A avut întrevederi îndelungi cu ambasadorii Franței , Angliei și Poloniei .Impresia generală -privind soliditatea politicii externe românești - fusese excelentă și foarte mediatizată în presa românească și străină .Sub aceste auspicii se referă el , cu optimism ,la diplomația României
[Tătărașcu / 2 nov.'37](#)

▣ **Politica externă**

[MSRegele, Tătărașcu , Nicolae Titulescu - Savel Rădulesu -Victor Antonescu]

" În domeniul politicii externe , acțiunea noastră a fost acțiunea de permanență a Statului nostru , care are de scop asigurarea păcii și apărarea fruntariilor țării.

" Pentru realizarea acestor scopuri permanente am întărit în acești 4 ani , alianțele și prietenii noastre , menținând , în același timp , cele mai bune raporturi cu toate statele, fără deosebire.

/Mica Înțelegere

" Colaborarea noastră în cadrul *Micei Înțelegeri* , cu Cehoslovacia și Iugoslavia, s-a afirmat din ce în ce mai rodnică pentru destinele popoarelor noastre și pentru viața acestei părți a lumii unde isoria ne-a așezat de strajă . Activitatea politică a acestui organism ,pe cât de viu, pe atât de suplu, își găsește o fericită și continuă întregire în domeniul economic cât și în cel cultural.

/Înțelegerea Balcanică

" Într-un alt sector principal al intereselor României , în acel anume al Peninsulei Balcanice, al Mediteranei Orientale și a Mării Negre, aceeași politică pașnică și constructivă își are acum, de la 9 februarie 1934, dată memorabilă a semnării Pactului de la Atena, expresia puternică a Înțelegerii Balcanice.

/Alianța cu Polonia

" Unul din elementele pozitive ale securității și stabilității internaționale - una din condițiile esențiale ale păcii europene - este fără îndoială alianța noastră cu Polonia , al cărei temei rămâne , ca și în trecut , Tratatul de garanție ce se prelungește în mod automat de la 1931, când, pentru ultima oară, a fost reînnoit ."

/Prietenia Româno-Franceză

/Alături de Marea Britanie

" Sistemul alianțelor noastre regionale își are un punct de sprijin în Occident ,în prietenia Franței . Sentimentele de adâncă simpatie și prietenie ce poporul român a purtat totdeauna Franței, au fost concretizate în Tratatul de amicitie româno -francez , încheiat în 1926, de către guvernul prezidat de Ion I.C.Brătianu și reînnoit, pentru o perioadă de 10 ani , de către guvernul nostru . Strânsele noastre legături cu Franța își trag origina nu numai dintr-o rară afinitate spirituală sau din prezența Franței , în momentele ce au marcat succesiv realizarea unității Statului nostru național, dar și dintr-o reală comunitate de interese politice permanente .

" Ca și de Franța , ne simțim alături de Marea Britanie în dorința de pace constructivă și în credința în valoarea principiilor și metodelor Societății Națiunilor. "

/Atașamentul la Liga Națiunilor

" În spiritul și practica Genevei , regăsim principiile esențiale ce stau la baza însăși a politicii noastre și ai căror apărători statornici s-au arătat delegații României la Societatea Națiunilor : egalitate absolută a Statelor , respectul integrității , independenței lor politice , securitatea colectivă .

-Spania

" În aceste condițiuni, nimic mai firesc decât hotărîrea noastră fermă de a ne ține **departe de orice discriminare ideologică în politica externă**, de orice amestec în regimul intern pe care fiecare țară și-l alege după nevoile și momentul ce-i sunt proprii : atitudinea României față de dureroasele frământări ce agită azi Spania ,s-a precizat în această privință , prin aderarea noastră la **Pactul de neintervenție**.

-URSS

"Guvernul nostru a fost bucuros să poată așeza într-un **făgaș normal relațiile României cu URSS** , și să le dezvolte într-un spirit de amicitie și bună vecinătate .

-Germania

" Relațiunile noastre cu Germania , așezate pe **o bună prietenie** , își găsesc sprijin într-o **comunitate de interese economice** și se dezvoltă în chipul cel mai satisfăcător.

-Italia

" Relațiunile noastre de bună și strânsă prietenie cu Italia,și-au găsit **o firească expresiune** în ultimele convențiuni economice și aeriene încheiate ,și care sunt menite să amplifice apropierea ce dăinuiește de mult timp în sufletele popoarelor noastre
Prin practica acestei politici clare și neșovăitoare , izvorâte din interesele permanente ale țării noastre, **prestigiul nostru în afară s-a întărit** ,o dată cu afirmarea forței și însemnătății României , în acest colț al lumii ,forță și însemnătate pe care călătoriile Suveranului nostru dincolo de granițe ,le-au afirmat cu atâta strălucire "
Gh.Tătărăscu / 2 nov.'37

Guv.de alegeri Gh.Tătărăscu ,

Vict.Antonescu- ministru de Externe nov.'37

27.)I.Mihalache , Programul de imediată guvernare al PNT,19 nov.'37

("Dimineața", an 33, 20 nov.'37,preluat din "Dreptatea",19 nov.'37)

[LD : la o săptămână după consumarea audienței lui Mihalache, la o săptămână de când Tătărăscu fusese reinvestit cu formarea guvernului...]

▣ Politica externă

" În raporturile cu celelalte țări se va urmări , în primul rând, **consolidarea hotarelor țării**,prin **strângerea legăturilor cu aliații** , prin urmărirea aceluiași țeluri de pace,întemeiată pe **respectarea tratatelor** , în cadrul **Societății Națiunilor** și a **securității colective** , prin menținerea de raporturi de bună și sinceră vecinătate cu statele înconjurătoare,și prin strângerea relațiunilor cu toate celelalte state , de care ne leagă interesele noastre economice , fără a ne amesteca în disputele ideologice dintre ele. "
Program minimal de guvernare / 12 nov.'37

28.)N.Costăchescu,Comitetul județean PNT ,Iași ,Cuvântare ,22 nov.'37

("Dimineața " , 24 nov.'37 + foto medalion Costăchescu)

[LD:Explicație la respingerea propunerii unui guvern de colaborare , în care partenerii ar fi avut direcții opuse în problemele diplomatice]

/Politica externă

[-----] **PNȚ este un partid cu un program,cu o credință,cu un scop**, cu unitate de conducere, unitate de aspirație.**Dacă făcea colaborarea**,rezulta un guvern "cu elemente care credeau unele într-un fel,altele în alt fel", **un guvern "fără omogenitatea necesară"**:

În politica externă,pe cînd **PNȚ are o politică clară,consecventă**, a alianței cu țările din Apus,democratice,cu parlament,fără dictatură, cu respectul tratatelor, cu Anglia și Franța,deci;

-Necesitatea omogenității guvernamentale

Alex.Vaida vorbește "cu nemții" la Galați ", "cu franțujii la Sibiu ",cu telegramă lui Mussolini,și acum lui De La Roque! Ar fi însemnat să guvernăm cu două garnituri de miniștri ! [---]

29.)Juliu Maniu ,Comitetul Executiv PNȚ ,24 nov.'37

(" Dimineața " , 25 nov.'37)

Demisia lui Mihalache ; revenirea lui Maniu la președinție

#Echivoc insuportabil privind politica externă

#Neîncrederea în România

[LD Maniu este și la acest capitol pe " linie opozantă "cu orice preț .Din păcate nu spune lucruri deosebite ,memorabile. Cu declarațiile sale insinuante sporește , nu atenuiază atmosfera internațională nefavorabilă care ar viza România Blamează echivocurile dar plutește în ele: În acele împrejurări ...el pretinde o diplomatie sinceră, adevărată,deschisă,fără echivocuri și răstălmăciri,peu ca să împrăștie neîncrederea în politica duplicitară a României ,care ar fi dosnică,infidelă,surprinzătoare .]

" În materie externă trebuie să înlăturăm echivocul acesta insuportabil care plutește asupra țării și asupra nației noastre și **acea neîncercere cu care este privită România în toate taberele**,indiferent în ce cercuri de interese internaționale se găsesc.

Trebuie ca manifestările noastre și cu vorba, dar și cu **fapta** , și în **suflet** , dar și în toate semnele exterioare, **să fie sincere , adevărate, deschise, clare și fără echivocuri**.

(aplauze)

/Păstrarea cu sfințenie a alianțelor

"**Alianțele** pe care le avem ,**să fie păstrate cu sfințenie.Obligamentele** pe care le-am luat asupra noastră ,**să fie respectate**. Să ținem pe față , **franc și fără posibilitate de răstălmăcire** , sistemele internaționale care se întemeiază pe marele noastre prietene , Franța și Anglia, care ne-au ajutat să realizăm idealul nostru național și ne-au ajutat până acum ca să-l păstrăm. (aplauze)

"**Să ținem ,fără nici un fel de reticențe** la alianțele noastre bazate pe sistemul **Micii Înțelegeri, Înțelegerii Balcanice, și la alianța cu Polonia**.

" **Să împrăștiem atmosfera care plutește deasupra capului nostru** că națiunea noastră ar putea să lucreze **dosnic, infidelă și cu surprinderi** (aplauze) [-----]

" În special , prin nici un gest **să nu provocăm pe nimeni** , să nu provocăm sensibilitatea și susceptibilitatea nimănui.**Să ținem la aliații noștri deschis și franc** , la sistemele noastre internaționale ,**fără posibilitate de răstălmăcire**, arătând totdeauna că nu avem spirit dușmănos față de nimeni [-----] indiferent ce atitudine au avut ei în trecut "

lul.Maniu / 24 nov.'37

30.)CZCodreanu,Declarație privind politica externă,30 nov.'37

Circulări și Manifeste , Munchen, Ediția a 5-a, 1927-1938 ,

(Declarații apărute în "**Buna Vestire** ", 30 nov. - care lipsesc din alte ediții - nota editorului)

[LD:este greu de înțeles și admis tactica lui Iuliu Maniu în acest episod. Indiferent câte explicații

s-ar da.Indiferent câtă cazuistică speculativă s-ar face .

În fond, este vorba de un acord electoral –deci un **act politic de factură publică ,explicită** .
În conformitate cu acest "**pact**" urmau să se comporte membrii și simpatizanții acestor partide semnatare Consider că CZC (căruia îi pot fi atăcate opiniile) a fost corect
Maniu și Gh.Brătianu au subordonat toate manevrele unui singur scop electoral :**să cadă PNL de la guvernare !Mijloacele și alianțele n-au mai contat !]**

CZCodreanu / 30 nov. 1937

Acordul electoral cu Iuliu Maniu și Gh.Brătianu

(p. 220 - 223)

" Domnilor ziarști,

Știți că am încheiat un acord cu dl Iuliu Maniu și Gh.Brătianu ! [----]

Deci, în cadrul acestui *pact de neagresiune* , care **are ca scop nu părăsirea ideilor și credințelor noastre** ,ci **tocmai afirmarea lor** cât mai libere în fața țării ,dl Iuliu Maniu a invitat pe ziarști și le-a făcut **declarații** în sensul ideilor sau credințelor sale.

Mi-am permis , în cadrul aceluiaș pact, ca **să vă invit și eu pentru a-mi spune în fața țării ideile și credințele mele.** [-----]

CZCodreanu / 30 nov. 1937

/Poziții contrare în politica externă.

"Dl Maniu , afirmând punctul de vedere al partidului său în politica externă a spus în esență :
<Suntem **alături de marile democrații** ale Occidentului ,suntem alături de **Mica Înțelegere** și de **Înțelegerea Balcanică** > și-și arată marele său atașament față de **Societatea Națiunilor.**"
"Cu profund respect pentru dl Maniu , îmi permit să afirm că **părerile mele SUNT EXACT CONTRARII.** Eu sunt **contra marilor democrații** ale Occidentului , eu sunt **contra Micei Înțelegeri** , eu sunt **contra Înțelegerii Balcanice** ,și **n-am nici un atașament pentru Societatea Națiunilor** , în care nu cred.

/Alături de Roma și Berlin

/Alături de statele revoluțiilor naționale

/Contra bolșevismului

/Contra divagației iudeo-masonice

[LD :citat folosit adesea în istoriografia românească, rupt din context, special trunchiat, fie pentru a fi lovit Maniu (etichetat , prin extensie , ca "fascist"), fie pentru a-i atribui lui Codreanu poziții naționaliste, extremiste, "fasciste" .Este adevărat că aceste componente există în concepția lui CZC.Nu pot fi contestate .Dar uitati-va **cum se sare ,cum se evita ,cum se eludeaza lupta lui (și nu numai a lui !) împotriva bolșevismului.**Aceasta latură a atitudinii sale trebuie cunoscută]

"Eu sunt pentru o politică externă a României **alături de Roma și Berlin.**

Alături de statele revoluțiilor naționale .În contra bolșevismului .

O spune un om care n-a călătorit și n-a cerșit nimic nici la Roma și nici la Berlin.

În 48 de ore după biruința Mișcării Legionare , România va avea **o alianță cu Roma și Berlinul**, intrând astfel **în linia misiunii sale istorice în lume :apărătoarea Crucii ,a culturii și a civilizației creștine.**

Aceasta nu înseamnă că urâm Franța și poporul francez ,căci el va face tot ca noi, reintrând și el în aceeași misiune istorică în lume.Ceea ce este astăzi ,este **o simplă divagație iudeo-masonică** de care **poporul francez , în ceasul învierii lui, se va scutura** cu o energie hotărâtoare .

/Nici o revizuire de frontieră !

" În privința revizionismului, afișat și speculat de dl Titulescu,Mișcarea legionară afirmă că **nici o**

revizuire de frontieră nu se va face în defavoarea României .[-----]

☒Titulescu ? :pact de agresiune!

"**Termin cu o declarație.Vorbesc despre d Titulescu** :Tinerimea română legionară , căreia i s-a răpit libertatea, care a fost schingiuită la 1933-1934 prin cea mai nemiloasă violență, **pe orice listă ar fi ca să apară dl Titulescu** ,peste orice pact, **il va combate cu violența cea mai mare.** **Întreaga tinerime** se va prezenta în județele în care va candida și **se va opune din toate puterile la reintrarea acestui om în politica internă a țării.** **Cu dl Titulescu nu putem încheia decât un pact de agresiune."**

////////////////////////////////////

31.)Pactul de neagresiune-împerechere incalificabilă

" Adevărul " 1 dec.'37(preluat de "Dimineața" , 2 dec.)

☒Pact de "neagresiune","declarații de agresiune"

" Dar dacă din punctul de vedere al d-lui Codreanu **aceste declarații clarifică o situație** ,ele creează **o situație din cele mai dificile pentru celelate părți contractante** ,care au semnat *Pactul de neagresiune* În special PNTJ, în numele căruia a semnat d.Maniu , **este pus la grea încercare."**

/Împerechere incalificabilă

Într-adevăr ,**cum se poate concepe o înțelegere** între **un partid care stă neclintit pe principiul democrației , constituționalismului și libertății** ,și un organism politic care continuă să **declare fățiș război tuturor acestor postulate democratice ?**

" Cum se poate ca un partid - care stă neclintit pe principiul înțelegerii cu **Alianții** și este atașat concepțiilor de securitate colectivă , garantată prin Societatea Națiunilor - **să facă o înțelegere , fie și trecătoare , cu un organism politic care se pronunță categoric pentru alipirea României la axa Berlin - Roma ?**

" În ce țară s-a mai văzut o astfel de **împerechere incalificabilă** ?Ce vor înțelege democrațiile din Apus - care aveau până acum o desăvârșită încredere în PNTJ și pentru credințele lui în politica externă -văzând că în România sunt posibile asemenea acorduri electorale ?

/Nedumeriri și stupoare

" Până acum, în rândurile democrației , **gestul d-lui Maniu a provocat nedumerire și îngrijorare** . În urma celor declarate de d.Corneliu Codreanu , putem spune , fără exagerare , că în rândurile democrației , în genere, și ale PNTJ , în special ,**domnește o adevărată stupoare**

☒Titulescu?:primit cu căldură și entuziasm de PNTJ

" Dar declarațiile mai pun în discuție și un caz special .Printr-o curioasă coincidență, tot pe ziua de ieri, **s-a întors și d.Titulescu** ,primit cu multă căldură și deosebit entuziasm de **organizația național-țărănistă din Capitală** . [-----]

Or , și împotriva omului și împotriva credinței lui în politica internă și externă ,**se ridică amenințător d.Corneliu Codreanu** , care și-a pus semnătura pe **Pactul de neagresiune** alături de d.Maniu , șeful **partidului care se pregătește să puie candidatura d-lui Titulescu "**

Pact de neagresiune Maniu -Codreanu / 30 nov.'37

32.)Apelul tineretului democrat din București,1 dec.'37

(" Dimineața" , 1 dec. 37)

Primum următoarele :

/Răspuns la declarația de agresiune a lui CZC

< Tineretul democrat din București , **gardă în jurul d-lui Nicolae Titulescu** ,ca răspuns

declarației de agresiune pe care **extrema -dreapta i-a a făcut-o**, cheamă pe toți tinerii democrați la **întrunirea din seara de miercuri, 1 decembrie**, ora 8, în **Casa de Sfat a Partidului Național - Țărănesc**, din str.Cobălcescu nr 4.

/Zid în jurul lui Titulescu

Titulescu, apărătorul hotarelor, apărătorul păcii, pe pământul țării noastre nu poate fi atăcat. Pentru independența noastră, pentru viitorul tinereții noastre, să facem zid viu de apărare în jurul lui Nicolae Titulescu. >
Gardă pentru Titulescu / 1 dec.'37

33.) Al.Vaida -Voevod, Manifestul Frontului Românesc, 1 dec.'37

("Dimineața" , 3 dec.'37)

[LD : în fond toată diferența opțiunilor de politică externă a partidelor se rezuma la **dozajul** (accentul, preferința) **simpatiilor explicite** față de marile blocuri internaționale .

Cu **Axa Roma-Berlin** sau ... cu **democrațiile occidentale** ?

Să recunoaștem că **opțiunea nu era ușoară**, cum nu ușor s-au delimitat nici aceste blocuri ale marilor puteri. Departate de a reprezenta poziția "de balans", sau "duplicitară", sau "ezitantă" eu consider **reală existența a dilemei** în cazul statelor mici, în general, a celor din estul Europei, în special, și, la rigoare, a României. De aceea nu am de gând să le taxez cu etichete și blamuri, ci să le prezint ca atare. De data aceasta opinia "**fascistului**" Vaida]

Al.Vaida -Voevod / 1 dec.'37

/Continuarea și sprijinirea politicii externe oficiale

" Pe linia politici externe, **Frontul Românesc e hotărît să respecte directivele politicii noastre oficiale de până acum.**

-Alături de aliați

El nu înțelege să se depărteze de țările care **au contribuit la întregirea patriei românești** și cari se **pun garante pentru intangibilitatea hotarelor noastre** și cu cari noi avem interese comune.

-Raporturi bune cu alte state

-Fără cruciade partizane vreunei ideologii

" Dar, în același timp, Frontul se simte îndemnat, în interesul însăși al țării, să creeze și să întrețină **bune raporturi cu toate statele, refuzând să se amestece în afacerile lor interne sau să întreprindă cruciade pentru biruința uneia sau alteia din ideologii.** [aluzie la G de F]

" Frontul Românesc e însuflețit de ideea de a face o **Românie tare**, singura care poate **să conteze în orice sistem de alianțe.**

Aceasta este **politica de pace și de consolidare a actualei ordini internaționale**"

Al.Vaida -Voevod / 1 dec.'37

34.) Iuliu Maniu, Declarații de presă, București, 3 dec.'37

("Dimineața" , 4 dec.'37)

[LD ; reîntors din Ardeal la București, Maniu realizează din plin atacurile, confuziile și deruta iscată de **Pactul de neagresiune. Nimeni, dar absolut nimeni nu-l cruță** : de la extrema stânga la extrema dreapta. Imperturbabil, **Maniu își reafirmă convingerile** .]

Iul.Maniu / 3 dec.'37

«Clarificări privind poziția externă

-PNȚ-ferm pe aceleași poziții

-Ziarist : dle președinte, unele ziare din țară și străinătate au interpretat declarațiile dvs de la Cluj, în **pasajul referitor la d-nii Hitler și Mussolini**, în sensul unei **deplasări a politicii** noastre externe ,a PNȚ , către axa Roma-Berlin.

-Maniu : " Nici vorbă nu poate fi despre aceasta .Politica externă a partidului și a mea este bine fixată . Am expus-o lămurit de mai multe ori în ultimele zile și atât partidul cât și eu ,**stăm neclintiti pe poziția externă arătată , fără să fi suferit nici cea mai mică modificare .**"

-Exemplul patriotic a lui Hitler și Mussolini

[LD: Maniu este un personaj –legendă a luptei naționale românești.La experiența, vârsta și credința lui ,ideea națională nu este o vorbă goală.**Speculațiile și etichetările** după exprimarea unei admirații față de Hitler și Mussolini, la acest capitol, sunt simple **politicianiste și vulgarizatoare** Dar în atmosfera tulbure și exacerbată a campaniei electorale,totul dădea bine !]

"Am amintit de **metoda politică a d-lor Hitler și Mussolini ,exclusiv în sensul de a-i prezenta ca un exemplu sugestiv, cum poate fi încheagată o națiune într-o forță ,prin accentuarea argumentelor care aparțin vieții sentimentale a popoarelor ,și pentru a ilustra credința mea ,pe care o profesez de zeci de ani ,că toți conducătorii sufletești ai unui neam nu este bine să se refugieze ,pentru a organiza o națiune, numai la argumentele aparținătoare necesităților materiale,ci trebuie ,în primul rând, să cultive ideea națională , mândria națională ,aspirațiile naționale, și simțul de onoare și de demnitate națională ,**

-Nicolae Titulescu – în serviciul țării ,nu a unui partid

acestea fiind cele mai sensibile coarde în infinita claviatură a preocupărilor naționale

-Ziarist : Este adevărat că d.N.Titulescu **se va înscrie în PNȚ ?**

-Maniu :**Nu este vorba ca d.Titulescu să intre în partidul nostru , fiind că d-sa ,de multă vreme, dedică talentele și serviciile sale țării ,fără să fi fost încadrat în vreun partid politic "**
Iul.Maniu / 3 dec.'37

35.)12 dec.'37.Gh.Tătăreșcu,discurs radiofonic, Răspuns la criticile lui Maniu ,

(" Dimineața " , an 33, 14 dec.'37 + foto Tătăreșcu la microfon)

Doc.integral : fișier **Gvern Tătăreșcu - XV**

[LD :nu sunt și nu fac judecată "solomonică", dându-le dreptate la amândoi .Dacă ar fi să dau post-festum note la politicienii români ,pot afirma că **Tătăreșcu** vorbește ca un "**om de stat**", ca un "**bărbat politic cu răspunderi**", iar **Maniu** , ca un **opozant frustrat**,obișnuit cu agitarea maselor (cum a procedat în toate asalturile lui politice).

Cu toate acestea ,nu aș putea conchide că-mi place mai mult de Tătăreșcu decât de Maniu, mai ales având în vedere evoluțiile ulterioare]

Gh.Tătăreșcu / 12 dec.'37

▣Acuzele lui Iuliu Maniu

" În afară de criticile privitoare la înfptuirile de ieri și la programul de mâine al Guvernului,**s-au pornit și atacuri care nu au nimic programatic** ,urmărind numai **semănarea urii și atătării . În capul celor care organizează aceste atacuri s-a așezat d. Maniu .**

Regret mult că sunt silit să citez un nume propriu în această expunere .

Dar când guvernul este atăcat , în felul cum a fost atăcat , de dl Iuliu Maniu ,**sunt dator să indic numele agresorului și să uzez de toate mijloacele de apărare.**

" Voi examina în fața țării, **toate acuzațiunile aduse guvernului de dl Iuliu Maniu ,și voi descoperi mobilul acțiunii sale ."**

Gh.Tătăreșcu / 12 dec.'37

-Numai proștii și nebunii se pot gândi la dictatură

" În cadrul aceluiași critici ,dl Iuliu Maniu acuză apoi guvernul de două păcate suplimentare :

guvernul este antidemocrat și pregătește dictatura ,și guvernul este lipsit de sinceritate în politica sa externă .Drept răspuns acestor acuzații glumețe ,rog pe dl **Maniu să ia la cunoștință** că ,în țara aceasta,**numai proștii și nebunii se pot gândi la dictatură** .Deci domnia sa poate să caute și să găsească aiurea oamenii , care să se așeze în slujba acestei formule de guvernare , dar nu în guvernul nostru .

-Politica externă nu trebuie să fie agitată în pulberea străzii

[LD : dacă ar fi să dau post-festum note la politicienii români , pot afirma că **Tătășcu** vorbește ca un "**om de stat**", ca un "**bărbat politic cu răspunderi**" , iar **Maniu** , ca un **opozant frustrat**, obișnuit cu agitarea maselor (cum a procedat la toate asalturile lui)

Cu toate acestea ,nu aş putea conchide că-mi place mai mult de **Tătășcu** decât de **Maniu**, mai ales având în vedere evoluțiile ulterioare]

"Cât privește politica externă, să aflu dl Maniu că **problemele de politică externă nu pot fi subiecte de agitat în pulberea străzilor** și că **legitimele sale curiozități** în acest domeniu pot fi pe **larg satisfăcute în biroul Ministerului Afacerilor Străine** ,unde va putea oricând culege informațiile necesare pentru ca să se convingă că **politica noastră externă nu a suferit sub guvernarea noastră nici o deviere** și că , în cadrul acestei politici,**alianțele noastre au fost întărite și prietenii noastre au fost sporite**.

Grație acestei politici , prestigiul Statului nostru a crescut în afară și nenumărate au fost și continuă să fie manifestările acestui spor de autoritate. "[-----]

[Gh.Tătășcu](#) / 12 dec.'37

#Paradoxurile liniei în zig-zag a lui Maniu

"În această linie de preocupări ,d- I Maniu ar putea mult mai util să îndrepte focul criticilor asupra propriilor sale acte și **să-și recomande personal și sinceritatea și linia dreaptă** pe care le recomandă altora.

"Democrat și inamic al dictaturii ,dl Iuliu Maniu face pacte de neagresiune cu vrăjmașii democrației și cu propovăduitorii dictaturii.

Partizan al politicii externe tradiționale d-sa face pacte de neagresiune cu acei care vor dislocarea acestei politici .

Dacă această atitudine înseamnă **linie dreaptă** ,să răspundă d.Iuliu Maniu care este definiția **liniei în zigzag** ,și dacă această atitudine înseamnă **sinceritate** să răspundă d.Iuliu Maniu care este definiția ipocriziei ? "[-----]

[Gh.Tătășcu](#) / 12 dec.'37

#Iuliu Maniu-un infractor !

" Domnul Maniu însă **atacă** ceea ce orice Român trebuie să apere .

D-I Iuliu Maniu **ofensează** ceea ce orice Român respectă și idolatrizează .

Dl Iuliu Maniu este astfel , față de comandamentele demnității naționale,**un infractor**.

" În fața acestui mare infractor ,țara întreagă trebuie să ia atitudine."

#Manifestarea morbidă a lui Maniu trebuie oprită !

Și **îndrăzneala are o margine și impunitatea are un fârșit .Nu se poate tolera** ca , numai pe temeiurile serviciilor ce a putut aduce cândva țării sale, **un om să poată batjocori** cele mai sfinte simțăminte ale neamului. **O reacțiune este necesară .**

Chem toate conștiințele românești pentru ca să o facă ,și astfel **să curme** cu un ceas mai curând **această manifestare morbidă care nu cunoaște precedent în istoria noastră politică**

#Maniu – complicele vrăjmașilor interne și externi

D.Iuliu Maniu va înțelege , poate, în acest ultim ceas ,că nu are dreptul să abuzeze de toleranța acestui popor și va înțelege , poate, că în noua sa acțiune,**se face complicele vrăjmașilor din afară și vrăjmașilor dinăuntrul ai Statului nostru ."**

[Gh.Tătășcu](#) /12 dec.'37

Guvern Goga -Cuza .28 dec.'37-9 ian.'38

Istrate Micescu , ministru de Externe

36.)Carol al II-lea ,Regele României,Însemnări zilnice , 2 nov.- 31 dec.'37

Vol.I , 11 mart '37 - 4 sept.'38 , Caietele 1-6,Editura *Scripta*, București, 1995, pag. 128 – 135
Ediție îngrijită de V Moisuc și N Rauș.Prefață , I.Scurtu
Carol II / nov.-dec.'37 **Doc.integral : [fișeir Monarhie VI](#)**

▫**Variante guvernamentale**

/Mihalache+Vaida –eșec

"Urmând uzanțele constituționale , am făcut apel **celui de al doilea partid** de pe lista procentuală Considerând că relațiunile mele personale nu permiteau o bună colaborare cu Maniu , **I-am chemat pe Mihalache** , rugându-l pe el **de a forma guvernul** , punându-i însă **o condiție** : **de a colabora cu unele elemente naționaliste de dreapta** , cum sunt acelea grupate împrejurul lui **Vaida -Voevod**. Am făcut aceasta și i-am explicat de ce : că, în aceste momente , când elementele extremiste ale Gărzii de Fier iau un avânt , consider bine **ca o tentă naționalistă să fie indicată de guvern** , și **ca aceasta să nu fie a Gărzii** , care , astfel, **ar putea fi demonetizată** "**Mihalache** , însă, face prostia că, plecând de la mine , dimineața își consultă prietenii și, fără a lua contact cu Vaida, **seara, refuză însărcinarea dată** . [----]

/CZCodreanu –absolută imposibilitate

" Normal, după tabloul prezenței electorale **aș fi trebuit să chem pe Codreanu** . **Nimeni, în afară de legionari , n-ar fi aprobat acest gest.**

Pentru mine , era **o totală și absolută imposibilitate**.Metodele teroriste ce le adoptase , antisemitismul violent,**ideile lor vădit radicale în politica externă, răsturnarea alianțelor , legătura antinaturală de a se apropia numai de Germania** , în general toate **metodele lor radicale și antisociale.** " [---]

Carol II / nov.-dec.'37

▫**Goga –Cuza-cel mai puțin proastă**

" Mi-a rămas, deci , o singură soluție constituțională ,aceea de a face apel național -creștinilor lui **Goga și Cuza** .Este , desigur, **o soluție proastă** , dar , **totuși, cea mai puțin [proastă]** . "Sunt perfect conștient că **o guvernare cu aceste elemente** destul de hotărât **antisemite nu va putea fi una de lungă durată** și că , după aceea,**voi fi liber să pot lua măsuri mai forte , măsuri care să mă descătusească , atât țara ,cât și pe mine , de tirania atât de nepatriotică a meschinilor interese de partid** .[-----]

▫**Complicații externe**

Externele le-a luat cel mai deștept dintre toți, **Istrate Micescu** .[-----]

" Din primele zile **au început greutățile**,mai ales pe terenul străinătății,cari,**necunoscând dedesubtul acestei manvre politice ,n-a văzut decât fața antisemită a lucrurilor** . **Repercusiunile au început** de îndată, pe terenul economic.**Bietul Micescu** , în vederea unor atacuri care sunt de așteptat la Geneva,trebuie să-și pregătească cu multă grijă materialul și pledoaria.

-Revizuirea cetățeniei evreilor

" Prima măsură care vrea să o ia Goga este **o revizuire a evreilor cari, după 1919, au intrat în mod fraudulos în țară.** Lor vrea să le ridice dreptul la cetățenie. Cred că va atinge o foarte mică minoritate ,și asta poate [fi] **o alungare de leș folositoare acestui moment**"
[-----]
Carol / dec.'37

37.) Armand Călinescu , Însemnări zilnice : 23-28 dec.'37

Călinescu / 23, 24 dec.'37

Întrevedere Goga-Călinescu Programul .

" Seara, între orele 11 -12 noaptea, **lungă întrevedere cu Goga, la Condeescu acasă** , în prezența acestuia. Goga își dezvoltă programul , pe care l-a discutat într-o audiență particulară în dupăamiaza zilei .Cuprinde :

-Revizuirea cetățeniei evreilor

1.Chestia națională : verificarea evreilor intrați după război,**sesizarea Genevei**,controlul averilor evreești , anularea brevetelor de cârciumi evreești etc.

[---]" În ce privește guvernul :**Micescu la Externe**,[----]

Călinescu / 26 - 27 dec.'37

-"Guvern de colaborare" ,cu Ion Antonescu la armată.

Urdăreanu pleacă la Sinaia. La 11 noaptea îi spun că combinația nu merge.Se înapoiază la 4

noaptea. **Ne întâlnim la el , Goga și eu** .Hotărâm **forma de guvern de colaborare** .

Cer să intre și general Antonescu .Goga a fost de aceeași părere și l-a cerut regelui.

Regele l-a acceptat la Comunicații, luând **primul ministru Armata** .

Discut cu Ionel Antonescu .Nu primește decât dacă i se dă Armata .

Garanții că nu mergem cu Germania. Antonescu ar vrea să-l luăm și pe **Gh.Brătianu**

S-a și întâlnit, dar combinația cade .

Călinescu / 28 dec.'37

▣ Constituirea guvernului

" Se constituie guvernul. Rex subliniază caracterul de colaborare.Vorbind cu mine , apoi , îmi spune că are toată încrederea .Aduagă :< **Îți mulțumesc pentru ce ai făcut pentru mine** >

Armd.Călinescu / 23-28 dec. '37

38.)30/31 dec.'37 Buletin radio-informativ

Berlin, Roma , Moscova,Viena

(A.I.C, Fond Casa Regală , dosar nr. 79 / 1937, f. 1-3)

/Berlin

Naven , 30 dec. :București.Conform programului său antisemitic,guvernul Goga a luat deja numeroase **hotărâri contra evreilor** .

/Moscova :

Formarea guvernului naționalist Goga în România, produce **o vie nemulțumire** în cercurile **politice sovietice** , pierzându-se orice speranță în faptul **că România ar putea fi atrasă să încheie un pact cu U.S., după modelul ceho-sovietic.**

Ziarul "*Pravda*" atacă pe Carol și Goga , arătând că măsurile luate de aceștia înseamnă o

adeziune completă a României la blocul antibolșevic.

/Paris via Viena

Ziarul " *Neue Freie Presse* ", anunță din Paris că, după schimbarea guvernului din România , **cercurile conducătoare franceze se întreabă** ce mai rămâne din asigurările date cu câteva luni în urmă generalului Gamelin și de curând lui Delbos.Nu există la Paris nici un om politic care să nu se aștepte din partea guvernului român la **o nouă orientare a raporturilor franco-române.**

/Roma :

Revista "*Informazione Diplomatica*" : Cercurile responsabile italiene au urmărit cu un viu și profund interes evoluția crizei ministeriale din România .Se constată cu **satisfacție că regele Carol II a încredințat puterea unui guvern** compus din oameni noi ale căror **antecedente politice și doctrinare** sunt limpede definite..

Printre aceștia, sunt numeroși cei ce au păstrat totdeauna o **atitudine amicală și deschisă față de Italia** , mai ales în timpul sancțiunilor .Italia nu va uita aceasta. Se crede că noua situație din România este indiciul unei **profunde transformări de natură internă și externă** .

Există posibilitatea realizării unei politici de concretă și fecundă prietenie cu Italia.

Comentariile subliniază caracterul noului guvern .**Goga : naționalist , autoritar,antisemit , antimasonic** .Se relevă, mai ales, **noua orientare a politicii externe, vizând în special colaborarea cu axa Roma -Berlin.**

" *Giornale d'Italia*" spune că noul regim din România constituie o nouă **confirmare a previziunii lui Mussolini asupra fascizării Europei,create prin forțe interne spontane** . "

Polit.externă / 31 dec.'37

39.)2 ian.'38.C.Argetoianu , Însemnări....

/Semnal -presiune de la Londra și Franța .

(Arh.CC al PCR , dosar 8626, f. 3122 -3125)

La 2 ianuarie , **regina Marioara a Iugoslaviei** , sosea la București , trimisă de **regele Paul**, pentru a înmâna lui Carol **o scrisoare din Londra** ,din partea familiei regale.

Franța și Anglia amenințau România cu retragerea sprijinului lor , dacă se apropie de Axă .

C.Argetoianu / 2 ian.'38

40.) Rador :informații telegrafice din presa străină , 3- 5 ian.'38

/Varșovia :

Opinia publică poloneză urmărește cu o vie **satisfacție și admirație** primele hotărâri ale guvernului Goga, deoarece , pe lângă **asemănarea de crezuri,PNC consideră alianța strânsă cu Polonia drept unul din criteriile de bază** ale politicii externe românești .

/Londra :

"*Times*" (trimisul la București) publică **discursul lui Goga** .

Manchester Gardian :relevă că **politica externă românească nu va suferi vreo schimbare , conform declarațiilor lui Micescu**

Daily Telegraph publică un lung articol în care **interpretează favorabil schimbarea din România**, și afirmă că în Anglia domnește convingerea fermă **că regele Carol II va ști să se folosească de puterile sale constituționale** , pentru a îndruma spre un curs normal problemele politicii externe .

41)Întrevedere Micescu –Fabricius

(Arh.ISISP, fond XIII , dosar 1313, f. 117-118 .Telegramă semnată Heimburg)

/Reich-ul să sisteze ajutorul dat Gărzii

Micescu preciza ministrului Germaniei la București, Fabricius, că **politica externă a României se va orienta conform dorinței regelui**, având și **sarcina de a combate Garda de Fier**, motiv pentru care **rușă Brinul ca Reichul să sisteze sprijinul pe care-l acorda mișcării legionare**.
Politică externă / 3-5 ian.'37

42.) Washington. Davilla, telegramă către Min. Af. Străine, 4 ian.'38

(Arh. M.A E , fond 71 / România / vol. 350)

/Rezoluție :ruperea relațiilor cu România

W.S.Sirovich (deputat New -York), **Hamilton Tish** (membru în Comisia Afaceri externe), au înaintat **președintelui Roosevelt o Rezoluție**, în care propun **ruperea relațiilor diplomatice cu România**, din cauza **măsurilor antisemite luate de gov. Goga**.
Washington / 4 ian.'38

43.)5 ian.'38 .N.Comnen, audiență la Goga și Micescu

(Arh. Minist. Af. Externe, Fond Conferința de pace, f. 131 -132)

/Problema evreească

Precizarea ideilor supuse de N.Comnen lui O.Goga și Istrate Micescu în audiență
Acțiunile guvernului au avut meritul de a intra **în conștiința evreilor din România** și a evreilor din lume că, în România, **există o problemă evreească**.
Chestiunea s-a agravat din cauza **creșterii anormale a numărului evreilor în România**, imigrați după primul război mondial. O operație de verificare a "**intrușilor postbelici**" poate fi o măsură bine-venită, dar este doar **o etapă în rezolvarea definitivă a problemei**.

-Evreii pământeni să fie solidarizați cu măsura...

Evreii pământeni trebuie solidarizați cu acțiunea de revizuire a cetățeniei.

-Vastă acțiune diplomatică

În a doua etapă **trebuie atrase partidele politice**, grupările evreești, externe și interne.
Trebuie întreprinsă o **vastă acțiune diplomatică cu terțe țări, cu Societatea Națiunilor**, pentru **soluționarea pașnică și echitabilă a problemei evreești**.

/Art.12 din Tratatul Saint Germain

Ligii Națiunilor i se poate sugera să studieze art. 12, paragraful 1, din *Tratatul de la Saint Germain* (9 dec. 1919) care **acordă României dreptul de a cere modificarea tratatului**, ceea ce ar însemna modificarea în minus a statutului actual al evreilor.

/Soc.Națiunilor să se ocupe de problema evreească

În caz că **Societatea Națiunilor** ar fi dispusă să ia în considerație sugestiile noastre, ar trebui ca ea **să se ocupe de întreaga problemă evreească din Polonia, România, Austria, Ungaria**.
Eventual numirea unui comisar -general pentru colonizarea evreilor în teritorii desemnate.

/Nr real de evrei în România.

[LD cum mulți din acești evrei stăteau clandestin în țară, o statistică privind numărul lor ...este destul de imprecis.

În România, în vreme ce statisticile oficiale dau o populație evreească de **800.000 evrei**, oamenii de stat cu răspunderi afirmă că **numărul lor ar fi de 2.000.000**.
(Prezintă părerii privind preconizatul teritoriu de colonizare, modalități de colaborare etc.)

Prin aceste metode , **în 20 de ani , cca 300 .000 evrei ar putea emigra din România** , ceilalți fiind asimilați în masa populației .
N.Comnen / 5 ian.38

44.)T.Fischer și Zinger , audiență la Goga , 6 ian.'38

/ **promisiuni de dreptate , nu de persecuție / ziarele suspendate vor reappare /**
(AIC, Casa Regală, Carol II, dosar 31 / 1938 , f. 10 , 11, 86)

/Interzicerea exceselor antisemite

Goga a primit pe reprezentanții evreimii cărora **le promite menținerea ordinii și interzicerea exceselor antisemite** .Este hotărât **să facă dreptate ,nu să persecute** .

Ziarele evreești suspendate vor reappare .

Agenția Telegrafică Evreească anunță știrea cu audiența lui Fischer și Zinger.

Manchester Guardian publică telegramă de la București ,cuprinzând **știri liniștitoare**

Audiența deleg. evreești la Goga / 6 ian.'38

45.)Reacții externe la politica internă a guv.Goga , 5 - 17 ian.'38

(A.I.C, fond Casa Regală, Carol II ,Cabinet , dosar 31, 99,107 / 1938
(" Universul " 7-16 ian.'38)

/ **reacții evreești /Anglia / Franța / Italia / Budapesta / Atena / ș.a. /**

/ **Istrate Micescu , Carol II - interview -uri privind politica externă /**

[LD : o politică externă incoerentă și contradictorie ,oglundind structura hibridă a puterii politice din România , după instalarea guvernului Goga .Carol al II-lea, Goga, Micescu ,ACCuza ș.a. , în funcție de viziune și scop urmărit ,susțin , parcă ,o altă fațetă sau o altă tendință a opțiunilor românești, în materie de politică externă . Din acest pluralism de optică,a fost firesc ca presa diplomatică să facă comentarii pe măsură.]

▣ **România rămâne credincioasă alianțelor sale**

▣ **România va încerca să câștige bunăvoința Italiei și Germaniei**

▣ **România să părăsească Societatea Națiunilor**

▣ **Politica internă nu aduce nici o atingere alianțelor și prietenilor României**

▣ **Guvernul Goga vizează revizuirea politicii externe , în mai multe etape .**

▣ **Acțiunea de alăturare a României la axa Roma -Berlin.**

/Istrate Micescu:România credincioasă alianțelor sale

7ian." Le Temps" ,Paris

5 ian. (preluat de "Universul",7 ian.' 38

Istrate Micescu a acordat un interviu, în care a declarat :**Noua concepție național-creștină din România " nu are nici un fel de legături cu fascismul italian și nazismul german "**

că doctrina politică a PNC "se ocupă exclusiv cu **drepturile românilor în statul român "**

În problema extenă ,"**România rămâne credincioasă alianțelor sale "**

/Paradoxuri politice românești

7 ian."The Jewish Chronicle "

7 ian. Sub titlul "**Paradoxuri politice în România** " , o corespondență diplomatică în care se explică că , spre deosebire de guv.francez, **guvernul britanic pare satisfăcut de asigurările date de Goga** cu privire la faptul că **politica externă fiind independentă de cea internă ,România va păstra vechile sale legături de prietenie** cu marile puteri apusene ,în timp ce va încerca să câștige bunăvoința Italiei și Germaniei.

Probabil că guvernul britanic contează pe faptul că **regele Carol va controla personal manifestările diplomatice ale României** .Aceasta este posibil , cât timp este acest **neînsemnat guvern fascist** . Dar după viitoarele alegeri ? Ziarul crede că , neputând obține 40 % , **guvernul Goga se va alia cu liberalii** **Pericolul cel mare constă în faptul că Goga ar putea fi tentat să**

se alizeze cu Garda de Fier .În acest caz, ziarul crede că **Carol II va recurge la o dictatură militară** .

/Manoilescu:apropierea de Italia

7 ian." Il Messagero "

Senatorul român **M.Manoilescu** , fost **ministru** , a **declarat unui redactor al ziarului impresiile celor 1.500 compatrioți** ai săi care se află în **pelerinaj la Roma** .**S-a întâlnit cu Ducele** .

Întrebat asupra desfășurării programului Goga,Manoilescu a declarat că **orientarea politică în sens național este definitivă** ;că se va merge în această direcție , numai înainte, nici o dată înapoi ori la stânga.D-sa a arătat că **noua orientare a politicii externe românești , tinde spre o apropiere de Italia** .

/România va recunoaște imperiul italian ?

Agenția Ștefan , 7 ian.

Știrea după care **guvernul naționalist român va recunoaște imperiul italian**, hotărând numirea imediată a unui ministru plenipotențiar cu scrisori de acreditare pentru regele Italiei și împăratul Etiopiei ,se bucură în cercurile românești de o mare satisfacție .

/Strângerea legăturilor cu Germania și Italia

" Univesul " / 9 ian.

" Proia " (Atena) : Din declarațiile lui Goga și Micescu reiese clar continuarea politicii externe a României ,în sensul strângerii unor relații cu Germania și Italia , în mod paralel cu celelalte state "Elefteron Vima " : Vizita lui Istrate Micescu la Praga și Belgrad .

Conversațiile avute cu Beneș, Krofta și **Stoiaadinovici**

/Telegramele transmise de Goga și Micescu

" Universul " / 10 ian. Telegrama transmisa de Goga și răspunsurile primite.

/ **d-lui N Chamberlain** : pentru colaborare , pentru pace

-Răspuns : asigurări

/ **D-lui Camille Chauteamps** : reciprocitatea de simțăminte între cele două popoare ;

Răspuns : tradiția aceluiaș ideal .

/ **D-lui Benito Mussolini** : pentru o caldă și cordială amiciție ; urmărește cu admirație evoluția Italiei .

-Răspuns :privește cu simpatie noul guvern ; descendența romană și alți factori pot duce la înțelegere

/ **D-lui Adolf Hitler** : voința neclintită de a menține bune și cordiale raporturi cu Germania .

O perfectă revenire la normal .

-Răspuns : Hitler a răspuns verbal , prin W .Fabricius

46.)10 ian.'38.ACCuza:România să părăsească Liga Națiunilor

(AIC, fond Casa Regală , dosar 31 / 1938, f . 56, 105)

ACCuza a cerut , în Consiliul de Miniștri , ca România să părăsească Societatea Națiunilor , iar **Istrate Micescu** (în drum spre Geneva) **să fie rechemat în țară** . [---]

Acesta a fost și **motivul pentru care cei doi Cuza , la întoarcerea lui Micescu ,nu au participat la manifestațiile primirii diplomatului român** .

/Supărarea și retragerea celor doi Cuza

Supărați de politica externă și lenta rezolvare a " problemei evreești " **cuziștii s-au izolat , retrăgându-se la Iași** .

47.)13 ian.'38.Interview Carol II "Daily Herald " (Easterman)

(cf.Universu13 ian.)

În România nu există dictatură

-Întrebare :Actualul guvern , nu este **o dictatură regală , sub formă constituțională ?**

-**Carol**: Cuvântul "*dictatură* " nu poate fi aplicat în mod universal. Cuvântul "*democrație*" nu poate fi aplicat în România,ca în Anglia, unde condițiile politice sunt cu totul altele . Anglia are o tradiție parlamentară , iar sentimentele și educația poporului englez sunt altele decât cele din România . **În România nu este dictatură .**

-Întrebare : În alte țări, Regele face ce spun miniștrii .În România pare invers !

-**Carol**:Din cauza partidelor și a politicii din România,**Suveranul este singurul care păstrează o linie dreaptă** .Guvernul român se sprijină pe sprijinul puterii executive Actualul guvern are asentimentul opiniei publice .

/Guvern autoritar, naționalist

-Întrebare : Cum de a fost adus la putere un partid mai puțin puternic ?

-**Carol** :Rezultatul alegerilor nu reprezintă totdeauna voința opiniei publice .**Rolul Regelui este de a aprecia adevărul**.Există în România **un curent naționalist** .**Alegerea guvernului a depins de necesități naționale** .**Guvernul este autoritar** .**Și aceasta era necesar** .

-Întrebare : Ce părere are despre cenzură ?

-**Carol**: Nu este un lucru nou .**Cenzura există în România de 4 ani** .

-Întrebare : De ce au fost excluse din guvern unele partide ? [**aluzie la PNL, la PNT ?**]

-**Carol** :A avut în vedere **interesele țării** .Nu se pune chestiunea fascismului sau alte chestii de prietenie .

/Politica internă nu influențează politica externă

-Întrebare :Politica externă ?

-**Carol** : Politica internă nu aduce **nici o atingere alianțelor și prietenilor României** .

-Întrebare :regele aprobă politica guvernului ?

-**Carol**:**Guvernul este al său** . **Când nu va fi mulțumit de el ,il va schimba** .

-Întrebare :Problema evreească ?

-**Carol** :**Cea mai importantă problemă** . **Va fi rezolvată** .

48.)Reacții externe la politica internă , ian'38

(AIC, fond Casa Regală , dosar 31 / 1938, f . 56, 105)

/"Giornale d'Italia " (Roma)

15 ian.'38

Situația din România este ilustrată prin :

- 1.Noul guvern Goga , exprimă voința regelui, care l-a constituit în afara parlamentului**
- 2. Orientarea noului guvern , are tendință autoritară , spre o importantă transformare a structurii politice și chiar sociale a României .**
- 3. Guvernul Goga vizează revizuirea politicii externe , în mai multe etape .**

/"Virradat " (Budapesta)

Săptămânalul de extremă dreapta publică **o scrisoare deschisă către Goga** ,exprimându-și **simpatia cercurilor maghiare de dreapta și urându-i succes** în acțiunea sa de **alăturare a României a axa Roma -Berlin.**

/"Vreme" (Belgrad)

17 ian.

Atenția excepțională cu care cercurile politice românești urmăresc **vizita d-lui Stoiadinovici** în Germania dovedesc că **Goga înțelege să instaureze în România o politică externă bazată pe interesele naționale** , asemenea politicii externe a Iugoslaviei .

49.)Rapoarte ale Poliției privind acțiunea PNT,25-30ian.'38

(Arh.MAI , dosar nr 2 / vol. 38, f. 87 -92)

[LD :cred că pe baza acestor ultime rapoarte ,Carol s-a hotărât să dea lovitura]

27 ian.Consfătuirea provincială PNT ,Ardeal și Banat

Raport / Poliție / 27 ian.'38

La Cluj a avut loc ședința Deleg Permanente a Comit.regional PNT din Ardeal ,la care au participat toți șefii .

Notă / Poliție / 28 ian.'38

/Maniu :Politica externă

În cuvântarea ținută la Cluj la 27 ianuarie, Maniu a spus despre politica externă :

<România rău face că umblă după o alianță cu Roma și Berlinul , ea trebuind ca în cadrul acestei politici să rămână credincioasă tratatelor ei ,încheiate până în prezent cu Franța și Anglia, să urmeze politica sa alături de Liga Națiunilor ,și cu prelungirea mai departe a pactului de neagresiune cu Rusia Sovietică . >

Maniu:Politica internă

Privind politica internă , el cere o campanie violentă împotriva guvernului și cu aceeași intensitate ,împotriva partidului Totul pentru Tară :

< Noi nu vom face pacte de neagresiune cu dl Codreanu ,de care ne desparte o lume întregă .Di Codreanu este pentru statul totalitar și prea atașat de Berlin . [-----]

Personal am o mare admirație pentru Codreanu care e loial, sincer , ferm - seamănă cu mine - și de aceea vom lupta civilizat cu el .>

/Maniu :Reactualizarea pactului de neagresiune

Maniu ar vrea să atragă de partea sa , în lupta contra actualului guvern ,pe Codreanu și pe Gh.Brătianu .[--] Maniu a cerut lui Codreanu reactualizarea pactului de neagresiune , cu atacuri violente împotriva noului regim.

Codreanu și-a rezervat răspunsul , după ce se consultă cu prietenii .Maniu s-a mai înțeles cu Codreanu ca , după venirea PNT la guvern ,să pregătească ulterioara venire la guvern a Gărzii de Fier .

* * *

București - Budapesta (presă)

Bucur .: Alex.Vaida nu prea are încredere în succesul alegerilor viitoare .

Toate șansele le are PNT și Totul pentru Tară -.

PNT / 25- 30 ian.'38

50.)23 ian'38.Legea revizuirii cetățeniei ,aplicare, interpretare, contestare 23 ian'38 ș.a.

(presa de epocă) Vezi doc.integrale : fișier Antisemitism IV

[LD :Și în alte țări se inițiaseră asemenea revizuirii de cetățenie (Franța ; Ungaria ș.a.)

Trebuie deci ținut cont și de contextul internațional , de curente și măsurile similare .

La noi,decretul a fost dat în plină campanie electorală ,în care atmosfera devenise deosebit de tensionată .Evreii din țară și diverse asociații de peste hotare au înaintat plângeri la Societatea Națiunilor și la diverse alte foruri internaționale.

Ziarele au publicat decretul ; au anunțat și comentat Regulamentul de aplicare ; au dat diferite declarații ale oamenilor politici .

Practic ,însă ,nu s-a întâmplat mai nimic, iar după căderea guvernului Goga ,chestiunea a secondat -cu fluxuri și refluxuri-anii de până la izbucnirea războiului .

În orice caz , guvernul Goga-Cuza (din care făcea parte și generalul Antonescu) și-a "onorat" promisiunea -amenințare cu care bătușe monedă electorală până atunci . Paralel cu aceasta , în același interval de timp , jandarmeria și poliția s-au dat la reprimarea dură a legionarilor - arestări, lagăre, împușcări -care va culmina cu arestarea , procesul și lichidarea lui CZCodreanu (nov.'38) .

Dacă această ecuație complexă , aparent paradoxală ,nu este abordată corect - cum cel mai adesea se întâmplă în istoriografia segmentială - nu se vor putea înțelege exact formele de manifestare și specificul antisemitismului din România_ .]

Presă maghiară /16-18 ian.'38

(AIC, fond Casa Regală , Carol II, dosar 31 , f.7, 23, 36 ș.a ; traduceri)

"Uj Magyarsag " , Budapesta, 16 ian.'38

"Domnul Goga și cele două feluri de minorități " ,Budapesta ,16 ian.'38

[Ziar de dreapta ,antisemit]

Vorbind despre presa maghiară "de stânga"-care-l critica pe Goga pentru măsurile antisemite-ziarul semnala identificarea diversionistă a acestor măsuri pentru evreime și maghiarime în presa mondială filosemită.Spunea :< Goga este împotriva străinilor .Și aceștia, în majoritate, sunt evrei veniți în România după 1918 , din diferite țări vecine. Ei nu pot fi identificați nici cu ungurii , nici cu băștinașii evrei care-și afirmă naționalitatea lor maghiară . [-----]Universitățile din Ardeal au fost invadate nu de maghiari , ci de evrei ;la fel marile întreprinderi industriale ; ei au aderat la putredul regim democrat din România . [-----] Acum , evreii aceștia se grăbesc să se identifice cu maghiarii.[-----]**Atitudinea presei de stânga din Ungaria , este un pericol pentru dorita prietenie maghiaro -română.** Ungaria nu poate formula nici o pretenție față de România , din cauza conflictului româno-jiovesc [-----]Opinia publică maghiară - cum n-a sacrificat prietenia cu Germania sau cu Polonia ,pentru caracterul antisemit al politicii lor intenționate - nu poate să sacrifice ,din cauza politicii jidovedești din România , bunele raporturi ce se prepară cu România >

"Magyarsag" Budapesta 18 ian.'38

[organ legitimist habsburgic,iredentist, interzis în România]

Este stupefiat de gestul Angliei și Franței de a interveni în favoarea minoritarilor din România <Deși ungurii , în cei 20 de ani, au trăit sub **un continuu război de exterminare** , nimeni nu le-a luat apărarea. >

Evreimea n-a fost așa de persecutată .< Israel Struhl putea să-și vândă liniștit și mai departe alcoolul său,a putut decima pădurile, pe evreii nu i-a pândit confiscarea bunurilor >

[**Atenție LD !**]

< **Numai maghiarii au suferit ca pe vremea lui Horea , Cloșca , Avram Iancu** >

< Acum guvernul Goga se atinge de evrei [....] retrage brevetele de cârciumărit a evreilor .

[**Atenție LD !**]<Imediat **semnatărele Trianonului au sărit** .>

<Minoritatea germană din România are un mare protector :Reichul german

Minoritatea cârciumărească are de asemenea un mare protector : Antanta din Apus .

Cine însă este protectorul maghiarilor ? >

" Pester Lloyd " , Budapesta / 18 ian.'38

[Ziar de stânga , democrat , filosemit]

Atitudinea antisemită a guvernului Goga nu poate fi liniștitoare pentru maghiarii din România.

În Transilvania mulți evrei și-au menținut naționalitatea lor maghiară și au rămas **luptători credincioși ai intereselor maghiare** . De asemenea , **marea masă a evreilor sioniști** , care s-a despărțit de corpul maghiarismului , mai este și astăzi **maghiară după limbă și cultură** .

Se afirmă că Goga vrea să limiteze doar drepturile evreilor imigrați după război .

Dar **presiunile lui ACCuza sunt mari** , așa că nu se știe !

/Timpul ,Bucuresti ,24 ,29, ian.'38

Guvernul francez, luând pildă de la guvernul român [**LD chiar așa ?!**] **revizuește cetățeniile** .
Noul minister Chautemps a creat , pe lângă președinția Consiliului de miniștri, un serviciu al imigrației (cu rang de subsecretariat de stat) condus de Philippe Serre
Ziarul " Le Temps " (21 ian.) anunță că în Ungaria nord -orientală ,s-a inițiat controlul cetățeniilor la 4.000 persoane convocate)

▣ **Grupul "Josep Wilman " :teritoriu pentru evrei !**

"Timpul" , 29 ian.'38

Un grup de evrei din România , denumit " **Josep Wilman** " ,a trimis biroului Societății Națiunilor și lui Istrate Micescu **o cerere** în care au solicitat **un teritoriu pe care evreii să-și poată reface un cămin propriu** ,încetând să mai fie o povară pentru popoare .

Grupul a înaintat **și lui O.Goga o cerere în același sens** , în care solicită autorizație pentru constituirea unei Asociații care să lupte pentru respectivul scop .Cererile sunt semnate de av.Albertal, Finkelstein, Iancu ș.a.Guvernul român a promis sprijin .

51.)ian-febr.'38.Direcția Comisariatului pentru Minorități,ian-febr.'38

▣ **Plângeri evreești contra statului român .**

(Arh.M.A.E , fond Conferința Păcii, Problema evreească , p. 85)

Direcția juridică a Comisariatului Minorităților / ian.'38

Statul român este astăzi obiectul următoarelor plângeri evreești :

1. Plângerile Comit.Execut .al Congresului Evreesc Mondial * - 13 ian, 12 febr.'38
2. Plângerea Alianței Israelite Universale și a Societăților Evreești din Franța - 13 ian.'38
3. Plângerea lui Joint Foreign Committee of the Board of Deputies of British Jews and Anglo-Jewish Association - 14 ian.'38
4. Plângerea Comitetului ptr. apărarea drepturilor Israeliților din Europa centrală și orientală , 23 ian.'38
5. Plângerea dr. R.Goldman
6. Plângerea dr.Filderman
7. Plângerea avocaților evrei din jud. Covurlui

Se explică de ce petiționarii exagerează, n-au dreptate totdeauna, nu cunosc realitățile , se contzazic . Se explică legislația și procedurile privind revizuirea cetățeniei

▣ **Demersul Congresului Mondial Evreesc**

a făcut un demers pe lângă Istrate Micescu pentru ca măsurile excepționale împotriva evreilor din România să fie amânate până după discutarea lor la Geneva .

Micescu a promis că va interveni pentru o moderare la București .

(Cf. "Universul " / 30 ian.'38)

▣ **Consiliul Ligii Naționale :probl. evreilor din România**

Sesiunea 100 .Chestia minorității evreești din România a format obiectul unor numeroase întrevederi ale lui **Micescu cu Eden, Delbos, Jordan** (noua Zeelandă) și secretariatul general al Ligii .**Istrate Micescu a făcut cea mai ortodoxă profesiune de credință față de ideile și principiile Ligii Națiunilor**. ("Universul " ,30 ian.'38

52.)3-9 febr.Telefoane interceptate,Rapoarte.Siguranța, Corpul Detectivilor ,3-9 febr.'38

(AIC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 / 1938 , f. 890... 957 ș.a, ș.a.)

(AISISP, fond V ,dosar 224, 226 , [arhiva Siguranței] , Corpul detectivilor)

În vizor : **PNȚ** , **Titulescu Culise, discuții lămuritoare, pentru succesiune**

/N.Titulescu : diplomație și lansarea în alegeri /

/Titulescu - Goga - Gigurtu : discuții lămuritoare /

[LD :Sunt ultimele zile dinainte de lovitura de stat . Viața politică a României este paralelă și retrasă în culise .Zvonurile sporesc și sunt în mare circulație .Titulescu se pregătește să intre în joc. Goga - primul ministru !-crede că trebuie să guverneze , să facă alegeri, să facă față situației

/Horodniceanu-United Press

București-Viena , 2 febr.'38

(Sediul legionar) - *United Press* (Viena) convorbire interceptată

(LD : *Arh. ISISP, Fond V, dosar 224, Am dat din ele în cartea " România în vâltoarea)*

-Viena:Ce atitudine veți avea față de Titulescu ?Va lua și el parte la alegeri ?

-București: :Se poate. El este membru PNT

-V :Dar nu împreună cu dvs ?

-B : Nu, nu !

-V :Acum o lună ziarele spuneau că Garda de Fier a instituit un premiu pe capul lui Titulescu_

-B :Asta nu-i adevărat .

-V : Și că Titulescu a cerut să-i garantezi siguranța .

-B : Nici n-a cerut și nici n-a fost nevoie .

-V : Veți colabora cu guvernul ?

-B : [râzând] Asta numai Căpitanul o știe

/Savel Rădulescu - N.Titulescu

București-Saint Moritz ,3 febr.'38

(AIC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 /'38)

-București:Aici Săvel. V-am chemat la telefon să vă pun la curent cu situația de aici .

În ziarul " *Țara Noastră*" a apărut un articol unde se spune că **Istrate Micescu , la Geneva** , a avut de luptat cu doi dușmani : **Garda de Fier și St.Moritz** , amintind de declarația dvs dată de " *Paris Soir*" în problema evreească .

-Tit. : Nu-i adevărat .Tot ce am făcut am făcut cu știrea francezilor .

-B.:Al doilea dușman , ar fi acela care vrea să se unească cu foștii dușmani

-Tit:- Acesta este Zelea , el a făcut declarații presei germane .

-Buc.: Noi am cere explicații guvernului Goga pentru acest articol ,să dovedească acuzațiile aduse lui Titulescu .Ce răspuns să le mai dăm ?

-Tit.: N-am ce să le răspund. Nu vreau să mă cobor .

-Bucur.: Vă așteptăm să veniți cu bine .

/N.Titulescu - Gigurtu , apoi Goga

(Soc." Mica" , București) / 4 febr.'38

-Gigurtu : Bonjur Nicolae ,

-Titulescu : Se poate să procedați așa cu mine ?

-Gig.: Și tu n-ai făcut nimic ?

-Tit.: Îți jur că n-am făcut nimic ca să fiu acuzat de crimă de stat ! Asta-i nepermis !

-Gig.: Vorbește cu autorul, dl Goga ...

-Goga : Bunăziua ,Nicolae

-Titulescu : Bine, Goga, se poate să mă acuzați pe mine că eu sunt primul inamic al țării și pe urmă Garda de Fier ?!

-Goga : Am și eu defectele mele, destul de multe !

-Tit.: Bine, dar se poate să spui că primul dușman este St.Moritz și pe urmă Garda de Fier ?

Mi se poate spune asta, care am fost 20 de ani ministru ?

-Goga :Asta a fost o glumă , în vederea că vii în țară .

-Tit : Așa glumă

-Goga :Când vii în țară ? Când vii , vino cu ramura de măslin că și eu te aștept cu ramură de măslin . Ce a fost în ziare , a fost o glumă .

-Tit.: Glumă, glumă ,dar așa glumă !

Telefoane interceptate ,1-9 febr.'38

Vezi fișierul următor